

Извјештај о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ у 2023. години

ИЗВЈЕШТАЈ
О СПРОВОЂЕЊУ ЗАКОНА
ИЗ НАДЛЕЖНОСТИ
ЦЕНТРАЛНЕ ИЗБОРНЕ
КОМИСИЈЕ БИХ
У 2023. ГОДИНИ

Сарајево, мај 2024. године

© Централна изборна комисија Босне и Херцеговине, 2024.

Централна изборна комисија Босне и Херцеговине дозвољава репродуковање овог материјала уз навођење власника ауторских права и у неизмијењеном садржају. Захтјеви у вези с ауторским правима могу се послати Централној изборној комисији Босне и Херцеговине путем електронске поште kontakt@izbori.ba или на адресу Данијела Озме 7, 71000 Сарајево, Босна и Херцеговина.

Централна изборна комисија Босне и Херцеговине

Данијела Озме бр. 7, 71000 Сарајево

Босна и Херцеговина

Тел.: +387 (0) 33 251 300

Факс: +387 (0) 33 251 329

Електронска пошта: kontakt@izbori.ba

Интернетска страница: www.izbori.ba

✉: @ IZBORI_BA

Инстаграм: [izbori_ba](https://www.instagram.com/izbori_ba)

Фејсбук: <https://www.facebook.com/people/Centralna-izborna-komisija-Bosne-i-Hercegovine/100083235705310/>

Линкедин: <https://ba.linkedin.com/company/centralna-izborna-komisija-bosne-i-hercegovine>

<https://www.youtube.com/c/IZBORIBIH>

Изрази писани у једном роду односе се без дискриминације на оба пола.

САДРЖАЈ

Увод.....	7
Сажетак.....	9
О Централној изборној комисији Босне и Херцеговине	17
I ДИО - СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРНОГ ЗАКОНА БИХ.....	19
1. Припрема и спровођење избора	21
1.1. Изборне активности	21
1.1.1. Одлуке Централне изборне комисије БиХ у вези с вођењем Централног бирачког списка (члан 1.7)	21
1.2. Нормативна дјелатност	22
1.3. Остала акта Централне изборне комисије БиХ.....	22
1.4. Вођење Централног бирачког списка	26
1.5. Координација рада општинских/градских изборних комисија (ОИК/ГИК) и центара за бирачки списак.....	29
1.6. Спровођење пријевремених избора	33
1.7. Повраћај таксе за овјеру учешћа на пријевременим изборима	40
1.8. Имплементација изборних резултата	41
1.9. Достављање Образаца изјава о имовинском стању	44
2. Спровођење посредних избора	46
3. Заштита изборног права	46
4. Финансијске активности.....	52
4.1. Буџет Централне изборне комисије БиХ за 2023. годину	52
4.2. Логистичко-оперативне активности и персоналне активности	58
5. Информатичко-техничка подршка раду Централне изборне комисије БиХ.....	67
6. Закључна разматрања	75
II ДИО - СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА О ФИНАНСИРАЊУ ПОЛИТИЧКИХ СТРАНАКА	77
1. Годишњи извјештај о прегледаном стању финансијског пословања политичких странака.....	79
1.1. Увод.....	79
1.2. Правни оквир за финансирање политичких странака	80
1.3. Правни оквир за финансијско извјештавање политичких странака.....	83
2. Активности Централне изборне комисије БиХ у извјештајном периоду.....	85
2.1. Пријем финансијских извјештаја политичких странака.....	85
2.1.1. Извори финансирања политичких странака	86
2.1.2. Финансирање политичких странака из буџета.....	96
2.2. Ревизија и контрола финансијских извјештаја.....	100
2.2.1. Налази ревизије	101

2.3. Санкционисање политичких странака	103
2.4. Пријаве Централне изборне комисије БиХ надлежном тужилаштву и другим органима надлежним за спровођење закона.....	104
2.5. Оснивање и упис политичких странака у судски регистар, престанак рада политичких странака и брисање из судског регистра.....	105
2.6. Остале активности.....	108
2.6.1. Међународна сарадња	108
2.6.2. Реформе изборног законодавства.....	110
3. Закључна разматрања	110
ПРИЛОЗИ	113
III ДИО – СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА О САВЈЕТУ МИНИСТАРА БИХ.....	133
1. Провјера кандидата за Савјет министара БиХ.....	135
2. Провјера кандидата за позиције директора и замјеника директора Агенције за превенцију корупције и координацију борбе против корупције	135
3. Закључна разматрања	135
IV ДИО – АКТИВНОСТИ ЦЕНТРА ЗА ЕДУКАЦИЈУ ЦИК БИХ.....	137
1. Активности Центра за едукацију.....	139
1.1. Промовисање иницијативе за обиљежавање Свјетског дана избора	140
1.2. Обуке изборне администрације	140
1.3. Дани отворених врата Централне изборне комисије БиХ „Промоција нових технологија у изборном процесу“	143
1.4. Радионица „Пилотирање изборних технологија“	144
1.5. Студијска посјета Централне изборне комисије Украјине и Државне изборне комисије Републике Хрватске Централној изборној комисији БиХ – Подршка демократским послјератним изборима у Украјини.....	145
1.6. Предавање за студенте.....	146
1.7. Публицистичка дјелатност	147
2. Закључна разматрања	148
V ДИО - МЕЂУНАРОДНА САРАДЊА, СЕМИНАРИ И ЕДУКАЦИЈЕ.....	149
1. Учешће у посматрачким мисијама, међународним конференцијама и семинарима.....	151
2. САРАДЊА С ДЕЛЕГАЦИЈОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ/ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ	157
3. Сарадња са Савјетом Европе	158
4. Сарадња с Организацијом за безбједност и сарадњу у Европи (ОЕБС БиХ) и ОЕБС-ом/ОДИХР-ом.....	159
5. Сарадња с Међународном фондацијом за изборне системе (IFES/ИФЕС)/УСАИД.....	163

6. Сарадња са Свјетским удружењем изборних тијела (<i>Association of World Election Bodies, A-WEB</i>)	165
7. Сарадња с <i>WEM-Internationalom</i>	167
8. Меморандуми о сарадњи.....	168
9. Сарадња с невладиним сектором	168
10. Састанак с представницима клубова политичких странака у Парламентарној скупштини БиХ.....	172
11. Обука и стручно усавршавање запослених.....	173
12. Закључна разматрања	174
VI ДИО - ЈАВНОСТ РАДА ЦЕНТРАЛНЕ ИЗБОРНЕ КОМИСИЈЕ БИХ.....	177
1. Јавност рада Централне изборне комисије БиХ у 2023. години	179
2. Закључна разматрања	181
VII ДИО - ПРЕПОРУКЕ.....	183
1. Препоруке.....	185
Прилог 1 – Листа нормативних аката	187
Прилог 2 – Листа материјалних прописа које Централна изборна комисија БиХ примјењује у спровођењу својих надлежности.....	191

ЛИСТА ТАБЕЛА

Табела 1. Пресјек Централног бирачког списка на дан 6. 12. 2023. године	27
Табела 2. Стање попуњености изборних комисија на дан 29. 1. 2024. године	29
Табела 3. Преглед овјерених политичких странака за пријевремене изборе	33
Табела 4. Преглед броја уписаних бирача за пријевремене изборе	34
Табела 5. Преглед броја уписаних бирача за гласање путем мобилног тима за пријевремене изборе	34
Табела 6. Овјерени политички субјекти за учешће на пријевременим изборима за градоначелника Града Живинице	36
Табела 7. Преглед броја уписаних бирача за пријевремене изборе за градоначелника Града Живинице	36
Табела 8. Преглед броја уписаних бирача за гласање путем мобилног тима за пријевремене изборе за градоначелника Града Живинице	37
Табела 9. Овјерени политички субјекти за пријевремене изборе за начелника општине Стари Град Сарајево	37
Табела 10. Преглед броја уписаних бирача за пријевремене изборе за начелника општине Стари Град Сарајево	38
Табела 11. Преглед броја уписаних бирача за гласање путем мобилног тима на пријевременим изборима за начелника Општине Стари Град Сарајево	38
Табела 12. Преглед акредитованих посматрача пријевремених избора	39
Табела 13. Преглед броја престанака мандата по нивоима власти	41
Табела 14. Преглед броја престанака мандата по разлогу	42
Табела 15. Структура налога у току 2023. године	55
Табела 16. Преглед извора финансирања политичких странака у 2022. години	86
Табела 17. Структура извора финансирања политичких странака у 2022. години (према подацима које су странке исказале у својим финансијским извјештајима)	94
Табела 18. Извори финансирања политичких странака у периоду од 2020. до 2022. године (према подацима које су странке исказале у својим финансијским извјештајима)	95
Табела 19. Буџетска издвајања за политичке субјекте у 2022. години	96
Табела 20. Преглед исплаћених средстава из буџета политичким странкама по нивоима власти у периоду 2004 –2022. године	98
Табела 21. Преглед исплаћених средстава из буџета 2022. године политичким субјектима по нивоима власти (државни ниво, ентитетски нивои и ниво Брчко дистрикта БиХ)	99
Табела 22. Преглед пријава надлежним органима	104
Табела 23. Политичке странке које је из судског регистра избрисао Окружни суд у Бањој Луци	107

ЛИСТА ГРАФИКОНА

Графикон 1. Приказ структуре извора финансирања политичких странака у 2022. години	87
Графикон 2. Приказ дуговања политичких странака на дан 31. 12. 2022. године	87
Графикон 3. Приказ структуре буџетских издвајања за политичке субјекте у 2022. години	96
Графикон 4. Тренд прихода које су политичке странке оствариле из буџета у периоду од 2004. до 2022. године	97

Увод

1. Централна изборна комисија Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Централна изборна комисија БиХ) надлежна је за спровођење Анекса III Дејтонског мировног споразума, Изборног закона Босне и Херцеговине¹, Закона о финансирању политичких странака², учествује у спровођењу Изборног закона Републике Српске³, Изборног закона Брчко дистрикта БиХ⁴, Закона о избору, престанку мандата, опозиву и замјени начелника општина у Федерацији БиХ⁵, Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине⁶ те Устава Босне и Херцеговине (Анекс 4. Оквирног споразума за мир у Босни и Херцеговини), Устава Федерације БиХ и Устава Републике Српске у дијелу који се односи на изборе.
2. Изборним законом Босне и Херцеговине, члан 2.9 став (1) тачка 16, утврђено је да Централна изборна комисија БиХ подноси годишњи извјештај Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Парламентарна скупштина БиХ) о спровођењу избора у Босни и Херцеговини, спровођењу Изборног закона Босне и Херцеговине (у даљњем тексту: Изборни закон БиХ) и иницира измјене тог закона, док је Законом о финансирању политичких странака, члан 17, прописано да је Централна изборна комисија БиХ обавезна да сваке године Парламентарној скупштини БиХ поднесе извјештај о прегледаном стању финансијског пословања политичких странака.
3. Осим наведених закона, у надлежности Централне изборне комисије БиХ је и спровођење дијела Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине којим је Централна изборна комисија БиХ надлежна да оцјењује, на основу достављених информација и података из службене евиденције, да ли кандидат за предсједавајућег, министра и замјеника министра у Савјету министара БиХ испуњава услове за именовање. Такође, Законом о Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције, члан 13⁷, Централна изборна комисија БиХ врши провјеру кандидата за директора и замјеника директора Агенције.
4. Овај извјештај обухвата најзначајније активности које се односе на спровођење закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ за период од 1. јануара до 31. децембра 2023. године. У извјештајном периоду на 81 одржаној сједници Централне изборне комисије БиХ и великом броју колегијума на којима су разматрани материјали за сједнице и усаглашаване друге одлуке битне за рад Централне изборне комисије БиХ, расправљало се и одлучивало о низу питања и задатака који су се односили на: спровођење посредних избора за законодавне органе власти, припрему и спровођење пријевремених избора, спровођење активности на припреми избора за тијела локалне управе и самоуправе, праћење рада и стања попуњености изборних комисија, едукације изборне администрације, надоградње и тестирања Јединственог изборног информационог система (ЈИИС БиХ), редовне активности на вођењу евиденције Централног бирачког списка и

¹ „Службени гласник БиХ“, бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 52/22, 67/22 и 24/24.

² „Службени гласник БиХ“, бр. 95/12 и 41/16.

³ „Службени гласник РС“, бр. 34/02, 35/03, 24/04, 19/05, 24/12 и 109/12, 45/18 и 18/20.

⁴ „Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бр. 17/08, 43/08 и 49/18.

⁵ „Службене новине ФБиХ“, број 19/08.

⁶ „Службени гласник БиХ“, бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07 и 24/08.

⁷ „Службени гласник БиХ“, бр. 103/09 и 58/13.

изјава о имовинском стању, одлучивање по захтјевима и жалбама политичких субјеката; разматрање финансијских извјештаја политичких странака; утврђивање престанка мандата изабраних званичника и додјелу мандата слједећим квалификованим кандидатима с листи политичких субјеката; план и програм едукације изборне администрације (општинских/градских изборних комисија и особља запосленог у центрима за бирачки списак), спровођење тендерских и других поступака за набавку и потписивање уговора с изабраним понуђачима и тако даље.

5. Извјештај о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ у 2023. години подијељен је на 7 дијелова који чине једну цјелину.
6. Од првог до трећег дијела извјештаја излаже се материјал који се односи на досљедну примјену закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ.
7. Четврти дио извјештаја односи се на Центар за едукацију Централне изборне комисије БиХ и план и програм едукације чланова тијела за спровођење избора.
8. Пети дио извјештаја односи се на међународну сарадњу, семинаре и едукације које Централна изборна комисија БиХ редовно одржава, настојећи да кроз размјену искустава с изборним комисијама других земаља ради на унапређењу свога рада.
9. Шести дио извјештаја односи се на јавност рада Централне изборне комисије БиХ као независног тијела које треба транспарентно и на непристрасан начин спровести све законе из своје надлежности.
10. У седмом дијелу извјештаја понуђене су препоруке чију реализацију Централна изборна комисија БиХ настоји подстакнути код релевантних институција БиХ како би будући рад у спровођењу изборног процеса био што квалитетнији.
11. Централна изборна комисија БиХ је на својој 25. сједници, одржаној 23. 5. 2024. године, размотрила и утврдила текст овог извјештаја који се подноси Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине.

Сажетак

12. Фокус активности Централне изборне комисије БиХ у 2023. години био је на досљедној примјени свих закона из њене надлежности, као и правовременом извјештавању.
13. Изазови с којима се суочила Централна изборна комисија БиХ у 2023. години у вези су с легислативним оквиром за спровођење посредних избора због доношења амандмана на Устав Федерације Босне и Херцеговине и одлуке Високог представника за БиХ од 27. 4. 2023. године којом се деблокира именовање Владе Федерације Босне и Херцеговине; питање одлука о избору четвртог делегата у Дом народа Парламентарне скупштине БиХ из Републике Српске, те стални напади на предсједника и чланове Централне изборне комисије БиХ у циљу дискредитације институције, изборног процеса и уништавања повјерења јавности у изборни процес ширењем дезинформација, мисинформација и малициозних информација.
14. У октобру 2023. године Централна изборна комисија БиХ је усвојила Стратешки план Централне изборне комисије БиХ за период 2024–2027. године којим је дефинисано 7 стратешких циљева развоја како би се унаприједио процес организације избора у Босни и Херцеговини и повећало повјерење јавности кроз повећање ефикасности, транспарентности и професионалности изборне администрације и изборног процеса.
15. Током 2023. године настављене су активности које се заснивају на Стратегији унапређења транспарентности, интегритета и ефикасности изборног процеса у Босни и Херцеговини. У фебруару 2023. године озваничен је почетак пројекта „Тестни пројекат подршке Европске уније за Централну изборну комисију БиХ“, који би требао бити пилотиран током 2024. године на 165 бирачких мјеста у 10 општина/градова. Делегација Европске уније у БиХ извршила је набавку опреме за електронску идентификацију бирача, читаче бар-кодова и лаптопе, а у току је израда софтвера за наведену опрему, као и софтвера за електронски пренос резултата избора с бирачког мјеста до Централне изборне комисије БиХ.
16. Презентација изборних технологија настављена је и на постизборној конференцији „Општи избори 2022. – Изазови и научене лекције“ која је одржана у јуну 2023. године, када су учесници конференције тестирали савремену опрему за електронску идентификацију бирача, електронско гласање и скенирање гласова.

Надаље, у периоду од 9. до 13. 10. 2023. године организовани су **Дани отворених врата Централне изборне комисије БиХ „Промоција нових технологија у изборном процесу“** за ученике/студенте, изабране и именоване чланове тијела власти, представнике политичких странака, новинаре и друге заинтересоване појединце и организације. Манифестација је окупила преко 700 посјетилаца којима је демонстрирана практична презентација најсавременије опреме која се користи на бирачким мјестима, а односи се на аутоматску идентификацију бирача, процес гласања и скенирања гласачких листића, као и брз пренос резултата.

Како би се боље разумјели сви изазови у вези с увођењем нових технологија у изборни процес уз донаторску подршку путем ангажмана међународног експерта, организована је радионица **Пилотирање изборних технологија**, како би се развијенила најбоља пракса и научене лекције из других земаља из подручја увођења нових технологија у изборни процес.

17. Уз подршку Мисије ОЕБС-а у Босни и Херцеговини развијена је **апликација за електронску пријаву политичких субјеката путем портала „е-Избори“**, чиме је цијели процес омогућен онлајн-технологијом која доноси брзу обраду података у реалном времену. Примопредаја и презентација апликације извршена је 7. 12. 2023. године.
18. Надаље, Централна изборна комисија БиХ је властитим ресурсима развила апликацију за дигитално вођење материјално-техничких средстава.
19. Централна изборна комисија БиХ припремила је Иницијативу о измјенама и допунама Закона о финансирању политичких странака, коју ће упутити Парламентарној скупштини БиХ и Интерресорној радној групи за измјене изборног законодавства, ради упућивања у законодавну процедуру на разматрање и усвајање. Предложеним измјенама и допунама Закона о финансирању политичких странака унапређује се правни оквир који омогућава имплементацију препорука ГРЕЦО-а и ОЕБС-а/ОДИХР-а.
20. Према пресеку Централног бирачког списка од 6. 12. 2023. године (3.389.172), број уписаних бирача у Централни бирачки списак био је већи за 9.575 бирача у односу на број уписаних бирача на дан 18. 1. 2023. године (3.379.597).
21. У извјештајном периоду Централна изборна комисија БиХ донијела је 44 одлуке, којима је за 16 лица утврђено да неће бити уписана у Централни бирачки списак док се налазе на издржавању казне затвора, а за 28 лица да стичу право уписа након издржане казне затвора.
22. У 2023. години Централној изборној комисији БиХ достављено је 195 рјешења о одузимању/враћању пословне способности, као и 2364 рјешења о испису и промјенама у рјешењима о држављанству БиХ те су вршене провјере података и њихова обрада у Централном бирачком списку.
23. Процес спровођења посредних избора за Дом народа Парламентарне скупштине БиХ, Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, Вијеће народа Републике Српске и предсједника и потпредсједнике Федерације Босне и Херцеговине завршен је у марту 2023. године, што је укупно 126 посредно изабраних носилаца мандата.
24. У 2023. години одржани су пријевремени избори у 5 градова (Бихаћ, Тузла, Сребреник, Зворник, Живинице) и три општине (Братунац, Вогошћа, Стари Град Сарајево).
25. У току 2023. године у 6 општина и 3 града у БиХ одржани су избори за органе локалне управе и самоуправе.
26. У складу с Одлуком о броју чланова изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини, све **143** изборне комисије основне изборне јединице броје укупно **583** члана. На дан 29. 1. 2024. године у изборне комисије основне изборне јединице било је именовано 564 члана, од чега 297 (52,66%) мушкараца и 267 (47,34%) жена, чиме је испоштован члан 2.14 став (1) Изборног закона БиХ који се односи на обезбјеђивање заступљености полова у складу са Законом о равноправности полова у Босни и Херцеговини.

27. У смислу утврђивања престанака мандата на основу захтјева изабраних чланова тијела власти којима мандат додјељује Централна изборна комисија БиХ и додјеле мандата сљедећим квалификованим кандидатима, одбијања мандата и додјеле мандата сљедећим квалификованим кандидатима те утврђивања престанка мандата по службеној дужности, у 2023. години обрађено је 167 предмета и додијељен исти број увјерења о додијељеним мандатима. Разлози покретања поступака за престанак мандата су сљедећи: 158 по личном захтјеву, 7 због смрти и 2 по службеној дужности.
28. У вези с обавезом достављања Изјаве о имовинском стању изабраних званичника, Централна изборна комисија БиХ покренула је поступак за утврђивање одговорности против 14 изабраних званичника који нису доставили образац Изјаве о имовинском стању након истека мандата 2018. године, односно почетка мандата 2022. године, а 5 поступака је обуставила након доставе изјашњења. Због недостављања изјашњења нити изјаве о имовинском стању за 9 изабраних званичника, Централна изборна комисија БиХ изрекла је новчану казну у износу од 500,00 КМ.

Анализа стања имовинских картона показала је да укупно 99 изабраних званичника којима је пријевремено утврђен престанак мандата на Локалним изборим 2020. године није доставило изјаву о имовинском стању након престанка мандата. Исто тако, укупно 78 изабраних званичника којима је додијељен замјенски мандат на Локалним изборима 2020. године није доставило Изјаву о имовинском стању у року од 30 дана од дана правоснажности одлуке о додјели мандата.

Након правоснажне и извршне одлуке Централне изборне комисије БиХ, покренути су извршни поступци за 45 лица из Федерације БиХ и 33 из Републике Српске којима је 2021. године изречена новчана санкција због недостављања изјаве о имовинском стању.

29. На одлуке Централне изборне комисије БиХ у извјештајном периоду изјављене су укупно 64 жалбе Апелационом одјељењу Суда Босне и Херцеговине. У поступку одлучивања по изјављеним жалбама, Суд Босне и Херцеговине је 49 жалби (76%) одбио као неосноване, 9 жалби (15%) је уважио и предмет вратио на поновно одлучивање, а 6 жалби или 9% је одбацио као недопуштене.
30. У извјештајном периоду Уставном суду Босне и Херцеговине поднесене су двије апелације, а у вези с посредним изборима за избор делегата за Дом народа Парламентарне скупштине БиХ из Републике Српске и једна апелација поднесена од стране кандидата групе делегата у Дому народа Парламента Федерације БиХ из Клуба Осталих, за избор предсједника и потпредсједника Федерације БиХ из реда Осталих.
31. Европском суду за људска права у Стразбуру поднесена је једна апликација на коју је Централна изборна комисија БиХ доставила изјашњење.
32. У складу са Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза за 2023. годину, Централној изборној комисији БиХ је одобрен укупан буџет у износу од 4.184.000,00 КМ за непосредну потрошњу. **Укупан кориговани буџет Централне изборне комисије БиХ за период 1. 1 – 30. 12. 2023. године, с**

пренесеним средствима на домаћим трансферима и уплаћеним у 2023. години износи укупно **4.551.234,28 КМ**.

33. У извјештајном периоду спроведено је укупно 8 поступака јавних набавки, од чега 3 отворена и 5 конкурентских поступака.
34. У периоду јануар–децембар 2023. године на протоколу у писарници у дјеловодник предмета и аката, закључен на крају 2023. године, а који се води у електронском облику, заведено је 1552 предмета; у регистар првостепених предмета управног поступка заведена су 1233 предмета; у регистар другостепених предмета управног поступка заведен је један предмет.
35. У 2023. години одржана је 81 сједница Централне изборне комисије БиХ: 29 редовних, 24 хитне, 14 хитних кореспондентних, 6 кореспондентних и 8 сједница у складу с чланом 2.18 став (2) Изборног закона БиХ⁸ и чланом 22 став (6) Пословника Централне изборне комисије БиХ⁹.
36. На званичној интернетској страници www.izbogi.ba током 2023. године објављено је преко 2612 докумената. Укупан број упита за провјеру Централног бирачког списка путем интернетске странице износио је 113273, а забиљежено је 403 хиљаде прегледа интернетске странице.
37. Путем *Јутјуб* канала реализован је 81 пренос уживо са сједница Централне изборне комисије БиХ.
38. Годишње финансијске извјештаје за 2022. годину поднијело је 145 политичких странака или 74,36% од укупно 195 политичких странака с евиденције Централне изборне комисије БиХ, док годишње финансијске извјештаје за 2022. годину није поднијело 50 политичких странака, међу којима је 14 политичких странака које нису поднијеле годишње финансијске извјештаје ни за 2021. годину.
39. У складу с одредбом из члана 17. Закона о финансирању политичких странака, Централна изборна комисија БиХ је Парламентарној скупштини БиХ поднијела Извјештај о прегледаном стању финансијског пословања политичких странака у 2020. години.
40. Новчаним казнама санкционисан је 61 независни кандидат због неподношења постизборног финансијског извјештаја за Локалне изборе 2020. године. Казне су изречене у износу од 30.500,00КМ.
41. У извјештајном периоду извршен је преглед, контрола и ревизија годишњих финансијских извјештаја за 2021. годину. Издати су ревизорски извјештаји за 70 политичких странака с налазима ревизије и мишљењем ревизора о финансирању политичких странака у складу с одредбама Закона о финансирању политичких странака.

⁸ Централна изборна комисија БиХ доноси одлуке двотрећинском (2/3) већином од укупног броја чланова, осим ако овим законом није другачије одређено. Ако се одлука не може донијети двотрећинском (2/3) већином од укупног броја чланова на првом састанку, на другом састанку одлука се доноси већином гласова.

⁹ Исто као претходно.

42. За 24 политичке странке које нису поднијеле годишње финансијске извјештаје за 2021. годину и ревизорима Службе за ревизију су ускратиле приступ својим просторијама ради обављања ревизије, изречена је административна мјера којом је политичким странкама ускраћено право да се кандидују за учешће на наредним изборима (Локалним изборима 2024. године).
43. У 2023. години Централна изборна комисија БиХ је порезним управама поднијела 8 пријава против политичких странака за које је контролом и ревизијом потврђена сумња на пореске утаје.
44. У 2023. години из судског регистра брисано је 12 политичких странака, 9 на приједлог Централне изборне комисије БиХ надлежним судовима да бришу политичке странке за које је утврђено да дужи период не обављају своју дјелатност, не подносе финансијске извјештаје и не учествују на изборима, а три странке су брисане из судског регистра на основу одлуке њихових органа.
45. Током 2023. године извршене су провјере за 20 кандидата за позицију министар/замјеник министра у Савјету министара Босне и Херцеговине.
46. Активности из обима рада Центра за едукацију Централне изборне комисије БиХ обухватиле су: редовне обуке изборне администрације, промоцију иницијативе за проглашење Свјетског дана избора, организацију постизборне конференције „Општи избори 2022. – Изазови и научене лекције“, на којој су анализирани сви изазови и размијењена искуства изборне администрације у припреми и спровођењу Општих избора 2022. године, студијску посјету делегације Државне изборне комисије Републике Хрватске и Централне изборне комисије Украјине, посјете и предавања за студенте итд.
47. У циљу повећања транспарентности рада Централне изборне комисије БиХ и инфомисања јавности о предузетим активностима приликом организације и спровођења Општих избора 2022. године, у 2023. години припремљена је едиција „Изборно право у пракси – Опћи избори 2022. године“ која обухвата 7 публикација: „Анализа неважећих гласачких листића – Опћи избори 2022.“ – директни избори, „Рјешавање изборних спорова, судска пракса – Опћи избори у БиХ 2022.“, „Извјештај Главне контроле изборних резултата – Опћи избори 2022. године“, „Извјештај о раду Главног центра за бројање – Опћи избори 2022. године“, „Извјештај о раду изборних комисија основних изборних јединица у БиХ – Опћи избори 2022. године“ и „Бирачки одбори: ко, како, зашто? – Опћи избори 2022. године“, Дезинформације, мисинформације, малинформације у изборном процесу – Опћи избори у Босни и Херцеговини 2022. године“. Све публикације доступне су на интернетској страници www.izbori.ba.
48. У вези с међународном сарадњом, представници Централне изборне комисије БиХ су у 2023. години учествовали на различитим догађајима: 14 међународних конференција, 5 радионица/семинара/округлих столова, 3 изборне посматрачке мисије, учешће у раду Извршног одбора и Генералне скупштине Свјетског удружења изборних тијела (*A-WEB*), учешће у Програму изградње капацитета за управљање изборима у организацији Корејанског института за едукацију за демократију (КОЦЕИ) итд.
49. У извјештајном периоду настављене су активности на реализацији пројектних активности које финансијски подржавају или имплементирају Делегација

Европске уније у БиХ, Мисија ОЕБС-а у БиХ, ОЕБС/ОДИХР и Међународна фондација за изборне системе (ИФЕС).

50. У 2023. години настављена је успјешна сарадња с невладиним сектором, од чега издвајамо организацију двије конференције у сарадњи с *Transparency International-om*: „Унапређење интегритета избора у Босни и Херцеговини“ и „Интегритет политичког финансирања у региону“, регионалне обуке за представнике тужилаштва и полицијске службенике у организацији коалиције „Под лупом“ и сарадњу с Удружењем изборних службеника у БиХ у организацији постизборне конференције.
51. У извјештајном периоду одржане су 4 конференције за новинаре, објављено је 106 саопштења за јавност, а писани медији су објавили више од 2500 чланака о раду Централне изборне комисије БиХ.
52. У извјештајном периоду Централна изборна комисија БиХ је припремила и усвојила сљедеће документе: Извјештај о спровођењу Општих избора у Босни и Херцеговини у 2022. години; Извјештај о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије Босне и Херцеговине у 2022. години; Мониторинг Извјештај о спровођењу Акционог плана Централне изборне комисије БиХ за спровођење Стратегије за борбу против корупције (2020–2024) за 2022. годину, чији саставни дио је и Акциони план Централне изборне комисије БиХ за борбу против корупције током трајања пандемије вируса ковид 19; Програм рада Централне изборне комисије БиХ за 2023. годину и Програм рада Централне изборне комисије БиХ за 2024. годину; Програм обуке запосленика Секретаријата Централне изборне комисије Босне и Херцеговине у 2024. години.
53. У 2023. години настављена је и сарадња с другим институцијама: припремљен је допринос Централне изборне комисије БиХ за израду Прилога институција у Босни и Херцеговини за 2023. годину за потребе Пакета проширења за 2023. годину; припремљени су одговори на питања по релевантним препорукама Закључних запажања УН Комитета за елиминацију свих облика дискриминације жена (*CEDEW*) на Шести периодични извјештај Босне и Херцеговине; по захтјеву Канцеларије за ревизију институција БиХ, попуњен је Упитник за потребе спровођења ревизије учинка из подручја родне равноправности (родно одговорно буџетирање); по захтјеву Министарства спољних послова БиХ, припремљено је Мишљење на нацрт одговора на препоруку Конгреса локалних и регионалних власти Савјета Европе „Ситуација независних кандидата и опозиција на локалним и регионалним изборима“, Препорука 476 (2022).
54. Номиновани су члан и замјенски члан у име Секретаријата Централне изборне комисије БиХ у Интерресорну радну групу за припрему Стратегије за борбу против корупције (2024–2028) и Акционог плана за спровођење Стратегије за борбу против корупције (2024–2028).
55. Именоване су двије представнице Секретаријата Централне изборне комисије БиХ у Координациони одбор за праћење спровођења *Цендер акционог плана БиХ* за период 2023–2027. године.
56. У складу са закључком с 14. сједнице Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ, одржане 21. 12. 2023. године, дана 27. 12. 2023. године одржан је информативни састанак предсједника и чланова Централне изборне комисије БиХ

с представницима клубова политичких странака у Парламентарној скупштини БиХ ради размјене информација о приједлогу Закона о измјенама и допунама Изборног закона БиХ и приједлога за усвајање пакета интегритета изборног процеса (увођење нових технологија у изборни процес) и рјешавање изборних спорова – приједлози за унапређење.

57. Централна изборна комисија БиХ улаже сталне напоре да унаприједи изборни процес, а кроз препоруке упућене Парламентарној скупштини БиХ указује на потребу рјешавања кључних проблема који се, прије свега, односе на правремене измјене и допуне свих закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ.

О Централној изборној комисији Босне и Херцеговине

У октобру 2023. године Централна изборна комисија БиХ је усвојила визију и мисију институције и стратешке циљеве и правце.

Визија

Наша визија је изборна администрација која организује слободне, демократске изборе који одражавају вољу бирача и која ужива повјерење бирача и јавности с изборном администрацијом која организује слободне, демократске изборе који одражавају вољу бирача и која ужива повјерење бирача и јавности.

Мисија

Транспарентно, ефикасно и професионално организујемо демократске изборе у којима грађани Босне и Херцеговине могу изразити слободну изборну вољу те законито спровођење свих надлежности прописаних Изборним законом БиХ и Законом о финансирању политичких странака БиХ.

Наше вриједности

Независност, непристрасност, професионализам, одговорност, инклузивност, стално унапређење и дигиталне иновације, транспарентност, ефикасност.

Стратешки циљеви и правци

Задржати статус независне институције која доприноси демократизацији друштва у Босни и Херцеговини.

Општи стратешки циљ: Унапређење процеса организације избора у Босни и Херцеговини и подизање повјерења јавности кроз повећање ефикасности, транспарентности и професионалности изборне администрације и изборног процеса.

Стратешки циљеви развоја ЦИК БиХ: 1) Институционално јачање изборне администрације, 2) Увођење нових информационих технологија у изборни процес, 3) Побољшање инфраструктуре и логистичких капацитета, 4) Подизање повјерења у изборни процес и изборну администрацију, 5) Унапређење приступачности изборног процеса, 6) Повећање интегритета изборног процеса, 7) Унапређење надзора и транспарентности финансирања политичких странака.

І ДИО

СПРОВОЂЕЊЕ
ИЗБОРНОГ ЗАКОНА
БИХ

1. Припрема и спровођење избора

1.1. Изборне активности

1.1.1. Одлуке Централне изборне комисије БиХ у вези с вођењем Централног бирачког списка (члан 1.7)

58. У складу с надлежношћу о вођењу Централног бирачког списка, а у вези с одредбом члана 1.7 Изборног закона БиХ, Централна изборна комисија БиХ је на основу података достављених од надлежних органа о лицима која се налазе на издржавању казне затвора или су издржала казну затвора због озбиљних повреда хуманитарног права које су изrekli суд Босне и Херцеговине, суд Републике Српске или суд Федерације Босне и Херцеговине и суд Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, или која се нису повиновала наредби да се појаве пред судом Босне и Херцеговине, судом Републике Српске или судом Федерације Босне и Херцеговине и судом Брчко дистрикта Босне и Херцеговине у извјештајном периоду, донијела 44 одлуке којима је за 15 лица утврђено да неће бити уписана у Централни бирачки списак, а за 29 лица да стичу право уписа у Централни бирачки списак, након издржане казне затвора.

1.1.2. Истек мандата чланице Централне изборне комисије БиХ и активности у вези с избором члана Централне изборне комисије БиХ

59. У 2022. години покренуте су активности на избору новог члана Централне изборне комисије БиХ, с обзиром на чињеницу да је Представнички дом Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине на 28. сједници, одржаној 27. априла 2016. године, донио Одлуку о именовању Ирене Хаџиабдић за чланицу Централне изборне комисије БиХ из реда Осталих („Службени гласник БиХ“, број 36/16), те је мандат именованој чланици Централне изборне комисије Босне и Херцеговине из реда Осталих истицао дана 17. маја 2023. године.

Активности у вези с избором члана Централне изборне комисије БиХ настављене су и у 2023. години, кореспонденцијом с Представничким домом Парламентарне скупштине БиХ и Високим судским и тужилачким савјетом БиХ. И поред тога што су Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ и Високи судски и тужилачки савјет БиХ, као и Централна изборна комисија БиХ именовали чланове у Комисију за именовање, она се није састала, и поред послате ургенције за изјашњење о могућем датуму одржавања сједнице Комисије за избор и именовање чланова Централне изборне комисије БиХ, коју је на адресу Заједничке комисије за административне послове Парламентарне скупштине БиХ послала Централна изборна комисија БиХ.

У складу са законом, а након истека мандата др Суаду Арнаутовићу, Централна изборна комисија БиХ донијела је Одлуку број 05-1-02-3-1261-1/23 од 21. 12. 2023. године, о именовању др Ирене Хаџиабдић за предсједницу

Централне изборне комисије БиХ и након тога, у јануару 2024. године, Одлуку број 05-1-02-3-1-1/24 од 03. 01. 2024. године, о разрешењу др Суада Арнаутовића с дужности председника Централне изборне комисије БиХ.

1.2. Нормативна дјелатност

60. Припрема и усвајање нормативних аката, као непрекидни задатак Централне изборне комисије БиХ, огледа се у изради подзаконских аката донесених на основу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ. Централна изборна комисија БиХ настојала је унаприједити подзаконска акта уважавајући препоруке посматрачких мисија ОЕБС-а/ОДИХР-а за унапређење изборног процеса.
61. Листа нормативних аката усвојених у 2023. години дата је у Прилогу 1 овога извјештаја.

1.3. Остала акта Централне изборне комисије БиХ

62. Припремљен је Извјештај о спровођењу Општих избора у Босни и Херцеговини у 2022. години¹⁰, те је усвојен Закључком којим се утврђује текст извјештаја¹¹ на 55. сједници Централне изборне комисије БиХ одржаној 3. 8. 2023. године. Извјештај је достављен у Парламентарну скупштину БиХ.¹²
63. Припремљен је Извјештај о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије Босне и Херцеговине у 2022. години¹³, те је усвојен Закључком којим се утврђује текст извјештаја¹⁴ на 55. сједници Централне изборне комисије БиХ одржаној 3. 8. 2023. године. Извјештај је достављен у Парламентарну скупштину БиХ.¹⁵
64. Извјештај о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ у 2022. години усвојен је у другом кругу гласања на 15. сједници Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ¹⁶, док Извјештај о спровођењу Општих избора 2022. године није усвојен.¹⁷ Дом народа Парламентарне скупштине БиХ разматрао је предметне извјештаје на 12. сједници, одржаној 28. 12. 2023. године и није их одобрио¹⁸.
65. Припремљен је мониторинг Извјештај о спровођењу Акционог плана Централне изборне комисије БиХ за спровођење Стратегије за борбу против

¹⁰ Акт број 04-2-07-10-885-1/23.

¹¹ Акт број 04-2-07-10-885-2/23.

¹² Акт број 04-2-07-10-885-3/23.

¹³ Акт број 04-2-07-10-886-1/23.

¹⁴ Акт број 04-2-07-10-886-2/23.

¹⁵ Акт број 04-2-07-10-886-3/23.

¹⁶ Акт Представничког дома ПС БиХ, број 01-20-1-15-15-/24 од 30. 1. 2024. године.

¹⁷ Акт Представничког дома ПС БиХ, број 01-50-1-15-15/24.

¹⁸ Акт Дома народа ПС БиХ, број 02-50-6-16-12/23 од 4. 1. 2024. године.

корупције (2020–2024) за 2022. годину, чији саставни дио је и Акциони план Централне изборне комисије БиХ за борбу против корупције током трајања пандемије вируса ковид 19 који је усвојен на 24. сједници Централне изборне комисије БиХ, одржаној 28. 2. 2023. године.¹⁹ Након усвајања, предметни документ је достављен у Агенцију за превенцију корупције и координацију борбе против корупције (АПИК БиХ).²⁰

66. Програм рада Централне изборне комисије БиХ за 2023. годину²¹ припремљен је на основу Средњорочног плана рада Централне изборне комисије БиХ за период 2023–2025. године²² и усвојен је на 11. сједници Централне изборне комисије БиХ одржаној 2. 2. 2023. године. Дана 3. 2. 2023. године документ је достављен Министарству финансија и трезора БиХ.²³
67. Програм рада Централне изборне комисије БиХ за 2024. годину²⁴ припремљен је на основу Средњорочног плана рада 2024–2026. године²⁵. Након што је Министарство финансија и трезора БиХ дало позитивно мишљење²⁶, Програм рада је усвојен на 67. сједници Централне изборне комисије БиХ одржаној 19. 10. 2023. године. Дана 20. 10. 2023. године, документ је достављен Министарству финансија и трезора БиХ²⁷. При изради Програма рада коришћена је нова методологија, у складу с Упутством о начину припреме годишњег програма рада и извјештаја о раду у институцијама БиХ које је Савјет министара БиХ усвојио на 12. сједници одржаној 18. 5. 2023. године²⁸.
68. Дана 30. 3. 2023. године Министарству за људска права и избјеглице БиХ достављен је прилог Централне изборне комисије БиХ за мониторинг посјету Савјетодавног комитета за Оквирну конвенцију за заштиту националних мањина, а 14. 6. 2023. године достављени су и одговори на питања Савјетодавног комитета за Оквирну конвенцију за заштиту националних мањина.
69. По захтјеву Министарства за људска права и избјеглице БиХ које је доставило информацију о препорукама из Закључних запажања УН Комитета за елиминацију свих облика дискриминације жена (*CEDEW*) на Шести периодични извјештај Босне и Херцеговине, припремљени су одговори на питања по релевантним препорукама и они су достављени надлежном министарству дана 28. 7. 2023. године.²⁹
70. Припремљен је Програм обуке запосленика Секретаријата Централне изборне комисије Босне и Херцеговине у 2024. години³⁰ на који је Централна изборна

¹⁹ Акт број 04-07-10-1058-10/21.

²⁰ Акт број 04-07-10-1058-11/21.

²¹ Акт број 04-2-07-10-1392-3/22.

²² Акт број 07-1-02-2-1859/22.

²³ Акт број 04-2-07-10-1392-4/22.

²⁴ Акт број 04-2-07-10-998-1/23.

²⁵ Акт број 07-1-02-2-983-3/23.

²⁶ Акт број 05-02-2-6957-2/23.

²⁷ Акт број 04-2-07-10-998-3/23.

²⁸ „Службени гласник БиХ“, број 48/23.

²⁹ Акт број 04-50-2-403-8/19.

³⁰ Акт број 04-2-50-4-1121-1/23.

комисија БиХ закључком број 04-2-50-4-1121-2/23 дала сагласност на 70. сједници одржаној 6. 11. 2023. године, те је он достављен Агенцији за државну службу БиХ³¹.

71. Централна изборна комисија БиХ је на 65. сједници одржаној 5. 10. 2023. године усвојила Стратешки план Централне изборне комисије БиХ за период 2024–2027. године.³² Овај документ је кључан корак у постизању високог нивоа организације и интегритета изборног процеса у Босни и Херцеговини. Стратешки план Централне изборне комисије БиХ за период 2024–2027. године ће послужити као основа за даљњи систематичан рад, постављање јасних смјерница и циљева те дефинисање мјера које ће изборну администрацију приближити изврности у организацији избора. У документу су представљени стратешки циљеви развоја Централне изборне комисије БиХ у периоду 2024–2027. године на начин да су подијељени према оперативности и функционалности у седам праваца: 1) институционално јачање изборне администрације, 2) увођење нових информационих технологија у изборни процес, 3) побољшање инфраструктуре и логистичких капацитета, 4) подизање повјерења у изборни процес и изборну администрацију, 5) унапређење приступачности изборног процеса, 6) повећање интегритета изборног процеса и 7) унапређење надзора и транспарентности финансирања политичких странака. Стратешки план Централне изборне комисије БиХ за период 2024–2027. године доступан је јавности на интернетској страници Централне изборне комисије БиХ.³³

*Стратешки план
Централне изборне
комисије БиХ за
период 2024–2027.
године*

72. Централна изборна комисија БиХ је на 10. сједници одржаној 07. 3. 2024. године донијела Одлуку о усвајању и спровођењу Плана интегритета Централне изборне комисије БиХ за период 2024–2027. године.³⁴ Предметном одлуком именовано је и лице задужено за надзор над спровођењем Плана интегритета. Након усвајања, предметни документ је достављен у Агенцију за превенцију корупције и координацију борбе против корупције.³⁵ Претходно је Агенција за превенцију корупције и координацију борбе против корупције актом 05-07-4-21-2/24 од 21. 2. 2024. године дала позитивно мишљење на

³¹ Акт број 04-2-50-4-1121-3/23.

³² Акт број 04-2-50-4-1250-1/23.

³³ https://www.izbori.ba/Documents/2023/10/31/strateski_plan_2024-2027-srp.pdf

³⁴ Акт број 04-2-50-4 -979- л0 /22.

³⁵ Акт број 04-2-50-4 -979- л2 /22.

Приједлог Плана интегритета Централне изборне комисије БиХ за период 2024–2027. године. Документ је доступан на интернетској страници www.izbori.ba.³⁶

73. По захтјеву Канцеларије за ревизију институција БиХ попуњен је Упитник за потребе спровођења ревизије учинка из подручја родне равноправности (родно одговорно буџетирање)³⁷ и он је достављен у Канцеларију за ревизију институција БиХ дана 3. 3. 2023. године.
74. По захтјеву Дирекције за европске интеграције (ДЕИ), припремљен је допринос Централне изборне комисије БиХ за израду Прилога институција у Босни и Херцеговини за 2023. годину за потребе Пакета проширења за 2023. годину³⁸) и он је 13. 3. 2023. године достављен у Дирекцију за европске интеграције. Допуна прилога институција достављена је дана 9. 5. 2023. године.³⁹
75. По захтјеву Агенције за превенцију корупције и координацију борбе против корупције, номиновани су члан и замјенски члан у Интерресорну радну групу за припрему Стратегије за борбу против корупције (2024–2028) и Акционог плана за спровођење Стратегије за борбу против корупције (2024–2028).⁴⁰
76. Припремљен је приједлог нове систематизације радних мјеста у Секретаријату Централне изборне комисије БиХ који је упућен у процедуре оцјењивања код надлежних институција.
77. По захтјеву Министарства спољних послова БиХ, припремљено је мишљење Централне изборне комисије БиХ на нацрт одговора на препоруку Конгреса локалних и регионалних власти Савјета Европе „Ситуација независних кандидата и опозиција на локалним и регионалним изборима“, Препорука 476 (2022) и оно је достављено Министарству спољних послова БиХ дана 1. 8. 2023. године, а допунско мишљење је достављено дана 9. 8. 2023. године.
78. Дана 28. 3. 2023. године, на захтјев Агенције за равноправност полова БиХ, именоване су представнице Централне изборне комисије БиХ у Координациони одбор за праћење спровођења *Цендер акционог плана БиХ* за период 2023–2027. године⁴¹, а Савјет министара БиХ је, на приједлог Министарства за људска права и избјеглице БиХ, на 28. сједници одржаној 9. 11. 2023. године, донио Одлуку о оснивању Координационог одбора за праћење имплементације *Цендер акционог плана Босне и Херцеговине*⁴².
79. По захтјеву Агенције за статистику БиХ, дана 23. 3. 2023. године достављени су статистички подаци по родној основи за припрему публикације „Жене и мушкарци у Босни и Херцеговини“.

³⁶ https://www.izbori.ba/Documents/CIK/plan_integriteta/Plan_integriteta_CIKVIN_2024_2027.pdf.

³⁷ Акт број 04-50-4-244-2/23.

³⁸ Акт број 04-2-50-4- 320-2 /23.

³⁹ Акт број 04-2-50-4- 320-4 /23.

⁴⁰ Акт број 04-2-50-4-1058 -13/21.

⁴¹ Акт број 04-2-50-4-378-2/23

⁴² „Службени гласник БиХ”, број 5/24.

1.4. Вођење Централног бирачког списка

80. Централни бирачки списак је евиденција о држављанима БиХ који имају бирачко право у складу с Изборним законом БиХ и формира се, води и користи за потребе организације и спровођења избора у складу са законом, за спровођење референдума, за спровођење опозива изабраног функционера и изборе органа локалне самоуправе у складу са законом.
81. Поступак вођења Централног бирачког списка (ЦБС) и уписа бирача у Централни бирачки списак прописан је поглављем 3. Изборног закона БиХ – Бирачки списак, те Правилника о употреби и изради извода из Централног бирачког списка.⁴³ Централна изборна комисија БиХ води Централни бирачки списак на основу евиденције надлежног државног органа – Агенције за идентификационе документе, евиденцију и размјену података (ИДДЕЕА), евиденција цивилног регистра о држављанима БиХ, а укључени су и други органи са засебним надлежностима: Министарство за људска права и избјеглице БиХ, министарства унутрашњих послова на свим нивоима, Министарство цивилних послова БиХ/Сектор за држављанства и путне исправе, матичне службе, општинске изборне комисије за податке о бирачким мјестима и промјенама бирачке опције те Централна изборна комисија БиХ.
82. **Активности на организовању и спровођењу пријевремених избора за градоначелнике града и начелнике општина** укључиле су и послове из обима евиденције Централног бирачког списка. По питању бирача изван БиХ, активности су укључиле сљедеће: припрема пријавних образаца за регистрацију бирача изван БиХ, њихово постављање на интернетску страницу Централне изборне комисије БиХ, доставу обавјештења и пријавних образаца Министарству спољних послова БиХ на даљњу дистрибуцију и информисање држављана БиХ путем ДКП-а, израда и ажурирање базе података о бирачима изван БиХ, утврђивање и објава броја уписаних бирача који бораве у иностранству на интернетској страници Централне изборне комисије БиХ и службеним гласницима БиХ и доставу бирачких пакета на адресе у иностранство. У оквиру припрема за одржавање пријевремених избора, Агенција за идентификационе документе, евиденцију и размјену података је по захтјеву Централне изборне комисије БиХ редовно достављала пресјек Централног бирачког списка, који је даље обрађиван у Централној изборној комисији БиХ за потребе пријевремених избора. У складу са законском обавезом, политичким субјектима који су овјерени за учешће на изборима и којима је овјерена кандидатска листа, по захтјеву се обезбјеђује извод из Централног бирачког списка за изборну јединицу у којој су учествовали на пријевременим изборима. За потребе пријевремених избора вршено је штампање бирачких спискова по бирачким мјестима, њихова контрола и достава према општини у предвиђеним роковима.

⁴³ „Службени гласник БиХ“, број 27/22.

Активности на припреми избора за органе локалне управе и самоуправе

83. Централни бирачки списак се формира, води и користи, између осталог, и за потребе избора органа локалне самоуправе у складу са законом, при чему Централна изборна комисија БиХ утврђује извод из Централног бирачког списка за спровођење ових избора. **У току 2023. године, у 6 општина и 3 града у БиХ одржани су избори за органе локалне управе и самоуправе.** За сваке појединачне изборе Централна изборна комисија БиХ је својом одлуком утврдила изглед и садржај извода из Централног бирачког списка према његовом посљедњем пресеку, као и број бирача за конкретне изборе. Они су достављени надлежном органу, поштујући одредбе Закона о заштити личних података БиХ.

Редовни послови ажурирања Централног бирачког списка

84. **Мјесечна ажурирања ЦБС-а:** Централни бирачки списак је јединствен, сталан и редовно се ажурира. У складу с Јединственом методологијом и програмом обраде и вођења евиденције Централног бирачког списка, чији су потписници Централна изборна комисија БиХ и ИДДЕЕА, ИДДЕЕА врши редован пресјек стања Централног бирачког списка сваког првог понедјелка у мјесецу те га доставља Централној изборној комисији БиХ, а која врши генерисање и обраду достављених података, припрему извјештаја о броју бирача уписаних у Централни бирачки списак, те наведене податке користи и обрађује у складу са законском надлежности и службеном сврхом. Према посљедњем пресеку Централног бирачког списка од 6. 12. 2023. године, број уписаних бирача у Централни бирачки списак био је већи за 9.575 бирача у односу на број уписаних бирача на дан 18. 1. 2023. године.

Табела 1. Пресјек Централног бирачког списка на дан 6. 12. 2023. године

Мјесец	Датум	Редовни бирачи	Бирачи који гласају у одсуству/лично	Бирачи који гласају путем поште	Укупно
Јануар	18. 1. 2023.	3 288 495	21 108	69 994	3 379 597
Децембар	6. 12. 2023.	3 297 306	22 260	69 606	3 389 172

85. **Централна изборна комисија БиХ води и посебне евиденције о лицима којима је по основу закона одузето право гласа** те врши ажурирање бирачког права у Централном бирачком списку за лица која су правоснажном одлуком надлежног органа лишена потпуне пословне способности и лица која имају сметњу из чланова 1.6, 1.7 и 1.7а Изборног закона БиХ (повреде хуманитарног права). У 2023. години Централној изборној комисији БиХ достављено је укупно **195 рјешења о одузимању/враћању пословне способности**, те су она након доставе обрађена у евиденцији Централног бирачког списка. Иако су надлежни судови у Федерацији БиХ и Републици Српској према Централној изборној комисији БиХ, у сврху благовременог ажурирања Централног бирачког списка, дужни непрекидно достављати рјешења о одузимању

/враћању пословне способности то и даље не чине сви судови⁴⁴, чиме онемогућавају благовремено ажурирање Централног бирачког списка.

86. **Повреда хуманитарног права коју су изrekli суд Босне и Херцеговине, суд Републике Српске или суд Федерације Босне и Херцеговине и суд Брчко дистрикта Босне и Херцеговине** – У складу с надлежношћу о вођењу Централног бирачког списка, а у вези с одредбом члана 1.7 Изборног закона БиХ, Централна изборна комисија БиХ је, на основу података достављених од надлежних органа о лицима која се налазе на издржавању казне затвора или су издржали казну затвора због озбиљних повреда хуманитарног права коју је изрекао суд Босне и Херцеговине, суд Републике Српске или суд Федерације Босне и Херцеговине и суд Брчко дистрикта Босне и Херцеговине или која се нису повиновала наредби да се појаве пред судом Босне и Херцеговине, судом Републике Српске или судом Федерације Босне и Херцеговине и судом Брчко дистрикта БиХ у извјештајном периоду, донијела **укупно 44 одлуке**, од тога **16 одлука којима је утврђено да лице неће бити уписано у Централни бирачки списак** док се налази на издржавању казне затвора и **28 одлука којима је утврђено да се лице уписује у Централни бирачки списак**, а чије име је претходно брисано из списка, у складу с одредбом члана 1.7 Изборног закона БиХ, због истека издржавања казне затвора изречене због повреда хуманитарног права. Наведени подаци су ажурирани у евиденцијама Централног бирачког списка.
87. **Испис из држављанства БиХ** – Редовне активности на ажурирању Централног бирачког списка обухватиле су, такође, и провјеру података о испису из држављанства БиХ, а на основу рјешења о испису из држављанства Босне и Херцеговине која редовно доставља Министарство цивилних послова БиХ/Сектор за држављанства. У 2023. години достављено је укупно **2364 рјешења о испису** и промјенама у рјешењима о држављанству БиХ, те су вршене провјере података о њима у Централном бирачком списку.
88. **Расељена лица** – Дана 16. 05. 2023. године упућен је захтјев Министарству за људска права и избјеглице БиХ⁴⁵ да отклони неправилности у циљу ажурирања бирачког списка. У наведеном акту навели смо да је у току спровођења изборних активности за спровођење Општих избора 2022. године, ЦИК БиХ запримио велики број захтјева из Града Мостара за промјену бирачке опције лица која се у подацима Централног бирачког списка воде као „редовни бирачи“. Надаље, у истом акту указано је на недостатке о достављеним подацима од Министарства које се односе на расељена лица за општине Какањ, Маглај, Високо и Град Зеницу.
- Министарство за људска права и избјеглице БиХ на овај акт је одговорило 14. 7. 2023. године⁴⁶, да оно није надлежно за утврђивање статуса расељених лица

⁴⁴ а) **Основни судови из Републике Српске, са датумом посљедње доставе података:** Бања Лука 08.09.2022.; Добој 08.06.2022.; Модрича 03.06.2022.; Нови Град 03.06.2022.; Прњавор 12.04.2022.; Соколац 28.06.2022.; Сребреница 28.06.2022.; Вишеград 11.04.2022.; Власеница 11.04.2022.; б) **Опћински судови из Федерације БиХ, са датумом посљедње доставе података:** Бановићи 08.05.2019.; Цазин 18.04.2021.; Горажде 21.02.2022.; Какањ 08.09.2022.; Коњиц 23.06.2023.; Ливно 08.04.2022.; Сарајево 29.09.2022.; Травник 21.04.2022.; Високо 08.06.2022. године.

⁴⁵ Акт број 06-1-07-2-678-1/23.

⁴⁶ Акт МЛПНИИ БиХ, број 06-41-1-143-20/22/АПП.

у БиХ, него у оквиру своје координирајуће улоге врши обједињавање података достављених од стране надлежних ентитетских органа и Владе Брчко дистрикта БиХ. Такође, истим актом нас обавјештавају да су наш захтјев упутили Федералном министарству расељених лица и избјеглица, те након што од њих добију податке да ће их просљедити Централној изборној комисији БиХ.

89. Централна изборна комисија БиХ сматра је потребно утврдити процедуру и обавезу судова да Централној изборној комисији БиХ достављају информације о одузимању пословне способности, као и информације о осуђеним особама које су носиоци мандата.

У недостатку регулативе Централна изборна комисија БиХ је дана 29.03.2022. године⁴⁷ доставила информацију Високом судском и тужилачком савјету БиХ (ВСТС) о судовима који не достављају благовремено праваснажна судска рјешења. ВСТС је на наш акт одговорио 31.05.2022. године,⁴⁸ а након тога смо упутили акт 24.06.2022. године којим ВСТС поновно информирамо о судовима који не достављају благовремено праваснажна судска рјешења⁴⁹.

90. **Остали послови** – У току 2023. године, у оквиру редовних активности на основу поднесених захтјева, издата су 4 увјерења о стању уписа у Централни бирачки списак у сврху регулисања социјално-статусних питања. Редовне активности на вођењу Централног бирачког списка укључивале су и ажурирање приспјелих података о измјени адреса за бираче који бораве у иностранству те пријем пријава за регистрацију бирача који бораве у иностранству за наредне изборе. По захтјеву и питањима странака у вези с гласањем изван земље, обављана је кореспонденција путем електронске поште, телефонским и писаним путем.

1.5. Координација рада општинских/градских изборних комисија (ОИК/ГИК) и центара за бирачки списак

Попуњеност изборних комисија

91. У складу с Одлуком о броју чланова изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини⁵⁰, све **143** изборне комисије основне изборне јединице броје укупно **583** члана.

Табела 2. Стање попуњености изборних комисија на дан 29. 1. 2024. године

Национална структура именованих чланова Општинских/градских изборних комисија

УКУПНО	ХРВАТИ		БОШЊАЦИ		СРБИ		ОСТАЛИ	
564	111	19,68%	216	38,30%	210	37,23%	27	4,79%

⁴⁷ Акт број 06-1-07-2-2-52/22

⁴⁸ Акт ВСТВ-а број 06-50-2-1278-2/2022

⁴⁹ Акт број 06-1-07-2-2-153-153/22

⁵⁰ „Службени гласник БиХ“, бр. 27/22, 44/22 и 77/22.

Сполна структура именованих чланова општинских/градских изборних комисија

УКУПНО	МУШКАРЦИ		ЖЕНЕ	
564	297	52,66%	267	47,34%

Квалификацијска структура именованих чланова општинских /градских изборних комисија

УКУПНО	ВСС		ВШС		ССС		МР	
564	538	95,39%	17	3,01%	9	1,60%	0	0,00%

Старосна структура именованих чланова општинских/градских изборних комисија

УКУПНО	Млађи од 30 година		Од 30 до 40 година		Од 40 до 50 година		Старији од 50 година	
564	304	53,90%	118	20,92%	90	15,96%	52	9,22%

Разрјешења и именовања чланова изборних комисија

92. У предметима разрјешења чланова, замјенских чланова и предсједника изборних комисија, односно именовања чланова и предсједника изборних комисија основних изборних јединица, донесена су укупно **194** рјешења, у којима је у **156** предмета уважен захтјев, односно дата сагласност на разрјешење/именовање, те у **38** случајева није дата сагласност на разрјешење, односно именовање члана/предсједника изборне комисије.

Жалбе на разрјешење и именовање чланова изборних комисија

93. На поступак разрјешења и именовања чланова изборних комисија у 2023. години, Апелационом одјељењу Суда БиХ изјављена је **41** жалба (Илица – 2, Цазин – 3, Шамац – 2, Босанска Крупа – 1, Зеница – 3, Нови Град Сарајево – 2, Витез – 1, Центар Сарајево – 4, Жепче – 1, Ново Сарајево – 1, Рибник – 1, Бијељина – 1, Стари Град Сарајево – 4, Власеница – 1, Дервента – 1, Вогошћа – 1, Травник – 1, Олово – 1, Какањ – 1, Мркоњић Град – 1, Живинице – 2, Станари – 2, Јајце – 2, Маглај – 2). од чега је **31** жалбу Суд БиХ одбио (неосноване), **4** уважио (Цазин и Зеница) и вратио на поновни поступак, а **6** жалби је одбачено.

Израда анализе о раду изборних комисија у 2022. години

94. У циљу обезбјеђивања потребних података о вршењу надлежности изборних комисија, прописаних чланом 2.13 Изборног закона БиХ, Централна изборна комисија БиХ доставила је изборним комисијама табелу с потребним подацима за израду Извјештаја о раду за 2022. годину и одредила рок до 20. 1. 2023. године за доставу попуњених табела и рок до 31. 1. 2023. године за доставу наративних извјештаја о раду.⁵¹

⁵¹ Акт број 06-1-07-1-2689-1/22 од 27. 12. 2022. године.

Сви извјештаји о раду изборних комисија у 2022. години, у наративном облику и/или табели, обезбијеђени су у сарадњи с координаторима за рад с изборним комисијама и центрима за бирачки списак, након писаних ургенција и обављених телефонских позива с изборним комисијама.

Анализа и обједињавање достављених података извршена је увидом у достављене табеларне и наративне извјештаје изборних комисија основних изборних јединица, уз допуну одређеним темама, искуствима изборних комисија или напоменама које су се наметнуле као значајне увидом у наративне извјештаје о раду. На основу наведеног, припремљен је извјештај који садржи податке о условности бирачких мјеста, именовању бирачких одбора, достави изборног материјала, информисању бирача, потешкоћама у раду бирачких одбора и изборних комисија те о приједлозима изборних комисија за унапређење рада бирачких одбора и изборних комисија.

На основу наведеног извјештаја, припремљена је публикација **Извјештај о раду изборних комисија основних изборних јединица у Босни и Херцеговини – Опћи избори 2022. године**⁵², која садржи информације и статистичке податке о наведеним изборима који су у оквиру редовног годишњег извјештавања, према захтјеву Централне изборне комисије БиХ, добијени од изборних комисија основних изборних јединица у БиХ, а односе се на спровођење њихових активности утврђених чланом 2.13 Изборног закона БиХ и подзаконским актима које доноси Централна изборна комисија БиХ. Поред наведеног, настојале су се објединити и процјене изборних комисија о сегментима изборних активности у којима су се јавиле техничке потешкоће и које отварају простор за унапређење, као и конкретни приједлози изборних комисија за унапређење изборног процеса.

Израда информација о примјени члана 2.14 став (1) Изборног закона БиХ и преглед судске праксе

95. У извјештајном периоду припремљена је и ажурирана претходна информација о поступању у складу с чланом 2.14 став (1) Изборног закона БиХ, односно о судској пракси Апелационог одјељења Суда БиХ приликом разматрања жалби на рјешења Централне изборне комисије БиХ у вези с примјеном члана 2.14 став (1) Изборног закона БиХ у период од 1. 4. 2015. године до 13. 6. 2023. године, с конкретним закључцима Суда БиХ и упутствима за поступање.

Кореспонденција и остали послови

96. Надаље, припремљени су одговори на 226 упита изборних комисија, општинских/градских вијећа/скупштина општине/града, правних и физичких лица, као и припреме захтјева за доставу документације, података у управном поступку, те достава аката на надлежно поступање и изјашњење, као и усмена

⁵² Petrović, V., Laković, M. (2023) *Izveštaj o radu izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini – Opći izbori 2022. godine*. Sarajevo: Centralna izborna komisija BiH. <https://www.izbori.ba/?Lang=3&CategoryId=928&Tag=515>.

кореспонденција путем телефона у циљу пружања техничке помоћи и давања техничких упутстава и информација у релевантној материји.

Координација и кореспонденција с ОИК-овима/ГИК-овима и центрима за бирачки списак

97. Поред редовних активности у вези с именованем чланова изборних комисија, обављена је и стална комуникација путем телефона и путем електронске поште с изборним комисијама и центрима за бирачки списак у циљу рјешавања текућих питања и проблема на терену, те анализа рада, праћење и помоћ изборним комисијама и центрима за бирачки списак. Комуникација с центрима за бирачки списак је свакодневна, путем телефона или електронске поште, у смислу пружања техничке помоћи центрима за бирачки списак приликом извршавања надлежности прописаних Поглављем 3. Правилника о употреби и изради извода из Централног бирачког списка (провјере додјела у апликацији за Пасивну регистрацију бирача, придруживање непридружених бирача одговарајућем бирачком мјесту, потребна процедура за пријаву/одјаву корисника апликација, могућности промјене лозинки за електронску пошту, начин провјере и евиденције умрлих лица и поступање запослених Центра за бирачки списак итд.).
98. У извјештајном периоду пријављено је 17, а одјављено 22 корисника апликације за Пасивну регистрацију бирача у ОИЈ у БиХ. У циљу попуњавања упражњених мјеста у центрима за бирачки списак, сачињени су и достављени дописи и ургенције начелницима општина/градоначелницима градова Бијељине, Бугојна, Домаљевца-Шамца, Јабланице, Љубиња и Равна.
99. У извјештајном периоду примљено 2401 седмичних извјештаја центара за бирачки списак из ОИЈ у Босни и Херцеговини. У току реализације наведених активности, размијењено је отприлике 3500 електронских пошта и обављено око 350 телефонских разговора.

Анализа рада бирачких одбора

100. У извјештајном периоду извршена је анализа рада бирачких одбора током спровођења Општих избора 2022. године и припремљена је информација о свим бирачким одборима у чијем су раду утврђене неправилности.

Извјештај о висини накнаде за рад члановима изборне комисије и чињеници да ли изборна комисија има именованог секретара изборне комисије

101. Централна изборна комисија БиХ је од изборних комисија затражила информацију о висини накнаде за рад чланова изборне комисије и информацију о чињеници да ли изборна комисија има именованог секретара изборне комисије. Информације су достављане електронским путем у табели у *Екселу* према унапријед дефинисаним питањима на основу чега је припремљен извјештај који је разматран на Колегију Централне изборне комисије БиХ.

Извјештај о усвајању финансијског плана изборне комисије од стране надлежних органа градова/општина

102. Централна изборна комисија БиХ је од изборних комисија затражила информацију о обезбјеђивању финансијских и других средстава за спровођење Локалних избора 2024. године, што је обавеза градова и општина. Прикупљање информација је у току. Исте или сличне информације затражене су и од градоначелника градова/начелника општина. Прикупљање информација такође је у току.
103. У 2023. години вођена је стална кореспонденција с изборним комисијама у БиХ у смислу достављања одговора на упите изборних комисија, те припрема и достава аката који се односе на реализацију закључака Централне изборне комисије БиХ.

1.6. Спровођење пријевремених избора

104. У складу с чланом 14.3 Изборног закона БиХ, Централна изборна комисија БиХ донијела је Одлуку о расписивању пријевремених избора с утврђеним тачним датумом њиховог одржавања.
105. Пријевремени избори у 2023. години спроведени су за: а) градоначелнике градова Бихаћ, Тузла, Сребреник и Зворник и начелнике општина Братунац и Вогошћа, б) градоначелника Града Живинице и ц) начелника Општине Стари Град Сарајево.

1.6.1. Пријевремени избори за за градоначелнике градова Бихаћ, Тузла, Сребреник, Зворник и начелнике општина Братунац и Вогошћа

106. Централна изборна комисија БиХ је на 92. сједници, одржаној 7. 12. 2022. године, донијела одлуку о расписивању и одржавању пријевремених избора за градоначелнике градова Бихаћ, Тузла, Зворник, Сребреник и начелнике општина Братунац и Вогошћа, као и пратећа акта, између осталог, Упутство о роковима изборних активности за одржавање пријевремених избора. У складу с наведеном одлуком и Упутством, одређен је датум одржавања пријевремених избора 5. 2. 2023. године, те су према наведеном планиране све изборне активности.
107. За учешће на пријевременим изборима за градоначелнике/начелнике овјерено је 37 политичких странака.

Табела 3. Преглед овјерених политичких странака за пријевремене изборе

Редни број	Код	Општина	Број овјерених политичких странака
1.	003	Бихаћ	девет (9)
2.	049	Сребреник	три (3)

Редни број	Код	Општина	Број овјерених политичких странака
3.	050	Тузла	једанаест (11)
4.	083	Зворник	пет (5)
5.	104	Братунац	шест (6)
6.	135	Вогошћа	три (3)

108. Право гласа на пријевременим изборима, према Одлуци о закључивању и потврђивању броја уписаних бирача у Централни бирачки списак, са стањем на дан 16. 1. 2023. године, имали су бирачи према категоријама приказаним у наредној табели.

Табела 4. Преглед броја уписаних бирача за пријевремене изборе

Редни број	Код	Град/ општина	Редовни	Одсуство/ лично	Пошта (Локални избори 2020.)	Укупно
1.	003	Бихаћ	56726	42	1329	58097
2.	049	Сребреник	38400	4	670	39074
3.	050	Тузла	110061	51	1400	111512
4.	083	Зворник	51756	1014	1060	53830
5.	104	Братунац	16972	699	1116	18787
6.	135	Вогошћа	27359	9	620	27988
		УКУПНО	301274	1819	6195	309288

109. Централна изборна комисија БиХ је на 9. сједници, одржаној 26. 1. 2023. године, донијела Одлуку о утврђивању извода из Централног бирачког списка за бираче који гласају путем мобилног тима за Пријевремене изборе. Укупан број бирача на изводу из Централног бирачког списка који су гласали путем мобилног тима по основним изборним јединицама приказан је у наредној табели.

Табела 5. Преглед броја уписаних бирача за гласање путем мобилног тима за пријевремене изборе

Редни број	Код	Назив ОИЈ	Број бирача (мобилни тим)
1.	003	Бихаћ	215
2.	049	Сребреник	22
3.	050	Тузла	427
4.	083	Зворник	14

Редни број	Код	Назив ОИЈ	Број бирача (мобилни тим)
5.	104	Братунац	72
6.	135	Вогошћа	112
		УКУПНО	862

110. Укупно је формирано 496 бирачких мјеста, од чега 484 редовних и 12 бирачких мјеста за гласање непотврђеним гласачким листићима (ННН) и лично (000), од чега је 9 придружено редовним бирачким мјестима. На терену је радило и 29 мобилних тимова.
111. Надлежни координатори за рад с изборним комисијама су током припрема и на дан одржавања пријевремених избора припремали спецификације и пратили штампу изборног материјала, надгледали спровођење припремних активности из надлежности општинске изборне комисије, рад приликом обуке бирачких одбора, рад бирачких одбора и рад особља на уносу и обради изборних резултата.
112. Дана 24. 2. 2023. године, на 23. сједници, Централна изборна комисија БиХ донијела је Одлуку о потврђивању и објављивању резултата пријевремених избора за градоначелнике градова Бихаћ, Тузла, Сребреник и Зворник и начелнике општина Братунац и Вогошћа.
113. Према потврђеним резултатима: а) За градоначелника Града Бихаћа изабран је Елведин Седић, кандидат политичког субјекта Помак – Покрет за модерну и активну Крајину, б) За градоначелника Града Тузле изабран је Зијад Лугавић, кандидат политичког субјекта СДП – Социјалдемократска партија Босне и Херцеговине, ц) За градоначелника Града Сребреника изабран је Аднан Бјелић, кандидат политичког субјекта Уједињени (НИПНС–СДП), д) За градоначелника Града Зворника изабран је Бојан Ивановић, кандидат политичког субјекта Савез независних социјалдемократа СНСД – Милорад Додик, е) За начелника Општине Братунац изабран је Лазар Продановић, кандидат политичког субјекта Савез независних социјалдемократа СНСД – Милорад Додик, ф) За начелника Општине Вогошћа изабран је Мигдад Хасановић, кандидат политичког субјекта СДА – Странка демократске акције.

1.6.2. Пријевремени избори за градоначелника Града Живинице

114. Централна изборна комисија БиХ је на 30. сједници, одржаној 29. 3. 2023. године, донијела Одлуку о расписивању и одржавању пријевремених избора за градоначелника Града Живинице, као и пратећа акта, између осталог, Упутство о роковима изборних активности за одржавање пријевремених избора за градоначелника Града Живинице. У складу с наведеном одлуком и Упутством, одређен је датум одржавања пријевремених избора 28. 5. 2023. године, те су према наведеном планиране све изборне активности.

115. За учешће на пријевременим изборима за градоначелника Града Живинице Централна изборна комисија БиХ овјерила је 7 политичких субјеката.

Табела 6. Овјерени политички субјекти за учешће на пријевременим изборима за градоначелника Града Живинице

Шифра	Назив политичке странке	Независни кандидат
00008	СДП – СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	
00090	СДА – СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	
01698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	
02321	ПОКРЕТ ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ – ПДА	
02072	ГРАЂАНСКИ САВЕЗ	
02455	ГЛАС НАРОДА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	
03113		АСИМ АЉИЋ

116. Надаље, Централна изборна комисија БиХ овјерила је укупно четири (4) кандидатске листе и кандидата за учешће на пријевременим изборима, чија имена су садржана на гласачком листићу.
117. Право гласа на пријевременим изборима за градоначелника Града Живинице, према Одлуци о закључивању и потврђивању броја уписаних бирача у Централни бирачки списак, са стањем на дан 8. 5. 2023. године имао је укупно 55281 бирач: 54271 бирач који гласа на редовном бирачком мјесту, 18 бирача за гласање у одсуству/лично и 991 бирач који гласа путем поште.

Табела 7. Преглед броја уписаних бирача за пријевремене изборе за градоначелника Града Живинице

Код	Град	Редовни	Одсуство /лично	Пошта (Локални избори 2020.)	Укупно
079	Живинице	54 271	18	991	55 281

118. Централна изборна комисија БиХ је на 9. сједници, одржаној 26. 1. 2023. године, донијела Одлуку о утврђивању извода из Централног бирачког списка за бираче који гласају путем мобилног тима за Пријевремене изборе. Укупан број бирача на изводу из Централног бирачког списка који су гласали путем мобилног тима по основним изборним јединицама био је 50.

Табела 8. Преглед броја уписаних бирача за гласање путем мобилног тима за пријевремене изборе за градоначелника Града Живинице

Код	Град	Број бирача (мобилни тим)
079	Живинице	50

119. За потребе одржавања пријевремених избора у Живиницама одређено је 89 бирачких мјеста, од чега 87 редовних бирачких мјеста и по једно бирачко мјесто за гласање лично и на непотврђеним гласачким листићима, а формирано је и пет (5) мобилних тимова.
120. Надлежни координатори за рад с изборним комисијама су током припрема и на дан одржавања пријевремених избора у Живиницама надгледали спровођење припремних активности из надлежности градске изборне комисије, рад приликом обуке бирачких одбора, рад бирачких одбора и рад особља на уносу и обради изборних резултата.
121. Централна изборна комисија БиХ је на 47. сједници, одржаној 12. 6. 2023. године, донијела Одлуку о потврђивању и објављивању резултата пријевремених избора за градоначелника Града Живинице.⁵³ За градоначелника Града Живинице изабран је Беган Мухић.

1.6.3. Пријевремени избори за начелника Општине Стари Град Сарајево

122. Централна изборна комисија БиХ је на 59. сједници, одржаној 30. 8. 2023. године, донијела Одлуку о расписивању и одржавању пријевремених избора за начелника Општине Стари Град Сарајево, као и пратећа акта, између осталог, Упутство о роковима изборних активности за одржавање пријевремених избора за начелника Општине Стари Град Сарајево.⁵⁴ У складу с наведеном одлуком и Упутством, одређен је датум одржавања пријевремених избора 29. 10. 2023. године, те су према наведеном планиране све изборне активности.
123. За учешће на пријевременим изборима за начелника Општине Стари Град Сарајево Централна изборна комисија БиХ овјерила је **три (3)** од укупно четири (4) поднесене пријаве политичких субјеката.

Табела 9. Овјерени политички субјекти за пријевремене изборе за начелника Општине Стари Град Сарајево

Шифра	Назив политичког субјекта
00008	СДП – СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
00090	СДА – СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ
00004	СБИХ – СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ

⁵³ „Службени гласник БиХ“, број 43/23 од 16. 6. 2023. године.

⁵⁴ „Службени гласник БиХ“, број 60/23 од 1. 9. 2023. године.

124. Надаље, Централна изборна комисија БиХ овјерила је укупно двије (2) кандидатске листе и 2 кандидата за учешће на пријевременим изборима, чија имена су садржана на гласачком листићу.
125. Право гласа на пријевременим изборима за начелника Општине Стари Град Сарајево, према Одлуци о закључивању и потврђивању броја уписаних бирача у Централни бирачки списак, са стањем на дан 9. 10. 2023. године имало је укупно 36195 бирача: 35601 бирач који гласа на редовном бирачком мјесту, 8 бирача који гласају у одсуству/лично и 586 бирача који гласају путем поште.

Табела 10. Преглед броја уписаних бирача за пријевремене изборе за начелника Општине Стари Град Сарајево према категоријама

Код	Град	Редовни	Одсуство/ лично	Пошта (Локални избори 2020.)	Укупно
137	Стари Град Сарајево	35 601	8	586	36 195

126. Централна изборна комисија БиХ је на 67. сједници одржаној 19. 10. 2023. године донијела Одлуку о утврђивању извода из Централног бирачког списка за бираче који гласају путем мобилног тима за пријевремене изборе за начелника Општине Стари Град Сарајево. Укупан број бирача на изводу из Централног бирачког списка који су гласали путем мобилног тима по основним изборним јединицама био је 179.

Табела 11. Преглед броја уписаних бирача за гласање путем мобилног тима на пријевременим изборима за начелника Општине Стари Град Сарајево

Код	Град	Број бирача (мобилни тим)
137	Стари Град Сарајево	179

127. За потребе одржавања пријевремених избора у Општини Стари Град Сарајево одређено је 48 редовних бирачких мјеста и по једно бирачко мјесто за гласање лично и на непотврђеним гласачким листићима, формирано је 15 мобилних тимова.
128. Надлежни координатори за рад с изборним комисијама су током припрема и на дан одржавања пријевремених избора у Општини Стари Град Сарајево надгледали спровођење припремних активности из надлежности градске изборне комисије, рад приликом обуке бирачких одбора, рад бирачких одбора и рад особља на уносу и обради изборних резултата.
129. Централна изборна комисија БиХ је на 72. сједници, одржаној 10. 11. 2023. године, донијела Одлуку о потврђивању и објављивању резултата

пријевремених избора за начелника Општине Стари Град Сарајево.⁵⁵ За начелника Општине Стари Град Сарајево изабран је Ирфан Ченгић.

1.6.4. Акредитовање посматрача за пријевремене изборе

130. За посматрање пријевремених избора за градоначелнике градова Бихаћ, Тузла, Сребреник, Зворник и начелнике општина Братунац и Вогошћа, Централна изборна комисија БиХ акредитовала је 424 посматрача, од чега 417 посматрача у име удружења грађана, 7 посматрача у име политичких субјеката за посматрање рада Главног центра за бројање и рада Централне изборне комисије БиХ. За два посматрача у име политичког субјекта захтјев за акредитовање је одбијен. За акредитовање посматрача политичких субјеката за посматрање рада бирачких одбора и општинске изборне комисије надлежна је општинска изборна комисија. (Табела 12)

Табела 12. Преглед акредитованих посматрача пријевремених избора

Посматрачи удружења		Међународни посматрачи		Посматрачи политичких субјеката		Одбијени посматрачи
Акредитована на удружења	Акредитовани посматрачи у име удружења	Акредитоване међународне организације	Акредитовани посматрачи у име међународних организација	Акредитовани политички субјекти	Акредитовани посматрачи политичких субјеката	Политички субјект
1	417	0	0	3	7	2
Укупно акредитованих посматрача: 424						

131. За посматрање пријевремених избора у Граду Живинице Централна изборна комисија БиХ акредитовала је 1 (једног) посматрача у име политичког субјекта за посматрање рада Главног центра за бројање и рада Централне изборне комисије БиХ.

132. За посматрање пријевремених избора у Општини Стари Град Сарајево Централној изборној комисији БиХ није достављен ниједан захтјев за акредитовање.

1.6.5. Контрола изборних резултата

133. Обавеза контролора изборних резултата је да у апликацији „Унос изборних резултата“, након извршеног уноса изборних резултата, изврши корекције у смислу математичких неправилности у статистичким подацима на свим бирачким мјестима на којима нису испоштоване све математичке законитости (поређење броја потписа и броја гласачких листића у гласачкој кутији није исправно утврђено у тесту тачности, збир броја неважећих неозначених и неважећих осталих гласачких листића није тачно извршен, укупан број

⁵⁵ „Службени гласник БиХ“, број 79/23 од 17. 11. 2023. године.

важећих гласачких листића није исправан и не представља суму свих гласова по кандидатима за већински глас или суму гласова по политичким партијама за отворену листу, збир укупног броја неважећих гласачких листића и укупног броја важећих гласачких листића није исправно утврђен и поређење укупног броја гласачких листића у гласачкој кутији и збира укупног броја неважећих гласачких листића и укупног броја важећих гласачких листића није исправно утврђено у тесту тачности).

134. Надаље, контролор изборних резултата доставља извјештај Централној изборној комисији БиХ о свим бирачким мјестима на којима су извршене корекције, а последице којих и даље бирачка мјеста нису валидна, а која нису извршили контролори изборних резултата изборних комисија, те предлаже да се подигне праг толеранције за бирачка мјеста на којима неправилности не утичу на изборни резултат или предлаже да се одређене вреће с гласачким листићима поново броје како би се утврдило исправно стање. Такође, контролор изборних резултата пружа стручну помоћ у смислу наведеног у рјешавању приговора и жалби и захтјева за поново отварање врећа у циљу правилног обједињавања изборних резултата.
135. Службеници задужени за рад с изборним комисијама, центрима за бирачки списак и обуку током спровођења избора врше и контролу изборних резултата.
136. У извјештајном периоду вршена је контрола изборних резултата за пријевремене изборе.

1.7. Повраћај таксе за овјеру учешћа на пријевременим изборима

137. Чланом 4.16 Изборног закона БиХ прописано је да политичка странка или независни кандидат прилажу уз пријаву за овјеру доказ о уплаћеној такси у износу који је одредила Централна изборна комисија БиХ за те изборе.
138. Чланом 4.16 став (1) тачка 4. Изборног закона БиХ прописан је начин повраћаја новчаног износа таксе за овјеру уколико политичка странка или независни кандидат освоје 1/3 гласова од укупног броја гласова које је освојио изабрани начелник/градоначелник.
139. Чланом 3 став (2) Одлуке о висини таксе за овјеру за учешће на Локалним изборима 2020. године, прописано је да Централна изборна комисија БиХ покреће процедуру повраћаја новчаног износа таксе за овјеру у року од 15 дана од дана објаве изборних резултата у службеним гласницима у Босни и Херцеговини.
140. Централна изборна комисија БиХ је након потврђивања резултата пријевремених избора извршила обрачун повраћаја таксе за политичке субјекте који су учествовали на пријевременим изборима за градоначелнике градова Бихаћ, Тузла, Сребреник и Зворник и начелнике општина Братунац и Вогошћа, како слиједи: **Двије** политичке странке и **један** независни кандидат који су испунили услове за повраћај прописане чланом 4.16 став (1) тачка 4.

Изборног закона БиХ и **једна** политичка странка која је извршила уплату таксе, а није била у обавези (овјерена на посљедњим редовним изборима за општинског начелника), у складу с чланом 84 став (2) Правилника о спровођењу избора у Босни и Херцеговини.

141. Централна изборна комисија БиХ извршила је обрачун повраћаја таксе **једном** независном кандидату који је испунио услове за повраћај прописане чланом 4.16 став (1) тачка 4. Изборног закона БиХ, након потврђивања резултата пријевремених избора за градоначелника Града Живинице.

1.8. Имплементација изборних резултата

1. Имплементација резултата

142. У смислу утврђивања престанака мандата на основу захтјева изабраних чланова тијела власти којим мандат додјељује Централна изборна комисија БиХ и додјеле мандата сљедећим квалификованим кандидатима, одбијања мандата и додјеле мандата сљедећим квалификованим кандидатима, те утврђивања престанка мандата по службеној дужности, у 2023. години обрађено је **167** предмета.

143. Сви захтјеви су благовремено и у законском року реализовани тако што су поднесени захтјеви за престанак мандата детаљно обрађени и процесуирани од службене провјере кандидата (дужности, чланство у ОИК-у, ЦБС, санкције и сл.) до доношења управних аката, односно до издатих увјерења о додјели мандата, с по 4 пропратна писма по задуженом предмету.

2. Захтјеви за утврђивање престанака мандата и додјеле замјенских мандата у 2023. години

144. У току 2023. године, од покренутих **167** управних поступака, у смислу захтјева за утврђивање престанка мандата, донесено је **196** управних аката (одлука), **167** увјерења о додијеленим мандатима, те **726** пропратних аката (писама и обавјештења), који су препорученом поштом упућени изабраним званичницима, као и тијелима власти у Босни и Херцеговини.

Табела 13. Преглед броја престанака мандата по нивоима власти

Тијело власти	Број престанака мандата
Представнички дом Парламентарне скупштине БиХ	3
Дом народа Парламентарне скупштине БиХ	0
Представнички дом Парламента Федерације БиХ	10
Дом народа Парламента Федерације БиХ	6
Народна скупштина Републике Српске	4
Вијеће народа Републике Српске	1

Тијело власти	Број престанака мандата
Скупштине кантона у Федерацији БиХ	17
Градско вијеће Града Сарајева	0
Скупштина Града Источно Сарајево	1
Начелник општине/градоначелник	2
Општинско (градско) вијеће/скупштина општине	123
Укупно	167

145. Званичницима којима је престао мандат, те сљедећим квалификованим кандидатима који су прихватили замјенске мандате, достављена су и обавјештења о обавези и начину попуњавања и доставе Обрасца изјаве о имовинском стању, путем веб-апликације.
146. У смислу техничке обраде наведених активности, вођена је евиденција о стању тијела власти у смислу престанака мандата, одбијања мандата, те додјеле мандата сљедећим кандидатима, у електронској верзији у ЈИИС апликацији. Приликом обраде сваког предмета о утврђивању престанка мандата изабраног званичника, вршене су провјере сљедећег квалификованог кандидата и у смислу тренутног пребивалишта.

Табела 14. Преглед броја престанака мандата по разлогу

Тијело власти	Број престанака мандата
По личном захтјеву странке	158
Смрт	7
Казна затвора	0
По службеној дужности	2
Укупно	167

3. Имплементација резултата посредних избора

147. По пријему извјештаја и резултата посредних избора спроведених у 10 кантоналних скупштина за избор делегата у Дом народа Парламента Федерације БиХ, у Народној скупштини Републике Српске за избор делегата у Вијеће народа Републике Српске и делегата у Дом народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Републике Српске, прегледана је документација, сачињени су извјештаји, распоређени сви мандати, као и приједлози одлука о утврђивању, те потом и потврђивању и објављивању резултата посредних избора за 80 делегата у Дом народа Парламента Федерације БиХ, 28 делегата у Вијеће народа Републике Српске и 5 делегата у Дом народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Републике Српске.

148. Сва увјерења о додјели мандата за делегате изабране на наведеним посредним изборима су израђена и достављена тијелима власти у којима су делегати добили мандате, заједно с пратећом документацијом, обрасцима Изјаве о прихватању/одбијању мандата, Потврде о пријему увјерења о додјели мандата, те с обавјештењима о обавези и начину попуњавања и доставе обрасца Изјаве о имовинском стању.

4. Имплементација резултата пријевремених избора

149. У 2023. години имплементирани су резултати пријевремених избора који су проведени за избор начелника/градоначелника слједећих општина/градова у Босни и Херцеговини: градоначелник Града Бихаћа, градоначелник Града Сребреника, градоначелник Града Тузле, начелник Општине Воغوшћа, начелник Општине Стари Град Сарајево, градоначелник Града Зворника и начелник Општине Братунац.

150. Сва увјерења о додјели мандата за начелнике/градоначелнике изабране на наведеним пријевременим изборима су израђена и достављена тијелима власти у којима су изабрани начелници/градоначелници добили мандате, заједно с Обрасцима изјаве о прихватању/одбијању мандата, Потврде о пријему увјерења о додјели мандата, те с обавјештењима о обавези и начину попуњавања и доставе Обрасца изјаве о имовинском стању.

5. Провјера пребивалишта за изабране званичнике

151. У складу с планираним активностима провјере свих изабраних званичника који су освојили мандат или који су добили замјенски мандат на Локалним изборима 2020. године и на Општим изборима 2022. године у априлу 2023. године, извршена је анализа и провјере да ли се сви изабрани званичници налазе у оквиру изборне јединице у којој су изабрани, односно у којој су добили замјенски мандат.

152. Наведеном провјером утврђено је да се ниједан изабрани званичник не налази изван оквира изборне јединице у којој је освојио мандат, односно да је његово пребивалиште изван подручја изборне јединице у којој је уписан у Централни бирачки списак да гласа и у којој је изабран, у трајању дужем од 6 мјесеци, чиме би му, према одредбама члана 1.10 став (1) тачка 7. Изборног закона БиХ, био утврђен престанак мандата по службеној дужности.

6. Оповиз начелника

153. У 2023. години покренут је поступак опозива начелника Општине Стари Град Сарајево. Праћењем поступка опозива, те оцјеном пристигле документације, утврђено је да је поступак опозива начелника Општине Стари Град Сарајево спроведен у складу с позитивним законским прописима, утврђен је престанак мандата начелника Општине Стари Град Сарајево, потом су припремљени и спроведени пријевремени избори за начелника Општине Стари Град Сарајево,

те имплементирани резултати спроведених избора, у складу с Изборним законом БиХ и Упутством о додјели и престанку мандата.

7. Одговори на упите и обавјештења

154. У вези с различитим врстама одговора на упите, захтјева за мишљење и сличних аката упућених Централној изборној комисији БиХ, а који се односе на предметну област, обрађено је **86** аката (захтјева, одговора, мишљења и обавјештења).

1.9. Достављање Образаца изјава о имовинском стању

1. Законски оквир

155. Чланом 15.8 став (1) Изборног закона БиХ прописано је да су кандидати изабрани на свим нивоима власти, дужни у року од 30 дана од дана објаве овјере мандата у Службеном гласнику БиХ, на посебном обрасцу предати Централној изборној комисији БиХ потписану изјаву о имовинском стању.
156. Надаље, чланом 15.8 став (2) Изборног закона БиХ прописано је да је изабрани члан органа власти на свим нивоима дужан Централној изборној комисији БиХ поднијети извјештај о имовинском стању у року од 30 дана након истека мандата на који је изабран, као и у случају престанка мандата.
157. Одредбом члана 19.10 став (1) тачке а) и б) Изборног закона БиХ прописано је да ће се новчаном казном у износу од 300,00 КМ до 3.000,00 КМ казнити за повреду кандидат изабран на свим нивоима власти ако у року од 30 дана од дана објаве овјере мандата у „Службеном гласнику БиХ“, односно у року од 30 дана након истека мандата на који је изабран на посебном обрасцу, не преда потписану изјаву о имовинском стању из члана 15.8 ставови (1) и (2) овог закона.
158. Одредбама члана 15.9 Изборног закона БиХ прописано је да Централна изборна комисија БиХ омогућава да обрасци који садрже изјаве о укупном имовинском стању буду доступни јавности. Централна изборна комисија БиХ није одговорна за тачност података који се односе на податке садржане у обрасцу.

2. Покренути поступци

159. У сврху спровођења наведених одредби, Централна изборна комисија БиХ је на 49. сједници, одржаној 26. 6. 2023. године, донијела Закључак о покретању поступака за **14** изабраних званичника који нису доставили Образац изјаве о имовинском стању након истека мандата 2018. године, односно почетка мандата 2022. године. Поступајући по закључцима Централне изборне комисије БиХ, покренути су поступци за 14 изабраних званичника, те су упућени захтјеви за доставу изјашњења о свим релевантним чињеницама, а

остављена је могућност и личног доласка у просторије Централне изборне комисије БиХ ради давања изјаве. Након истека рока за доставу изјашњења, увидом у достављену документацију, Централна изборна комисија БиХ обуставила је поступке за **пет (5)** изабраних званичника који су доставили изјашњење.

160. Надаље, у складу с чланом 19.10 Изборног закона БиХ, за **девет (9)** изабраних званичника Централна изборна комисија БиХ изрекла је новчану казну у износу од 500,00 КМ изабраним члановима органа власти због чињенице да нису доставили изјашњења нити изјаве о имовинском стању по захтјеву Централне изборне комисије БиХ.

3. Анализа стања имовинских картона за сазив 2020–2024. године

161. Након завршеног уноса и анализе стања имовинских картона за сазив 2020–2024. година, утврђено је да укупно **99 изабраних званичника** којима је пријевремено утврђен престанак мандата на Локалним изборим 2020. године није доставило изјаву о имовинском стању након престанка мандата. Исто тако, за укупно **78 изабраних званичника** којима је додијељен замјенски мандат на Локалним изборима 2020. године, утврђено је да нису доставили изјаву о имовинском стању у року од 30 дана од дана правоснажности одлуке о додјели мандата.

162. Централна изборна комисија БиХ је писменим путем обавијестила све изабране званичнике којима је престао или почео мандат, а за које је утврђено да нису доставили изјаву о имовинском стању у законом прописаном року у складу с чланом 15.8 ставови (1) и (2) Изборног закона БиХ, да најкасније у року од седам дана од дана пријема обавјештења доставе Образац изјаве о имовинском стању Централној изборној комисији БиХ.

Централна изборна комисија БиХ у складу с чланом 33 став (1) Закона о управи БиХ⁵⁶ и чланом 6 тачка а) Закона о заштити личних података БиХ⁵⁷ поднијела је захтјеве за доставу одређених података који су јој потребни ради примјене одредаба Изборног закона БиХ, Федералном заводу за пензијско и инвалидско осигурање – Мостар, Фонду за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске – Бијељина, те Пореској управи Федерације Босне и Херцеговине. У складу с чланом 2.1 став (3) и 19.10 Изборног закона БиХ, а у сврху прикупљања података за спровођење извршног поступка пред Судом Босне и Херцеговине, подаци су затражени за **45** лица из Федерације БиХ и **33** лица из Републике Српске којима је 2021. године изречена новчана санкција из разлога недостављања изјаве о имовинском стању. Сходно наведеном, а на основу достављених података, те правоснажне и извршне Одлуке Централне изборне комисије БиХ, покренути су извршни поступци за **45** лица из Федерације БиХ и **33** из Републике Српске.

⁵⁶ „Службени гласник БиХ“, бр. 32/02, 102/09 и 72/17.

⁵⁷ „Службени гласник БиХ“, бр. 49/06, 76/11 и 89/11.

2. Спровођење посредних избора

163. Након конституисања законодавних и предсједничких тијела изабраних непосредно 2. 10. 2022. године, у складу с уставним и законским роковима организован је и реализован изборни процес посредних избора за сљедећа тијела: Дом народа Парламентарне скупштине БиХ, Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, Вијеће народа Републике Српске и предсједника и потпредсједнике Федерације Босне и Херцеговине, што је укупно 126 посредно изабраних носилаца мандата. Процес спровођења посредних избора завршен је у марту 2023. године, о чему је Централна изборна комисија БиХ обавијестила јавност путем саопштења дана 6. 3. 2023. године.
164. Детаљан извјештај о спровођењу посредних избора доступан је у Извјештају о спровођењу Општих избора 2022. године⁵⁸ и Извјештају о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ у 2022. години⁵⁹, који су достављени Парламентарној скупштини БиХ у новембру 2023. године.

3. Заштита изборног права

165. У свим фазама изборних активности предузетим од стране Централне изборне комисије БиХ с циљем припреме и одржавања Општих избора 2022. године, учесници у изборном процесу подносили су приговоре и жалбе и друга правна средства прописана Изборним законом БиХ за заштиту изборних права. На основу одредаба Изборног закона БиХ, заштиту изборног права обезбјеђују изборне комисије (општинске изборне комисије, градске изборне комисије, Изборна комисија Брчко дистрикта БиХ и Централна изборна комисија БиХ) и Апелационо одјељење Суда Босне и Херцеговине. Сви приговори подносе се у писаној форми на обрасцу који прописује Централна изборна комисија БиХ. Изборна комисија у својој општини/граду/дистрикту има првостепену надлежност за одлучивање о свим питањима која нису експлицитно додијељена Централној изборној комисији БиХ и Апелационом одјељењу Суда БиХ. Централна изборна комисија БиХ има другостепену надлежност за одлучивање о уложеним жалбама на одлуке свих изборних комисија. Централна изборна комисија БиХ има и првостепену надлежност за одлучивање по приговорима уложеним због повреде правила изборног процеса, изборних права, повреде правила Поглавља 16. Изборног закона БиХ, учињених од стране политичког субјекта. Апелационо одјељење Суда БиХ надлежно је да рјешава по жалбама на одлуке Централне изборне комисије БиХ. Жалбе се подносе Апелационом одјељењу Суда БиХ у року од два дана од дана пријема одлуке Централне изборне комисије БиХ. Жалба се подноси

⁵⁸ Извјештај о спровођењу Општих избора 2022. године, стр. 91-95.

https://www.izbori.ba/Documents/CIK/God-Izvjestaji/2022/izvjestaj_o_provodjenju_opstih_izbora_2022-srp.pdf

⁵⁹ Извјештај о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ у 2022. години, стр. 105-109.

https://www.izbori.ba/Documents/CIK/God-Izvjestaji/2022/izvjestaj_o_provodjenju_zakona_iz_nadleznosti_CIKBIN_2022-srp.pdf

путем Централне изборне комисије БиХ, а Апелационо одјељење Суда БиХ дужно је донијети одлуку по жалби у року од три дана од дана пријема жалбе.

166. На одлуке Централне изборне комисије БиХ у извјештајном периоду изјављене су укупно 64 жалбе Апелационом одјељењу Суда БиХ. Суд БиХ у поступку одлучивања по изјављеним жалбама 49 жалби је одбио као неосноване, што процентуално износи 76%, 9 жалби је уважио и предмет вратио на поновно одлучивање, што процентуално износи 15%, а 6 жалби је одбацио као недопуштене, што процентуално износи 9%.

Поступак утврђивања одговорности изборних комисија због кршења Изборног закона БиХ и Правилника о спровођењу избора

167. Централна изборна комисија БиХ покренула је Закључцима поступке утврђивања појединачне одговорности изборне администрације 32 изборне комисије (ОИК/ГИК), јер су постојале индиције да су поступали супротно правилима изборног процеса и изборних права за Опште изборе 2022. године. Разлози покретања поступака били су: погрешно паковање изборног материјала, унос резултата 0%, 10% и 20%, погрешно паковање и унос резултата и необавјештење бирача о промјени локације бирачког мјеста. Након спроведених поступака, Централна изборна комисија БиХ донијела је 148 закључака о обустави поступка против чланова/председника ОИК-ова/ГИК-ова.

Активности у вези с примјеном Закона о финансирању политичких странака

168. Централна изборна комисија БиХ је, у складу са законом, покренула поступак утврђивања одговорности за 70 политичких странака због кршења Закона о финансирању политичких странака, на основу Извјештаја достављеног од стране Службе за ревизију. У том смислу, донесени су закључци о покретању поступка утврђивања одговорности политичких странака. Поступци су у току.
169. Донесене су 24 одлуке о изрицању административне мјере забране кандидовања на наредним изборима због неподношења годишњег финансијског извјештаја, те 75 одлука о изрицању новчане санкције за независне кандидате због неподношења годишњег финансијског извјештаја. На наведене одлуке о изрицању административне мјере изјављена је једна жалба која је од стране Апелационог одјељења Суда БиХ одбијена као неоснована, а на одлуке о санкцији независним кандидатима изјављено је укупно 15 жалби, од којих је Апелационо одјељење Суда БиХ 11 жалби одбило као неосноване, а 4 жалбе уважило.

Активности у вези с примјеном Закона о слободи приступа информацијама

170. У извјештајном периоду рјешавано је 78 захтјева за слободан приступ информацијама и донесено 29 рјешења којима је уважен захтјев, 15 рјешења о одбијању захтјева, 13 закључака о обустави поступка, док је један захтјев прослијеђен надлежном органу на поступање. Уложена је једна жалба коју је Жалбени савјет при Савјету министара БиХ уважио.

Жалбе на рјешења Централне изборне комисије БиХ којима се даје/не даје сагласност на именовање чланова изборне комисије

171. На одлуке Централне изборне комисије БиХ којима се даје/не даје сагласност на именовање чланова изборне комисије поднесена је 41 жалба Апелационом одјељењу Суда БиХ. Апелационо одјељење Суда БиХ је у поступку одлучивања 6 жалби одбацило као недопуштене, 31 жалбу одбило као неосновану и 4 жалбе уважило.

Жалбе на одлуке Централне изборне комисије БиХ у вези с додјелом и престанком мандата

172. На одлуке Централне изборне комисије БиХ о престанку мандата није било поднесених жалби.

Жалбе на одлуке Централне изборне комисије БиХ ради кршења одредбе члана 15.8 ставови (1) и (2) Изборног закона БиХ

173. На одлуке Централне изборне комисије БиХ о санкционисању због неподношења изјаве о укупном имовинском стању Централној изборној комисији БиХ у року од 30 дана од дана објаве овјере мандата/престанка мандата на који је кандидат изабран, није било поднесених жалби.

Жалбе/приговори везани за пријевремене изборе за начелнике/градоначелнике

Пријевремени избори за градоначелнике градова Бихаћ, Тузла, Сребреник и Зворник и начелнике општина Братунац и Вогошћа одржани дана 5. 2. 2023. године

174. На 18. сједници одржаној 13. 2. 2023. године, Централна изборна комисија БиХ донијела је Одлуку о утврђивању и објављивању резултата пријевремених избора за градоначелнике градова Бихаћ, Тузла, Сребреник и Зворник и начелнике општина Братунац и Вогошћа. На наведену одлуку Централне изборне комисије БиХ уложен је 1 (један) приговор који се односио на тачност објављених резултата, у смислу да је на једном бирачком мјесту у основној изборној јединици Тузла дошло до злоупотребе бирачког права. Рјешавајући по наведеном приговору, Централна изборна комисија БиХ је 15. 2. 2023. године донијела Одлуку којом се приговор одбија као неоснован. На ову одлуку је Апелационом одјељењу Суда БиХ уложена 1 (једна) жалба, а коју је Суд БиХ Рјешењем бр. С1 3 Иж 045102 23 Иж од 22. 2. 2023. године одбио као неосновану.

175. Централна изборна комисија БиХ донијела је и (1) једну Наредбу којом се одобрава отварање врећа с гласачким материјалом за бирачка мјеста 003A016 и 003A037 за ниво градоначелника Града Бихаћа у циљу правилног обједињавања утврђених изборних резултата.

176. Такође, донијела је и 2 (двије) Одлуке којима се захтјев за поновно бројање гласачких листића одбија као неоснован, и то захтјев за поновно бројање на свим редовним бирачким мјестима за ниво градоначелника Сребреника и захтјев за поновно бројање гласачких листића на 4 (четири) бирачка мјеста у Граду Тузли.
177. Након тога, донесена је Одлука о потврђивању и објављивању резултата пријевремених избора за градоначелнике градова Бихаћ, Тузла, Сребреник и Зворник и начелнике општина Братунац и Вогошћа.
178. У вези с кршењем правила понашања прије почетка изборне кампање у **Граду Бихаћу**, односно повреди члана 16.14 став (3) Изборног закона БиХ, који забрањује вођење плаћене изборне кампање од дана расписивања избора до дана службеног почетка изборне кампање, поступајући по приговору, Централна изборна комисија БиХ донијела је Одлуку којом се приговор одбија као неоснован; један приговор за повреду члана 7.3 став (1) тачка 7 Изборног закона БиХ, којим се забрањује говор мржње је Централна изборна комисија БиХ одбацила као неблагоприятан; за приговор повреди изборне шутње из члана 7.4 Изборног закона БиХ донесена је једна одлука којом је изречена новчана казна политичком субјекту и кандидату. Приговор везан за рад ГИК-а и именовање чланова бирачких одбора прослијеђен је на надлежно рјешавање ГИК Бихаћ.
179. Централна изборна комисија БиХ, поступајући по два уложена приговора за кршење изборне шутње из члана 7.4 Изборног закона БиХ, у вријеме спровођења пријевремених избора у **Граду Сребренику** донијела је двије одлуке којима су изречене новчане казне политичким субјектима и кандидатима, на које су уложене 4 жалбе, а Суд БиХ је све четири жалбе одбио као неосноване. Пет уложених приговора везаних за рад ГИК-а и именовање чланова бирачких одбора прослијеђен је на надлежно рјешавање ГИК Сребреник.
180. Централна изборна комисија БиХ, поступајући по три уложена приговора на кршење члана 7.2, став (2) Изборног закона БиХ, везано за „плакатирање“ у вријеме спровођења пријевремених избора у **Граду Тузли**, доставила их је на надлежно поступање ГИК Тузла; приговор за повреду члана 7.3 став (1) тачка 7 Изборног закона БиХ, којим се забрањује говор мржње, је Централна изборна комисија БиХ одбацила као неблагоприятан и поступајући по два приговора за кршење изборне шутње из члана 7.4 Изборног закона БиХ, донијела је двије одлуке којима су изречене новчане казне политичким субјектима и кандидатима, на које су уложене двије жалбе, а Суд БиХ је једну жалбу одбио као неосновану, а другу уважио и поништио одлуку Централне изборне комисије БиХ.

Пријевремени избори за градоначелника Града Живинице

181. Централна изборна комисија БиХ је Одлуком о расписивању и одржавању пријевремених избора за градоначелника Града Живинице број 05-1-07-1-398-1/23 од 29. 3. 2023. године, расписала пријевремене изборе за градоначелника

Града Живинице за 28. 5. 2023. године и након тога донијела одлуке о успостави Главног центра за бројање и именовању контролора.

182. На 44. сједници, одржаној 5. 6. 2023. године, Централна изборна комисија БиХ донијела је Одлуку о утврђивању и објављивању резултата пријевремених избора за градоначелника Града Живинице.
183. На 47. сједници, одржаној 12. 6. 2023. године, Централна изборна комисија БиХ донијела је Одлуку о потврђивању и објављивању резултата пријевремених избора за градоначелника Града Живинице.
184. У вези с кршењем правила понашања прије почетка изборне кампање у Граду Живинице, односно члана 16.14 став (3) Изборног закона БиХ, који забрањује вођење плаћене изборне кампање од дана расписивања избора до дана службеног почетка изборне кампање, поступајући по приговору, Централна изборна комисија БиХ донијела је Одлуку којом се приговор одбија као неоснован; на три уложена приговора у вези са злоупотребом ресурса из члана 7.2а Изборног закона БиХ, Централна изборна комисија БиХ донијела је једну одлуку којом је приговор одбијен као неоснован, један закључак којим је поступак обустављен, а један приговор је вратила ГИК Живинице на надлежност; по једном приговору поднесеном због повреде члана 7.3 став (82) Изборног закона БиХ који забрањује лажно представљање, донесен је закључак којим се поступак обуставља.

Пријевремени избори за начелника Општине Стари Град Сарајево

185. Централна изборна комисија БиХ је Одлуком о расписивању и одржавању пријевремених избора за начелника Општине Стари Град Сарајево број 05-1-07-1-941-1/23 од 30. 8. 2023. године, расписала пријевремене изборе за начелника Општине Стари Град Сарајево за 29. 10. 2023. године и након тога донијела одлуке о успостави Главног центра за бројање и именовању контролора.
186. На 70. сједници, одржаној 6. 11. 2023. године, Централна изборна комисија БиХ донијела је Одлуку о утврђивању и објављивању резултата пријевремених избора за начелника Општине Стари Град Сарајево.
187. На 72. сједници, одржаној 10. 11. 2023. године, Централна изборна комисија БиХ донијела је Одлуку о потврђивању и објављивању резултата пријевремених избора за начелника Општине Стари Град Сарајево, број 05-1-07-1-1164-1/23 од 10. 11. 2023. године.
188. Централна изборна комисија БиХ, поступајући по једном уложеном приговору на кршење члана 7.2 став (2) Изборног закона БиХ, а у вези с „плакатирањем“ у вријеме спровођења пријевремених избора у Општини Стари Град Сарајево, доставила их је на надлежно поступање ОИК-а Општине Стари Град Сарајево. Поступајући по једном приговору за кршење изборне шутње из члана 7.4 Изборног закона БиХ, Централна изборна комисија БиХ донијела је закључак којим се сматра као да приговор није ни поднесен.

Поступци потврђивања резултата Општих избора у БиХ 2022. године – Посредни избори

189. Након спровођења Општих избора 2022. године, у 2023. години донесене су Одлука о потврђивању резултата посредних избора и додјели мандата за Дом народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Републике Српске, број 06-1-07-1-4815/22 од 16. 1. 2023. године, Одлука о потврђивању резултата посредних избора и додјели мандата у Дому народа Парламентарне скупштине БиХ из Федерације Босне и Херцеговине – Општи избори 2022. године, број 06-1-07-3-28/23 од 3. 2. 2023. године и Одлука о потврђивању и објављивању резултата посредних избора за предсједника и два потпредсједника Федерације Босне и Херцеговине, број 05-1-07-1-304-1/23 од 6. 3. 2023. године.

Апелације/захтјеви поднесени Уставном суду Босне и Херцеговине

190. Уставном суду Босне и Херцеговине, у извјештајном периоду, поднесене су двије апелације од стране Партије демократског прогреса – ПДП-а, а везано за посредне изборе за избор делегата за Дом народа Парламентарне скупштине БиХ из Републике Српске. У питању су апелација против Рјешења Суда БиХ бр. С1 3 Иж 044752 22 Иж од 4. 1. 2023. године којим је одбијен захтјев апеланта за учествовање у поступку пред Судом БиХ и против Рјешења Суда БиХ бр. С1 3 Иж 044789 22 Иж од 11. 1. 2023. године којим је одбијена жалба апеланта као неоснована, а уложена на Одлуку Централне изборне комисије БиХ број 06-1-07-3-4815/22 од 5. 1. 2023. године.
191. Уставном суду БиХ, у извјештајном периоду, поднесена је и једна апелација од стране Златана Бегића, кандидата групе делегата у Дому народа Парламента Федерације БиХ из Клуба Осталих, за избор предсједника и потпредсједника Федерације БиХ из реда Осталих. У питању је апелација против Рјешења Суда БиХ бр. С1 3 Иж 044967 23 Иж од 8. 2. 2023. године којим се жалба одбија као неоснована, а која је уложена на Одлуку Централне изборне комисије БиХ број 06-1-07-3-23/23 од 2. 2. 2023. године.

Апликације поднесене Европском суду за људска права у Стразбуру

192. Демократска фронта изјавила је апликацију Европском суду за људска права у Стразбуру против Босне и Херцеговине. Централна изборна комисија БиХ је изјашњење на наводе из апликације доставила путем канцеларије заступника/агента Савјета министара БиХ пред Европским судом у Стразбуру.

Посланичка питања

193. У извјештајном периоду у прописаном року од 30 дана од дана запримања посланичког питања, достављени су одговори на посланичка питања посланика Парламентарне скупштине БиХ: Шемсудина Мехмедовића (два посланичка питања и два одговора), Саше Магазиновића (три посланичка питања и три одговора), Аиде Баручије (три посланичка питања и три

одговора), Мије Карамехић Абазовић (два посланичка питања и два одговора) и Шемсудина Дедића.

194. Централна изборна комисија БиХ одговорила је и на посланичко питање Амира Пурића, посланика у Представничком дому Федерације БиХ, иако је у обавези да одговара само на захтјев Парламентарне скупштине БиХ, односно на питање посланика/делегата Парламентарне скупштине БиХ, а не на заступничка питања заступника Парламента Федерације БиХ.

4. Финансијске активности

195. Редовне активности Централне изборне комисије БиХ у области материјално-финансијских послова у извјештајном периоду укључивале су вођење пословних књига: главне књиге и дневника (редовног буџета, програма посебне намјене: Пријевремени избори 2023. године за градоначелнике градова Бихаћ, Тузла, Сребреник и Зворник и начелнике општина Братунац и Вогошћа, Пријевремени избори за градоначелника Града Живинице и Пријевремени избори за начелника Општине Стари Град Сарајево и помоћних књига (књига основних средстава, ситног инвентара и материјала у складишту, књига путних налога, евиденције прихода, евиденције репрезентације, евиденције услуга фиксних и услуга мобилних телефона и др.), праћење извршења буџета, вођење благајничког пословања; обрачуни и исплате плата и накнада, рефундација по основу боловања; израде извјештаја надлежним органима пореске управе (спецификације обрачуна пореза и доприноса, МИП, МОП, ГОП и ГИП 1022 обрасци) фондовима, Централној изборној комисији БиХ и сл.

4.1. Буџет Централне изборне комисије БиХ за 2023. годину

196. У складу са **Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза за 2023. годину** („Службени гласник БиХ“, број 22/23 од 31. 3. 2023. године), Централној изборној комисији БиХ одобрен је укупан буџет у износу од **4.184.000,00 КМ** за непосредну потрошњу.

Кориговани буџет

а) Вишегодишња капитална улагања

Програм посебних намјена – Јединствени изборни информациони систем БиХ

197. Одлуком о одобравању изведбеног пројекта Јединственог изборног информационог система Босне и Херцеговине који се уврстио у програм вишегодишњих капиталних улагања за период 2010–2012. године, број 24/11 од 14. 3. 2011. године одобрено је укупно 3.255.147,00 КМ.

198. Како су све активности окончане, Централна изборна комисија БиХ *покренула је процедуру затварања програма посебних намјена, вишегодишњег капиталног улагања у пројекат Јединствени изборни информациони систем Босне и Херцеговине.*

Централна изборна комисија БиХ је припремила и актом број 07-1-16-1-133-9/21 од 5. 1. 2021. године доставила Савјету министара БиХ Информацију о реализацији вишегодишњег капиталног пројекта Јединствени изборни информациони систем Босне и Херцеговине, с Приједлогом закључка, кориговану и усаглашену са сугестијама Канцеларије за законодавство Савјета министара БиХ наведеним у Мишљењу број 03-02-4-920/21 од 3. 12. 2021. године, ради разматрања и усвајања у складу с чланом 17. Закона о Савјету министара БиХ⁶⁰.

199. Министарство финансија и трезора БиХ доставило је Мишљење број 05-02-2-8808-2/21 од 24. 11. 2021. године, да нема примједби на њу, те је доставило потписан и овјерен примјерак Обрасца 2а о фискалној процјени учинка. Они су достављени Савјету министара БиХ уз Информацију о реализацији вишегодишњег капиталног пројекта Јединствени изборни информациони систем Босне и Херцеговине, уз горенаведени акт.

Приједлог закључка гласи: *Вишегодишњи капитални пројекат Јединствени изборни информациони систем Босне и Херцеговине је завршен.*

Преостала неутрошена средства по завршетку вишегодишњег капиталног пројекта Јединствени изборни информациони систем Босне и Херцеговине у износу од 33.406,68 КМ остаће на Јединственом рачуну трезора и користиће се за финансирање институција Босне и Херцеговине.

200. С обзиром на то да је Савјет министара БиХ усвојио достављену Информацију о реализацији вишегодишњег капиталног пројекта Јединствени изборни информациони систем Босне и Херцеговине на 7. сједници, одржаној 30. 3. 2023. године, и одобрио његово затварање (Обавјештење број 05-07-1-799-20/23 од 4. 4. 2023. године), програм посебних намјена *је затворен*, те је *неутрошени износ средстава у 2022. години који је пренесен у 2023. годину у износу од 33.406,68 КМ враћен на главни рачун трезора и поднесен захтјев за затварање програма посебних намјена (Захтјев за затварање ППН ЈИИС БиХ број 07-1-16-1-133-19/21 од 28. 4. 2023. године). Програм посебних намјена Јединствени изборни информациони систем Босне и Херцеговине је затворен.*

б) Домаћи трансфери

Програм посебних намјена – Пријевремени избори 2023. године

201. Централна изборна комисија БиХ је на 92. сједници, одржаној дана 7. 12. 2022. године, донијела Одлуку о расписивању и одржавању пријевремених избора за градоначелнике градова Бихаћ, Тузла, Сребреник и Зворник и начелнике општина Братунац и Вогошћа, који су одржани у недјељу, 5. фебруара 2023. године, а на 93. сједници, одржаној дана 8. 12. 2022. године, донијела Закључак о усвајању намјенске структуре трошкова – буџета за одржавање

⁶⁰ „Службени гласник БиХ“, бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08.

пријевремених избора за градоначелнике градова Бихаћ, Тузла, Сребреник и Зворник и начелнике општина Братунац и Вогошћа у износу од 213.000,00 КМ.

202. У складу с чланом 1.2 а Изборног закона БиХ, у буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине обезбјеђују се средства за осигурање вршења овлашћења Централне изборне комисије БиХ која регулише члан 2.9. Изборног закона БиХ.

Међутим, у складу с чланом 1.2б Изборног закона БиХ, када начелнику општине, односно градоначелнику, који је непосредно изабран, престане мандат у складу са законом, средства за спровођење нових избора осигуравају се у буџету општина, односно града за које се спроводи избор за начелника општине, односно градоначелника. Члан 1.2а став (6) Изборног закона БиХ налаже да се средства за спровођење избора морају обезбиједити у року од 15 дана од дана доношења одлуке Централне изборне комисије БиХ о расписивању избора.

203. Уплаћена средства градова Бихаћ, Тузла, Сребреник и Зворник, те општина Братунац и Вогошћа, на програм посебне намјене – Пријевремени избори 2023. године, коригује буџет Централне изборне комисије БиХ за извјештајну годину за износ од **213.000,00 КМ.**

204. У 2022. години је утрошено 3.112,20 КМ, те је у 2023. годину пренесено 209.887,80 КМ. У 2023. години је утрошено 201.917,56 КМ, а преостали износ од 7.970,24 КМ је враћен градовима и општинама према Одлуци Централне изборне комисије БиХ, тако да је буџет за програм посебне намјене износио **201.917,56 КМ.**

Програм посебних намјена – Пријевремени избори за градоначелника Града Живинице 2023. године

205. Централна изборна комисија БиХ је на 30. сједници, одржаној дана 29. 3. 2023. године, донијела Одлуку о расписивању и одржавању пријевремених избора за градоначелника Града Живинице који су одржани у недјељу, 28. маја 2023. године, као и Закључак о усвајању намјенске структуре трошкова – буџета за одржавање пријевремених избора за градоначелника Града Живинице у износу од 99.000,00 КМ.

206. Уплаћена средства Града Живинице, на програм посебне намјене – Пријевремени избори за градоначелника Града Живинице 2023. године, коригује буџет Централне изборне комисије БиХ за извјештајну 2023. годину за износ од 99.000,00 КМ. Укупно је утрошено 68.439,07 КМ, а преостали износ од 30.560,93 КМ је према Одлуци Централне изборне комисије БиХ враћен Граду Живинице. Тако да је буџет коригован за програм посебне намјене у износу од 68.439,07 КМ.

Програм посебних намјена – Пријевремени избори за начелника Општине Стари Град Сарајево 2023. године

207. Централна изборна комисија БиХ је на 59. сједници, одржаној дана 30. 8. 2023. године, донијела Одлуку о расписивању и одржавању пријевремених избора за начелника Општине Стари Град Сарајево, који се одржавају у недјељу, 29. октобра 2023. године, као и Закључак о усвајању намјенске структуре трошкова – буџета за одржавање Пријевремених избора за начелника Општине Стари Град Сарајево у износу од 89.500,00 КМ.
208. Општина Стари Град Сарајево уплатила је 15. 9. 2023. године износ од 89.500,00 КМ. Уплаћена средства Општине Стари Град Сарајево, на програм посебне намјене – Пријевремени избори за градоначелника Општине Стари Град 2023. године, коригују буџет Централне изборне комисије БиХ за извјештајну 2023. годину за износ од 89.500,00 КМ. Укупно је утрошено 57.874,41 КМ, а преостали износ од 31.625,59 КМ је пренесен у 2024. годину. Централна изборна комисија БиХ ће у 2024. години донијети Одлуку и износ од 31.625,59 КМ ће бити враћен Општини Стари Град Сарајево. Тако да је буџет у 2023. години коригован за програм посебне намјене у износу од 89.500,00 КМ.
209. Надаље, буџет је коригован и за вриједност наплаћене премије осигурања за оштећено моторно возило у износу од 9.637,65 КМ, умањен за износ мање наплаћене од планиране вриједности прихода од продаје возила за 2.260,00 КМ.
210. **Укупан кориговани буџет Централне изборне комисије БиХ за период 1. 1–30. 12. 2023. године, с пренесеним средствима на домаћим трансферима и уплаћеним у 2023. години износи укупно 4.551.234,28 КМ.**
211. Преглед структуре налога у 2023. години презентован је у наредној табели.

Табела 15. Структура налога у току 2023. године

	Налози за књижење	Рачуни	Извјештај о плаћеним рачунима	Налози за плаћање	Пријаве добављача/ спољних сарадника	Уговори о дјелу	Комисије
Непосредна потрошња	187	626	187	187	22	1	5
ППН: Пријевремени избори 2023. године	6	17	6	6	/	48	/
ППН: Пријевремени избори – Живнице	8	12	8	8	/	30	/
ППН: Пријевремени избори – Општина	6	8	6	6	7	35	/

	Налози за књижење	Рачуни	Извјештај о плаћеним рачунима	Налози за плаћање	Пријаве добављача/ спољних сарадника	Уговори о дјелу	Комисије
Стари Град Сарајево							
УКУПНО	207	663	207	207	29	114	5

212. Поред редовне активности, реализовани су и други значајни послови, како слиједи:

- а) Завршне радње пописа/инвентарисања на дан 31. 12. 2022. године, припрема елабората о попису/инвентарисању на дан 31. 12. 2022. године;
- б) Израда годишњег финансијског извјештаја о извршењу буџета за период 1. 1–31. 12. 2022. године у складу са Законом о финансирању институција БиХ;⁶¹
- ц) Годишњи извјештај о систему финансијског управљања и контроле за 2022. годину, који је сачињен на обрасцу према Одлуци Централне хармонизационе јединице Министарства финансија и трезора Босне и Херцеговине о објављивању форме и садржаја Годишњег извјештаја о систему финансијског управљања и контроле у институцијама Босне и Херцеговине за 2022. годину и у складу с Упутством за израду годишњег извјештаја о систему финансијског управљања и контроле у институцијама Босне и Херцеговине за 2022. годину;
- д) Израда оперативних/динамичких планова Централне изборне комисије БиХ у складу с инструкцијама о сачињавању оперативних/динамичких планова буџетских корисника у складу с Одлуком о привременом финансирању институција Босне и Херцеговине за период јануар–март 2023. године, коју је донио Савјет министара БиХ на сједници одржаној дана 28. 12. 2022. године.

Захтјев за отварање програма посебних намјена:

- а) Израда аката обавезујућих по Закону о финансирању институција БиХ и Законом о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2023. годину:
 - Израда оперативних/динамичких планова Централне изборне комисије БиХ у складу с инструкцијама о сачињавању оперативних/динамичких планова за период јануар–децембар 2023. године;
 - Намјенска структура капиталних издатака за 2023. годину;

⁶¹ „Службени гласник БиХ“, бр. 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 и 32/13 и 38/22.

- Намјенска структура програма посебне намјене – Пријевремни избори 2023. године;
 - Намјенска структура програма посебне намјене – Пријевремени избори за градоначеника Града Живинице;
 - Намјенска структура програма посебне намјене – Пријевремени избори за начелника Општине Стари Град Сарајево 2023. године;
- б) У складу са Законом о финансирању институција БиХ и Правилником о финансијском извјештавању институција БиХ ⁶² израда и достава Министарству финансија и трезора БиХ:
- Тромјесечног финансијског извјештаја о извршењу буџета за период 1. 1–31. 3. 2023. године – Инструкција број 05-02-2-3000-1/23 од 31. 3. 2023. године;
 - Полугодишњег финансијског извјештаја о извршењу буџета за период 1. 1–30. 6. 2023. године – Инструкција број 05-02-2-5037-1/23 од 3. 7. 2023. године;
 - Деветомјесечног финансијског извјештаја о извршењу буџета за период 1. 1–30. 9. 2023. године – Инструкција број 05-02-2-6947-1/23 од 2. 10. 2023. године;
 - Квартални извјештаји динамике запошљавања;
 - Припремне радње пописа/инвентарисања на дан 31. 12. 2023. године и припремне радње за израду годишњег финансијског извјештаја о извршењу буџета за 2023. годину;
- ц) Табеле приоритета Документа оквирног буџета за период од 2024. до 2026. године у складу с Инструкцијом за буџетске кориснике бр. 1 (припрема Документа оквирног буџета за период од 2024. до 2026. године), број 05-16-2-951-1/23 од 30. 1. 2023. године;
- д) Израда и достава Министарству финансија и трезора БиХ пројекције буџета Централне изборне комисије БиХ за 2024. годину, захтјев за додјелу средстава из буџета за 2024. годину у складу с Инструкцијом за буџетске кориснике Министарства финансија и трезора БиХ бр. 2, Инструкцијом с упутствима за припрему захтјева за додјелу средстава из буџета за 2024. годину (пројекција буџета за 2024. годину) број 05-16-2-5062-1/23 од 4. 7. 2023. године;
- е) Израда Средњорочног плана рада Централне изборне комисије БиХ за период 2024–2026. године;

⁶² „Службени гласник БиХ“, бр. 25/15 и 91/17.

- ф) Праћење финансирања и трошења средстава с програма посебних намјена и извјештавање Министарства финансија и трезора БиХ;
- г) Праћење трошкова репрезентације и трошкова телефонских услуга и квартално извјештавање;
- х) Праћење наплате прихода од казни које изриче ЦИК БиХ, као и такси за учешће на изборима и извјештавање о њима;
- и) Активности на рјешавању складишног простора;
- ј) Рад с интерном и екстерном ревизијом.

4.2. Логистичко-оперативне активности и персоналне активности

213. Централна изборна комисија БиХ је у периоду јануар–децембар 2023. године реализовала значајне логистичке послове, редовне набавке потребне за редовно извршавање послова из надлежности Централне изборне комисије БиХ, те набавке потребне за спровођење пријевремених избора.
214. Набавке спроведене током 2023. године биле су предвиђене Привременим планом набавки Централне изборне комисије Босне и Херцеговине за период јануар–март 2023. године, број 07-2-16-3-198-1/23 од 15. 2. 2023. године, Планом набавки за спровођење Пријевремених избора за градоначелника Града Живинице, број 07-2-16-3-198-2/23 од 25. 4. 2023. године, Планом набавки Централне изборне комисије Босне и Херцеговине за период април–децембар 2023. године, број 07-2-16-3-198-3/23 од 25. 4. 2023. године, Допуном Плана набавки Централне изборне комисије Босне и Херцеговине за 2023. године, број 07-2-16-3-198-4/23 од 25. 5. 2023. године, Одлуком о измјени и допуни Плана набавки Централне изборне комисије Босне и Херцеговине за 2023. годину, број 07-2-16-3-198-5/23 од 14. 6. 2023. године, Одлуком о измјенама Плана набавки Централне изборне комисије Босне и Херцеговине за 2023. годину, број 07-2-16-3-198-6/23 од 20. 7. 2023. године, Одлуком о измјенама Плана набавки Централне изборне комисије Босне и Херцеговине за 2023. годину, број 07-2-16-3-198-7/23 од 10. 8. 2023. године и Одлуком о допунама Плана набавки Централне изборне комисије Босне и Херцеговине за 2023. годину, број 07-2-16-3-198-8/23 од 21. 9. 2023. године.
215. Правни оквир за спровођење поступака јавних набавки чине сљедећи закони и прописи у складу с којим је Централна изборна комисија БиХ извршила набавке: Закон о јавним набавкама⁶³, Упутство за припрему модела тендерске документације и понуда⁶⁴, Закон о Правобранилаштву Босне и Херцеговине⁶⁵, Инструкција Савјета министара БиХ о привременом финансирању

⁶³ „Службени гласник БиХ“, бр. 39/14 и 59/22.

⁶⁴ „Службени гласник БиХ“, бр. 90/14 и 20/15.

⁶⁵ „Службени гласник БиХ“ бр. 8/02, 10/02, 44/04 и 102/09.

институција Босне и Херцеговине за период јануар–март 2023. године, број 05-16-2-8338-2/22 од 28. 12. 2022. године, Закон о буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине за 2023. годину⁶⁶, Правилник о успостављању и раду комисије за јавне набавке⁶⁷, сва подзаконска акта донесена од стране Савјета министара Босне и Херцеговине и Агенције за јавне набавке, Закон о облигационим односима⁶⁸, Закон о закупу пословних зграда и просторија⁶⁹, Закон о грађењу⁷⁰, Посебне узансе о грађењу⁷¹, Правилник о јавним набавкама Централне изборне комисије БиХ⁷² и други закони и прописи.

216. С Агенцијом за јавне набавке БиХ и Правобранилаштом БиХ, као контролним и координационим органима за област јавних набавки, стално је контактирано, размјењивана писана комуникација и праћена реализација законских одредаба којима се регулише област јавних набавки. Све остварене набавке и спроведени поступци квалитетно су документовани уз прибављање и евидентирање потребних мишљења, сагласности, комисијских записника и друге потребне документације. Поступак набавке чија је вриједност била процијењена на износ већи од 6.000,00 КМ проводиле су комисије за јавне набавке које су именоване одлуком Централне изборне комисије БиХ (рад ових комисија регулисан је Правилником о начину гласања и одлучивања Комисије за јавне набавке Централне изборне комисије БиХ⁷³). Комисија доноси Пословник Комисије за јавну набавку.

4.2.1. Логистичке и оперативне активности

217. Оперативно-логистичке активности представљају структурисан систем од одређених међусобно повезаних компоненти које су представљале суштину оперативних радњи Централне изборне комисије БиХ током 2023. године уз активности које су се односиле на припрему и организацију пријевремених избора: а) за градоначелнике градова Бихаћ, Тузла, Сребреник и Зворник и начелнике општина Братунац и Вогошћа који су одржани дана 5. 2. 2023. године, б) за градоначелника Града Живинице који су одржани 28. 5. 2023. године и ц) за начелника Општине Стари Град Сарајево који су одржани 29. 10. 2023. године.
218. Набавка је реализована у складу с одредбама Закона о јавним набавкама, спроведбеним актима донесеним на основу овог закона од стране Савјета министара БиХ и Агенције за јавне набавке БиХ. Треба напоменути чињеницу да је примјена Закона о измјенама и допунама Закона о јавним набавкама усвојеним у августу 2022. године у Парламентарној скупштини БиХ

⁶⁶ „Службени гласник БиХ“, број 22/23 од 29. 3. 2023. године.

⁶⁷ „Службени гласник БиХ“, број 103/14.

⁶⁸ „Службени лист СФРЈ“, бр. 29/78, 39/85 и 57/89, „Службени лист РБиХ“, бр. 2/92, 13/93 и 13/94.

⁶⁹ „Службени лист СФРЈ“, бр. 33/77, 12/87, 30/90 и 3/93.

⁷⁰ „Службене новине Федерације БиХ“, број 55/02.

⁷¹ „Службени лист СФРЈ“, број 18/77.

⁷² Број 07-2-02-2-846-1/23 од 20. 7. 2023. године.

⁷³ Број 07-2-02-2-397-1/15 од 16. 4. 2015. године.

објављеним у „Службеном гласнику БиХ“, број 59/22 од 2. 9. 2022. године почела од 3. 12. 2022. године.

4.2.2. Редовне оперативне активности

219. **Редовне годишње набавке реализоване у 2023. години укључују:** набавку горива за моторна возила – конкурентски захтјев, закључен оквирни споразум на период до 2 године; набавку услуга издавања авио-карата – конкурентски захтјев, закључен оквирни споразум на период до 1 године; набавку услуга поправке и сервисирања службених моторних возила – конкурентски захтјев, закључен оквирни споразум на период до 3 године; набавку услуга лекторисања текста на три језика који су у службеној употреби у Босни и Херцеговини – конкурентски захтјев, закључен оквирни споразум на период до 2 године; набавку испоруке продужења редовних лиценци (ЛОТ1) – отворени поступак; набавку услуга техничке подршке у процесу одржавања информационо-комуникационог система Централне изборне комисије БиХ (ЛОТ2) – отворени поступак; набавку услуга техничке подршке за софтвер ЈИИС БиХ и солуцију е-избори (ЛОТ4) – отворени поступак; набавку рачунарске опреме (ЛОТ1) – отворени поступак; набавку електронске опреме (ЛОТ2) – отворени поступак; набавку намјештаја – дрвених ормара и столица (дактило столице и фотелје) (ЛОТ1) – конкурентски захтјев; набавку намјештаја архивских металних ормара (ЛОТ2) – конкурентски захтјев; набавку службеног моторног возила – отворени поступак.
220. **У извјештајном периоду спроведено је укупно 8 поступака, од чега 3 отворена поступка и 5 конкурентских поступака.**
221. **Набавке спроведене путем директног споразума укључују:** набавку услуга одржавања софтвера и хардвера за складишну евиденцију; набавку услуга регистрације и осигурања моторних возила; набавку аутомобилских гума; набавку услуга прања моторних возила; набавку услуга *press-clippinga*; набавку услуга штампања и увезивања извјештаја ЦИК-а за 2022. годину; набавку услуга ССЛ веб-сервер сертификата; набавку услуга филтера за електронску пошту; набавку услуга снимања постизборне конференције „Научене лекције – Општи избори 2022. године“; набавку угоститељских услуга.
222. Остале набавке које су реализоване примјеном поступка директног споразума су: услуге сервисирања и текућег одржавања опреме, набавка ситног инвентара; услуге медија (претплате и оглашавања огласа за запошљавање у дневној штампи); куповина путарине, уређаја за електронску наплату путарине и остале набавке, јер је вриједност набавке била мања од 6.000,00 КМ, док је набавка канцеларијског материјала и административног материјала вршена закључивањем појединачних уговора на основу закључених оквирних споразума.
223. У извјештајном периоду нису спровођени значајни поступци јавних набавки за потребе реализације пројекта Постизборна конференција „Општи избори 2022. – Изазови и научене лекције“, која је одржана од 15. до 16. јуна 2023.

године, осим дводневног снимања постизборне конференције, штампања два паноа и штампања и израде сертификата и захвалница, с обзиром на то да је конференција одржана уз финансијску подршку међународних организација.

Поступци јавних набавки спроведени за потребе спровођења пријевремених избора у осам градова и општина

224. Током 2023. године одржани су пријевремени избори у 8 градова и општина. Након обезбјеђивања финансијских средстава за спровођење наведених избора извршене су набавке услуга и роба како слиједи: 1) набавка услуга штампања и паковања гласачких листића извршена је на основу закључења појединачних уговора закључених на основу Оквирног споразума с добављачем „Унионинвестпластика“ д. д. Вогошћа, Сарајево који је био на снази; 2) набавка услуга штампања образаца за бирачка мјеста и коверата за гласање путем мобилног тима и набавка услуга транспорта изборног материјала извршене су путем директног споразума; 3) набавка услуга штампања и паковања образаца и коначних бирачких спискова путем директног споразума; 4) набавка услуга транспорта изборног материјала од складишта до изборне комисије основне изборне јединице (ОИЈ) и натраг извршена је путем директног споразума и 5) набавка услуга поштанске доставе изборног материјала на адресе бирачима у иностранство извршена је путем преговарачког поступка за доставу понуда без објаве обавјештења о набавци у складу с чланом 21 став (1) тачка ц) и чланом 28. Закона о јавним набавкама.

4.2.3. Активности из области рада и радних односа

225. Редовне оперативне активности Централне изборне комисије БиХ обухватиле су и персоналне послове и запошљавање државних службеника и запосленика, односно обраду података за све службенике и запосленике који су били запослени у претходној години у Централној изборној комисији БиХ (број радних сати проведених на послу; број сати проведених на боловању, годишњем одмору, породилском одсуству итд.; преглед плаћених доприноса и пореза из плате и на плату). Персонални послови у 2023. години реализовани су кроз сљедеће активности:

- а. припрема података за мјесечне и годишњи извјештај Заводу за статистику;
- б. стална пријава нових запослених и државних службеника током цијеле године у порезне управе, слање упита и одговора на упите Агенцији за државну службу БиХ, достављање података о запосленима и све промјене које су значајне за обрачун плате одјелу за МФП, као и припремање збирних радних листа из свих организационих јединица ради обрачуна плата;
- ц. извршена је и комплетна процедура запошљавања и попуна радних мјеста на одређено вријеме;

- д. редовне мјесечне активности у вези с обрачуном плата и комплетирањем збирних радних листа;
- е. евидентирање и попис аката свих примљених позива за семинаре који дођу у нашу институцију;
- ф. праћење трошкова телефонских услуга мобилних и фиксних телефона, као и куцање рјешења за сва прекорачења годишњег износа трошкова телефонских услуга;
- г. активности у вези с изработом уговора о дјелу о ангажовању извршилаца ради извршења послова у вези са спровођењем пријевремених избора и извршења послова из надлежности Главног центра за бројање успостављеног за спровођење пријевремених избора;
- х. израда рјешења за годишње одморе, за плаћена одсуства, за накнаде за случај остваривања права на накнаду у случају тешке повреде на раду запосленог, тешке болести и инвалидности запосленог или члана његове уже породице и смрти члана уже породице запосленог, рјешења о напредовању државних службеника и запослених у виши платни разред, потврде о радном искуству и других аката;
- и. послови у вези с обрачуном плата и комплетирањем радних листа запослених на одређено вријеме за све одсјеке у Централној изборној комисији БиХ, као и обрачунавање свих уговора о дјелу рачунајући и ГЦБ; послови у вези с додатним особљем у појединим одсјецима Секретаријата Централне изборне комисије БиХ и у Складишту ЦИК БиХ за вријеме одржавања и пријевремених избора, те укључујући и обрачун за уговоре од дјелу за вршење послова супервизора на дан одржавања пријевремених избора;
- ј. послови у вези с пријавом нових запослених у порезну управу односили су се на четири нова државна службеника и два државна службеника који су одлазили у пензију, један случај престанка радног односа на одређено вријеме и престанак радног односа за једног државног службеника;
- к. двојици државних службеника престао је радни однос због одласка у пензију Рјешењем АДС БиХ број 07-2-34-2-216-3/23 од 8. 3. 2023. године, почевши од 28. 2. 2023. године и Рјешењем АДС БиХ број 07-2-34-4-788-1/23 од 20. 7. 2023. године, почевши од 11. 7. 2023. године, а обављали су послове помоћника ревизора и стручног савјетника за упис бирача у Централни бирачки списак;
- л. двојици запослених престао је радни однос због одласка у пензију Рјешењем предсједника ЦИК БиХ број 07-2-34-4-942-1/23 од 31. 8. 2023. године, почевши од 3. 9. 2023. године и од 31. 12. 2023. године, који су обављали послове референта на курирским пословима и координатора за рад с општинским/градским изборним комисијама;

- м. двојици запослених престао је радни однос због одласка у другу институцију Рјешењем председника ЦИК БиХ број 07-2-34-4-282-2/23 од 27. 2. 2023. године, почевши од 28. 2. 2023. године и број 07-2-34-4-333-2/23 од 15. 3. 2023. године, почевши од 31. 3. 2023. године, а обављали су послове возача и референта за администрацију рачунарске мреже;
- н. једна запослена је на породилском боловању почевши од краја фебруара 2023. године на период од једне године. За вријеме боловања запослене на њене послове су примани запосленици у радни однос на одређено вријеме;
- о. у овом извјештајном периоду извршен је пријем четири запослена у радни однос на неодређено вријеме на послове возача, референта за курирске послове, помоћника координатора складишта и на послове референта за техничко спровођење и анализу избора;
- п. у овом извјештајном периоду извршен је пријем четири државна службеника путем јавног огласа који спроводи АДС БиХ на слједећа радна мјеста државних службеника: вишег стручног сарадника у Центру за едукацију ЦИК БиХ Рјешењем АДС БиХ број 07-2-34-2-870-7/23 од 22. 2. 2023. године, на послове вишег стручног сарадника за информисање бирача Рјешењем АДС БиХ број 07-2-34-2-516-10/23 од 2. 11. 2023. године, на послове помоћника ревизора Рјешењем АДС БиХ број 07-2-34-2-516-11/23 од 2. 11. 2023. године, на послове стручног савјетника за развој, одржавање и управљање апликацијама и базама података Рјешењем АДС БиХ број 07-2-34-2-516-9/23 од 2. 11. 2023. године;
- q. једна државна службеница на пословима шефа одсјека је путем интерног премјештаја, на лични захтјев, распоређена с послова шефа одсјека које је обављала на ниже послове, на послове стручног савјетника, који су били упражњени, почевши од 1. 2. 2023. године. Надаље, преостало радно мјесто шефа одсјека које је остало упражњено попуњено је интерним премјештајем државне службенице с послова вишег стручног сарадника за информисање бирача, које је до тада обављала, почевши од 1. 5. 2023. године;
- р. исто тако, извршен је интерни распоред запосленог, на лични захтјев запосленог с послова референта за техничко спровођење и анализу избора на упражњено радно мјесто референта за администрацију рачунарске мреже, почевши од 1. 9. 2023. године;
- с. током 2023. године један државни службеник био је на неплаћеном одсуству због школовања те једна запослена на неплаћеном одсуству у трајању од 4 мјесеца због спајања породице у иностранству;
- т. процедуре пријема државних службеника путем Јавног огласа који спроводи Агенција за државну службу БиХ које су у току и нису биле окончане до краја 2023. године односе се на радна мјеста државних службеника; стручног савјетника за упис бирача у Централни бирачки

списак, ревизора и стручног савјетника за развој апликација и база података;

226. У извјештајном периоду вођен је један дисциплински поступак против запосленог на помоћним пословима у складишту ЦИК БиХ, због теже повреде службене дужности. У спроведеном дисциплинском поступку Првостепена дисциплинска комисија институције је запосленику Рјешењем број 07-2-34-3-855-16/23 од 5. 9. 2023. године изрекла дисциплинску казну – новчану казну 30% од основне плате запосленог на период од 6 (шест) мјесеци.

4.2.4. Активности које се односе на протокол

227. Централна изборна комисија БиХ је на 66. сједници, одржаној дана 11. 10. 2023. године, донијела Закључак о покретању поступка за избор архивске грађе из регистратурне грађе, излучивање и уништавање безвриједне регистратурне грађе Централне изборне комисије Босне и Херцеговине настале у раду почевши од 2007. године, број 07-2-02-3-1098-1/23 од 11. 10. 2023. године, чија реализација је у току.
228. Редовне активности у извјештајном периоду били су и послови пријема, разврставања, достављања поште на сигнирање, завођење, отпрема и архивирање документације и кореспонденције предмета (упис, сређивање и чување докумената који се архивирају), вођење евиденције печата Централне изборне комисије БиХ и курирски послови.
229. У извјештајном периоду обављани су и послови вођења складишне картотеке и друге одговарајуће евиденције, скупљање папира за рециклажу и његова рециклажа и излаз основних средстава из магацина и другог материјала, слагање архивске грађе.
230. У периоду јануар–децембар 2023. године на протоколу у писарници у дјеловодник предмета и аката, закључен на крају 2023. године, а који се води у електронском облику, заведено је 1552 предмета; у регистар првостепених предмета управног поступка заведена су 1233 предмета; у регистар другостепених предмета управног поступка заведен је један (1) предмет; у дјеловодник за повјерљиву и строго повјерљиву пошту вршено је завођење аката, те је вршено завођење аката у интерне књиге организационих јединица Секретаријата Централне изборне комисије БиХ. Поред ових послова, вршени су и послови издавања потврде о пријему поднеска, успостава унутрашњих и спољних телефонских веза корисницима услуга у објекту итд.

4.2.5. Активности које се односе на послове у складишту Централне изборне комисије БиХ

231. Складиште Централне изборне комисије БиХ налази се на посебној локацији, одвојено од сједишта Централне изборне комисије БиХ, на адреси Касиндолског батаљона број 14 у Источном Сарајеву. У редовном раду складиште служи за смјештај залиха изборног материјала, опреме и инвентара

Централне изборне комисије БиХ, редовне архиве, изборне документације и искоришћеног гласачког материјала с претходних избора који се чувају у складу с одобреном листом категорија регистратурске грађе с роковима чувања Централне изборне комисије БиХ и одлукама које доноси Централна изборна комисија БиХ.

232. У 2023. години у складишту Централне изборне комисије БиХ, поред редовних активности, обављане су додатне активности, и то: припрема и организовање пријевремених избора; пријем и контрола канцеларијског материјала; пријем и контрола образаца за бирачка мјеста; пријем и контрола гласачких листића који су дистрибуирани из штампарије у складиште; дистрибуција материјала за изборне комисије и повраћај и ускладиштење комплетног материјала у складишту Централне изборне комисије БиХ из којег је дистрибуисан изборни материјал у Главни центар за бројање у којем се вршило бројање непребројаних гласачких листића.
233. Централна изборна комисија БиХ је на 77. сједници од 14. 12. 2023. године донијела Закључак о прикупљању понуда за закуп пословног простора складишног типа за смјештај складишта, путем јавног надметања⁷⁴. Уговор о закупу пословног простора складишног типа закључен је с фирмом „Инекс“ д. о. о. Источно Сарајево на период од двије године, почевши од 1. 5. 2024. године.⁷⁵

Активности у вези с трајним рјешавањем складишног простора за потребе Централне изборне комисије БиХ

234. Већ дуго, Централна изборна комисија БиХ покушава трајно да ријеша простор за складиштење изборног материјала. Неопходан складишни простор требао би бити у површини од минимално око 1000 m².
235. Из буџета институција БиХ за изнајмљивање складишног простора од 2003. године до краја марта 2024. године издвојено је 2.107.967,08 КМ.
236. Савјет министара БиХ је на 34. сједници одржаној 9. 12. 2015. године и на 48. сједници одржаној 15. 3. 2016. године донио закључке којим је задужио Службу за заједничке послове институција БиХ да ријеше питање обезбјеђивања складишта за потребе Централне изборне комисије БиХ⁷⁶. С обзиром на то да овај закључак Савјета министара БиХ није спроведен, Централна изборна комисија БиХ је дана 24. 11. 2021. године доставила Савјету министара БиХ Информацију о рјешавању складишног простора за потребе Централне изборне комисије БиХ с приједлозима закључака⁷⁷. На 54. редовној сједници, одржаној 28. 7. 2022. године, Савјет министара БиХ усвојио је Информацију о рјешавању складишног простора за потребе Централне

⁷⁴ Акт број 07-2-16-3-1243-1/23 од 14. 12. 2023. године.

⁷⁵ Акт број 07-2-16-3-1243-9/23.

⁷⁶ Акт Службе за заједничке послове институција БиХ, број 01-50-2-1399-6/15 од 30. 7. 2015. године.

⁷⁷ Акт ЦИК БиХ број 07-2-50-4-1008-2/21.

изборне комисије БиХ и задужио Службу за заједничке послове институција БиХ да обезбиједи адекватан складишни простор за ове потребе.

Централна изборна комисија БиХ је затражила од Службе за заједничке послове институција БиХ да се обезбиједи простор у државном власништву за потребе складиштења изборног материјала, како би се спровели ранији закључци Савјета министара БиХ и оствариле буџетске уштеде.⁷⁸

237. Дана 11. 10. 2023. године одржан је састанак с руководиоцима Службе за заједничке послове институција БиХ на којем је усаглашено да је потребно хитно приступити извршавању Закључка Савјета министара БиХ, на начин да Служба за заједничке послове институција БиХ достави Извјештај о истраженом тржишту за могућности закупа или куповине одговарајућег складишног простора, као и могућност куповине земљишта ради изградње складишта као каснијег дугорочног рјешавања складишног простора с цијенама некретнина.
238. Служба за заједничке послове институција БиХ је актом број 06-07-4-1874-3/23 од 8. 11. 2023. године доставила Информацију у вези с рјешавањем складишног простора за потребе рада Централне изборне комисије БиХ, с Извјештајем у њеном прилогу сачињеном од стране Комисије за истраживање тржишта за складишни простор. У Извјештају је наведено да се сачини Информација према Савјету министара БиХ с децидно дефинисаним закључцима, динамиком реализације и планираним потребним буџетским средствима, а имајући у виду чињеницу да Служба за заједничке послове не располаже с потребним складишним простором. Приједлог је да је за трајно рјешавање складишног простора потребно сачинити динамички план куповине или изградње објекта/складишта с роковима активности и потребним буџетским средствима за имплементацију.
239. У складу с горе наведеном информацијом Службе за заједничке послове институција БиХ од 8. 11. 2023. године, Централна изборна комисија БиХ је сачинила Информацију о трајном рјешавању складишног простора за потребе Централне изборне комисије БиХ ради њеног упућивања Савјету министара БиХ и доношење Закључка о рјешавању питања складишног простора ове институције. Информација је достављена Канцеларији за законодавство Савјета министара БиХ и Министарству финансија и трезора БиХ на мишљење.⁷⁹ Након заједничког мишљења Канцеларије за законодавство Савјета министара БиХ⁸⁰ и Министарства финансија и трезора БиХ⁸¹ извршене су корекције и припремљена је Информација о трајном рјешавању складишног простора за потребе Централне изборне комисије БиХ с приједлогом закључка Министарству финансија и трезора БиХ и актом број 07-2-50-4-1008-1/21 од 8. 3. 2024. године Канцеларији за законодавство Савјета министара БиХ, и достављена је ради давања мишљења.

⁷⁸ Акт број 07-2-50-4-1008-9/21 од 16. 3. 2023. године и акт број 07-2-50-4-1008-10/21 од 16. 4. 2023. године.

⁷⁹ Акт број 07-2-50-4-1008-12/21 од 21. 11. 2023. године.

⁸⁰ Акт број 03-02-4-1005/23 од 6. 12. 2023. године.

⁸¹ Акт број 05-02-2-8248-2/23 од 29. 11. 2023. године.

240. Дана 22. 3. 2024. године запримљено је мишљење Канцеларије за законодавство Савјета министара БиХ⁸² у којем је констатовано да немају примједби на достављени материјал. Исти дан је запримљено и мишљење Министарства финансија и трезора БиХ⁸³ у којем је наведено да Министарство финансија и трезора БиХ подржава достављену информацију уз напомену да ће се о финансијском аспекту самог приједлога Одлуке о набавци складишног простора за потребе Централне изборне комисије БиХ и приједлога Одлука о вишегодишњем пројекту, Министарство финансија и трезора БиХ изјаснити у посебној процедури уколико се укаже потреба за тим.

5. Информатичко-техничка подршка раду Централне изборне комисије БиХ

241. По питању активности из информатичко-техничке подршке раду Централне изборне комисије БиХ због ограничености капацитета у Одјеку за информационо-комуникационе технологије, недостатка материјално-техничке подршке те људских капацитета, приоритет рада у 2023. години био је на консолидацији постојећих информационих система те стварање предуслова за даљњу надоградњу и увођење нових система.

242. Захваљујући подршци искључиво међународних организација – Мисије ОЕБС-а у БиХ, извршена је дорада појединих модула Јединственог изборног информационог система (ЈИИС БиХ), као и израда нових како би она задовољила минималне потребе спровођењу Локалних избора 2024. године.

5.1. Одржавање апликативног софтвера Централне изборне комисије БиХ

243. Одржавање софтвера у софтверском инжењерству односи се на процес модификовања и ажурирања софтверског производа након израде како би се исправиле грешке, побољшале перформансе или други атрибути.

244. Активности одржавања подијељене су у четири класе: **Адаптивна** – мијењање система да се носи с промјенама у окружењу софтвера (ДБМС, ОС); **Перфектна** – имплементација нових или измјењених потреба корисника које се тичу функционалног побољшања софтвера; **Корективна** – дијагнозе и исправљање грешака, евентуално оне које пронађу корисници и **Превентивна** – повећање одржавања софтвера и поузданости како би се спријечили проблеми у будућности.

245. У извјештајном периоду вршене су интервенције у смислу одржавања апликативног софтвера у Централној изборној комисији БиХ како слиједи: апликација **ЈИИС БиХ** (чишћење апликационог и сервера базе података; постављање тестног окружења – припрема апликације и базе за развојни тим),

⁸² Акт број 03-02-4-1005-1/23 од 21. 3. 2024. године.

⁸³ Акт број 05-02-2-82/4/24 од 14. 3. 2024. године.

састављање ДЕВ околине за пројекат – копирање апликације и базе за потребе дорада за пројекат ИД бирача на БМ; апликација „**БирачкиОдбори**“ – Постављање нове апликације и базе за пријевремене изборе и успјешно пуштање према ОИК-овима/ГИК-овима; те апликација „**ИмовинскиКартони**“ (Миграција апликације, постављање нове апликације и ДБ у оквиру система еИзбори, након чега је апликација објављена према интернету).

246. По питању одржавања корисничке опреме замијењено је 27 корисничких рачунара и инсталирано 10 лаптопа; замијењено је 25 хард дискова са ССД дисковима; 25 рачунара је сервисирано и 20 предложено за отпис. Надаље, спроведене су бројне активности по захтјеву корисника.

5.2. Одржавање системског софтвера

247. Током 2023. године извршене су бројне интервенције. Урађено је више стандардних задатака, као што су *update* (ажурирање), *upgrade* (надоградња) и *печовање* како слиједи: преглед и брисање непотребних рачуна из АД-а, провјера рада бекап-система, додатно подешавање ССЛ сертификата и подржаних енкрипционих шема на серверима који опслужују интернет клијенте (*Web01* и *eIzbori-App*).
248. По питању **измјене инфраструктуре** урађено је сљедеће: ажурирање ОС-а на доменским контролерима на *Windows* сервер 2022, ажурирање Мајкрософт ДПМ бекап рјешења на верзију *System Center 2016 (OS Windows сервер 2016)*, инсталација новог ЦА на нивоу *izbori.ba* домена за интерне потребе, конфигурација изузетака на *CloudFlare WAF* платформи – легитимни саобраћај био би препознат као пријетња, те је био блокиран од стране система; два пута у току мјесеца слична активност за различит саобраћајни сценарио, преусмјеравање промета на поново лиценциране мрежно-безбједносних уређаја (*firewall* нове генерације, *mail security gateway*) – реконфигурација мрежне опреме и тестирање, унапређење конфигурације *email security gateway* уређаја – анализа нежељених порука које су прошле кроз уређај, „построжавање критеријума за одлучивање да се ради о спам електронској поруци“.
249. **Update сервера** – извршен је *update* оперативних система на серверима с расположивим *update* пакетима, сви сервери су максимално ажурирани осим појединих специјализованих машина (*Линукс*), *update* хипервизора на *VXRail* серверима по потреби и у консултацији с фирмом која има уговор за техничку инфраструктурну подршку.
250. **Чишћење сервера** укључивало је сљедеће: чишћење системског дисковног простора на *Web2* (интерне апликације) и *Web01* (спољне апликације), чишћење лог-фајлова на *Exch01* и *Exch02* ради попуњавања системског (с:\) диска и проблема с пријемом електронске поште и чишћење/пражњење лог-фајлова и мануелних бекапа са свих сервера пред изборни период.

251. **Израда документације** укључивала је сљедеће: имплементација рудиментарног система за дијелене информација на нивоу Мрежног тима користећи *OneNote* апликацију с циљем агрегације техничког знања и размјене информација.
252. **Одржавање SQL сервера** је укључивало: компресију база и табела на *SQLCluster2008* за потребе оптимизације искоришћености простора и креирање новог сервера (*Windows* сервер 2022, *SQL* сервер 2022).
253. **Одржавање ЛАН мреже и ВоИП система** укључивало је: реконфигурацију, замјену и инсталацију телефонских уређаја, *backup* конфигурација мрежних уређаја, надзор рада нових система заштите (*FW* и *AntiSpam*) и *CloudFlare*, измјене на систему ВОИП-а због доласка нових упослених (ажурирање синхронизације с *ActiveDirectory* и ажурирање власништва над уређајима и локалима (важно због лиценцирања), конфигурација карантина електронске поште на новом *AntiSpam* рјешењу.

5.3. Подршка и рад на апликативном софтверу

254. Подршка и рад на апликативном софтверу укључивала је сљедеће:
- Систем за управљање документима (*Document Management System* – ДМС)** – Редовно одржавање апликације, исправке у циљу убрзања рада, креирање прилагођених извјештаја на захтјев корисника, креирање укупних извјештаја свих књига у сврху штапања и архивирања предмета.
- Бирачки одбори** – Редовно одржавање апликације, уношење свих потребних шифрарника за пријевремене изборе и пуштање апликације у рад онлајн, телефонска подршка свим кандидатима током уноса у апликацију бирачки одбори, експорт коначних листа и прављење извјештаја на захтјев.
- ЦБСПошта** – Израда извјештаја по захтјеву корисника и одржавање апликације.
- Имовински картони** – Активно учешће током израде онлајн модула. Техничка подршка свим кандидатима путем телефона или електронске поште.
- Апликација ОИК** – Одржавања апликације, ситне интервенције, подешавања и ручне измјене података на захтјев.
- Јединствени изборни информациони систем (ЈИИС БиХ)** – Постављање тестне ЈИИС БиХ апликације и база за пријевремене изборе Бихаћ, Сребреник, Тузла, Зворник, Братунац, Вогошћа; симулација избора од почетка до краја; постављање ЈИИС БиХ апликације и база. Сетовање ЈИИС апликација. Убацивање корисника и подешавање корисничких рола за интерне и екстерне кориснике; тестирање уноса и обраде података; израда ЦД-ова с бирачким списковима за офлајн провјеру бирача на лицу мјеста; извјештаји за бираче који гласају путем поште; провјера посматрача; провјера кандидата; штампање гласачких листића – ручно убачени субјекти који су пријављени прије изборног циклуса.
- ПригЗал** – Одржавање апликације, убацивање нових шифрарника и подршка корисницима током уноса и прављења коначних извјештаја.

Жријебање – Додане нове функције у апликацију жријебање.

255. По питању докумената који се односе на безбједност информационог система, на 65. сједници, одржаној дана 5. 10. 2023. године, Централна изборна комисија БиХ усвојила је документ под називом „Политика и безбједности информационог система Централне изборне комисије Босне и Херцеговине“⁸⁴ који третира област управљања информационом безбједношћу у складу с ИСО/ИЕЦ 27001 стандардом, те документ „Смјернице за управљање информационом безбједношћу информационог система Централне изборне комисије Босне и Херцеговине“.⁸⁵

5.4. Техничко спровођење и анализа избора

256. У 2023. години стално су обављани послови на оспособљавању и одржавању апликације Централног бирачког списка (ЦБС), те креирани бирачки спискови за пријевремене изборе. Вршене су техничке модификације процедура у апликацији ЦБС-а да би се убрзало иницијално пуњење Централног бирачког списка.

257. Оспособљавање апликације Централног бирачког списка укључивало је: чишћење базе података, оспособљавање веб-сервиса за пренос података о улицама, уношење иницијалног пуњења података, модификацију процедура код преноса података из апликације ЦБС-а у ЕР_темп, у сарадњи са службеницима ИКТ-а.

258. Активности у вези с пријевременим изборима укључивале су: достављање спецификације за штампу гласачких листића, генерисање бирачких спискова за редовна бирачка мјеста, генерисање спискова за мобилне тимове, генерисање спискова за политичке субјекте, рађене су анализе података у базама Централног бирачког списка на основу претпостављених вриједности и системске корекције.

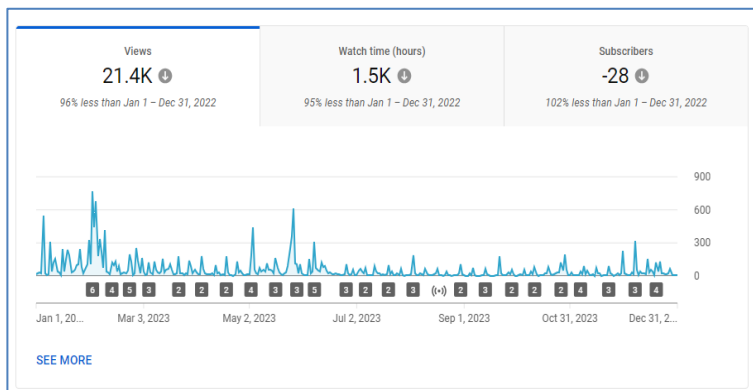
5.5. Одржавање и развој веб-странице Централне изборне комисије БиХ

259. Током 2023. године активности које се односе на одржавање веб-странице Централне изборне комисије БиХ биле су усмјерене на подршку и објаву информација у вези с пријевременим изборима, и то: Пријевремени избори за градоначелнике градова Бихаћ, Тузла, Сребреник и Зворник, и начелнике општина Братунац и Вогошћа, Пријевремени избори за градоначелника Града Живинице и Пријевремени избори за начелника Општине Стари Град Сарајево.

⁸⁴ Акт број 05-1-07-5-1076-1/23.

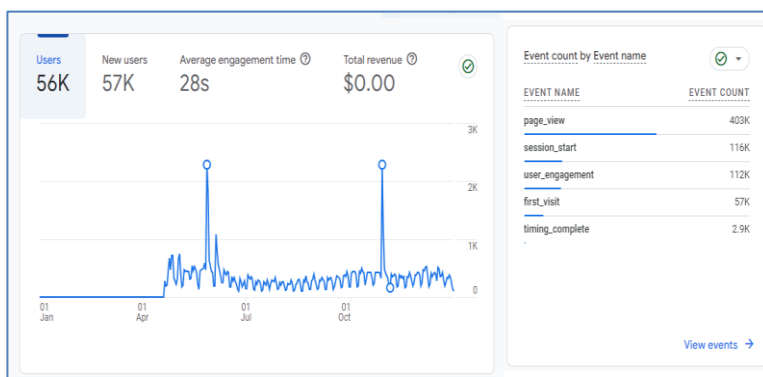
⁸⁵ Акт број 05-1-07-5-1077-1/23.

260. У извјештајном периоду на веб-страници www.izbori.ba објављено је преко 2612 докумената, 106 саопштења за јавност на 4 језика (3 језика у службеној употреби у БиХ и на енглеском језику); дневни редови за 81 сједницу Централне изборне комисије БиХ (на 3 језика у службеној употреби у БиХ и на енглеском језику), Јутјуб пренос уживо 81 сједнице Централне изборне комисије БиХ.

Статистика посјећености Јутјуб канала ЦИК БиХ у 2023. години

261. У извјештајном периоду путем веб-странице www.izbori.ba евидентирано је 113 273 упита за провјеру Централног бирачког списка (ЦБС).
262. Према статистици посјећености на Гугл веб-сервису, укупан број прегледа (*page views*) на веб-страници у 2023. години износио је 403 000.

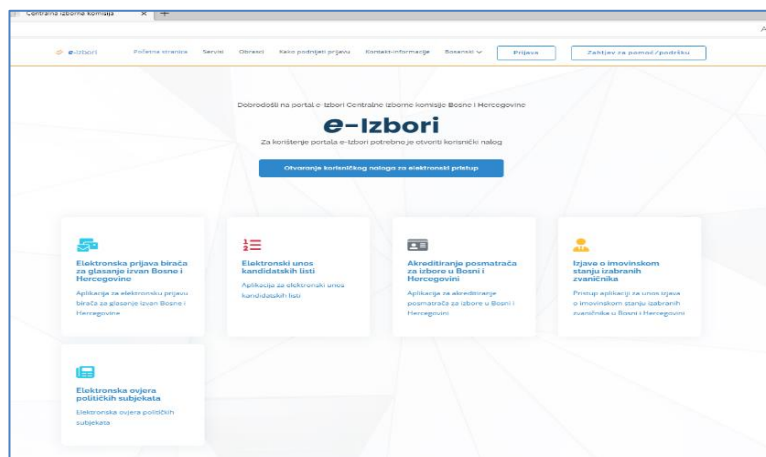
*Број прегледа (*page views*) на веб-страници www.izbori.ba у 2023. години*

5.6. Развој софтвера

263. Током 2023. године због недостака особља био је отежан рад на припреми и развоју нових софтвера. Уз помоћ међународних организација припремљен је софтвер за онлајн пријаву политичких субјеката, те властитим ангажманом особља Одсјека за ИКТ урађена је апликација за дигитално вођење материјално-техничких средстава.

Онлајн апликација за унос и обраду пријава политичких субјеката

264. Уз помоћ међународних донатора, те ангажман стручног особља од стране Мисије ОЕБС-а у БиХ, развијен је апликативни софтвер за онлајн унос и обраду пријава политичких субјеката. Досадашњи процес је захтијевао физичку комуникацију политичких субјеката с Централном изборном комисијом БиХ уз доставу обимне документације која је опет захтијевала вријеме за обраду и валидацију. Имплементирана је рачунарска веб-апликација која је донијела једноставна, поуздана и ефикасна рјешења за све учеснике у процесу регистрације политичких субјеката за изборе 2024. године. Цијели процес је омогућен онлајн технологијом која доноси брзу обраду података у реалном времену. Веб-портал *e-Избори*, који између осталих апликација садржи и ову, нуди политичким субјектима потпуно једноставан алат који штеди вријеме, отклања недоумице и грешке, поставља законом прописане услове, те тиме убрзава, поједностављује и максимално валидира унос у складу са законским прописима. Овим се смањује могућност злоупотребе, што у изборном процесу има велику важност.
265. Најважније функционалне предности апликације су сљедеће: поједностављен је процес пријаве политичких субјеката, информација о статусу пријаве, комуникација с политичким субјектима је бржа и у реалном времену, путем веб-портала, недостаци се утврђују одмах приликом уноса података, образци за прикупљање потписа се генеришу у систему онлајн према нивоима за које се политички субјект пријављује, онлајн провјере приликом уноса потписа подршке (ово је значајно ради смањења злоупотреба, ако је неки потпис дупли систем одмах обавјештава да је потпис већ унесен).

Изглед почетног екрана за приступ

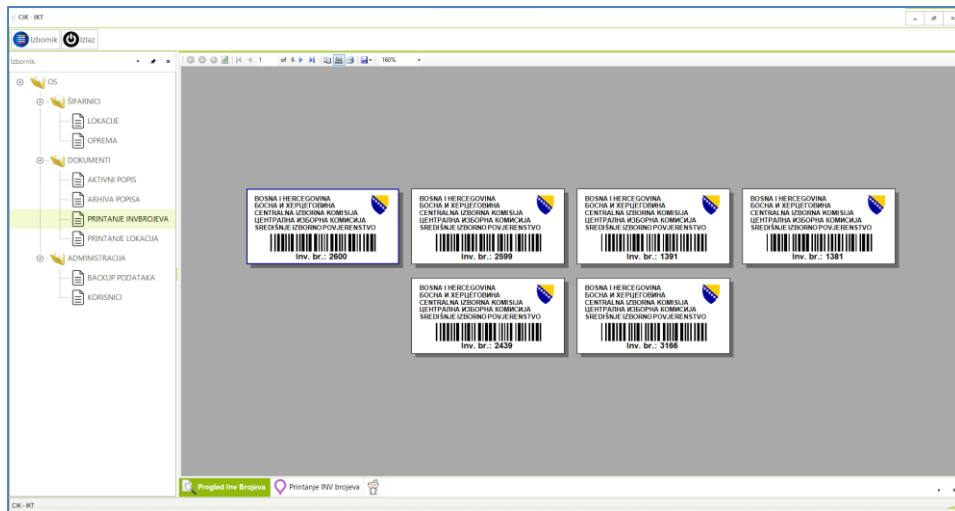
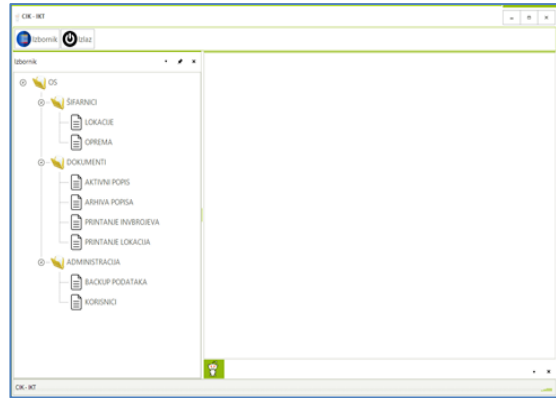
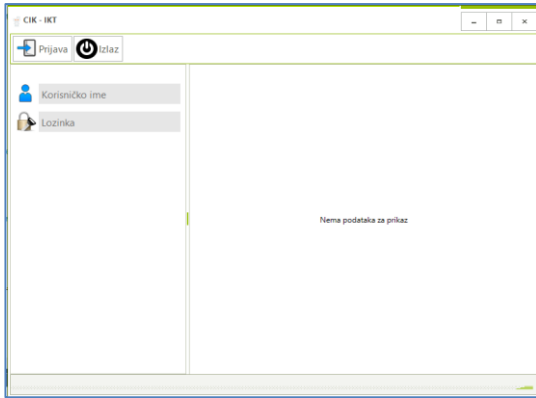
Изглед форме за унос података

Изглед обрасца за прикупљање потписа подрике

Апликације за дигитално вођење опреме која спада у основна средства

266. Апликација је рађена на .нет 3.5 технологији за преносне уређаје, док је десктоп верзија рађена на .нет 4.6.2. Коришћен је програмски језик *C#*, *Windows Forms*. *Microsoft SQL* сервер је база података за апликацију. База се састоји од 10 табела, 1 view и 4 *stored procedure*. База ће се ширити по потреби.
267. У форми је остављена могућност означавања опреме с: Употребљиво – ДА/НЕ; За расход – ДА/НЕ; Има инв. Број – ДА/НЕ (у случају да постојећи инвентурни број није уредан. Опција служи за означавање опреме за коју је потребно поновити штампање инвентурног броја); корисник опреме сл.

268. Za potrebe pripreme tehničke dokumentacije izvršena je analiza i upoznavanje procesa sa skladištenjem izbornih materijala, evidencijama izdavača dokumenata, opisima te prijedlozima za unapređenje i prelazak na digitalnu evidenciju.

Складиште

5.7. Графичка припрема

269. У извјештајном периоду припремљени су различити графички дизајни: графичка припрема (гласачки листићи, обрасци, акредитације, постери,) за пријевремене изборе у градовима Бихаћ, Сребреник, Тузла, Зворник, општинама Братунац и Вогошћа), графичка припрема (гласачки листићи, обрасци, акредитације, постери за пријевремене изборе за начелника Општине Стари Град Сарајево и градоначелника Града Живинице), публикације (дтп, дизајн и припрема за штампу), графичка припрема документа „Стратешки план Централне изборне комисије Босне и Херцеговине за период 2024–2027. године“, публикације из едиције „Изборно право у пракси – Опћи избори 2022. године“ (дтп, дизајн и припрема за штампу), постизборна конференција Општи избори 2022. – Изазови и научене лекције“ (акредитације, телопи, захвалнице, билборди), Израда конференцијске брошуре (дтп, дизајн и припрема за штампу) „Општи избори 2022. – Изазови и научене лекције“.
270. Припремљени су сертификати за изабране делегате/посланике, пружена је графичка подршка манифестацијама одржаним у Центру за едукацију Централне изборне комисије БиХ (конференције за штампу, обуке, саопштења), непрекидно је праћен и фотографисан рад Централне изборне комисије БиХ с домаћим и међународним званичницима и вршена је обрада фотографија. Надаље, извршено је графичко обликовање цјелокупног визуелног изгледа пратећих и неопходних елемената у раду Централне изборне комисије БиХ: акредитације (службене и имунитетске), визиткарте, плочице на вратима, карте Босне и Херцеговине, натписи на столовима, календари, панои, позивнице, захвалнице, логотипи, презентације.

6. Закључна разматрања

271. Фокус активности у области спровођења избора у 2023. години је био на: имплементацији резултата избора, спровођењу посредних избора за Дом народа Парламентарне скупштине БиХ, Дом народа Парламента Федерације БиХ, Вијеће народа Републике Српске и предсједника и потпредсједнике Федерације БиХ, спровођењу пријевремених избора у општинама и градовима, активностима за припрему избора за тијела локалне управе и самоуправе; вођењу и ажурирању Централног бирачког списка; попуњавању изборних комисија основних изборних јединица, именовању и разрјешењу чланова изборних комисија, анализи рада општинских/градских изборних комисија; едукацији изборне администрације; активности у вези с доставом и објављивањем имовинских картона изабраних званичника, провјери пребивалишта за изабране званичнике, утврђивању престанка мандата и додјели замјенских мандата, ажурирању евиденције о уплаћеним казнама, спровођењу јавних набавки, заштити изборног права, техничком спровођењу и анализи избора, графичкој припреми и дизајну.

II ДИО

СПРОВОЂЕЊЕ
ЗАКОНА О
ФИНАНСИРАЊУ
ПОЛИТИЧКИХ
СТРАНАКА

1. Годишњи извјештај о прегледаном стању финансијског пословања политичких странака

1.1. Увод

272. Централна изборна комисија БиХ је, у складу с одредбама члана 14 став (2) Закона о финансирању политичких странака⁸⁶, надлежна за спровођење одредаба Закона о финансирању политичких странака (у даљњем тексту: Закон о финансирању).
273. Централна изборна комисија БиХ је у складу с чланом 10 став (1) Закона о финансирању успоставила Службу за ревизију финансирања политичких странака (у даљњем тексту: Служба за ревизију), која прегледа и контролише финансијске извјештаје које поднесу политичке странке и обавља ревизију финансирања политичких странака у складу с овим законом. Служба је успостављена Одлуком Централне изборне комисије БиХ о успостављању Службе за ревизију финансијског пословања, број 01-07-653/05 од 10. 3. 2005. године⁸⁷, у складу с тада важећим Законом о финансирању политичких странака⁸⁸. Накнадном измјеном Закона о финансирању политичких странака 2010. године, промијењен је назив Службе за ревизију финансијског пословања у Службу за ревизију финансирања политичких странака.
274. Ревизија финансијских извјештаја политичке странке укључује извјештаје сједишта странке и најмање двије ниже организационе цјелине које изабере Служба за ревизију.
275. Централна изборна комисија БиХ је надлежна да одлучи да ли су политичка странка или друго лице прекршили одредбе овог закона, као и да изрекне санкције било којој политичкој странци због непридржавања његових одредаба или да предузме одговарајуће административне мјере у оквиру своје опште надлежности, у складу са законом.
276. Сваку сумњу о кривичном дјелу које се може довести у везу с финансирањем политичких странака и финансирањем изборне кампање, Централна изборна комисија БиХ је, у складу с чланом 14 став (4) овог закона, обавезна да пријави надлежном тужилаштву и другим органима надлежним за спровођење закона.
277. На основу спроведених активности Централне изборне комисије БиХ у области прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака, те изречених санкција политичким странкама, припремљен је извјештај о имплементацији одредаба Закона о финансирању политичких странака у 2023. години.

⁸⁶ „Службени гласник БиХ“, бр. 95/12 и 41/16.

⁸⁷ „Службени гласник БиХ“, број 20/05.

⁸⁸ „Службени гласник БиХ“, број 22/00.

1.2. Правни оквир за финансирање политичких странака

278. Финансирање политичких странака у Босни и Херцеговини уређено је Законом о финансирању политичких странака и Поглављем 15. Изборног закона БиХ, финансирање изборне кампање.

У складу с одредбама члана 3 став (1) Закона о финансирању, политичка странка може се финансирати из: чланарина, добровољних прилога правних и физичких лица, издавачке дјелатности, продаје пропагандног материјала и организовања страначких манифестација, прихода од имовине у власништву политичке странке, буџета БиХ у складу с чланом 7. овог закона, ентитетских буџета, кантоналних буџета и буџета Брчко дистрикта БиХ те буџета других јединица локалне управе и самоуправе у складу са законом и добити од предузећа која су у власништву политичке странке.

Предузеће у власништву политичке странке може се бавити само дјелатношћу у вези с културом или издавачком дјелатношћу.

Годишњи приход политичке странке остварен од имовине у власништву политичке странке и добити од предузећа која су у власништву политичке странке не смије прелазити 20% износа укупног годишњег прихода странке.

- (1) Политичке странке се финансирају из буџета Босне и Херцеговине у складу с чланом 7. Закона о финансирању политичких странака, ентитетских буџета, кантоналних буџета и буџета Брчко дистрикта БиХ те буџета других јединица локалне управе и самоуправе у складу са законом.

У складу с одредбама члана 7. Закона о финансирању политичких странака у буџету институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине средства се обезбјеђују за финансирање политичких странака, односно коалиција политичких странака и независних кандидата заступљених у Парламентарној скупштини БиХ и парламентарних група, односно клубова посланика и делегата у Парламентарној скупштини БиХ.

Укупна средства која се издвајају за финансирање поменутих политичких субјеката не могу прелазити износ од 0,2% буџета Босне и Херцеговине у календарској години.

Политичким странкама, односно коалицијама политичких странака средства се расподјељују на начин да се:

- 30% средстава дијели једнако свим политичким странкама, односно коалицијама политичких странака које су освојиле мандате,
- 60% средстава дијели према броју посланичких, односно делегатских мандата, које свака политичка странка, коалиција политичких странака, односно независни кандидат има у тренутку додјеле мандата,
- 10% од укупног износа распоређује парламентарним групама сразмјерно броју посланичких, односно делегатских мјеста која припадају мање заступљеном полу.

Заједничка комисија за административне послове Парламентарне скупштине БиХ ће својим актима детаљније регулисати расподјелу средстава из овог члана,

контролу трошења и друга финансијска питања у вези са спровођењем овог закона.

(2) У Републици Српској, у складу са Законом о финансирању политичких странака из буџета Републике, града и општине⁸⁹, средства се издвајају из буџета за:

- финансирање дијела трошкова редовног рада политичких странака, коалиција, независних посланика, односно одборника,
- покриће дијела трошкова изборне кампање политичких странака, коалиција, независних листа и независних кандидата којима су потврђене изборне листе за избор посланика, односно одборника, и
- покриће дијела трошкова рада посланичких, делегатских, односно одборничких клубова и група.

а) Средства издвојена за финансирање трошкова редовног рада политичких странака, коалиција, независних посланика, односно одборника не могу бити мања од 0,2% укупних буџетских прихода из претходне године, а распоређују се на начин:

- 20% средстава се распоређује у једнаким износима свим политичким странкама и коалицијама које имају посланике у скупштини и независним посланицима, и
- 80% се распоређује сразмјерно броју освојених мандата које политичка странка, коалиција, независни посланик, односно одборник има у скупштини.

б) Средства за изборну кампању обезбјеђују се у буџету за годину у којој се одржавају избори у износу не мањем од 0,05% укупних буџетских прихода из претходне године. Начин расподјеле средстава врши се у складу с изборним прописима.

ц) Средства за рад посланичких, делегатских, односно одборничких клубова и група, додјељују се ради покрића:

- паушалних трошкова за рад у изборним јединицама посланика, односно одборника,
- путних трошкова у иностранство, ако организатори нису Народна скупштина Републике Српске или Вијеће народа Републике Српске, односно скупштина јединице локалне самоуправе,
- трошкова набавке материјала – горива, штампе, службених гласника и публикација,
- трошкова смјештаја и исхране посланика, делегата, односно одборника, у вријеме када се не одржавају сједнице Скупштине или Вијећа, и
- остале трошкове у вези с радом посланика, делегата, односно одборника у клубовима и групама.

(3) Федерација Босне и Херцеговине није донијела посебан закон о финансирању политичких странака из буџета па средства за финансирање политичких субјеката издваја у складу са Законом о извршењу Буџета Федерације Босне и Херцеговине, као „текуће трансфере непрофитним организацијама – за политичке странке и коалиције“, који се доноси сваке године.

⁸⁹ „Службени гласник РС“, број 65/08.

У складу са Законом о извршењу Буџета Федерације Босне и Херцеговине за 2023. годину, средства су се издвајала у износу од 0,06 % у односу на укупне приходе, без пријема и користила су се по програму који доноси Влада.

Средства намијењена за финансирање политичких субјеката распоређују се тако да:

- 40% од предвиђеног износа припада политичким субјектима који су заступљени у Парламенту Федерације БиХ, у једнаким износима, а
- 60% према броју посланика у домовима Парламента, на дан додјеле мандата.

Уколико је уговором између чланица коалиције регулисан начин расподјеле новчаних средстава која припадају коалицији, Влада средства распоређује на основу одредаба уговора.

(4) Законом о финансирању политичких странака из буџета Брчко дистрикта Босне и Херцеговине⁹⁰ прописано је да се средства из буџета Брчко дистрикта БиХ издвајају за:

- предизборну кампању политичких странака које учествују на изборима за Скупштину Брчко дистрикта БиХ, и
- редован рад политичких странака заступљених у Скупштини Брчко дистрикта БиХ.

а) Средства за предизборну кампању политичких странака обезбјеђују се у години у којој се одржавају редовни избори за Скупштину Брчко дистрикта БиХ, и то у износу 0,03% прихода у буџету Брчко дистрикта БиХ или 60.000 КМ, у зависности од тога који је износ нижи.

б) Средства за редован рад политичких странака издвајају се по годишњем основу од 0,1% од прихода у буџету Брчко дистрикта БиХ или 200.000 КМ, у зависности од тога који од ова два износа је нижи.

Средства издвојена за редован рад политичких странака и њихових заступничких клубова у Скупштини Брчко дистрикта БиХ распоређују на тај начин да се:

- 30% средстава распоређује у једнаким износима свим посланичким клубовима, политичким странкама заступљеним у Скупштини Брчко дистрикта БиХ, а
- 70% од укупног износа распоређује сразмјерно броју посланичких мјеста које свака политичка странка има у Скупштини Брчко дистрикта БиХ у тренутку расподјеле.

⁹⁰ „Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бр. 29/04 и 14/07.

1.3. Правни оквир за финансијско извјештавање политичких странака

279. У Закону о финансирању политичких странака, у члану 12 став (1), прописано је да политичке странке воде евиденцију о својим приходима и расходима и дужне су да Централној изборној комисији БиХ подносе финансијски извјештај за сваку календарску годину (рачуноводствену годину).
280. Политичке странке, у складу с одредбом члана 12 став (3) овог закона, подносе посебан финансијски извјештај за период изборне пропаганде на начин како је утврђено Изборним законом БиХ.
281. Политичке странке и независни кандидати који учествују на изборима за органе власти Босне и Херцеговине на свим нивоима дужни су, у складу с чланом 15.1 став (1) Изборног закона БиХ, у вријеме подношења пријаве за овјеру за учешће на изборима, Централној изборној комисији БиХ поднијети финансијски извјештај за период који почиње три мјесеца прије дана подношења пријаве за овјеру и финансијски извјештај за период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата избора, у року од тридесет дана од дана објављивања изборних резултата у „Службеном гласнику БиХ“.
282. Извјештаји које подносе политичке странке и независни кандидати који учествују на изборима за органе власти садрже: све приходе и расходе, засноване на чланарини, транспарентним прилозима из иностранства, прилозима физичких и правних лица, прилозима у облику робе и услуга (прилози у натури), приходима на властиту имовину и предузетничке активности, у складу с одредбама Закона о финансирању политичких странака, кредитима, позајмицама, донацијама, олакшицама, повраћају новца, осталим материјалним трошковима и осталим изворима прихода за период извјештавања које одреди Централна изборна комисија БиХ.
283. Политичка странка је, у складу с одредбом из члана 12 став (2) Закона о финансирању политичких странака, обавезна да у свом финансијском извјештају укључи све користи остварене од активности субјеката који су на било који начин повезани с политичком странком или су под њеном контролом.
284. У складу с одредбама члана 13 став (6) Закона о финансирању, политичка странка је дужна да јавно прикаже поријекло и начин утрошка средстава прикупљених током протекле календарске године (рачуноводствене године). Завршни рачун и финансијски извјештај у којем се подробно наводе извори прихода, подаци о физичким и правним лицима која су дала добровољне прилоге, те подаци о намјени, односно активностима за које су средства утрошена, јавни су документи и објављују се на интернетској страници политичке странке.
285. Централна изборна комисија БиХ доноси прописе за спровођење одредаба којима се ближе утврђују садржај, форма, начин и други детаљи извјештавања. Централна изборна комисија БиХ донијела је подзаконска акта којима је утврдила садржај, форму, начин и друге детаље финансијског извјештавања:

Правилник о годишњим финансијским извјештајима политичких странака⁹¹, Правилник о предизборним и постизборним финансијским извјештајима политичких странака⁹² и Правилник о предизборним и постизборним финансијским извјештајима независних кандидата⁹³.

286. Контрола и ревизија финансирања политичких странака уређена је Правилником о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака⁹⁴, који је такође донијела Централна изборна комисија БиХ.
287. Централна изборна комисија БиХ донијела је два упутства: Упутство о поступку отварања и коришћења посебног рачуна за финансирање трошкова изборне кампање⁹⁵ и Упутство о доношењу финансијског плана и програма утрошка средстава политичке странке.⁹⁶
288. Упутством о поступку отварања и коришћења посебног рачуна за финансирање трошкова изборне кампање прописано је да су политичка странка и независни кандидат који учествују на изборима за органе власти Босне и Херцеговине на свим нивоима дужни отворити посебан рачун који ће намјенски користити за финансирање трошкова изборне кампање. Рачун за финансирање изборне кампање отвара централа, односно главни одбор политичке странке. Посебан рачун за финансирање трошкова изборне кампање, политичка странка и независни кандидат дужни су отворити најкасније с даном подношења пријаве за овјеру за учешће на изборима, а најраније га могу отворити три мјесеца прије дана подношења пријаве за овјеру за учешће на изборима.
289. Посебан рачун за финансирање трошкова изборне кампање је потребно затворити након завршетка изборне кампање, односно након повраћаја средстава за таксу. Уколико након затварања намјенског рачуна остану неплаћене обавезе према добављачима за кампању, политичка странка ће обавезе платити с главног рачуна централе странке.
290. Средства која политичка странка и независни кандидат који учествују на изборима намјеравају утрошити за изборну кампању морају бити уплаћена на посебан рачун за финансирање изборне кампање. На овај рачун не смију се примати друге уплате, осим оних намијењених за финансирање изборне кампање, нити се средства с тог рачуна смију користити за било коју другу сврху, осим подмирења трошкова изборне кампање.
291. Упутством о доношењу финансијског плана и програма утрошка средстава прописан је поступак доношења програма утрошка средстава те рокови за достављање плана и програма утрошка финансијских средстава Централној изборној комисији БиХ. Овим упутством је прописано да је политичка странка дужна до краја текуће године донијети финансијски план и утврдити програм

⁹¹ „Службени гласник БиХ“, бр. 96/13, 89/16 и 5/22.

⁹² „Службени гласник БиХ“, бр. 10/18 и 5/22.

⁹³ *Ibid.*

⁹⁴ „Службени гласник БиХ“, бр. 103/08 и 5/22.

⁹⁵ „Службени гласник БиХ“, бр. 5/22 и 27/22.

⁹⁶ „Службени гласник БиХ“, број 5/22.

уtroшка средстава за наредну календарску годину, као и да програм уtroшка средстава треба бити сачињен на начин да се обезбиједи потпуна транспарентност планираног трошења средстава.

Програм уtroшка средстава треба обухватити трошкове свих активности политичке странке у календарској години, укључујући и трошкове изборне кампање, уколико се у тој години проводе избори.

Упутством је, такође, прописано да политичка странка не може планирати уtroшак средстава за личне потребе чланова странке, као и за друге активности које нису у складу с програмом рада и статутом странке те да не може планирати трошкове у износима који нису реални за њене изворе финансирања и обим пословања.

Политичка странка је обавезна да програм уtroшка средстава за текућу годину Централној изборној комисији БиХ достави до 31. 3. текуће године, скупа с годишњим финансијским извјештајем за претходну годину.

292. Политичка странка је обавезна да финансијска средства користи искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом, а у складу с финансијским планом.

2. Активности Централне изборне комисије БиХ у извјештајном периоду

293. У оквиру спровођења Закона о финансирању политичких странака, Централна изборна комисија БиХ је у 2023. години предузела низ активности и реализовала кључне задатке којима је утврђивана законитост финансирања политичких странака, постигнута транспарентност финансирања и реализовала је кључне радње које регулишу легалитет финансирања политичких странака.

2.1. Пријем финансијских извјештаја политичких странака

294. Политичке странке, у складу с одредбом из члана 12 став (4) Закона о финансирању, финансијски извјештај подносе до 31. 3. наредне године, у форми коју је прописала Централна изборна комисија БиХ.
295. Централна изборна комисија БиХ развила је апликацију „ФИ ЦИК БиХ“, путем које политичке странке финансијске извјештаје подносе у електронској форми.
296. У складу са својим овлашћењем из члана 12. Закона о финансирању, да спроводи и извршава одредбе овог закона, Централна изборна комисија БиХ је извршила пријем годишњих финансијских извјештаја за 2022. годину које је поднијело 145 политичких странака, што чини 74,36% од укупно 195 политичких странака с евиденције Централне изборне комисије БиХ. У законом прописаном року финансијски извјештај је поднијело 120 политичких странака, 21 политичка странка финансијски извјештај је поднијела након ургенције Централне изборне комисије БиХ, број 03-07-6-199-6/23 од 27. 4. 2023. године, три политичке странке извјештај су поднијеле након што је Централна изборна комисија БиХ, 7. 12. 2023. године, донијела закључак да се покрене поступак утврђивања одговорности политичких странака због

неподношења годишњег финансијског извјештаја за 2022. годину, док је једна политичка странка извјештај поднијела у фебруару 2024. године.

297. Годишњи финансијски извјештај за 2022. годину Централној изборној комисији БиХ није поднијело 50 политичких странака, што чини 25,64% од укупног броја политичких странака с евиденције Централне изборне комисије БиХ. Међу политичким странкама које нису поднијеле годишњи финансијски извјештај за 2022. годину је и 14 странака које нису поднијеле годишњи финансијски извјештај ни за 2021. годину, ради чега им је Централна изборна комисија БиХ 4. 5. 2023. године изрекла административну мјеру којом им се ускраћује право да се кандидују за учешће на наредним изборима, односно изборима 2024. године.
298. У току 2023. године из судског регистра је брисано 12 политичких странака. Девет странака је брисано на приједлог Централне изборне комисије БиХ надлежним судовима да бришу политичке странке за које је утврђено да дужи период не обављају своју дјелатност, не подносе финансијске извјештаје и не учествују на изборима. Три странке су брисане из судског регистра на основу одлуке њихових органа.
299. Централна изборна комисија БиХ је 1. 2. 2024. године покренула поступак против 25 политичких странака које ни након ургенције број 03-07-6-199-6/23 од 27. 4. 2023. године нису поднијеле годишњи финансијски извјештај за 2022. годину и ревизорима Службе за ревизију су ускратиле приступ својим просторијама ради обављања ревизије. Поступак се спроводи ради утврђивања одговорности и санкционисања тих политичких странака административном мјером ускраћивања права да се кандидују за учешће на наредним изборима.

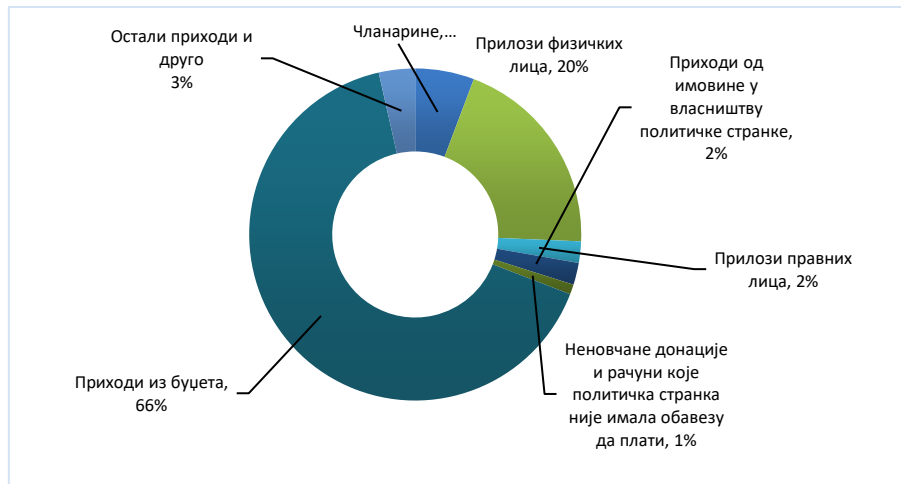
2.1.1. Извори финансирања политичких странака

300. Политичке странке су се у 2022. години финансирале из сљедећих извора: чланарина у проценту од 5,74%, прилога физичких особа у проценту 19,92%, прилога правних особа у проценту 2,09%, прихода од имовине политичких странака у проценту 2,14%, прихода од поклона и услуга које странка није имала обавезу платити у проценту 0,97%, прихода из буџета у проценту 65,61% и осталих прихода у проценту 3,54% од укупно остварених прихода, као што је приказано у наредним табелама и графиконима:

Табела 16. Преглед извора финансирања политичких странака у 2022. години

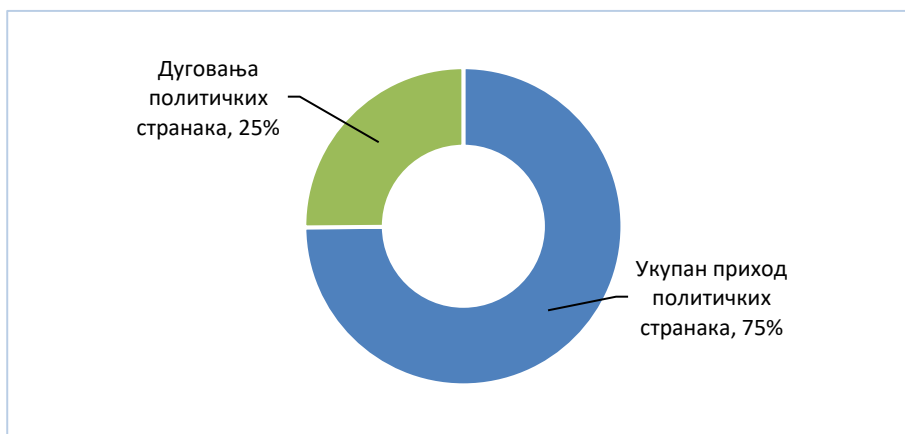
(1) Приходи	Износ у КМ	Структура
Чланарина	1.717.697,86	5,74%
Прилози физичких лица	5.959.264,26	19,92%
Прилози правних лица	625.117,59	2,09%
Приходи од имовине политичких странака	639.303,41	2,14%
Приходи од поклона и услуга које странка није имала обавезу да плати	289.033,98	0,97%

(1) Приходи	Износ у КМ	Структура
Приходи из буџета	19.626.403,77	65,61%
(2) Остали приходи и друго	1.058.895,26	3,54%
УКУПНИ ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	29.915.716,13	100,00%

Графикон 1. Приказ структуре извора финансирања политичких странака у 2022. години

301. Политичке странке су на дан извјештајног периода имале дуговања у износу од **10.032.415,74** КМ, што је приказано у табели и на графикону у наставку.

Графикон 2. Приказ дуговања политичких странака на дан 31. 12. 2022. године

Редни број	Шифра	Назив политичке странке	Чланарине	Прилози физичких лица	Прилози правних лица	Приходи од имовине у власништву политичке странке	Неповчане донације и рачуни које политичка странка није имала обавезу да плати	Приходи из буџета	Остали приходи и друго	Укупан приход политичке странке (Образац 3)	Дуговања политичке странке (Образац 5)	Структура прихода							
												Чланарине	Прилози физичких лица	Прилози правних лица	Приходи од имовине у власништву политичке странке	Неповчане донације	Приходи из буџета	Остали приходи и друго	Укупно
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1.	90	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	65,277.06	1,467,432.27	150,710.00	54,075.50	45,849.66	3,109,204.53	60,288.95	4,952,837.97	1,215,410.17	1%	30%	3%	1%	1%	63%	1%	100%
2.	515	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА – СНСД	631,947.53	553,970.00	0.00	3,600.00	44,265.00	1,852,490.43	12,880.27	3,099,153.23	561,381.12	20%	18%	0%	0%	1%	60%	0%	100%
3.	8	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	355,740.40	123,065.00	83,250.00	571,136.83	5,851.20	1,823,313.08	124.48	2,962,480.99	1,803,848.93	12%	4%	3%	19%	0%	62%	0%	100%
4.	27	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	104,445.45	76,950.00	23,000.00	81.94	2,008.00	2,148,957.88	2,985.46	2,358,428.73	234,412.19	4%	3%	1%	0%	0%	91%	0%	100%
5.	18	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	173,101.23	26,323.50	50,697.59	10,403.00	3,000.00	979,828.07	37,666.08	1,281,019.47	422,291.96	14%	2%	4%	1%	0%	76%	3%	100%
6.	2317	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА НАРОД И ПРАВДА	33,892.45	305,330.40	23,700.00	0.00	6,000.00	723,935.87	0.00	1,092,858.72	701,316.15	3%	28%	2%	0%	1%	66%	0%	100%
7.	1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ	49,181.00	214,893.50	30,700.00	0.00	10,370.16	741,911.95	126.16	1,047,182.77	236,795.17	5%	21%	3%	0%	1%	71%	0%	100%
8.	1972	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	40,660.00	553,850.00	500.00	0.00	0.00	370,549.69	0.23	965,559.92	77,580.46	4%	57%	0%	0%	0%	38%	0%	100%
9.	1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	2,980.34	147,283.02	11,000.00	0.00	8,760.00	770,960.89	18,210.64	959,194.89	367,151.81	0%	15%	1%	0%	1%	80%	2%	100%
10.	877	НАША СТРАНКА	9,182.00	144,967.60	10,600.00	0.00	39,605.30	671,618.01	44,712.30	920,685.21	282,162.86	1%	16%	1%	0%	4%	73%	5%	100%
11.	461	ДЕМОКРАТСКИ НАРОДНИ САВЕЗ	1,140.00	128,214.87	6,000.00	0.00	400.00	738,591.47	10,182.59	884,528.93	503,840.48	0%	14%	1%	0%	0%	84%	1%	100%
12.	440	ПАРТИЈА ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕСА	8,525.76	94,616.87	2,000.00	0.00	0.00	674,638.14	51,882.29	831,663.06	731,768.28	1%	11%	0%	0%	0%	81%	6%	100%
13.	74	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	35,995.00	160,800.00	45,000.00	0.00	19,234.00	553,455.21	3,688.55	818,172.76	290,184.19	4%	20%	6%	0%	2%	68%	0%	100%
14.	882	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКТИВНОСТИ	0.00	67,270.07	0.00	0.00	1,207.50	514,986.79	0.00	583,464.36	35,047.04	0%	12%	0%	0%	0%	88%	0%	100%
15.	4	СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	8,745.35	81,353.00	14,500.00	0.00	10,367.85	397,066.54	6,083.86	518,116.60	394,258.61	2%	16%	3%	0%	2%	77%	1%	100%
16.	2321	ПОКРЕТ ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	10,564.00	15,635.00	300.00	0.00	0.00	321,750.55	123,295.36	471,544.91	28,692.89	2%	3%	0%	0%	0%	68%	26%	100%
17.	769	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990	2,936.00	5,090.00	1,800.00	0.00	1,200.00	398,214.24	22,819.15	432,059.39	713,171.03	1%	1%	0%	0%	0%	92%	5%	100%
18.	2320	ПЛАТФОРМА ЗА ПРОГРЕС	20,376.37	201,953.00	2,000.00	0.00	5,041.60	126,063.37	18,224.43	373,658.77	1,729.47	5%	54%	1%	0%	1%	34%	5%	100%

19.	2420	ДЕМОКРАТСКИ САВЕЗ	18,502.00	166,170.00	1,000.00	0.00	0.00	176,094.06	5,137.11	366,903.17	20,669.45	5%	45%	0%	0%	0%	48%	1%	100%
20.	3035	НАРОДНА ПАРТИЈА СРПСКЕ – ДАРКО БАЊАЦ	1,320.00	241,496.12	0.00	0.00	0.00	81,725.70	0.00	324,541.82	87,069.64	0%	74%	0%	0%	0%	25%	0%	100%
21.	2314	НЕЗАВИСНИ БЛОК	260.00	6,354.67	0.00	0.00	0.00	303,063.46	4.60	309,682.73	62,439.41	0%	2%	0%	0%	0%	98%	0%	100%
22.	1718	НАРОДНИ ДЕМОКРАТСКИ ПОКРЕТ	5,130.00	0.00	0.00	0.00	21,631.00	270,520.00	0.00	297,281.00	21,524.00	2%	0%	0%	0%	7%	91%	0%	100%
23.	1701	ЛАБУРИСТИЧКА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	2,962.00	43,061.00	0.00	0.00	0.00	214,553.51	1.98	260,578.49	13,834.66	1%	17%	0%	0%	0%	82%	0%	100%
24.	2447	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА СРПСКЕ – СПС	2,680.00	80,010.00	10,000.00	0.00	0.00	152,274.21	11,997.18	256,961.39	168,420.40	1%	31%	4%	0%	0%	59%	5%	100%
25.	3056	ЗА НОВЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ	0.00	244,048.91	0.00	0.00	1,404.00	3,625.00	0.00	249,077.91	71,721.97	0%	98%	0%	0%	1%	1%	0%	100%
26.	1730	СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА ДР ВОЈИСЛАВ ШЕШЕЉ	0.00	0.00	0.00	0.00	150.00	5,738.03	223,452.99	229,341.02	109.50	0%	0%	0%	0%	0%	3%	97%	100%
27.	3045	СТРАНКА ЖИВОТ	0.00	107,400.00	50,000.00	0.00	4,675.00	0.00	0.00	162,075.00	3,150.09	0%	66%	31%	0%	3%	0%	0%	100%
28.	2328	НЕЗАВИСНА БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ЛИСТА	360.00	0.00	0.00	0.00	0.00	141,901.04	0.00	142,261.04	10,887.73	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
29.	3037	РЕПУБЛИЧКА СТРАНКА СРПСКЕ	1,070.00	95,598.54	39,000.00	0.00	0.00	0.00	2,688.87	138,357.41	6,173.06	1%	69%	28%	0%	0%	0%	2%	100%
30.	1705	ХРВАТСКА РЕПУБЛИКАНСКА СТРАНКА	0.00	0.00	13,000.00	0.00	0.00	115,257.06	0.05	128,257.11	28,791.28	0%	0%	10%	0%	0%	90%	0%	100%
31.	3038	НАРОДНИ ЕВРОПСКИ САВЕЗ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	1,980.00	109,559.71	2,000.00	0.00	8,694.33	3,221.14	0.00	125,455.18	44.62	2%	87%	2%	0%	7%	3%	0%	100%
32.	2711	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	5,760.13	1,912.00	7,000.00	0.00	0.00	107,482.97	0.00	122,155.10	2,621.02	5%	2%	6%	0%	0%	88%	0%	100%
33.	1728	ЛИБЕРАЛНА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	110,265.77	0.00	110,265.77	45,212.07	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
34.	2319	БОСАНСКА НАРОДНА СТРАНКА	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	97,225.33	97,225.33	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
35.	1188	ПОСАВСКА СТРАНКА	0.00	0.00	0.00	5.77	0.00	93,226.45	0.00	93,232.22	89.28	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
36.	513	СТРАНКА ПЕНЗИОНЕРА/УМИРОВЉЕНИКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	71,652.14	6,300.00	0.00	0.00	550.00	8,870.56	14.32	87,387.02	5,713.93	82%	7%	0%	0%	1%	10%	0%	100%
37.	1702	ЗА ПРАВДУ И РЕД – ЛИСТА НЕБОЈШЕ ВУКАНОВИЋА	0.00	15,000.00	0.00	0.00	1,500.00	35,021.40	35,000.00	86,521.40	1,169.20	0%	17%	0%	0%	2%	40%	40%	100%
38.	1200	СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	84,550.17	0.00	84,550.17	75,719.96	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
39.	36	БОСС – БОСАНСКА СТРАНКА – МИРНЕС АЈАНОВИЋ	0.00	12,750.00	0.00	0.00	0.00	62,745.82	4,027.44	79,523.26	13,398.52	0%	16%	0%	0%	0%	79%	5%	100%
40.	2423	ПОКРЕТ ЗА МОДЕРНУ И АКТИВНУ КРАЈИНУ	0.00	27,764.00	37,700.00	0.00	0.00	9,853.16	4,000.51	79,317.67	699.14	0%	35%	48%	0%	0%	12%	5%	100%
41.	2495	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКИ БХ ЗЕЛЕНИ	15,960.00	30,200.00	0.00	0.00	15,264.38	12,493.25	0.00	73,917.63	0.00	22%	41%	0%	0%	21%	17%	0%	100%
42.	1703	ХРВАТСКА НЕЗАВИСНА ЛИСТА	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	66,983.00	13.84	66,996.84	10,473.93	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%

43.	2802	ХРВАТСКИ НАЦИОНАЛНИ ПОМАК	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	61,912.00	2,602.00	64,514.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	96%	4%	100%
44.	17	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БИХ (017)	0.00	0.00	0.00	0.00	3,000.00	59,300.68	0.00	62,300.68	247.66	0%	0%	0%	0%	5%	95%	0%	100%
45.	1882	ТУЗЛАНСКА АЛТЕРНАТИВА	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	55,049.59	0.00	55,049.59	186.22	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
46.	1872	ПОКРЕТ „УСПЈЕШНА СРПСКА“	0.00	52,435.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	52,435.00	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
47.	1270	ХРВАТСКА СЕЉАЧКА СТРАНКА СТЈЕПАНА РАДИЋА	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	47,866.56	1.37	47,867.93	408.64	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
48.	2292	ПРВА МОСТАРСКА ПАРТИЈА	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	47,472.39	0.00	47,472.39	1,037.40	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
49.	2426	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ СРПСКЕ СЕМБЕРИЈА – МИЋО МИЋИЋ	2,339.65	3,020.00	0.00	0.00	0.00	38,748.36	2,813.84	46,921.85	7,459.38	5%	6%	0%	0%	0%	83%	6%	100%
50.	502	НАРОДНА СТРАНКА РАДОМ ЗА БОЉИТАК	0.00	20,000.00	0.00	0.00	0.00	25,283.47	0.40	45,283.87	143,778.24	0%	44%	0%	0%	0%	56%	0%	100%
51.	2324	НАША ПРИЧА РЕПУБЛИКА СРПСКА	300.00	26,300.00	500.00	0.00	0.00	11,186.71	793.39	39,080.10	270.79	1%	67%	1%	0%	0%	29%	2%	100%
52.	3044	БХ ИНИЦИЈАТИВА – ФУАД КАСУМОВИЋ	0.00	31,200.00	1,200.00	0.00	0.00	0.00	4,022.60	36,422.60	0.00	0%	86%	3%	0%	0%	0%	11%	100%
53.	5	ХРВАТСКА КРШЋАНСКА ДЕМОКРАТСКА УНИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	33,483.61	0.00	33,483.61	18,668.49	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
54.	2496	ПОЛИТИЧКА СТРАНКА „РЕ-БАЛАНС“	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	32,820.00	32,820.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
55.	2501	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „КРУГ“	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	32,320.00	32,320.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
56.	2311	ПРВА СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	0.00	20,322.10	0.00	0.00	9,000.00	2,984.00	0.00	32,306.10	543.95	0%	63%	0%	0%	28%	9%	0%	100%
57.	3058	СРПСКИ НАРОДНИ ПОКРЕТ	0.00	30,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	30,000.00	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
58.	2622	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „ЗАЈЕДНО ЗА БОЉИ СРЕБРЕНИК“	0.00	3,050.00	5,000.00	0.00	0.00	21,582.00	0.00	29,632.00	526.24	0%	10%	17%	0%	0%	73%	0%	100%
59.	1290	ХРВАТСКА СЕЉАЧКА СТРАНКА	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	29,429.41	0.00	29,429.41	28,200.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
60.	1694	НАПРЕДНА СРПСКА – НС	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,563.52	27,000.00	28,563.52	35,360.00	0%	0%	0%	0%	0%	5%	95%	100%
61.	1989	УНИЈА СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА БХ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	28,099.30	0.00	28,099.30	163.43	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
62.	3066	НОВИ ПОЧЕТАК	13,580.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	14,150.00	27,730.00	0.00	49%	0%	0%	0%	0%	0%	51%	100%
63.	2325	САВЕЗ МЛАДИХ СНАГА	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	27,171.90	0.00	27,171.90	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
64.	2327	ЛИЈЕВО КРИЛО	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	25,245.00	25,245.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
65.	3046	ПОТКОЗАРСКИ НАРОДНИ ПОКРЕТ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	24,550.00	24,550.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
66.	28	ДЕМОКРАТСКА НАРОДНА ЗАЈЕДНИЦА БИХ – КРАЈИШКА СТРАНКА	0.00	2,500.00	500.00	0.00	6,250.00	14,571.42	0.00	23,821.42	24,149.80	0%	10%	2%	0%	26%	61%	0%	100%

67	1178	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА ДР АНТЕ СТАРЧЕВИЋ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0.00	10,500.00	0.00	0.17	0.00	12,750.00	0.00	23,250.17	50.00	0%	45%	0%	0%	0%	55%	0%	100%
68.	1	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ПАТРИОТСКА СТРАНКА – СЕФЕР ХАЛИЛОВИЋ	560.00	0.00	0.00	0.00	0.00	22,346.22	0.00	22,906.22	22,888.54	2%	0%	0%	0%	0%	98%	0%	100%
69.	3065	БОСАНСКА НАРОДНА СТРАНКА	2,647.50	19,503.50	0.00	0.00	0.00	0.00	520.00	22,671.00	0.00	12%	86%	0%	0%	0%	0%	2%	100%
70.	70020	БОСАНСКА НАРОДНА СТРАНКА БНС – ВНД	2,647.50	19,503.50	0.00	0.00	0.00	0.00	520.00	22,671.00	0.00	12%	86%	0%	0%	0%	0%	2%	100%
71.	3055	СРПСКИ НАЦИОНАЛНИ ПОКРЕТ ФЕДЕРАЦИЈЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	4,300.00	13,520.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,700.00	21,520.00	0.00	20%	63%	0%	0%	0%	0%	17%	100%
72.	1179	САВЕЗ ЗА ДЕМОКРАТСКУ СРПСКУ	0.00	20,090.00	0.00	0.00	600.00	0.00	0.00	20,690.00	10,567.49	0%	97%	0%	0%	3%	0%	0%	100%
73.	73	СЕЉАЧКА СТРАНКА	0.00	12,400.00	0.00	0.00	0.00	7,000.00	0.00	19,400.00	19,015.66	0%	64%	0%	0%	0%	36%	0%	100%
74.	49	ЗАВИЧАЈНИ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТИ – МИЛЕ МАРЧЕТА	0.00	16,370.00	0.00	0.00	0.00	2,887.05	0.00	19,257.05	9,000.00	0%	85%	0%	0%	0%	15%	0%	100%
75.	879	ЕКОЛОШКА ПАРТИЈА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	19,222.00	19,222.00	59,152.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
76.	2499	СЛОБОДНА СТРАНКА СРПСКЕ	0.00	19,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	19,000.00	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
77.	3050	НЕЗАВИСНА ГРАЂАНСКА ЛИСТА	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	18,970.76	18,970.76	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
78.	2734	ОТАЦИНСКА СТРАНКА	0.00	18,050.00	0.00	0.00	600.00	0.00	100.00	18,750.00	0.00	0%	96%	0%	0%	3%	0%	1%	100%
79.	2743	НОВО ДОБА	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	18,353.10	18,353.10	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
80.	1269	РАДНИЧКА ПАРТИЈА	0.00	18,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	100.00	18,100.00	0.00	0%	99%	0%	0%	0%	0%	1%	100%
81.	279	ПАРТИЈА УЈЕДИЊЕНИХ ПЕНЗИОНЕРА	0.00	18,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	18,000.00	19,125.39	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
82.	2460	НАРОДНИ ПОКРЕТ „БАЂАЛУКА ЗОВЕ“	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	13,612.09	0.00	13,612.09	160.19	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
83.	3054	РЕПУБЛИКАНСКА СТРАНКА	100.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	13,000.00	13,100.00	0.00	1%	0%	0%	0%	0%	0%	99%	100%
84.	3048	НОВА ПОЛИТИЧКА ИНИЦИЈАТИВА	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	13,000.00	13,000.00	7,000.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
85.	2418	ПОКРЕТ ЗА БИЈЕЉИНУ	0.00	0.00	0.00	0.00	960.00	11,909.64	0.00	12,869.64	49.96	0%	0%	0%	0%	7%	93%	0%	100%
86.	2322	ЖУПАНИЈСКА НЕОВИСНА ЛИСТА	96.00	1,000.00	0.00	0.00	0.00	10,893.55	0.83	11,990.38	0.00	1%	8%	0%	0%	0%	91%	0%	100%
87.	3047	ЗЕЛЕНИ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0.00	9,698.00	960.00	0.00	0.00	0.00	0.00	10,658.00	9,500.00	0%	91%	9%	0%	0%	0%	0%	100%
88.	2747	САВЕЗ ПЕНЗИОНЕРА И ПОТОМАКА	4,400.00	2,500.00	1,000.00	0.00	1,755.00	0.00	0.00	9,655.00	1,881.26	46%	26%	10%	0%	18%	0%	0%	100%
89.	1706	САВЕЗ ЗА НОВУ ПОЛИТИКУ	0.00	1,024.00	0.00	0.00	0.00	6,874.41	670.79	8,569.20	62,511.00	0%	12%	0%	0%	0%	80%	8%	100%
90.	20	ГРАЂАНСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ						6,501.21	200.00	6,701.21	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	97%	3%	100%

91.	2527	РЕГИОНАЛНА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА ГРАДАЧАЦ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6,333.31	0.00	6,333.31	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
92.	2455	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „ГЛАС НАРОДА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ“	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	6,000.00	0.03	6,000.03	11,300.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
93.	521	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА УНИЈА БИХ	0.00	0.00	0.00	0.15	0.00	5,700.00	0.00	5,700.15	91,670.27	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
94.	1714	ХРВАТСКИ САВЕЗ ХКДУ – ХРАСТ	0.00	0.00	0.00	0.05	0.00	5,662.50	0.00	5,662.55	26,789.94	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
95.	2765	НЕЗАВИСНИ-НЕОВИСНИ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	5,624.04	0.00	5,624.04	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
96.	2798	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКИ ДЕМОКРАТИ – ЦЕБРАИЛ БАЈРАМОВИЋ	1,097.00	3,000.00	0.00	0.00	0.00	1,145.76	0.00	5,242.76	43,948.60	21%	57%	0%	0%	0%	22%	0%	100%
97.	366	ХРВАТСКА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	5,150.80	0.00	5,150.80	16,289.26	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
98.	2044	НЕЗАВИСНА ЛИСТА	12.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,960.00	0.33	3,972.33	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
99.	70022	СТРАНКА КРАЈИШКОГ ЈЕДИНСТВА БИХ	0.00	3,333.50	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,333.50	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
100.	1241	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БИХ И ХЕРЦЕГ-БОСНЕ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,600.00	1,565.41	3,165.41	25,100.00	0%	0%	0%	0%	0%	51%	49%	100%
101.	2421	ПОКРЕТ „ВОЛИМО СРПСКУ“	0.00	100.00	0.00	0.00	1,200.00	1,802.45	0.00	3,102.45	0.00	0%	3%	0%	0%	39%	58%	0%	100%
102.	2010	ХРВАТСКА СЕЉАЧКА СТРАНКА – БРАЋА РАДИЋ	0.00	3,000.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3,000.00	5,460.36	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
103.	70002	ПОКРЕТ ОСНИВАЊА КНЕЖЕВИНЕ СРПСКЕ	0.00	2,650.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,650.00	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
104.	1699	*ПРВА БОСАНСКО-ХЕРЦЕГОВАЧКА СТРАНКА	0.00	0.00	0.00	0.00	2,400.00	0.00	0.00	2,400.00	6,081.00	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
105.	1804	СТРАНКА ЗА НАШ ГРАД	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,263.00	0.00	2,263.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
106.	1776	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА – ПРАВАШИ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,992.03	0.23	1,992.26	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
107.	2313	ПОКРЕТ „МОСТ 21“	1,952.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,952.00	3,300.52	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
108.	2620	ПОКРЕТ ПРАВДЕ	0.00	1,821.61	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,821.61	139.29	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
109.	1217	СТРАНКА ЗА ОПШТИНУ ОЛОВО	0.00	0.00	0.00	0.00	1,800.00	0.00	0.05	1,800.05	0.00	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
110.	1247	НЕОВИСНА ЛИСТА ЗА КУПРЕС	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,759.00	1,759.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
111.	2479	ПОКРЕТ ЗА ВИШЕГРАД	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,688.32	0.00	1,688.32	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	100%	0%	100%
112.	1252	*СНАГА ЕКОНОМСКОГ ПОКРЕТА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,591.00	1,591.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
113.	1722	СНАГА НАРОДА	0.00	0.00	0.00	0.00	1,200.00	0.00	300.00	1,500.00	19,300.00	0%	0%	0%	0%	80%	0%	20%	100%
114.	77	ПАТРИОТИ СРПСКЕ	1,240.00	100.00	0.00	0.00	0.00	0.00	3.50	1,343.50	0.00	92%	7%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
115.	2062	СПАС НЕЗАВИСНИХ ЛИСТА ДОБОЈ	0.00	0.00	0.00	0.00	1,200.00	0.00	0.00	1,200.00	28.00	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%

116	2756	ПАРТИЈА ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕСА 1999	0.00	0.00	0.00	0.00	1,200.00	0.00	0.00	1,200.00	20.00	0%	0%	0%	0%	100%	0%	0%	100%
117	16	СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	998.15	998.15	5,216.06	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
118	2771	СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА 2020	20.00	0.00	0.00	0.00	240.00	0.00	513.50	773.50	0.00	3%	0%	0%	0%	31%	0%	66%	100%
119	725	ПАРТИЈА ПРИВРЕДНОГ ПРОГРЕСА	0.00	100.00	0.00	0.00	600.00	0.00	0.00	700.00	627.00	0%	14%	0%	0%	86%	0%	0%	100%
120.	2323	ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0.00	0.00	500.00	0.00	0.00	0.00	0.00	500.00	0.00	0%	0%	100%	0%	0%	0%	0%	100%
121.	2737	СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА СРПСКЕ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	352.44	352.44	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
122.	3061	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „ЗЕЛЕНИ ПОКРЕТ“	30.00	300.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	330.00	18,748.60	9%	91%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
123.	2004	ЈЕДИНСТВЕНА НАПРЕДНА СТРАНКА	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	200.00	200.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
124.	2855	СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА РС – ФБИХ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	200.00	200.00	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
125.	2316	БОШЊАЧКИ ПОКРЕТ	0.00	150.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	150.00	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
126.	2326	ХРВАТСКИ БЛОК	0.00	100.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	100.00	0.00	0%	100%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
127.	2020	НАРОДНА СТРАНКА ЗА ГРАХОВО	50.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	50.00	0.00	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%
128.	1977	РАМСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.52	0.52	0.00	0%	0%	0%	0%	0%	0%	100%	100%
129.	26	СТРАНКА СПАС	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	1,658.00								
130.	574	РАДНИЧКО-КОМУНИСТИЧКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
131.	724	ПОКРЕТ ЗА ТРЕБИЊЕ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
132.	996	ЕКОЛОШКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	12,074.44								
133.	1190	СТРАНКА ДИЈАСПОРЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
134.	1250	СТРАНКА СОЦИЈАЛНЕ СИГУРНОСТИ СРПСКИХ БОРАЦА	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
135.	1257	ХРВАТСКА ЧИСТА СТРАНКА ПРАВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
136.	1264	НАПРЕДНА СРПСКА	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
137.	1271	СТРАНКА МЛАДИХ ЗА ПРОМЈЕНЕ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
138.	1291	РЕФОРМСКА СТРАНКА	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
139.	1950	БРЧАНСКИ ДЕМОКРАТСКИ ПОКРЕТ БРЧКО ДИСТРИКТА БИХ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	11,787.00								

140.	1973	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „НАША ХЕРЦЕГОВИНА“	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
141.	2078	ЧАПЉИНСКА НЕОВИСНА СТРАНКА – ЧАПЉИНА У СРЦУ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
142.	2534	СТРАНКА ЗА БОЉЕ ВУЧКОВЦЕ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
143.	2791	СНАГА ОМЛАДИНСКЕ СВИЈЕСТИ	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
144.	732	СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА 9. ЈАНУАР	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
145	2735	ПАТРИОТСКИ ФРОНТ БИХ САРАЈЕВО	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00								
		УКУПНО	1,717,697.86	5,959,264.26	625,117.59	639,303.41	289,033.98	19,626,403.77	1,058,895.26	29,915,716.13	10,032,415.74	6%	20%	2%	2%	1%	66%	4%	100%

* Двије политичке странке: Прва босанско-херцеговачка странка и Снага економског покрета у Босни и Херцеговини, након што су поднијеле финансијске извјештаје, брисане су из судског регистра.

Табела 17. Структура извора финансирања политичких странака у 2022. години (према подацима које су странке исказале у својим финансијским извјештајима)

302. Увидом у податке из претходне табеле, видљиво је да 18 политичких странака (12,41%) није остварило никакав приход у 2022. години, 11 политичких странака (7,59%) је остварило приход мањи од 1.000,00 КМ, док је 29 странака (20,0%) остварило приход испод 10.000,00 КМ. Приход од 10.000,00 до 50.000,00 КМ остварила је 41 странака, те је 13 странака остварило приход од 50.000,00 до 100.000,00 КМ. Приход од 100.000,00 до 500.000,00 КМ остварило је 18 политичких странака. Приход од 500.000,00 КМ до један милион КМ остварило је осам странка. Шест странака је остварило приход од један до три милиона КМ, док је једна странка остварила приход од пет милиона КМ.
303. Увидом у изворе финансирања политичких странака у периоду од 2020. до 2022. године, утврђен је пораст прихода у 2022. години од 25% у односу на приходе које су политичке странке оствариле 2021. године.
304. Такође, евидентно је да су политичке странке 2022. године оствариле прилоге од физичких лица у двоструко већем износу у односу на 2020. годину, те троструко већем износу у односу на 2021. годину. Прилози правних лица су у односу на 2020. годину већи за 63,3%, док су у односу на 2021. годину већи девет пута.
305. Издвајања политичким странкама из буџета су 2021. године порасла за 25,9% у односу на издвајања 2020. године, док су 2022. године та издвајања порасла за 2,7% у односу на претходну годину.

Табела 18. Извори финансирања политичких странака у период од 2020. до 2022. године (према подацима које су странке исказале у својим финансијским извјештајима)

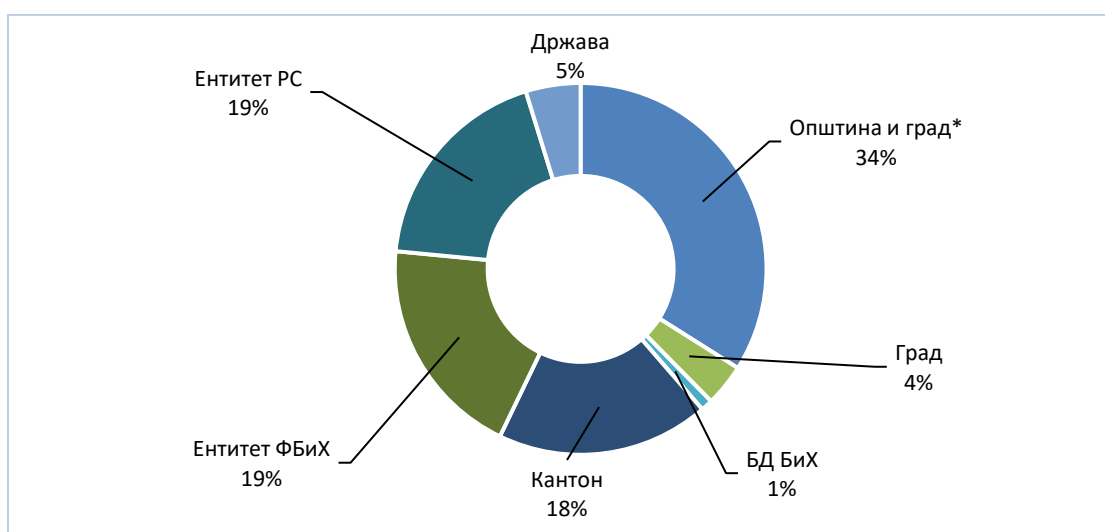
Приходи	Приход 2020.	Приход 2021.	Приход 2022.
Чланарина	1.828.121,20	1.589.875,83	1.717.697,86
Прилози физичких лица	3.051.855,37	1.842.790,24	5.959.264,26
Прилози правних лица	382.812,54	68.950,00	625.117,59
Приходи од имовине политичких странака	462.383,65	532.032,58	639.303,41
Приходи од поклона и услуга које странка није имала да обавезу плати	265.616,08	245.710,86	289.033,98
Приходи из буџета	15.585.497,13	19.118.161,44	19.626.403,77
Остали приходи и друго	403.703,24	525.637,71	1.058.895,26
УКУПНИ ИЗВОРИ ФИНАНСИРАЊА	21.979.989,21	23.923.158,66	29.915.716,13

2.1.2. Финансирање политичких странка из буџета

306. Централна изборна комисија БиХ прикупила је податке о средствима која су из буџета свих нивоа извршне власти исплаћена политичким субјектима у 2022. години. Према подацима прикупљеним од надлежних органа и институција на свим нивоима у Босни и Херцеговини, за финансирање политичких субјеката у 2022. години планирана су средства у износу од 20.746.559,16 КМ. Од планираног износа исплаћено је 94,56%, односно, политичким субјектима су исплаћена средства у износу од 19.616.986,65 КМ, као што је приказано у наредној табели и представљено на графикону који слиједи.

Табела 19. Буџетска издвајања за политичке субјекте у 2022. години

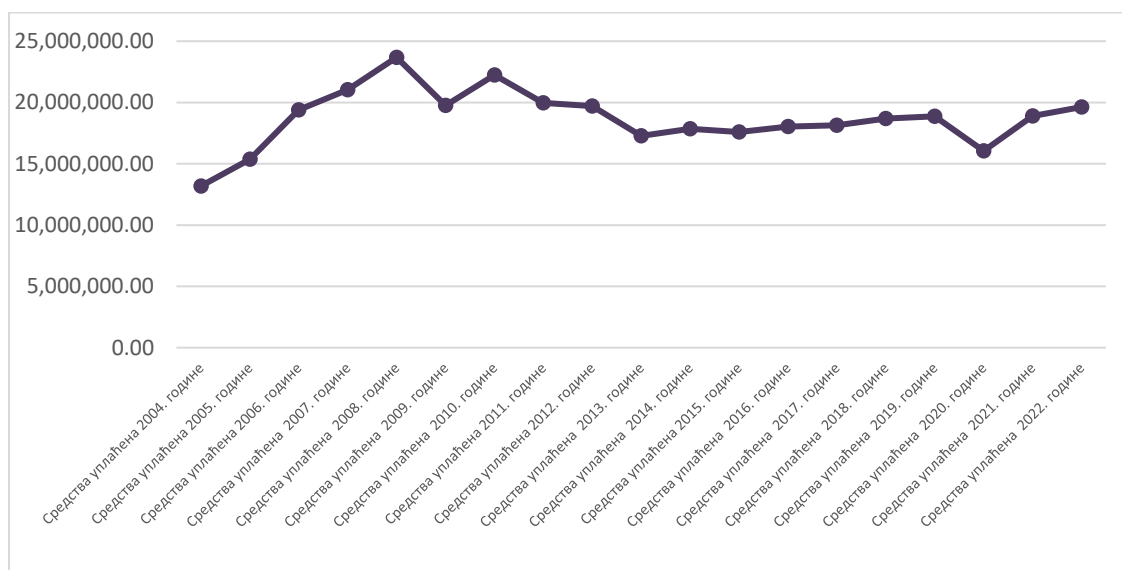
Буџет/ниво власти	Укупно уплаћена средства	Структура финансирања
Буџети општина и градова	6,660,987.06	33.96%
Буџети градова	718,092.68	3.66%
Брчко дистрикт БиХ	199,999.94	1.02%
Буџети кантона	3,632,237.13	18.52%
Буџет Федерације БиХ	3,800,000.00	19.37%
Буџет Републике Српске	3,669,999.93	18.71%
Буџет БиХ (исплаћено политичким странкама)	568,835.47	2,90%
Буџет БиХ (утрошено за рад клубова)	366,834.44	1,87%
УКУПНО	19.616.986,65	100.00%

Графикон 3. Приказ структуре буџетских издвајања за политичке субјекте у 2022. години

307. У периоду од 2004. до 2022. године из буџета свих нивоа власти политичким субјектима је исплаћено 355,36 милиона КМ, и то: 2004. године 13,2 милиона КМ, 2005. године 15,4 милиона КМ, 2006. године 19,4 милиона КМ, 2007. године 21,1 милион КМ, 2008. године 23,7 милиона КМ, 2009. године 19,7 милиона КМ, 2010. године 22,2 милиона КМ, 2011. године 19,96 милиона КМ, 2012. године 19,7 милиона КМ, 2013. године 17,3 милиона КМ, 2014. године 17,9 милиона КМ, 2015. године 17,6 милиона КМ, 2016. године 18 милиона КМ, 2017. године 18,1 милион КМ, 2018. године 18,7 милиона КМ, 2019. године 18,9 милиона КМ, 2020. године 16,04 милиона КМ, 2021. године 18,9 милиона КМ и 2022. године 19,6 милиона КМ.

308. Од 2004. до 2008. године буџетска издвајања су константно расла. Период од 2009. до 2012. године карактеришу осцилације износа буџетских средстава издвојених политичким странкама, да би 2013. године та издвајања пала за 12,27%. Од 2014. до 2018. године буџетска издвајања поново расту у процентима 2,5–3% годишње, док су 2019. године порасла за 1,08%, да би 2020. године издвајања пала за 15,04% у односу на буџетска средства издвојена политичким субјектима 2019. године. Буџетска издвајања за политичке субјекте у 2021. години порасла су за 17,78% у односу на издвајања 2020. године. У 2022. години раст буџетских издвајања за политичке странке остварен је у проценту од 3,82 %. Тренд буџетских издвајања за политичке субјекте у периоду од 2004. до 2022. године приказан је на наредном графикону.

Графикон 4. Тренд прихода које су политичке странке оствариле из буџета у периоду од 2004. до 2022. године

Табела 20. Преглед исплаћених средстава из буџета политичким странкама по нивоима власти у периоду 2004–2022. године

Ниво власти		Уплаћено у периоду 2004–2014. године	Уплаћено 2015. године	Уплаћено 2016. године	Уплаћено 2017. године	Уплаћено 2018. године	Уплаћено 2019. године	Уплаћено 2020. године	Уплаћено 2021. године	Уплаћено 2022. године	Уплаћено у периоду 2004–2022. године
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Општине и градови		85,954,013.63	7,024,248.93	6,645,104.11	6,468,241.93	6,621,622.04	6,549,924.36	6,062,001.45	6,982,871.72	7,379,079.74	139,687,107.91
Брчко дистрикт БиХ		2,314,285.05	199,999.97	258,019.03	199,999.96	200,000.00	200,000.00	259,999.99	199,999.99	199,999.94	4,032,303.93
Кантони		44,849,857.22	3,540,079.76	3,414,923.62	3,543,989.16	3,802,581.96	3,955,578.57	3,226,702.28	3,345,484.07	3,632,237.13	73,311,433.77
Федерација БиХ		33,138,464.50	2,775,000.03	3,600,000.03	3,799,999.00	3,800,000.00	3,713,004.00	1,954,211.00	3,757,323.00	3,800,000.00	60,338,001.56
Република Српска		36,728,199.49	3,129,999.96	3,180,000.00	3,180,000.00	3,342,440.06	3,531,916.65	3,597,915.93	3,669,999.84	3,669,999.93	64,030,471.86
Држава БиХ	<i>Уплаћено странкама</i>	3,195,997.17	570,281.47	534,224.00	375,797.80	548,300.00	579,151.71	580,218.13	573,440.12	568,835.47	7,526,245.87
	<i>Утрошено за рад клубова</i>	3,285,423.46	359,120.86	406,721.19	561,730.00	368,133.19	354,457.82	361,940.44	366,626.64	366,834.44	6,430,988.04
УКУПНО		209,466,240.52	17,598,730.98	18,038,991.98	18,129,757.85	18,683,077.25	18,884,033.11	16,042,989.22	18,895,745.38	19,616,986.65	355,356,552.94

309. У оквиру буџетских средстава издвојених политичким странкама у 2022. години, из буџета у Федерацији БиХ исплаћена су средства у износу од 13,346.902,47 КМ КМ или 68,04%, из буџета Републике Српске 5,134.414,33 КМ КМ или 26,17%, из буџета Брчко дистрикта БиХ 199,999.99 КМ или 1,02%, док су из буџета Босне и Херцеговине издвојена средства у износу од 935,669,91 КМ или 4,77%.

Табела 21. Преглед исплаћених средстава из буџета 2022. године политичким субјектима по нивоима власти (државни ниво, ентитетски нивои и ниво Брчко дистрикта БиХ)

Редни број	Назив нивоа власти	Укупно уплаћено	% уплате планираних средстава
1	2	4	6
I	Федерација БиХ	13.346.902,47	68,04%
1.	Општине и градови основне изборне јединице	5.196.572,66	38,93%
2.	Градови	718.092,68	5,38%
3.	Кантони	3.632.237,13	27,21%
4.	Буџет ФБиХ	3.800.000,00	28,47%
II	Република Српска	5.134.414,33	26,17%
1.	Општине и градови основне изборне јединице	1.464.414,40	28,52%
2.	Градови	0,00	0,00%
3.	Буџет РС	3.669.999,93	71,48%
III	Брчко дистрикт БиХ	199.999,94	1,02%
IV	Државни ниво БиХ	935.669,91	4,77%
	УКУПНО	19.616.986,65	100,00%

310. Из буџета општина и градова, основних изборних јединица, у Федерацији БиХ политичким субјектима у 2022. години исплаћена су средства у износу од 5.196.572,66 КМ, док су из буџета општина и градова у Републици Српској исплаћена средства у износу од 1.464.414,40 КМ⁹⁷.

311. Из буџета градова у Федерацији БиХ (Град Сарајево и Град Мостар), политичким субјектима исплаћена су средства у износу од 718.092,68 КМ, док из Града Источно Сарајево политичким странкама нису исплаћена средства⁹⁸.

⁹⁷ Прилог 1 – Преглед исплаћених средстава из буџета општина и градова, основних изборних јединица, политичким субјектима у 2022. години.

⁹⁸ Прилог 2 – Преглед исплаћених средстава из буџета градова политичким субјектима у 2022. години

312. Из буџета кантона у Федерацији БиХ политичким субјектима у 2022. години исплаћена су средства у износу од 3.632.237,13 КМ⁹⁹.
313. Из буџета Федерације БиХ политичким субјектима у 2022. години исплаћена су средства у износу од 3.800.000,00 КМ, док су из буџета Републике Српске исплаћена средства у износу од 3.669.999,93 КМ.
314. Из буџета Босне и Херцеговине за политичке субјекте у 2022. години издвојена су средства у износу од 935.669,91 КМ, од којих је за рад парламентарних група утрошено 366.834,44 КМ, док је износ од 568.835,47 КМ уплаћен политичким странкама.
315. Из буџета Брчко дистрикта БиХ политичким субјектима у 2022. години исплаћена су средства у износу од 199,999.94 КМ¹⁰⁰.

2.2. Ревизија и контрола финансијских извјештаја

316. Служба за ревизију финансирања политичких странака коју је, у складу с чланом 10 став (1) Закона о финансирању политичких странака, успоставила Централна изборна комисија БиХ, извршила је преглед, контролу и ревизију финансијских извјештаја које су поднијеле политичке странке.
317. У складу с одредбом из Правилника о измјенама и допунама Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака ¹⁰¹, преглед, контролу и ревизију финансијских извјештаја политичких странака чији су укупни приходи исказани у годишњим финансијским извјештајима мањи од 10.000,00 КМ Служба за ревизију обавља најмање једанпут у четири године, а у складу са својим планом, који одобрава Централна изборна комисија БиХ.
318. Ревизија финансијских извјештаја политичких странака укључује извјештаје из државног и ентитетског сједишта, укључујући и Брчко дистрикт БиХ, и најмање двије регионалне канцеларије која изабере Служба за ревизију финансирања политичких странака.
319. Служба за ревизију финансирања политичких странака окончала је поступак прегледа, контроле и ревизије годишњег финансијског извјештаја за 2020. годину и постизборног финансијског извјештаја за Локалне изборе 2020. године, те издала ревизорске извјештаје за 100 политичких странака, с налазима ревизије и мишљењем ревизора о финансирању политичких странака у складу с одредбама Закона о финансирању политичких странака и мишљењем о финансирању изборне кампање у складу с одредбама Поглавља 15 Изборног закона БиХ. Извјештаје ревизије Централна изборна комисија БиХ дала је на

⁹⁹ Прилог 3 – Преглед исплаћених средстава из буџета кантона политичким субјектима у 2022. години

¹⁰⁰ Прилог 4 – Преглед исплаћених средстава политичким субјектима у 2022. години из буџета БиХ, ентитетских буџета и буџета Брчко дистрикта БиХ

¹⁰¹ „Службени гласник БиХ“, број 5/22.

увид јавности путем своје интернетске странице <https://www.izbori.ba/Default.aspx?CategoryID=1267&Lang=3>.

320. Централна изборна комисија БиХ је, у складу с одредбом из члана 17. Закона о финансирању политичких странака, Парламентарној скупштини БиХ поднијела Извјештај о прегледаном стању финансијског пословања политичких странака у 2020. години¹⁰².
321. Служба за ревизију финансирања политичких странака је, у складу с одредбама Правилника о годишњим финансијским извјештајима политичких странака и одредбама Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака провела преглед, контролу и ревизију годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину 70 политичких странака, те 2023. године издала извјештаје ревизије за 59 политичких странака. У току је издавање извјештаја ревизије за 11 политичких странака. Након што Служба за ревизију изда извјештаје о прегледу и извјештаје о ревизији годишњег финансијског извјештаја за 2021. годину за свих 70 политичких странака, како је Централна изборна комисија БиХ утврдила својим закључком број 03-07-6-2670-1/22 од 20. 12. 2022. године, ревизорски извјештаји ће у марту 2024. године бити дати на увид јавности путем интернетске странице Централне изборне комисије БиХ. Централна изборна комисија БиХ ће, у складу са својим надлежностима, предузети активности против политичких странака за које је ревизијом утврђено да су прекршиле одредбе Закона о финансирању политичких странака.
322. Служба за ревизију спроводи активности на прегледу, контроли и ревизији финансијских извјештаја политичких странака за 2022. годину, односно годишњем финансијском извјештају и постизборном финансијском извјештају за Опште изборе 2022. године.

2.2.1. Налази ревизије

323. Прегледом, контролом и ревизијом финансијских извјештаја политичких странака за 2020. годину, утврђено је да 70% контролисаних политичких странака крши одредбе Закона о финансирању политичких странака и одредбе Поглавља 15 Изборног закона БиХ.
324. Политичке странке кршиле су одредбе Закона о финансирању политичких странака на сљедећи начин:
- Финансијска средства обезбијеђена за финансирање политичких странака, углавном средства из буџета, нису користиле искључиво за остваривање циљева утврђених својим програмом и статутом, чиме су прекршиле одредбе члана 4 став (1) Закона о финансирању,

¹⁰² Извјештај број 03-07-6-153-2/23 од 9. 2. 2023. године.

- Странке нису водиле евиденцију о пријему чланарина и добровољних прилога, нису издавале потврде о пријему чланарина и добровољних прилога, те прилоге нису пријавиле у финансијским извјештајима, чиме су прекршиле одредбе члана 5 став (4) Закона о финансирању,
 - Средства од чланарина и добровољних прилога, која су примана у готовини, нису уплаћивана на трансакциони рачун политичке странке, иако је Законом о финансирању прописано да овлашћено лице у политичкој странци уплаћује чланарину и добровољне прилоге непосредно на трансакциони рачун централе политичке странке најкасније у року од 10 дана од дана пријема уплате, чиме су прекршиле одредбе члана 5 став (4) и члана 6 став (2) Закона о финансирању,
 - Једна политичка странка остварила је прилоге изнад лимита утврђеног у члану 6 став (4) и став (5) Закона о финансирању,
 - Знатан број странака, супротно одредбама члана 8. Закона о финансирању, финансирао се из забрањених извора,
 - Дио трошкова изборне кампање у својим финансијским извјештајима није пријавило 28 политичких странака, чиме су прекршиле одредбе члана 15.1 став (1) Изборног закона БиХ,
 - Седам политичких странака није поднијело постизборни финансијски извјештај за Локалне изборе 2020. године, чиме су прекршиле одредбе члана 15.1 став (1) Изборног закона БиХ,
 - Двије политичке странке прекорачиле су лимит на трошкове изборне кампање, прописан чланом 15.10 Изборног закона БиХ,
 - Пословне књиге политичке странке нису водиле у складу с важећим прописима, нису успоставиле правовремене и тачне евиденције о својим приходима, расходима, обавезама и новчаним токовима путем трансакционих рачуна и благајне, финансијске извјештаје нису поднијеле у законом прописаним роковима и на начин како је прописала Централна изборна комисија БиХ, чиме су прекршиле одредбе члана 11. и члана 12. Закона о финансирању,
 - Знатан је број политичких странака које нису пријавиле трансакционе рачуне код пословних банака, путем којих су обављале финансијске трансакције,
 - Код пет политичких странака постоје индиције да су прекршиле порезне прописе, док код једне политичке странке постоји индиција да је прекршила финансијске прописе којима је уређено располагање и плаћање готовим новцем. Такође, постоје индиције да је правно лице, приликом пружања услуга за двије политичке странке, прекршило прописе из области индиректних пореза.
325. Служба за ревизију је, у складу с одредбама члана 15 став (1) Закона о финансирању политичких странака, а у вези с чланом 12 став (6) и чланом 18 став (6) Правилника о административним процедурама прегледа, контроле и ревизије финансијских извјештаја политичких странака, Централној изборној комисији БиХ поднијела информацију о неправилностима које су утврђене контролом и ревизијом финансијских извјештаја политичких странака, а које су наведене у

извјештајима о прегледу и извјештајима о ревизији политичких странака за 2020. годину.

326. Централна изборна комисија БиХ је, у складу са својим надлежностима утврђеним у члану 14 став (2) Закона о финансирању политичких странака и члану 15.6 став (2) Изборног закона БиХ, предузела активности против политичких странака за које је ревизијом утврђено да су 2020. године прекршиле одредбе ових закона.

2.3. Санкционисање политичких странака

327. У случају да политичка странка не поступи према одредбама Закона о финансирању политичких странака, Централна изборна комисија БиХ је надлежна за изрицање новчане казне у складу с овим законом и Изборним законом БиХ (члан 15 став (2) Закона о финансирању политичких странака). У прилогу 5 дат је приказ санкционисаних политичких странака и независних кандидата.¹⁰⁴
328. Централна изборна комисија БиХ је 4. 5. 2023. године за 24 политичке странке, које нису поднијеле годишњи финансијски извјештај за 2021. годину и ревизорима Службе за ревизију су ускратиле приступ својим просторијама ради обављања ревизије, изрекла административну мјеру којом је политичким странкама ускраћено право да се кандидују за учешће на наредним изборима.
329. Централна изборна комисија БиХ је 4. 5. 2023. године новчаним казнама санкционисала 61 независног кандидата због неподношења постизборног финансијског извјештаја за Локалне изборе 2020. године (извјештај који обухвата период од дана подношења пријаве за овјеру за изборе до дана овјере резултата избора).
330. У периоду од 2005. до 2023. године Централна изборна комисија БиХ донијела је 691 одлуку о санкционисању политичких странака и 66 одлука о санкционисању физичких лица (укупно 757 одлука). Од наведеног броја санкција, 602 су новчане казне, 153 административне мјере ускраћивања права политичким странкама да се кандидују на наредним изборима и двије административне мјере којима је политичким странкама наложено да дио својих средстава уплате у добротворне сврхе.
331. Централна изборна комисија БиХ спроводи поступак утврђивања одговорности и санкционисања 70 политичких странака, за које је ревизијом њихових финансијских извјештаја утврђено да постоји основана сумња да су у 2020. години починиле прекршаје за које су Законом о финансирању политичких странака и Изборним законом БиХ прописане новчане санкције.

¹⁰⁴ Прилог 5 – Преглед санкционисаних политичких странака и независних кандидата.

2.4. Пријаве Централне изборне комисије БиХ надлежном тужилаштву и другим органима надлежним за спровођење закона

332. У складу с одредбама члана 14 став (4) Закона о финансирању политичких странака, сваку сумњу о кривичном дјелу које се може довести у везу с финансирањем политичких странака и финансирањем изборне кампање Централна изборна комисија БиХ обавезна је да пријави надлежном тужилаштву и другим органима надлежним за спровођење закона.
333. Централна изборна комисија БиХ је, у складу с одредбама члана 14 став (4) Закона о финансирању политичких странака, обавијестила ентитетске пореске управе да код шест политичких странака постоје индиције да су прекршиле порезне и финансијске прописе, те Управу за индиректо опорезивање БиХ о индицијама да је правно лице, приликом пружања услуга за двије политичке странке прекршило прописе из области индиректних пореза.
334. Централна изборна комисија БиХ је надлежним тужилаштвима и другим органима надлежним за спровођење закона пријавила 134 случаја у којима је контролом и ревизијом финансијских извјештаја политичких странака потврђена сумња на извршена кривична дјела, која се могу довести у везу с финансирањем политичких странака и финансирањем изборне кампање, те порезне утаје, што је наведено у наредној табели.

Табела 22. Преглед пријава надлежним органима

Година	Пријаве пореским управама	Пријаве СИПА-и	Пријаве тужилаштву	Пријаве канцеларијама за ревизију
2009.	1	1		
2013.			1	
2014.	13	2	12	
2015.	19	1	1	
2016.		5	1	
2017.				8
2018.	7	1		
2019.	9			
2020.	11	8	Једном пријавом обухваћено 45 политичких странака	
2021.	7	6	6	
2022.	2	1	2 (Једном од пријава обухваћено 14 политичких странака)	
2023.	8			
УКУПНО	77	25	24	8

2.5. Оснивање и упис политичких странака у судски регистар, престанак рада политичких странака и брисање из судског регистра

335. У Босни и Херцеговини не постоји јединствен закон о политичким организацијама на нивоу државе, као ни јединствени и уједначени критеријуми код ентитетских закона и закона Брчко дистрикта БиХ, према којима се региструју политичке странке.
336. Политичке странке региструју се на 5 основних судова и једном окружном-привредном суду (Источно Сарајево) у Републици Српској, 10 општинских судова у Федерацији БиХ и на Основном суду у Брчко дистрикту БиХ.
337. Регистрација политичких странака врши се у складу са сљедећим законима: у Федерацији БиХ се примјењује Закон о политичким организацијама¹⁰⁵ који је преузет из Социјалистичке Републике БиХ, у Републици Српској се примјењује Закон о политичким организацијама¹⁰⁶ и Брчко дистрикту БиХ Закон о политичким организацијама¹⁰⁷.
338. Критеријум за оснивање политичке организације је различит код свих трију поменутих закона.
У Федерацији БиХ политичку организацију може основати најмање 50 пунољетних грађана, држављана Босне и Херцеговине, у Републици Српској политичку организацију може основати најмање 500 пунољетних грађана, само држављана Републике Српске, док у Брчко дистрикту БиХ политичку организацију може основати најмање 300 пунољетних грађана, држављана Босне и Херцеговине.
Сва три закона садрже одредбу према којој сваки пунољетни грађанин може под једнаким условима, у складу са статутом, постати члан политичке организације.
339. Судови имају обавезу да рјешење суда, којим је одлучено о пријави за упис у регистар политичке странке, достави надлежном тужилаштву. Против рјешења јавни тужилац може, у року од 15 дана од дана пријема рјешења, изјавити жалбу надлежном суду у Републици Српској, а у Федерацији БиХ жалба се изјављује Врховном суду Босне и Херцеговине.
340. Централна изборна комисија БиХ обратила се надлежним тужилаштвима, с упитом да ли су им судови, у складу с одредбама члана 22. важећих Закона о политичким организацијама у Федерацији БиХ и Републици Српској и одредбама члана 20. важећег Закона о политичким организацијама у Брчко дистрикту БиХ доставили рјешења којима је одлучено о пријави за упис политичких организација у регистар.
341. На основу одговора тужилаштава, утврђено је да у складу с поменутом одредбом Закона о политичким организацијама не поступају три суда:

¹⁰⁵ „Службени лист СР БиХ”, број 27/91.

¹⁰⁶ „Службени гласник РС”, бр. 15/96 и 17/02.

¹⁰⁷ „Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бр. 12/02, 19/07 и 2/08.

Основни суд у Бањој Луци, Општински суд у Травнику и Општински суд у Горажду.

На основу наведеног, доведен је у питање правни легитимитет свих политичких странака које су регистроване код Основног суда у Бањој Луци, Општинског суда у Травнику и Општинског суда у Горажду.

342. Сходно различитим законским прописима о политичким организацијама, не постоји ни јединствени регистар политичких странака на нивоу државе Босне и Херцеговине.
343. Ентитетским законима о политичким организацијама прописано је да надлежни судови воде регистар о политичким организацијама, према сједишту политичке организације, док је Законом о политичким организацијама Брчко дистрикта БиХ прописано да ће Правосудна комисија Дистрикта донијети детаљне прописе о начину вођења регистра политичких организација.
344. У Федерацији БиХ један број политичких странака је уписан у регистар политичких организација, а један број у Одјел Регистра пословних субјеката, у Републици Српској један број политичких странака уписан је у регистар политичких организација, а један број у Регистар удружења и фондација, те у Брчко дистрикту БиХ политичке странке уписане су у складу са Законом о регистрацији пословних субјеката Брчко дистрикта БиХ, као фирме.
345. У Закон о политичким организацијама Брчко дистрикта БиХ уграђена је одредба да се у поступку регистрације политичких организација сходно примјењују одредбе Закона о регистру предузећа и предузетника, не уважавајући све остале прописане услове за оснивање политичких организација.
346. Спроводећи одредбе Изборног закона БиХ и Закона о финансирању политичких странака, Централна изборна комисија БиХ је утврдила да већи број политичких странака, уписаних у регистар код надлежних судова, дужи период не извршава обавезе прописане наведеним законима, те да постоји основана сумња да те политичке странке не обављају своју дјелатност. Одредбама члана 24 став 1 тачка 4. Закона о политичким организацијама који се примјењује у Федерацији БиХ, одредбама члана 24 став 1 тачка 5. Закона о политичким организацијама у Републици Српској и одредбама члана 23 став 1 тачка 3. Закона о политичким организацијама у Брчко дистрикту БиХ прописано је да **политичка организација престаје с радом ако не обавља дјелатности утврђене статутом у периоду дужем од једне године**. Поменути ентитетским законима прописано је да околности из члана 24 став 1. утврђује суд и након тога политичку организацију брише из регистра.
347. У складу с одредбама Закона о политичким организацијама у Брчко дистрикту БиХ, захтјев за брисање политичке организације, због разлога из члана 23 став 1 тачка 3. подноси јавни тужилац. Стога, Централна изборна комисија БиХ сматра да су за политичке странке које не достављају финансијске извјештаје прописане Законом о финансирању политичких странака и не пријављују се за учешће на изборима за органе

власти, тј. не обављају дјелатност, испуњени услови за брисање из судског регистра по службеној дужности.

348. Централна изборна комисија БиХ је у периоду од јула 2009. године до краја 2023. године надлежним судовима у Босни и Херцеговини упутила приједлоге за брисање 202 политичке странке из судског регистра због сумње да не обављају своју дјелатност и да дужи период не извршавају своје обавезе. Према службеним евиденцијама Централне изборне комисије БиХ, надлежни судови су на њен захтјев из регистра избрисали укупно 190 политичких странака.
349. У истом периоду, неке од политичких странака престале су с радом на основу одлуке органа странке, те су саме донијеле одлуку о њиховом брисању из судског регистра. Надлежни судови су, на захтјев политичких странака, из регистра избрисали 36 политичких странака.
350. Из судског регистра 2023. године избрисано је 12 политичких странака. Три политичке странке брисане су на захтјев органа политичке странке, док је девет политичких странака из судског регистра избрисао Окружни суд у Бањој Луци, након што је њихово брисање, по приједлогу Централне изборне комисије БиХ, одбио Основни суд у Бањој Луци.

Табела 23. Политичке странке које је из судског регистра избрисао Окружни суд у Бањој Луци

Редни број	Назив политичке странке	Назив суда	Број и датум рјешења Суда
1.	Социјалдемократска партија Републике Српске	Окружни суд у Бањој Луци	11 0 В 033894 23 Гж од 7. 4. 2023.
2.	Партија економске и социјалне правде	Окружни суд у Бањој Луци	11 0 В 033883 23 Гж од 7. 4. 2023.
3.	Српска традиционална ослободилачка партија	Окружни суд у Бањој Луци	11 0 В 033896 23 Гж од 10. 4. 2023.
4.	Покрет за Прњавор	Окружни суд у Бањој Луци	11 0 В 033899 23 Гж од 21. 4. 2023.
5.	Партија социјалне правде	Окружни суд у Бањој Луци	11 0 В 033881 23 Гж од 11. 4. 2023.
6.	Странка девизних штедиша Републике Српске	Окружни суд у Бањој Луци	11 0 В 033900 23 Гж од 12. 5. 2023.
7.	Грађанска партија напретка	Окружни суд у Бањој Луци	11 0 В 033884 23 Гж од 23. 5. 2023.
8.	Слободна Српска	Окружни суд у Бањој Луци	11 0 В 033901 23 Гж од 23. 5. 2023.
9.	Српска алтернатива	Окружни суд у Бањој Луци	11 0 В 033882 23 Гж од 7. 6. 2023.

351. На захтјев органа политичке странке из судског регистра су 2023. године брисане: Нова алтернатива – Странка рада и развоја, Снага економског покрета у Босни и Херцеговини и Прва босанско-херцеговачка странка.

2.6. Остале активности

352. Осим спровођења кључних активности из обима Закона о финансирању политичких странака (пријем и контрола годишњих финансијских извјештаја политичких странака, канцеларијске ревизије, теренске ревизије и санкционисање политичких странака), Централна изборна комисија БиХ је у 2023. години спроводила и друге активности и радње, које такође дефинишу област финансирања политичких странака, као што су: стална координација с политичким странкама и давање писмених одговора на њихове упите, уз настојање да се у потпуности испоштују принципи информисања јавности о финансирању политичких странака; сарадња с НВО и другим организацијама које прате примјену Закона о финансирању политичких странака, као и сарадња с међународним експертима.
353. Централна изборна комисија БиХ је у сарадњи с *Transparency Internationalom* у БиХ 13. децембра 2023. године одржала конференцију под називом „Интегритет политичког финансирања у региону“ (видјети више у *V ДИО – Међународна сарадња, семинари и едукације*).
354. Централна изборна комисија БиХ је током 2023. године настојала писмено одговорити на све упите политичких странака који су се односили на примјену одредаба Закона о финансирању политичких странака и одредаба Поглавља 15 Изборног закона БиХ – Финансирање изборне кампање, као и на упите свих нивоа власти у Босни и Херцеговини, отклањајући тиме недоумице у вези с примјеном наведених закона.
355. Такође, Централна изборна комисија БиХ је, поштујући кључне принципе информисања јавности, а посебно принцип отворености, када су у питању модалитети финансирања политичких странака, остварила добру сарадњу и с медијима у Босни и Херцеговини, у погледу давања релевантних информација које дефинишу област финансирања политичких странака и финансирања изборне кампање.

2.6.1. Међународна сарадња

356. Централна изборна комисија БиХ је, настојећи да створи законске и институционалне претпоставке за уређење тзв. политичког финансирања, у 2023. години остварила сарадњу и с међународним организацијама из области антикорупционих закона у које спада и Закон о финансирању политичких странака.
357. У оквиру међународне сарадње, Централна изборна комисија БиХ предузима активности из своје надлежности, а које се односе на имплементацију препорука Групе земаља Савјета Европе за борбу против корупције – ГРЕЦО,

из Евалуационог извјештаја за Босну и Херцеговину из трећег круга евалуације Босне и Херцеговине – Транспарентност финансирања политичких странака.

358. У оквиру трећег круга евалуације за Босну и Херцеговину – област Транспарентност финансирања политичких странака, након Евалуационог извјештаја за Босну и Херцеговину „Транспарентност финансирања политичких странака“ (усвојен на 51. пленарној сједници ГРЕЦО-а, Стразбур, 23–27. мај 2011. године), ГРЕЦО је донио четири привремена извјештаја о усклађености Босне и Херцеговине с препорукама ГРЕЦО-а, два извјештаја о усклађености Босне и Херцеговине с препорукама ГРЕЦО-а и два додатка Другом извјештају о усклађености Босне и Херцеговине с препорукама ГРЕЦО-а¹⁰⁸.
359. У Другом додатку Другом извјештају о усклађености Босне и Херцеговине (усвојеном на 90. пленарној сједници ГРЕЦО-а у Стразбуру, 21–25. март 2022. године), ГРЕЦО наводи да је процес реформи потребно енергично спроводити како би се додатно повећала транспарентност политичког финансирања и улога политичких странака као основног елемента демократског система. ГРЕЦО је још једном позвао Босну и Херцеговину да у потпуности спроведе осам (од девет) препорука.
360. Централна изборна комисија БиХ је кроз писани документ дала допринос за израду Документа за дискусију на 7. састанку Пододбора за правду, слободу и безбједност, који је одржан 6–7. децембра 2023. године, у дијелу који се односи на борбу против корупције, а везан је за реализацију препорука ОДИХР-а и ГРЕЦО-а о финансирању политичких странака, побољшању капацитета Службе за ревизију Централне изборне комисије БиХ како би се ефикасније пратило поштовање прописа о финансирању политичких странака. Препоруке из извјештаја Европске уније са Седмог састанка Пододбора за правду, слободу и безбједност, одржаног 6–7. децембра 2023. године су:
- *Усвојити Буџет институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2024. годину, којим ће се обезбиједити неопходна средства за Централну изборну комисију БиХ за запошљавање нових кадрова у Служби за ревизију за праћење поштовања прописа о финансирању политичких странака, у*

¹⁰⁸ Извјештај о усклађености за Босну и Херцеговину „Транспарентност финансирања политичких странака“ (усвојен на 61. пленарној сједници ГРЕЦО-а, Стразбур, 14–18. октобар 2013. године), Привремени извјештај о усклађености за Босну и Херцеговину „Транспарентност финансирања политичких странака“ (усвојен на 64. пленарној сједници ГРЕЦО-а, Стразбур, 16–20. јуни 2014. године), Други привремени извјештај о усклађености Босне и Херцеговине с препорукама ГРЕЦО-а „Транспарентност финансирања политичких странака“ (усвојен на 68. пленарној сједници ГРЕЦО-а, Стразбур, 15–19. јуни 2015. године), Трећи привремени извјештај о усклађености Босне и Херцеговине с препорукама ГРЕЦО-а (усвојен на 72. пленарној сједници ГРЕЦО-а у Стразбуру, 27. јуни – 1. јули 2016. године), Четврти привремени извјештај о усклађености Босне и Херцеговине с препорукама ГРЕЦО-а (усвојен на 76. пленарној сједници у Стразбуру, 19–23. јуни 2017. године), Други извјештај о усклађености Босне и Херцеговине с препорукама ГРЕЦО-а (усвојен на 81. пленарној сједници у Стразбуру, 3–7. децембар 2018. године), и Додатак Другом извјештају о усклађености Босне и Херцеговине (усвојен на 85. пленарној сједници ГРЕЦО-а у Стразбуру, 21–25. септембар 2020. године) и Други додаток Другом извјештају о усклађености Босне и Херцеговине (усвојен на 90. пленарној сједници ГРЕЦО-а у Стразбуру, 21–25. март 2022. године).

складу с препорукама ОДИХР-а /ГРЕЦО-а (рок 1. квартал 2024. године);
и

- Усвојити нови Закон о финансирању политичких странака у складу с препорукама ОДИХР-а /ГРЕЦО-а.

361. Централна изборна комисија БиХ дала је допринос на изради документа о процјени конкурентности Босне и Херцеговине, у оквиру пројекта који спроводи ОЕЦД *Global Relations South East Europe* за Западни Балкан.
362. У периоду од 19. 4. до 20. 4. 2023. године, на позив Међународне фондације за изборне системе (ИФЕС), два државна службеника Секретаријата ЦИК БиХ/Служба за ревизију учествовала су на радионици у Прагу, посвећеној надзору над финансирањем политичких странака, истрагама и санкцијама политичких странака (видјети више у *V ДИО – Међународна сарадња, семинари и едукације*).

2.6.2. Реформе изборног законодавства

363. Централна изборна комисија БиХ припремила је Иницијативу о измјенама и допунама Закона о финансирању политичких странака, коју ће упутити Парламентарној скупштини БиХ и Интерресорној радној групи за измјене изборног законодавства, због упућивања у законодавне процедуре на разматрање и усвајање. Предложеним измјенама и допунама Закона о финансирању политичких странака унапређује се правни оквир који омогућава имплементацију препорука ГРЕЦО-а и ОЕБС-а/ОДИХР-а.
364. Централна изборна комисија БиХ упутила је Министарству финансија БиХ иницијативу за измјене и допуне Закона о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине, како би се ревизорима Службе за ревизију финансирања политичких странака, који обављају специфичне и сложене послове за које треба обезбиједити функционалну независност приликом обављања послова ревизије финансирања политичких странака, прописао додаток на плату, а све с намјером да се испоштују препоруке ГРЕЦО-а, ОЕБС-а/ОДИХР-а и Европске уније, изнесене у Извјештају са 7. састанка Пододбора за правду, слободу и безбједност, одржаног 6–7. децембра 2023. године.

3. Закључна разматрања

365. Централна изборна комисија БиХ је, у складу с одредбама члана 14 став 2. Закона о финансирању политичких странака, надлежна за спровођење одредаба Закона о финансирању политичких странака. У 2023. години Централна изборна комисија БиХ спроводила је све активности које су прописане одредбама Закона о финансирању политичких странака и одредбама поглавља 15. Изборног закона БиХ, које се могу груписати на следећи начин: пријем годишњих финансијских извјештаја политичких странака, прикупљање података о средствима која су из буџета свих нивоа

исплаћена политичким субјектима, прикупљање података од Централне банке БиХ о трансакционим рачунима свих политичких странака, прикупљање података о општинским просторима које политичке странке користе углавном без накнаде, контрола и ревизија финансијских извјештаја, издавање ревизорских извјештаја с налазима ревизије и мишљењем ревизора о финансирању политичких странака у складу с одредбама Закона о финансирању политичких странака, санкционисање политичких странака, пријаве политичких странака надлежним органима у свим случајевима када су утврђене индиције на извршена кривична дјела и остале активности.

366. Централна изборна комисија БиХ је путем своје официјелне веб-странице дала на увид јавности годишње финансијске извјештаје свих политичких странака, као и бројне информације и извјештаје о изворима финансирања политичких странака, податке о средствима која су политичким странкама исплаћена из буџета свих нивоа власти, извјештаје ревизије свих политичких странака, с налазима и мишљењем ревизора о финансирању политичких странака у складу са Законом о финансирању политичких странака. Ревизорска мишљења из извјештаја о прегледу и извјештаја о ревизији финансијских извјештаја политичких странака објављена су у Службеном гласнику БиХ.

ПРИЛОЗИ

Прилог 1 – Преглед исплаћених средстава политичким субјектима у 2022. години из буџета општина и градова основних изборних јединица.....	114
Прилог 2 – Преглед исплаћених средстава из буџета градова политичким субјектима у 2022. години.....	119
Прилог 3 – Преглед исплаћених средстава из буџета кантона политичким субјектима у 2022. години.....	120
Прилог 4 – Преглед исплаћених средстава политичким субјектима у 2022. години из буџета БиХ, ентитетских буџета и буџета Брчко дистрикта БиХ.....	124
Прилог 5 – Преглед санкционисаних политичких странака и независних кандидата у 2023. години.....	128

**Прилог 1 – Преглед исплаћених средстава политичким субјектима у 2022. години
из буџета општина и градова основних изборних јединица**

Општине и градови основне изборне јединице у Федерацији Босне и Херцеговине

Редни број	Код	Назив општине/града	Укупно планирана средства	Укупно уплаћена средства	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
1.	50	ТУЗЛА	700,000.00	627,306.38	-72,693.62	89.62%
2.	133	НОВИ ГРАД САРАЈЕВО	300,000.00	299,998.44	-1.56	100.00%
3.	91	ТРАВНИК	298,600.12	273,716.74	-24,883.38	91.67%
4.	136	ЦЕНТАР САРАЈЕВО	238,781.28	238,781.28	0.00	100.00%
5.	1	ВЕЛИКА КЛАДУША	199,999.88	199,999.94	0.06	100.00%
6.	131	ИЛИЦА	182,280.00	182,280.00	0.00	100.00%
7.	127	КОЊИЦ	176,538.84	176,538.84	0.00	100.00%
8.	137	СТАРИ ГРАД САРАЈЕВО	167,807.00	167,807.00	0.00	100.00%
9.	79	ЖИВИНИЦЕ	160,000.00	160,000.00	0.00	100.00%
10.	115	КИСЕЉАК	140,000.00	140,000.00	0.00	100.00%
11.	112	ВИТЕЗ	141,000.00	128,950.00	-12,050.00	91.45%
12.	126	ЈАБЛАНИЦА	121,799.70	121,799.63	-0.07	100.00%
13.	2	ЦАЗИН	150,000.00	115,000.00	-35,000.00	76.67%
14.	32	САНСКИ МОСТ	119,999.88	109,999.89	-9,999.99	91.67%
15.	135	ВОГОШЋА	106,627.87	107,192.25	564.38	100.53%
16.	65	ЈАЦЕ	105,000.00	105,000.00	0.00	100.00%
17.	109	БУГОЈНО	99,000.00	99,000.00	0.00	100.00%
18.	118	ИЛИЈАШ	97,499.13	97,499.13	0.00	100.00%
19.	110	ГОРЊИ ВАКУФ-УСКОПЉЕ	96,600.00	96,600.00	0.00	100.00%
20.	111	НОВИ ТРАВНИК	90,000.00	90,000.00	0.00	100.00%
21.	130	ХАЦИЋИ	90,000.00	89,999.66	-0.34	100.00%
22.	49	СРЕБРЕНИК	90,000.01	88,353.74	-1,646.27	98.17%
23.	139	НОВО САРАЈЕВО	87,525.00	87,525.00	0.00	100.00%
24.	125	ПРОЗОР-РАМА	120,000.00	81,587.50	-38,412.50	67.99%
25.	75	ЖЕПЧЕ	80,000.00	80,000.00	0.00	100.00%
26.	22	ОРАШЈЕ	76,000.08	76,000.08	0.00	100.00%
27.	77	ЗАВИДОВИЋИ	69,600.00	69,600.00	0.00	100.00%
28.	39	ТЕШАЊ	66,593.01	66,593.01	0.00	100.00%
29.	172	ЧИТЛУК	69,999.96	64,166.63	-5,833.33	91.67%
30.	4	БОСАНСКА КРУПА	60,000.00	59,400.00	-600.00	99.00%
31.	44	ГРАЧАНИЦА	59,400.00	58,672.50	-727.50	98.78%
32.	42	МАГЛАЈ	62,499.36	57,291.29	-5,208.07	91.67%

Редни број	Код	Назив општине/града	Укупно планирана средства	Укупно уплаћена средства	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
33.	94	КАКАЊ	50,000.00	50,000.03	0.03	100.00%
34.	113	БУСОВАЧА	50,000.00	50,000.00	0.00	100.00%
35.	114	ФОЈНИЦА	50,000.00	50,000.00	0.00	100.00%
36.	176	СТОЛАЦ	50,000.00	50,000.00	0.00	100.00%
37.	171	ЉУБУШКИ	40,000.00	40,000.00	0.00	100.00%
38.	124	ТОМИСЛАВГРАД	49,800.00	37,350.00	-12,450.00	75.00%
39.	141	ТРНОВО (ФБИХ)	34,628.40	34,628.40	0.00	100.00%
40.	129	КРЕШЕВО	33,999.60	33,999.60	0.00	100.00%
41.	17	ОЦАК	36,000.00	33,786.00	-2,214.00	93.85%
42.	25	ГРАДАЧАЦ	43,833.19	33,499.85	-10,333.34	76.43%
43.	47	ЛУКАВАЦ	35,000.00	29,967.80	-5,032.20	85.62%
44.	59	КЉУЧ	25,000.00	25,361.77	361.77	101.45%
45.	149	ГРУДЕ	25,000.00	25,000.00	0.00	100.00%
46.	106	ЛИВНО	24,000.00	24,000.00	0.00	100.00%
47.	148	ПОСУШЕ	25,000.00	23,500.00	-1,500.00	94.00%
48.	173	ЧАПЉИНА	30,000.00	22,200.00	-7,800.00	74.00%
49.	174	НЕУМ	15,000.00	15,000.00	0.00	100.00%
50.	117	БРЕЗА	14,670.00	14,666.72	-3.28	99.98%
51.	36	ДОБОЈ ИСТОК	14,280.00	14,280.00	0.00	100.00%
52.	183	УСОРА	12,000.00	12,000.00	0.00	100.00%
53.	20	ДОМАЉЕВАЦ-ШАМАЦ	11,000.00	11,000.00	0.00	100.00%
54.	98	КЛАДАЊ	0.00	8,879.71	8,879.71	
55.	107	КУПРЕС (ФБИХ)	10,000.00	7,741.18	-2,258.82	77.41%
56.	167	ГОРАЖДЕ	10,000.00	7,500.00	-2,500.00	75.00%
57.	37	ДОБОЈ ЈУГ	10,000.00	7,287.92	-2,712.08	72.88%
58.	95	ВАРЕШ	5,500.00	5,500.00	0.00	100.00%
59.	52	ЧЕЛИЋ	7,000.00	3,500.00	-3,500.00	50.00%
60.	55	ТЕОЧАК	3,180.00	3,180.00	0.00	100.00%
61.	67	ДОБРЕТИЋИ	3,000.00	3,000.00	0.00	100.00%
62.	85	ГЛАМОЧ	2,000.00	0.00	-2,000.00	0.00%
63.	82	САПНА	3,800.00	0.00	-3,800.00	0.00%
64.	78	БАНОВИЋИ	0.00	0.00	0.00	
65.	30	БОСАНСКИ ПЕТРОВАЦ	0.00	0.00	0.00	
66.	84	БОСАНСКО ГРАХОВО	0.00	0.00	0.00	
67.	5	БУЖИМ	0.00	0.00	0.00	
68.	89	ДОЊИ ВАКУФ	0.00	0.00	0.00	
69.	57	ДРВАР	0.00	0.00	0.00	

Редни број	Код	Назив општине/града	Укупно планирана средства	Укупно уплаћена средства	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
70.	165	ФОЧА (ФБИХ)	0.00	0.00	0.00	
71.	80	КАЛЕСИЈА	0.00	0.00	0.00	
72.	96	ОЛОВО	0.00	0.00	0.00	
73.	143	ПАЛЕ (ФБИХ)	0.00	0.00	0.00	
74.	116	ВИСОКО	0.00	0.00	0.00	
75.	93	ЗЕНИЦА	0.00	0.00	0.00	
76.	3	БИХАЋ	58,084.75	58,084.75	0.00	100.00%
77.	150	ШИРОКИ БРИЈЕГ	50,000.00	45,000.00	5,000.00	90.00%
78.	181	РАВНО	НП	НП		
УКУПНО ОПШТИНЕ И ГРАДОВИ ОСНОВНЕ ИЗБОРНЕ ЈЕДИНИЦЕ У ФЕДЕРАЦИЈИ БИХ			5,454,927.06	5,196,572.66	-248,354.40	95.26%

Општине и градови основне изборне јединице у Републици Српској

Редни број	Код	Назив општине/града	Укупно планирана средства	Укупно уплаћена средства	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
1.	034Б	БАЊА ЛУКА	301,998.72	301,998.72	0.00	100.00%
2.	29	БИЈЕЉИНА	259,999.68	259,999.68	0.00	100.00%
3.	9	ПРИЈЕДОР	99,000.00	99,000.00	0.00	100.00%
4.	21	ШАМАЦ	70,000.00	97,787.37	27,787.37	139.70%
5.	74	ТЕСЛИЋ	90,000.00	68,304.00	-21,696.00	75.89%
6.	38	ДОБОЈ	80,000.00	66,408.61	-13,591.39	83.01%
7.	14	ДЕРВЕНТА	64,999.90	64,999.90	0.00	100.00%
8.	64	МРКОЊИЋ ГРАД	48,600.00	48,600.00	0.00	100.00%
9.	182	ТРЕБИЊЕ	0.00	42,260.52	42,260.52	
10.	11	ЛАКТАШИ	42,931.03	42,053.10	-877.93	97.96%
11.	185	МИЛИЋИ	30,833.99	30,833.99	0.00	100.00%
12.	13	ПРЊАВОР	27,999.98	26,599.94	-1,400.04	95.00%
13.	40	СТАНАРИ	40,000.00	23,341.18	-16,658.82	58.35%
14.	88	ШИПОВО	22,797.00	22,797.00	0.00	100.00%
15.	7	НОВИ ГРАД	27,572.77	22,594.57	-4,978.20	81.95%
16.	164	ГАЦКО	21,100.00	22,592.00	1,492.00	107.07%
17.	10	ГРАДИШКА	60,000.00	20,000.04	-39,999.96	33.33%
18.	132	ИСТОЧНА ИЛИЦА	20,420.38	19,603.52	-816.86	96.00%
19.	35	ЧЕЛИНАЦ	205,164.92	19,163.95	-186,000.97	9.34%
20.	24	МОДРИЧА	18,000.00	18,000.00	0.00	100.00%
21.	161	НЕВЕСИЊЕ	15,000.01	15,000.01	0.00	100.00%
22.	83	ЗВОРНИК	58,500.13	14,064.10	-44,436.03	24.04%
23.	61	РИБНИК	10,260.00	10,260.00	0.00	100.00%
24.	170	РУДО	10,000.00	10,000.00	0.00	100.00%
25.	144	ПАЛЕ (РС)	15,000.00	9,996.00	-5,004.00	66.64%
26.	8	КОЗАРСКА ДУБИЦА	15,000.00	8,381.00	-6,619.00	55.87%
27.	16	БРОД	29,519.93	7,379.96	-22,139.97	25.00%
28.	123	ХАН ПИЈЕСАК	7,500.00	7,206.40	-293.60	96.09%
29.	56	УГЉЕВИК	76,000.90	6,043.50	-69,957.40	7.95%
30.	169	ЧАЈНИЧЕ	5,949.84	5,949.84	0.00	100.00%
31.	103	ВЛАСЕНИЦА	8,000.00	5,064.66	-2,935.34	63.31%
32.	142	ТРНОВО (РС)	4,099.68	4,099.68	0.00	100.00%

Редни број	Код	Назив општине/града	Укупно планирана средства	Укупно уплаћена средства	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
33.	54	ЛОПАРЕ	9,000.00	3,743.48	-5,256.52	41.59%
34.	179	ЉУБИЊЕ	3,000.00	3,000.00	0.00	100.00%
35.	177	БЕРКОВИЋИ	3,000.00	3,000.00	0.00	100.00%
36.	33	ОШТРА ЛУКА	1,980.00	1,980.00	0.00	100.00%
37.	12	СРБАЦ	15,000.00	1,430.00	-13,570.00	9.53%
38.	26	ПЕЛАГИЋЕВО	7,500.00	500.00	-7,000.00	
39.	140	ИСТОЧНО НОВО САРАЈЕВО	2,263.16	377.20	-1,885.96	16.67%
40.	146	РОГАТИЦА	20,000.04	0.00	-20,000.04	0.00%
41.	105	СРЕБРЕНИЦА	15,000.00	0.00	-15,000.00	0.00%
42.	180	БИЛЕЋА	14,000.00	0.00	-14,000.00	0.00%
43.	121	СОКОЛАЦ	13,000.00	0.00	-13,000.00	0.00%
44.	104	БРАТУНАЦ	10,000.00	0.00	-10,000.00	0.00%
45.	58	ИСТОЧНИ ДРВАР	0.00	0.00	0.00	
46.	158	ИСТОЧНИ МОСТАР	0.00	0.00	0.00	
47.	138	ИСТОЧНИ СТАРИ ГРАД	0.00	0.00	0.00	
48.	66	ЈЕЗЕРО	0.00	0.00	0.00	
49.	163	КАЛИНОВИК	0.00	0.00	0.00	
50.	184	КОСТАЈНИЦА	0.00	0.00	0.00	
51.	6	КРУПА НА УНИ	0.00	0.00	0.00	
52.	108	КУПРЕС (РС)	0.00	0.00	0.00	
53.	168	НОВО ГОРАЖДЕ	0.00	0.00	0.00	
54.	81	ОСМАЦИ	0.00	0.00	0.00	
55.	18	ВУКОСАВЉЕ	0.00	0.00	0.00	
56.	31	ПЕТРОВАЦ	НП	НП		
57.	45	ПЕТРОВО	НП	НП		
58.	68	КНЕЖЕВО	НП	НП		
59.	101	ШЕКОВИЋИ	НП	НП		
60.	166	ФОЧА	30,000.00	30,000.48	-0.48	100.00%
61.	70	КОТОР ВАРОШ	НП	НП		
62.	147	ВИШЕГРАД	НП	НП		
63.	23	ДОЊИ ЖАБАР	НП	НП		
УКУПНО ОПШТИНЕ И ГРАДОВИ ОСНОВНЕ ИЗБОРНЕ ЈЕДИНИЦЕ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ			1,929,992.06	1,464,414.40	-465,578.62	75.88%

Прилог 2 – Преглед исплаћених средстава из буџета градова политичким субјектима у 2022. години

Код	Назив града	Код субјекта	Назив политичког субјекта	Укупно планирано	Укупно уплаћено	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
199А	ГРАД МОСТАР	1	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ПАТРИОТСКА СТРАНКА – СЕФЕР ХАЛИЛОВИЋ	520,000.00	4,406.34	-14,044.20	97.30%
		4	СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ		4,406.34		
		8	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ		56,038.59		
		27	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ		150,776.05		
		90	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ		91,544.62		
		877	НАША СТРАНКА		39,650.95		
		1705	ХРВАТСКА РЕПУБЛИКАНСКА СТРАНКА		54,249.42		
		2292	ПРВА МОСТАРСКА ПАРТИЈА		47,313.89		
		80000	ФИЗИЧКО ЛИЦЕ – НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ		12,894.41		
		80000	ФИЗИЧКО ЛИЦЕ – НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ		12,894.41		
		90068	ОСТАЈТЕ ОВДЈЕ – ЗАЈЕДНО ЗА НАШ МОСТАР		31,780.78		
УКУПНО ГРАД МОСТАР				520,000.00	505,955.80	-14,044.20	97%
666	ГРАД САРАЈЕВО	8	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	19,085.70	19,085.70	0.00	100.00%
		36	БОСС – БОСАНСКА СТРАНКА – МИРНЕС АЈАНОВИЋ	13,442.90	13,442.90	0.00	100.00%
		90	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	30,996.46	30,996.46	0.00	100.00%
		877	НАША СТРАНКА	32,698.48	32,698.48	0.00	100.00%
		1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	15,151.20	7,800.00	-7,351.20	51.48%
		1989	УНИЈА СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА БХ	13,442.90	13,442.90	0.00	100.00%
		2317	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „НАРОД И ПРАВДА“	59,984.64	59,984.64	0.00	100.00%
		2320	ПЛАТФОРМА ЗА ПРОГРЕС	7,800.00	7,800.00	0.00	100.00%
		2325	САВЕЗ МЛАДИХ СНАГА	13,442.90	13,442.90	0.00	100.00%
		2328	НЕЗАВИСНА БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ЛИСТА	13,442.90	13,442.90	0.00	100.00%
УКУПНО ГРАД САРАЈЕВО				219,488.08	212,136.88	-7,351.20	96.65%
888	ГРАД ИСТОЧНО САРАЈЕВО			0.00	0.00	0.00	
УКУПНО ГРАД ИСТОЧНО САРАЈЕВО				0.00	0.00	0.00	
УКУПНА СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА ГРАДОВА				739,488.08	718,092.68	-21,395.40	97.11%

Прилог 3 – Преглед исплаћених средстава из буџета кантона политичким субјектима у 2022. години

Код	Назив нивоа власти	Код политичког субјекта	Назив политичког субјекта	Укупно планирано	Укупно уплаћено	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
206	СРЕДЊОБОСАНСКИ КАНТОН	8	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	137,115.80	137,115.60	-0.20	100.00%
		90	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	250,383.16	250,383.29	0.13	100.00%
		1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ	70,266.32	70,266.39	0.07	100.00%
		1270	ХРВАТСКА СЕЉАЧКА СТРАНКА СТЕПАНА РАДИЋА	24,857.18	24,856.70	-0.48	100.00%
		1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	80,426.32	80,426.39	0.07	100.00%
		2314	НЕЗАВИСНИ БЛОК	48,776.84	48,777.16	0.32	100.00%
		2317	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „НАРОД И ПРАВДА“	10,160.00	10,160.00	0.00	100.00%
		90037	ХДЗ1990 – ХСП	58,936.83	58,937.16	0.33	100.00%
		90041	КОАЛИЦИЈА ХДЗ БИХ, ХСС, ХКДУ БИХ, ХСП – ХНС, ХСП ДР. АС БИХ, ХДУ БИХ, ХСС СР	199,077.60	199,077.42	-0.18	100.00%
УКУПНО СРЕДЊОБОСАНСКИ КАНТОН				880,000.05	880,000.11	0.06	100.00%
209	КАНТОН САРАЈЕВО	4	СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	750,000.00	18,640.29	-0.21	100.00%
		8	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ		76,078.97		
		36	БОСС – БОСАНСКА СТРАНКА – МИРНЕС АЈАНОВИЋ		34,646.47		
		90	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ		138,416.68		
		877	НАША СТРАНКА		85,599.16		
		1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ		43,424.70		
		1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА		55,259.44		
		2317	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „НАРОД И ПРАВДА“		122,260.48		
		2328	НЕЗАВИСНА БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ЛИСТА		23,515.63		
		3056	ЗА НОВЕ ГЕНЕРАЦИЈЕ		7,375.09		
		80001	ЧЛАНОВИ ПАРЛАМЕНТАРНИХ ГРУПА		126,518.14		
		80002	ФИЗИЧКО ЛИЦЕ – САМОСТАЛНИ ВИЈЕЋНИК/ЗАСТУПНИК		9,132.37		
		80002	ФИЗИЧКО ЛИЦЕ – САМОСТАЛНИ ВИЈЕЋНИК/ЗАСТУПНИК		9,132.37		
УКУПНО КАНТОН САРАЈЕВО				750,000.00	749,999.79	-0.21	100.00%
204	ЗЕНИЧКО-ДОБОЈСКИ КАНТОН	4	СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	16,825.40	16,825.40	0.00	100.00%
		8	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	58,290.61	58,290.61	0.00	100.00%
		90	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	104,659.33	104,659.33	0.00	100.00%
		877	НАША СТРАНКА	20,190.48	20,190.48	0.00	100.00%
		882	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКТИВНОСТИ	24,761.90	24,761.90	0.00	100.00%
		1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ	34,984.13	34,984.13	0.00	100.00%
		1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	38,862.01	32,698.39	-6,163.62	84.14%

		2317	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „НАРОД И ПРАВДА“	6,163.62	6,163.62	0.00	100.00%
		3038	НАРОДНИ ЕВРОПСКИ САВЕЗ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	5,020.76	5,020.76	0.00	100.00%
		3044	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ИНИЦИЈАТИВА – КАСУМОВИЋ ФУАД	9,474.96	9,474.96	0.00	100.00%
		90041	КОАЛИЦИЈА ХДЗ БИХ, ХСС, ХКДУ БИХ, ХСП – ХНС, ХСП ДР. АС БИХ, ХДУ БИХ, ХСС СР	36,639.81	30,476.19	-6,163.62	83.18%
		90042	КОАЛИЦИЈА НЕЗАВИСНИ БЛОК, СНАГА ЦЕНТРА, ХС БИХ И ПРВА СТРАНКА	44,126.99	44,126.99	0.00	100.00%
		90085	ХДЗ БИХ, ХСССР, ХСС, ХСП БИХ, ХКДУ, ХСПАС, ХДУ, ХСПХБ, ХРАСТ, ХД390, ХНП	0.00	6,163.62	6,163.62	
		90086	ЖЕЉКО КОМШИЋ ЗА ГРАЂАНСКУ ДРЖАВУ ДФТС	0.00	6,163.62	6,163.62	
УКУПНО ЗЕНИЧКО-ДОБОЈСКИ КАНТОН				400,000.00	400,000.00	0.00	100.00%
203	ТУЗЛАНСКИ КАНТОН	4	СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	53,476.00	26,077.00	-27,399.00	48.76%
		8	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	154,086.00	74,878.00	-79,208.00	48.59%
		90	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	138,678.00	73,481.00	-65,197.00	52.99%
		877	НАША СТРАНКА	58,010.00	27,060.00	-30,950.00	46.65%
		1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ	53,476.00	22,282.00	-31,194.00	41.67%
		1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	64,354.00	33,383.00	-30,971.00	51.87%
		2317	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „НАРОД И ПРАВДА“	0.00	4,276.00	4,276.00	
		2321	ПОКРЕТ ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	112,392.00	52,012.00	-60,380.00	46.28%
		2711	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТЕ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	0.00	4,583.78	4,583.78	
УКУПНО ТУЗЛАНСКИ КАНТОН				634,472.00	318,032.78	-316,439.22	50.13%
201	УНСКО-САНСКИ КАНТОН	4	СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	300,000.00	1,333.37	0.00	100.00%
		8	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ		37,395.84		
		90	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ		72,895.78		
		877	НАША СТРАНКА		19,645.84		
		882	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКТИВНОСТИ		69,645.75		
		1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ		23,812.47		
		1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА		23,895.87		
		1701	ЛАБУРИСТИЧКА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ		30,895.84		
		2314	НЕЗАВИСНИ БЛОК		15,812.50		
		2317	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „НАРОД И ПРАВДА“		2,083.37		
		2423	ПОКРЕТ ЗА МОДЕРНУ И АКТИВНУ КРАЈИНУ		2,583.37		
УКУПНО УНСКО-САНСКИ КАНТОН				300,000.00	300,000.00	0.00	100.00%
210	ЛИВАЊСКИ КАНТОН	8	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	8,000.00	8,000.00	0.00	100.00%
		27	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	16,000.00	16,000.00	0.00	100.00%

		90	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	16,000.00	16,000.00	0.00	100.00%
		515	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА – СНСД	16,000.00	16,000.00	0.00	100.00%
		769	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990	32,000.00	32,000.00	0.00	100.00%
		1703	ХРВАТСКА НЕЗАВИСНА ЛИСТА	32,000.00	32,000.00	0.00	100.00%
		1705	ХРВАТСКА РЕПУБЛИКАНСКА СТРАНКА	8,000.00	8,000.00	0.00	100.00%
		2322	ЖУПАНИЈСКА НЕОВИСНА ЛИСТА	8,000.00	8,000.00	0.00	100.00%
		2802	ХРВАТСКИ НАЦИОНАЛНИ ПОМАК	40,000.00	40,000.00	0.00	100.00%
		80000	ФИЗИЧКО ЛИЦЕ – НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	8,000.00	8,000.00	0.00	100.00%
		80000	ФИЗИЧКО ЛИЦЕ – НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	8,000.00	8,000.00	0.00	100.00%
		80000	ФИЗИЧКО ЛИЦЕ – НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	8,000.00	8,000.00	0.00	100.00%
УКУПНО ЛИВАЊСКИ КАНТОН				200,000.00	200,000.00	0.00	100.00%
208	ЗАПАДНОХЕРЦЕГОВАЧКИ КАНТОН	17	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БИХ (017)	9,000.00	6,750.00	-2,250.00	75.00%
		1705	ХРВАТСКА РЕПУБЛИКАНСКА СТРАНКА	18,000.00	13,500.00	-4,500.00	75.00%
		90046	ХДЗ БИХ, ХКДУ БИХ	144,000.00	108,000.00	-36,000.00	75.00%
		90061	ХСП ДР А. СТАРЧЕВИЋ – ХДУ	9,000.00	6,750.00	-2,250.00	75.00%
		90062	ХРВАТСКО ЗАЈЕДНИШТВО – ХДЗ 1990 – ХС – ХКДУ – ХРАСТ – ХНЛ	27,000.00	20,250.00	-6,750.00	75.00%
УКУПНО ЗАПАДНОХЕРЦЕГОВАЧКИ КАНТОН				207,000.00	155,250.00	-51,750.00	75.00%
202	ПОСАВСКИ КАНТОН	8	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	10,000.43	10,000.43	0.00	100.00%
		27	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	55,701.71	55,701.71	0.00	100.00%
		90	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	16,999.57	16,999.57	0.00	100.00%
		734	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	6,630.00	6,630.00	0.00	100.00%
		769	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990	17,333.00	17,333.00	0.00	100.00%
		1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ	8,334.00	8,334.00	0.00	100.00%
		1188	ПОСАВСКА СТРАНКА	8,334.00	8,334.00	0.00	100.00%
		1705	ХРВАТСКА РЕПУБЛИКАНСКА СТРАНКА	1,666.43	0.00	-1,666.43	0.00%
		2321	ПОКРЕТ ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	10,000.43	10,000.43	0.00	100.00%
		80000	ФИЗИЧКО ЛИЦЕ – НЕЗАВИСНИ КАНДИДАТ	1,666.43	1,666.43	0.00	100.00%
80002	ФИЗИЧКО ЛИЦЕ – САМОСТАЛНИ ВИЈЕЋНИК/ЗАСТУПНИК	3,334.00	3,334.00	0.00	100.00%		
УКУПНО ПОСАВСКИ КАНТОН				140,000.00	138,333.57	-1,666.43	98.81%
205	БОСАНСКО- ПОДРИЊСКИ КАНТОН	4	СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	80,000.00	5,783.76	-0.12	
		8	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ		5,783.76		
		90	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ		15,303.76		
		877	НАША СТРАНКА		2,673.00		
		882	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКТИВНОСТИ		2,673.00		
		1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ		5,540.76		
		1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА		8,543.76		

		1728	ЛИБЕРАЛНА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ		11,943.76		
		2314	НЕЗАВИСНИ БЛОК		2,673.00		
		2317	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „НАРОД И ПРАВДА“		950.76		
		2319	БОСАНСКА НАРОДНА СТРАНКА		670.76		
		2328	НЕЗАВИСНА БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКА ЛИСТА		8,873.00		
		2798	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКИ ДЕМОКРАТИ – ЦЕБРАИЛ БАРАМОВИЋ		470.76		
		3038	НАРОДНИ ЕВРОПСКИ САВЕЗ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ		710.76		
		3048	НОВА ПОЛИТИЧКА ИНИЦИЈАТИВА		710.76		
		3050	НЕЗАВИСНА ГРАЂАНСКА ЛИСТА		470.76		
		3066	НОВИ ПОЧЕТАК		1,150.76		
		90044	ГОРАЖДАНСКА ПРИЧА (БНС, КП, ЛДС БИХ И НС РЗБ)		5,073.00		
УКУПНО БОСАНСКО-ПОДРИЊСКИ КАНТОН				80,000.00	79,999.88	-0.12	100.00%
207	ХЕРЦЕГОВАЧКО-НЕРЕТВАНСКИ КАНТОН	8	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	46,164.00	46,161.00	-3.00	
		17	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БИХ (017)	7,667.00	7,667.00	0.00	
		27	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	140,393.00	140,385.00	-8.00	
		90	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	93,278.00	93,278.00	0.00	
		769	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990	29,714.00	29,705.00	-9.00	
		1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ	16,148.00	16,126.00	-22.00	
		1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	19,020.00	19,006.00	-14.00	
		1705	ХРВАТСКА РЕПУБЛИКАНСКА СТРАНКА	27,798.00	27,795.00	-3.00	
		2317	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „НАРОД И ПРАВДА“	2,082.00	2,082.00	0.00	
		3038	НАРОДНИ ЕВРОПСКИ САВЕЗ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	2,082.00	2,082.00	0.00	
		80002	ФИЗИЧКО ЛИЦЕ – САМОСТАЛНИ ВИЈЕЊНИК/ЗАСТУПНИК	8,778.00	8,778.00	0.00	
		80002	ФИЗИЧКО ЛИЦЕ – САМОСТАЛНИ ВИЈЕЊНИК/ЗАСТУПНИК	8,778.00	8,778.00	0.00	
		80002	ФИЗИЧКО ЛИЦЕ – САМОСТАЛНИ ВИЈЕЊНИК/ЗАСТУПНИК	8,778.00	8,778.00	0.00	
УКУПНО ХЕРЦЕГОВАЧКО-НЕРЕТВАНСКИ КАНТОН				410,680.00	410,621.00	-59.00	99.99%
УКУПНА СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА КАНТОНА				4,002,152.0₅	3,632,237.1₃	-369,914.92	

Прилог 4 – Преглед исплаћених средстава политичким субјектима у 2022. години из буџета БиХ, ентитетских буџета и буџета Брчко дистрикта БиХ

Босна и Херцеговина

Код	Назив нивоа власти	Код	Назив политичког субјекта	Укупно планирана средства	Укупно исплаћена средства из буџета	Укупно уплаћена средства на рачуне странака	Утрошена средства за рад клубова
1	2	3	4	5	6	7	8
1000	ДРЖАВА	090	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	117,142.86	117,142.86	78,137.10	39,005.76
		515	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА	100,714.28	100,714.28	25,566.83	70,147.45
		1972	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА			5,000.00	
		027	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БИХ	83,928.57	83,928.57	24,441.27	59,487.30
		018	СРПСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА	97,500.01	97,500.01	21,657.16	36,701.24
		440	ПАРТИЈА ДЕМОКРАТског ПРОГРЕСА			39,141.61	
		1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	50,357.15	50,357.15	27,720.31	22,636.84
		1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ – ФАХРУДИН РАДОНЧИЋ	77,500.01	77,500.01	45,288.74	1,854.11
		2321	ПОКРЕТ ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ			30,357.16	
		008	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	77,142.86	76,891.57	67,839.49	9,052.08
		882	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКТИВНОСТИ	30,357.15	25,357.16	25,357.16	0.00
		877	НАША СТРАНКА И НЕЗАВИСНИ БЛОК	84,285.72	76,973.08	40,357.16	8,258.76
		2314	НЕЗАВИСНИ БЛОК			28,357.16	
		80017	СРПСКИ КЛУБ У ПД ПСБИХ ДЕМОКРАТСКИ НАРОДНИ САВЕЗ	60,714.30	60,203.88	20,357.16	19,489.56
			СРПСКИ КЛУБ У ПД ПСБИХ СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА			20,357.16	
		80014	КЛУБ ДЕЛАГАТА ХРВАТског НАРОДА У ДН ПСБИХ ХДЗ БИХ	63,571.42	63,571.91	15,200.00	48,371.91
		80012	КЛУБ ДЕЛАГАТА СРПСКОг НАРОДА У ДН ПСБИХ СДС	56,785.71	55,611.21	0.00	43,611.21
			КЛУБ ДЕЛАГАТА СРПСКОг НАРОДА У ДН ПСБИХ СНСД			12,000.00	
		80013	КЛУБ ДЕЛАГАТА БОШЊАЧКОг НАРОДА У ДН ПСБИХ СДА	50,000.00	49,918.22	25,100.00	8,218.22
			КЛУБ ДЕЛАГАТА БОШЊАЧКОг НАРОДА У ДН ПСБИХ СББ БИХ			8,300.00	
	КЛУБ ДЕЛАГАТА БОШЊАЧКОг НАРОДА У ДН ПСБИХ СДП БИХ	8,300.00					
УКУПНА СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ				950,000.04	935,669.91	568,835.47	366,834.44

Федерација Босне и Херцеговине

Код	Назив нивоа власти	Код политичког субјекта	Назив политичког субјекта	Укупно планирана средства	Укупно уплаћена средства	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
А	ЕНТИТЕТ ФБИХ	4	СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	83,706.00	83,706.00	0.00	100.00%
		8	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	463,706.00	463,706.00	0.00	100.00%
		17	ХРВАТСКА СТРАНКА ПРАВА БИХ (017)	23,031.00	23,031.00	0.00	100.00%
		90	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	595,244.00	595,244.00	0.00	100.00%
		769	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990	52,261.00	52,261.00	0.00	100.00%
		877	НАША СТРАНКА	200,629.00	200,629.00	0.00	100.00%
		1182	САВЕЗ ЗА БОЉУ БУДУЋНОСТ БИХ	215,245.00	215,245.00	0.00	100.00%
		1188	ПОСАВСКА СТРАНКА	83,706.00	83,706.00	0.00	100.00%
		1200	СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА	83,706.00	83,706.00	0.00	100.00%
		1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	98,322.00	98,322.00	0.00	100.00%
		1701	ЛАБУРИСТИЧКА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	112,937.00	112,937.00	0.00	100.00%
		1703	ХРВАТСКА НЕЗАВИСНА ЛИСТА	23,031.00	23,031.00	0.00	100.00%
		1728	ЛИБЕРАЛНА СТРАНКА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	98,322.00	98,322.00	0.00	100.00%
		2314	НЕЗАВИСНИ БЛОК	127,553.00	127,553.00	0.00	100.00%
		2317	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА „НАРОД И ПРАВДА“	112,937.00	112,937.00	0.00	100.00%
		2321	ПОКРЕТ ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	142,168.00	142,168.00	0.00	100.00%
		90041	КОАЛИЦИЈА ХДЗ БИХ, ХСС, ХКДУ БИХ, ХСП – ХНС, ХСП ДР. АС БИХ, ХДУ БИХ, ХСС СР	419,859.00	419,859.00	0.00	100.00%
		90044	ГОРАЖДАНСКА ПРИЧА (БНС, КП, ЛДС БИХ И НС РЗБ)	98,322.00	98,322.00	0.00	100.00%
		90045	ХДЗ БИХ, ХКДУ БИХ, ХСП – ХНС, ХСП ДР. АС БИХ, ХДУ БИХ	112,937.00	112,937.00	0.00	100.00%
		90046	ХДЗ БИХ, ХКДУ БИХ	112,937.00	112,937.00	0.00	100.00%
		90047	БИХ ПОБЕЂУЈЕ (ДФ – ГС)	215,245.00	215,245.00	0.00	100.00%
90048	СРПСКА ЛИСТА (СНСД, ДНС, СП)	127,553.00	127,553.00	0.00	100.00%		
90049	А-СДА ЗА ЕВРОПСКУ БИХ (А-СДА И САВЕЗ ЗА СТАРИ ГРАД)	112,937.00	112,937.00	0.00	100.00%		
90052	А-СДА – ПОМАК ЗАЈЕДНО (А-СДА И НЕЗАВИСНА БХ ЛИСТА – 2328)	83,706.00	83,706.00	0.00	100.00%		
УКУПНА СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА ФЕДЕРАЦИЈЕ БИХ				3,800,000.00	3,800,000.00	0.00	100.00%

Република Српска

Код	Назив нивоа власти	Код политичког субјекта	Назив политичког субјекта	Укупно планирана средства	Укупно уплаћена средства	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
Б	ЕНТИТЕТ РС	4	СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	53,451.20	53,451.20	0.00	100.00%
		8	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКА ПАРТИЈА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	8,119.82	8,119.82	0.00	100.00%
		74	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	331,382.64	331,382.64	0.00	100.00%
		90	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	110,962.31	110,962.31	0.00	100.00%
		440	ПАРТИЈА ДЕМОКРАТскоГ ПРОГРЕСА	405,079.15	405,079.15	0.00	100.00%
		461	ДЕМОКРАТСКИ НАРОДНИ САВЕЗ	490,563.52	490,563.52	0.00	100.00%
		515	САВЕЗ НЕЗАВИСНИХ СОЦИЈАЛДЕМОКРАТА	1,083,069.33	1,083,069.33	0.00	100.00%
		769	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА 1990	53,451.31	53,451.31	0.00	100.00%
		1698	ДЕМОКРАТСКА ФРОНТА	4,059.91	4,059.91	0.00	100.00%
		1702	ЗА ПРАВДУ И РЕД – ЛИСТА НЕБОЛШЕ ВУКАНОВИЋА	17,351.77	17,351.77	0.00	100.00%
		1718	НАРОДНИ ДЕМОКРАТСКИ ПОКРЕТ	213,804.91	213,804.91	0.00	100.00%
		1972	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	198,739.57	198,739.57	0.00	100.00%
		2420	ДЕМОКРАТСКИ САВЕЗ	20,299.56	20,299.56	0.00	100.00%
		2447	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА СРПСКЕ – СПС	14,403.98	14,403.98	0.00	100.00%
		2495	БОСАНСКОХЕРЦЕГОВАЧКИ БХ ЗЕЛЕНИ	4,059.91	4,059.91	0.00	100.00%
		3035	НАРОДНА ПАРТИЈА СРПСКЕ – ДАРКО БАЊАЦ	14,403.98	14,403.98	0.00	100.00%
90070	СДС – СРСРС – СРС	646,797.06	646,797.06	0.00	100.00%		
УКУПНА СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ				3,669,999.93	3,669,999.93	0.00	100.00%

Брчко дистрикт БиХ

Код	Назив нивоа власти	Код политичког субјекта	Назив политичког субјекта	Укупно планирана средства	Укупно уплаћена средства	Више/мање уплаћено	% уплате планираних средстава
200Ц	БРЧКО ДИСТРИКТ БИХ	4	СТРАНКА ЗА БОСНУ И ХЕРЦЕГОВИНУ	15,032.26	15,032.26	0.00	100.00%
		27	ХРВАТСКА ДЕМОКРАТСКА ЗАЈЕДНИЦА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ	19,548.38	19,548.38	0.00	100.00%
		74	СОЦИЈАЛИСТИЧКА ПАРТИЈА	24,064.50	24,064.50	0.00	100.00%
		90	СТРАНКА ДЕМОКРАТСКЕ АКЦИЈЕ	28,580.62	28,580.62	0.00	100.00%

	440	ПАРТИЈА ДЕМОКРАТСКОГ ПРОГРЕСА	15,032.26	15,032.26	0.00	100.00%
	1972	УЈЕДИЊЕНА СРПСКА	15,032.26	15,032.26	0.00	100.00%
	2317	ПОЛИТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА НАРОД И ПРАВДА	4,516.14	4,516.14	0.00	100.00%
	90071	СДП, НС И АЛИЈА ДЕЊАГИЋ	15,032.26	15,032.26	0.00	100.00%
	90079	СББ И А. ИЉАЗОВИЋ	19,548.38	19,548.38	0.00	100.00%
	90080	СДС И М. ШЕЧИЋ	15,032.26	15,032.26	0.00	100.00%
	90081	СНСД – ДЕМОС – Ђ. ПОПОВИЋ	28,580.62	28,580.62	0.00	100.00%
УКУПНА СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА БРЧКО ДИСТРИКТА БИХ			199,999.94	199,999.94	0.00	100.00%

Прилог 5 – Преглед санкционисаних политичких странака и независних кандидата у 2023. години

Политичке странке – Административна мјера ускраћивање права политичким странкама да се кандидују за учешће на наредним изборима

Редни број	Политичка странка	Број и датум одлуке
1.	ГРАЂАНСКА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА БИХ	05-1-07-6-1059/22 од 4. 5. 2023.
2.	ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА ИНВАЛИДА БИХ	05-1-07-6-1060/22 од 4. 5. 2023.
3.	ПОВРАТАК ОТПИСАНИХ	05-1-07-6-1061/22 од 4. 5. 2023.
4.	ИЗВОРНА СРПСКА	05-1-07-6-1062/22 од 4. 5. 2023.
5.	СТРАНКА ПРАВЕДНЕ ПОЛИТИКЕ	05-1-07-6-1064/22 од 4. 5. 2023.
6.	СРПСКА АЛТЕРНАТИВА	05-1-07-6-1065/22 од 4. 5. 2023.
7.	ПОКРЕТ ЗА ПРЊАВОР	05-1-07-6-1066/22 од 4. 5. 2023.
8.	СОЦИЈАЛИСТИ – СПС	05-1-07-6-1067/22 од 4. 5. 2023.
9.	ЕКОЛОШКИ СЛОБОДАРСКИ ПОКРЕТ	05-1-07-6-1068/22 од 4. 5. 2023.
10.	САВЕЗ ОСТАНАК	05-1-07-6-1069/22 од 4. 5. 2023.
11.	НОВА СНАГА БИХ	05-1-07-6-1071/22 од 4. 5. 2023.
12.	НОВИ БОШЊАЧКИ ПОКРЕТ	05-1-07-6-1072/22 од 4. 5. 2023.
13.	СНАГА ЦЕНТРА	05-1-07-6-1073/22 од 4. 5. 2023.
14.	НАРОДНА СТРАНКА НОВИ ГРАД	05-1-07-6-1074/22 од 4. 5. 2023.
15.	СЛОБОДНА СРПСКА	05-1-07-6-1077/22 од 4. 5. 2023.
16.	ПОКРЕТ ЗА БОЉЕ БРЧКО – ЂАПО МИРСАД	05-1-07-6-1079/22 од 4. 5. 2023.
17.	СРПСКА НАПРЕДНА СТРАНКА – ИЗВОРНА	05-1-07-6-1080/22 од 4. 5. 2023.
18.	СТРАНКА ДЕВИЗНИХ ШТЕДИША РС	05-1-07-6-1081/22 од 4. 5. 2023.
19.	ПАРТИЈА СОЦИЈАЛНЕ ПРАВДЕ	05-1-07-6-1082/22 од 4. 5. 2023.
20.	НОВА ГРАЂАНСКА ИНИЦИАТИВА – КОЗАРАЦ	05-1-07-6-1083/22 од 4. 5. 2023.
21.	НАПРЕДНА ДЕМОКРАТСКА СТРАНКА БИХ	05-1-07-6-1084/22 од 4. 5. 2023.
22.	ХРВАТСКА НАРОДНА ЗАЈЕДНИЦА 1908	05-1-07-6-1086/22 од 4. 5. 2023.
23.	СТРАНКА ЗА БОЉЕ ГОРАЖДЕ	05-1-07-6-1087/22 од 4. 5. 2023.
24.	СОЦИЈАЛДЕМОКРАТСКИ ФРОНТ БИХ	05-1-07-6-1088/22 од 4. 5. 2023.

Новчане казне за независне кандидате

Редни број	Независни кандидат	Број и датум одлуке	Износ казне (КМ)
1.	МУСИЋ САЈКО	05-1-07-6-743/22 од 4. 5. 2023.	500,00
2.	ЛАЗИЋ ДРАГИЦА	05-1-07-6-745/22 од 4. 5. 2023.	500,00
3.	РИСТИЋ ДРАГАН	05-1-07-6-749/22 од 4. 5. 2023.	500,00
4.	ВУКАДИНОВИЋ СРЂАН	05-1-07-6-760/22 од 4. 5. 2023.	500,00
5.	АНТИЋ ВЛАДИМИР	05-1-07-6-764/22 од 4. 5. 2023.	500,00
6.	МИТРОВИЋ ПАНТЕЛИЈА	05-1-07-6-766/22 од 4. 5. 2023.	500,00
7.	ЛАЗИЋ ПАНТЕЛИЈА	05-1-07-6-768/22 од 4. 5. 2023.	500,00
8.	ФРЉАНОВИЋ РАМИЗ	05-1-07-6-792/22 од 4. 5. 2023.	500,00
9.	СИМИЋ АЛЕКСАНДАР	05-1-07-6-794/22 од 4. 5. 2023.	500,00
10.	ДАЈИЋ СЕНАД	05-1-07-6-796/22 од 4. 5. 2023.	500,00
11.	АЛДОБАШИЋ САЊИН	05-1-07-6-797/22 од 4. 5. 2023.	500,00
12.	ДАЧАЈ ЋАЗИМ	05-1-07-6-801/22 од 4. 5. 2023.	500,00
13.	ЧИЧАК ЈАДРАНКА	05-1-07-6-802/22 од 4. 5. 2023.	500,00
14.	ХУШИДИЋ РАМО	05-1-07-6-807/22 од 4. 5. 2023.	500,00
15.	БОРОВЧЕВИЋ ЈАСКО	05-1-07-6-810/22 од 4. 5. 2023.	500,00
16.	ЧУЧИЋ СЛАЂАНА	05-1-07-6-813/22 од 4. 5. 2023.	500,00
17.	СУЉИЋ МЕХМЕД	05-1-07-6-814/22 од 4. 5. 2023.	500,00
18.	БУШАТЛИЋ МИРСАД	05-1-07-6-815/22 од 4. 0. 2023.	500,00
19.	ДМИЧИЋ ДРАГИСЛАВ	05-1-07-6-828/22 од 4. 5. 2023.	500,00
20.	МАШИЋ АЛЕКСАНДАР	05-1-07-6-829/22 од 4. 5. 2023.	500,00
21.	ДРЉИЋ РАДОМИР	05-1-07-6-840/22 од 4. 5. 2023.	500,00
22.	БИЈЕЉИЋ ПЕТАР	05-1-07-6-842/22 од 4. 5. 2023.	500,00
23.	ЈЕРИНИЋ МИЛОСАВА	05-1-07-6-843/22 од 4. 5. 2023.	500,00

Редни број	Независни кандидат	Број и датум одлуке	Износ казне (КМ)
24.	БИЈЕЉИЋ ГОРАН	05-1-07-6-845/22 од 4. 5. 2023.	500,00
25.	НЕДЕЉКО ЗОРАН	05-1-07-6-853/22 од 4. 5. 2023.	500,00
26.	ЈЕРИНИЋ МИЛИЦА	05-1-07-6-854/22 од 4. 5. 2023.	500,00
27.	ХРОН ЛЕМУЕЛ	05-1-07-6-856/22 од 4. 5. 2023.	500,00
28.	ЈАЊИЋ МИЛЕ	05-1-07-6-860/22 од 4. 5. 2023.	500,00
29.	ГЈЕВАТ СХАТРИА	05-1-07-6-864/22 од 4. 5. 2023.	500,00
30.	ШОЛАК СИНИША	05-1-07-6-866/22 од 4. 5. 2023.	500,00
31.	ЗЕЈЧИРОВИЋ МЕВЛУДИН	05-1-07-6-879/22 од 4. 5. 2023.	500,00
32.	ШЕХУ АРИЈАН	05-1-07-6-881/22 од 4. 5. 2023.	500,00
33.	СТЕВИЋ ТОМИСЛАВ	05-1-07-6-889/22 од 4. 5. 2023.	500,00
34.	ХАЛИЛОВИЋ ИСМИРА	05-1-07-6-891/22 од 4. 5. 2023.	500,00
35.	ТУЗЛИЋ ХАЛИЛ	05-1-07-6-900/22 од 4. 5. 2023.	500,00
36.	НОВАКОВИЋ СТАНИСЛАВ	05-1-07-6-912/22 од 4. 5. 2023.	500,00
37.	БЕГИЋ СЕНАД	05-1-07-6-917/22 од 4. 5. 2023.	500,00
38.	ЛАЗИЋ БОБАН	05-1-07-6-925/22 од 4. 5. 2023.	500,00
39.	ВУЈЕВИЋ КРЕШО	05-1-07-6-929/22 од 4. 5. 2023.	500,00
40.	ЧУРЧИЈА МАРИЈА	05-1-07-6-935/22 од 4. 5. 2023.	500,00
41.	ПАВЛОВСКИ ЈОСИП	05-1-07-6-943/22 од 4. 5. 2023.	500,00
42.	ИСМАИЛИ МАИР	05-1-07-6-956/22 од 4. 5. 2023.	500,00
43.	ВУКОБРАТ БОШКО	05-1-07-6-957/22 од 4. 5. 2023.	500,00
44.	БЛАГОЈЕВИЋ МИЛЕНКО	05-1-07-6-959/22 од 4. 5. 2023.	500,00
45.	УЗЕЛАЦ ЉУБИЦА	05-1-07-6-967/22 од 4. 5. 2023.	500,00
46.	МИЋИЋ ДАЛИБОР	05-1-07-6-976/22 од 4. 5. 2023.	500,00
47.	МУЈКИЋ САБИРА	05-1-07-6-977/22 од 4. 5. 2023.	500,00

Редни број	Независни кандидат	Број и датум одлуке	Износ казне (КМ)
48.	ШЕЋИРИ РАМБО	05-1-07-6-984/22 од 4. 5. 2023.	500,00
49.	БРАБЕНЕЦ МИРОСЛАВ	05-1-07-6-986/22 од 4. 5. 2023.	500,00
50.	ПАЗАРЧЕВИЋ ВЕДАД	05-1-07-6-991/22 од 4. 5. 2023.	500,00
51.	ШАЋИРИ РАЗИЈА	05-1-07-6-994/22 од 4. 5. 2023.	500,00
52.	КЕМИРА АРИФ	05-1-07-6-997/22 од 4. 5. 2023.	500,00
53.	МИЛИЧЕВИЋ НИКО	05-1-07-6-999/22 од 4. 5. 2023.	500,00
54.	ДИЗДАР ДАЛИБОР	05-1-07-6-1000/22 од 4. 5. 2023.	500,00
55.	ВЕЛИЈА САФЕТ	05-1-07-6-1002/22 од 4. 5.2023.	500,00
56.	ИНКИЋ ДЕНИС	05-1-07-6-1012/22 од 4. 5. 2023.	500,00
57.	МАРИНКОВИЋ БОРО	05-1-07-6-1013/22 од 4. 5. 2023.	500,00
58.	ЗЕКОТИЋ МУХАМЕД	05-1-07-6-1015/22 од 4. 5. 2023.	500,00
59.	ЈУСУФОВИЋ АЛБАНО	05-1-07-6-1017/22 од 4. 5. 2023.	500,00
60.	БИЈЕЛИЋ МАЈА	05-1-07-6-1031/22 од 4. 5. 2023.	500,00
61.	ТОМИЋ ТАЊА	05-1-07-6-1032/22 од 4. 5. 2023.	500,00
	УКУПНО		30.500,00

III ДИО

СПРОВОЂЕЊЕ
ЗАКОНА
О САВЈЕТУ
МИНИСТРА БИХ

1. Провјера кандидата за Савјет министара БиХ

367. На основу чланова 10ц. и 10д. тачка б) Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине¹⁰⁹ и чланова 1.6, 1.7, 1.8 став (4) и 4.2 Изборног закона БиХ, Централна изборна комисија БиХ извршила је провјере за **19** кандидата за функцију министра или замјеника министра у Савјету министара Босне и Херцеговине.
368. Увидом у достављену документацију, а на основу извршених провјера, утврђено је да сви предложени кандидати испуњавају услове за кандидатуру на функцију министра или замјеника министра у Савјету министара Босне и Херцеговине, прописане одредбама чланова 1.6, 1.7, и 4.2 Изборног закона БиХ, о чему је Централна изборна комисија БиХ издала одговарајућу потврду.
369. Исто тако, Централна изборна комисија БиХ је, дана 23. 6. 2023. године, примила акт предсједавајуће Савјета министара Босне и Херцеговине број 01-34-3-1698-1/23 од 21. 6. 2023. године, којим су достављени попуњени обрасци, прописани од стране Централне изборне комисије БиХ, за кандидата за функцију министра финансија и трезора (Срђан Амиџић) у Савјету министара Босне и Херцеговине, у складу с члановима 10ц. и 10д. тачка б) Закона о Савјету министара Босне и Херцеговине.
370. Увидом у достављену документацију, а на основу извршених провјера, утврђено је да предложени кандидат испуњава услове за кандидатуру на функцију министра у Савјету министара БиХ, прописане одредбама чланова 1.6, 1.7 и 4.2 Изборног закона БиХ, о чему је Централна изборна комисија БиХ издала одговарајућу потврду.

2. Провјера кандидата за позиције директора и замјеника директора Агенције за превенцију корупције и координацију борбе против корупције

371. У складу с члановима 10ц. и 10д. тачка б) Закона о Савјету министара БиХ, а у вези с чланом 13 став (1) Закона о Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције, Централна изборна комисија БиХ врши провјеру кандидата за директора и замјеника директора Агенције.
372. У извјештајном периоду није било провјера кандидата за функцију директора и замјеника директора Агенције за превенцију корупције и координацију борбе против корупције.

3. Закључна разматрања

373. Током 2023. године извршена је провјера за 20 кандидата за функцију у Савјету министара Босне и Херцеговине.

¹⁰⁹ „Службени гласник БиХ“, бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07 и 24/08.

IV ДИО

АКТИВНОСТИ ЦЕНТРА ЗА ЕДУКАЦИЈУ ЦИК БИХ

1. Активности Центра за едукацију

374. Центар за едукацију Централне изборне комисије БиХ основан је одлуком Централне изборне комисије БиХ („Службени гласник БиХ“, број 103/13) с циљем едукације тијела за спровођење избора и свих учесника из области избора и финансирања политичких странака, како на нивоу Босне и Херцеговине, тако и на регионалном и међународном нивоу.
375. Оснивањем Центра за едукацију Централна изборна комисија БиХ је обезбиједила сталан и адекватан простор за испуњење законом утврђене обавезе сталне обуке чланова тијела за спровођење избора. Организовањем едукативних радионица, семинара и предавања истакнутих изборних, домаћих и међународних експерата, како за чланове изборне администрације, тако и за представнике политичких субјеката, медије, невладине организације и сл., омогућиће се квалитетнија и стална обука, тренинг и професионално усавршавање свих учесника у изборном процесу у БиХ.
376. Центар за едукацију који је отворен 9. октобра 2017. године располаже конференцијском салом капацитета 70 мјеста, опремом за видео-пројекције и озвучење и погодан је за организовање конференција, семинара, округлих столова, радионица и предавања.
377. Наставни план и програм Центра за едукацију припремљен је у оквиру пројекта подршке Савјета Европе активностима Централне изборне комисије БиХ, а предвиђен је програм обавезних и факултативних обука те каталогизација тема и области едукације, прилагођених специфичним потребама и намјени овог центра, међу којима су:
- уско специјализоване обуке и тренинзи за чланове изборних комисија у БиХ, прилагођене временском плану изборних активности,
 - обуке представника политичких субјеката из области примјене Закона о финансирању политичких странака и области финансирања изборне кампање,
 - обуке за представнике политичких странака из области пријаве и овјере за учешће на изборима,
 - обуке за представнике електронских и штампаних медија о изборном процесу у БиХ,
 - тренинзи тренера за представнике невладиног сектора из области едукације бирача,
 - одржавање постизборних конференција.¹¹⁰
378. У циљу бољег разумијевања и примјене Плана и програма едукације чланова тијела за спровођење избора, који је донијела Централна изборна комисија БиХ у децембру 2017. године, као и олакшану израду оперативног плана и програма едукације тијела за спровођење избора у БиХ, као обавезног дијела документације сваког предавача у 2018. години, уз подршку ОЕБС-а БиХ припремљена је Јединствена методологија за израду наставног плана и програма обуке чланова бирачких одбора у Босни и Херцеговини која је намијењена преваходно предавачима/тренерима.

¹¹⁰ План и програм едукације чланова тијела за спровођење избора доступан је на интернетској страници [www.izbori.ba](https://www.izbori.ba/Documents/2018/01/09/Plan_i_program_edukacije-bos.pdf) на линку https://www.izbori.ba/Documents/2018/01/09/Plan_i_program_edukacije-bos.pdf

379. У наставку је дат преглед активности из обима рада Центра за едукацију Централне изборне комисије БиХ које су реализоване у извјештајном периоду.

1.1. Промовисање иницијативе за обиљежавање Свјетског дана избора

380. На трећој конференцији Глобалне изборне организације (ГЕО), која је 2005. године одржана у Сиофоку у Мађарској, изборни стручњаци из цијелог свијета одаслали су веома битну поруку о потреби јачања процеса демократског развоја у цијелом свијету. Због важности ове поруке, Удружење европских изборних званичника (АСЕЕЕО/АЦЕЕЕО) покренуло је иницијативу да Генерална скупштина Уједињених нација прогласи први четвртак у фебруару као Свјетски дан избора, а учесници Конференције су подржали ову иницијативу. Први четвртак у фебруару предложен је као дан за обиљежавање Свјетског дана избора будући да је већина међународних споразума на пољу избора потписана на или око овог датума.

Најважнији циљ ове иницијативе је промовисање међународних стандарда за поштене и транспарентне изборе те подизање свијести о важности избора за демократске процесе међу изборном администрацијом и политичким странкама, као и у јавности.

381. Тим поводом, на сједници Централне изборне комисије БиХ, одржаној 2. 2. 2023. године, поновљени су циљеви ове иницијативе.

1.2. Обуке изборне администрације

382. У извјештајном периоду припремљен је План и програм едукације органа за спровођење избора за 2023. годину¹¹¹, којим су дефинисане теме обука, датуми и мјеста одржавања обука органа за спровођење избора. Едукације обухваћене Планом и програмом су: „Процедуре гласања и бројања на дан избора – пријевремени избори за начелника“, „Едукација запослених у центрима за бирачки списак“, „Постизборна конференција – Општи избори 2022.“, „Организација изборних активности – уска грла у изборном процесу и њихово рјешавање“, „Обука особља за реализацију пилот-пројекта“ и „Обука новоименованих чланова изборних комисија“.

Обука „Процедуре гласања и бројања на дан избора – пријевремени избори за начелника“

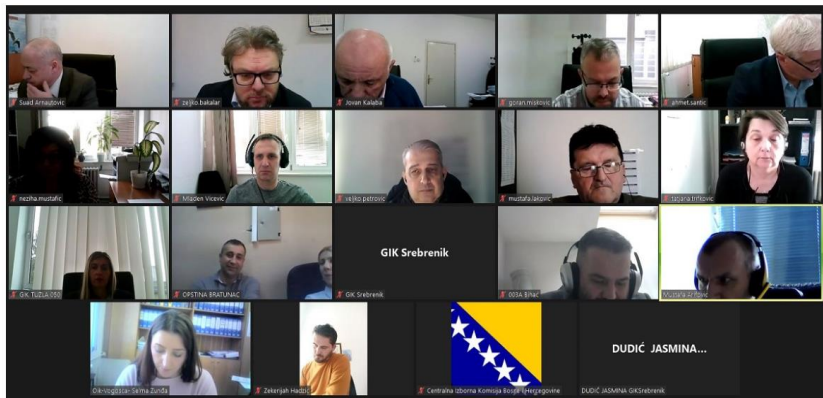
383. Дана 16. 1. 2023. године одржана је обука „Процедуре гласања и бројања на дан избора – пријевремени избори за начелника“ путем платформе ZOOM. Обуци су присуствовали чланови изборних комисија Зворник, Вогошћа, Сребреник, Тузла, Бихаћ и Братунац.

У оквиру припремних активности за спровођење пријевремених избора, службеници Централне изборне комисије БиХ спроводе обавезну обуку чланова изборне комисије, а потом именоване чланове бирачких одбора обучава изборна комисија основне изборне јединице. У 2023. години обука чланова бирачких

¹¹¹ Акт број 06-1-07-1-724-1/2023 усвојен на 40. сједници ЦИК БиХ одржаној 25. 5. 2023. године.

одбора за пријевремене изборе извршена је уз надгледање те техничку помоћ службеника Централне изборне комисије БиХ.

384. Надаље, након одржане обуке, дана 1. 2. 2023. године, Централна изборна комисија БиХ организовала је ZOOM састанак с предсједницима и члановима надлежних општинских/градских изборних комисија. Посебан акценат стављен је на поштовање рокова доставе изборних резултата. Током састанка разговарано је о свим активностима које су до тада спровеле општинске/градске изборне комисије, али и о активностима које предстоје прије, на изборни дан и након дана пријевремених избора.

ZOOM састанак с предсједницима и члановима надлежних Општинских /градских изборних комисија

Постизборна конференција „Општи избори 2022. – Изазови и научене лекције“

385. Централна изборна комисија БиХ је уз финансијску подршку Савјета Европе и Мисије ОЕБС-а у БиХ, а уз логистичку подршку Удружења изборних службеника у Босни и Херцеговини (УИСБиХ) организовала постизборну конференцију „Општи избори 2022. – Изазови и научене лекције“, која је одржана 15. и 16. јуна 2023. године у Сарајеву.
386. Конференција која је имала за циљ анализу свих аспекта изборног процеса 2022. године и дискусија о тренутним изазовима и будућим корацима за унапређење изборног процеса окупила је више од 200 учесника–представника општинских/градских изборних комисија из 143 општине/града у БиХ, изборне стручњаке из земље и иностранства, укључујући представнике Савјета Европе, ОЕБС-а БиХ, ОЕБС-а/ОДИХР-а, Парламентарне скупштине Савјета Европе (ПАЦЕ), Делегације Европске уније, Међународне фондације за изборне системе (ИФЕС), Канцеларије високог представника за Босну и Херцеговину (ОХР), амбасада акредитованих у БиХ, представнике невладиног сектора у Босни и Херцеговини и медија.
387. Као завршни документ конференције „Општи избори 2022. – Изазови и научене лекције“ усвојени су Закључци који су објављени у посебној публикацији посвећеној постизборној конференцији под називом *Зборник радова Конференција „Општи избори 2022. – Изазови и научене лекције“*. Публикација је доступна на веб-страници www.izbori.ba ¹¹².

¹¹² *Зборник радова Конференција „Општи избори 2022 – научене лекције (2023):* Сарајево: Централна изборна комисија БиХ.

Више информација о постизборној конференцији доступно је у Извјештају о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ у 2022. години.¹¹³

*Зборник
радова
Конференција
„Опћи избори
2022 - научене
лекције“*

388. Одредбама члана 1.2а Изборног закона БиХ императивно је прописано да надлежне институције средства за спровођење избора морају обезбиједити у року од 15 дана од дана расписивања избора. Централна изборна комисија БиХ је непрекидно позивала доносиоце одлука у Босни и Херцеговини да испуне своју законску обавезу и у законском року обезбиједи финансијска средства за спровођење Општих избора 2022. године. Необезбјеђивање средстава у законом прописаном року озбиљно је угрозило изборни процес и довело у питање одржавање Општих избора 2022. године у БиХ.

С обзиром на то да је Централна изборна комисија БиХ била онемогућена у вршењу својих законских овлашћења, високи представник у БиХ је доношењем Одлуке о одобравању расподјеле средстава на име покрића расхода везаних за Опште изборе у Босни и Херцеговини 2022. године, Одлуке којом се доноси Закон о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине и Одлуке којом се доноси Закон о измјенама и допунама Закона о финансирању институција Босне и Херцеговине омогућио одржавање Општих избора 2022. године, те онемогућио овакве блокаде у будућности.

Цијенећи подршку високог представника у БиХ активностима Централне изборне комисије БиХ током припреме и спровођења Општих избора 2022. године, а посебно имајући у виду деблокаде везане за обезбјеђивање средстава за спровођење избора, те у томе смислу омогућавања одржавања избора, Централна изборна комисија БиХ је на 45. сједници, одржаној 8. 6. 2023. године, донијела одлуку о додјели Златне плакете Његовој екселенцији Кристијану Шмиту, високом представнику у БиХ. Свечано уручење признања уприличено је 6. 7. 2023. године у сједишту Централне изборне комисије БиХ.

https://www.izbori.ba/Documents/CIK/Publikacije/2023/Brosura_zbornik_radova_konferencija_bhs_izbori_2022.pdf.

¹¹³ Извјештај о спровођењу закона из надлежности Централне изборне комисије БиХ у 2022. години, стр. 226–228.

https://www.izbori.ba/Documents/CIK/God-Izvjestaji/2022/izvjestaj_o_provodjenju_zakona_iz_nadleznosti_CIKBIH_2022-bos.pdf.

*Уручење
Златне плакете
високом
представнику за
БиХ*

1.3. Дани отворених врата Централне изборне комисије БиХ „Промоција нових технологија у изборном процесу“

389. Централна изборна комисија БиХ у сарадњи с Удружењем изборних службеника у БиХ (УИСБИХ) у Центру за едукацију ЦИК БиХ организовала је манифестацију **Дани отворених врата „Промоција нових технологија у изборном процесу“**, која је трајала од 9. 10. до 13. 10. 2023. године.
390. Присутни су имали прилику да добију практичну презентацију најсавременије опреме која се користи на бирачким мјестима, а односи се на аутоматску идентификацију бирача, процес гласања и скенирања гласачких листића, као и брз пренос резултата избора. Такође, посјетиоци су имали прилику да разговарају с представницима Централне изборне комисије БиХ о изборном систему и изборном законодавству у Босни и Херцеговини.
391. Свих пет дана предсједник и чланови Централне изборне комисије БиХ, као и службеници Секретаријата ЦИК БиХ били су на располагању посјетиоцима да одговарају на питања и додатно појасне сваки од корака употребе најсавременије опреме на бирачким мјестима.
392. У наведеном периоду Централну изборну комисију БиХ посјетило је око 700 особа укључујући 46 представника медија (ВОА – Глас Америке, РТВ ФБиХ, АА – Анадолу Ајанси, БХРТ, УНА ТВ, Нова БХ, СРНА, ТВ СА, Слободна Босна, Радио Сарајево, РТРС, ФЕНА, АТВ – Алтернативна ТВ, БНТВ, Калман радио).
393. Дани отворених врата су само једна од активности Централне изборне комисије БиХ у њеним настојањима да промовише и иницира унапређење изборног процеса у Босни и Херцеговини кроз пилот-пројекат. Наиме, Централна изборна комисија БиХ у сарадњи с Делегацијом Европске уније у Босни и Херцеговини и Агенцијом за идентификационе документе, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине (ИДДЕЕА) је започела спровођење активности „Тестног пројекта подршке Европске уније за увођење нових технологија у изборни процес у БиХ“, о чему ће јавност бити благовремено информисана.

394. Током трајања манифестације Дани отворених врата, 297 посјетлаца приступило је симулираном бирачком мјесту, те остварило своје право гласа. Од 297 гласова, 212 гласачких листића било је важећих, док је 85 листића било учињено намјерно неважећим како би се приближио начин рада машине за скенирање гласачких листића (скенер) и идентификације ваљаности гласачких листића, као и процедура замјене неважећих листића у случају да је гласач ненамјерно учинио свој листић неважећим.
395. Евалуациони листић попунило је 439 особа. **Апсолутна већина од 97% испитаника оцијенила је презентацију задовољавајућом / више него задовољавајућом (57% задовољавајућом, 40% више него задовољавајућом).** 88% испитаника одговорило је да коришћење савремених уређаја није компликовано, насупротив 12% испитаника којима је компликовано. Од укупног броја испитаника (без обзира на проценат од 12% оних који коришћење савремених уређаја на бирачком мјесту сматрају компликованим), **94% испитаника сматра увођење нових технологија у изборни процес корисним.** Међу присутним испитаницима било је најмање 10% лица која не вјерују у досадашњи изборни систем, док велики проценат, чак од 15% међу младим људима, уопште не планира гласати ни када стекну бирачко право.
396. Испитаници су у препорукама навели да је потребно што скорије увођење нових технологија у изборни систем БиХ, стално информисање владајуће структуре о потреби увођења нових технологија у изборни систем, као и значај прилагођавања нових технологија старијој добној групи бирача, али и хитно захтијевање измјена и допуна Изборног закона БиХ.

*Дани отворених
врата
„Промоција нових
технологија у
изборном
процесу“*

1.4. Радионица „Пилотирање изборних технологија“

397. Централна изборна комисија БиХ је 20. 11. 2023. године у Центру за едукацију организовала једнодневну радионицу „Пилотирање изборних технологија“. Радионица је организована уз техничку и експертску помоћ Међународне фондације за изборне системе (ИФЕС).
398. Циљ радионице био је размјена најбољих пракси и научених лекција из других земаља из подручја увођења нових технологија у изборни процес. Радионица је била намијењена службеницима Централне изборне комисије БиХ, члановима

Радне групе за интегритет изборног процеса, као и осталим заинтересованим експертима ИДДЕЕА-е, Мисије ОЕБС-а у БиХ и другима. Водитељ радионице био је Мат Бејли (енгл. Matt Bailey), ИФЕС-ов стручњак за изборну технологију.

*Радионица
„Пилотирање
изборних
технологија“*

1.5. Студијска посјета Централне изборне комисије Украјине и Државне изборне комисије Републике Хрватске Централној изборној комисији БиХ – Подршка демократским послеријатним изборима у Украјини

399. У периоду од 27. 6. до 29. 6. 2023. године Централна изборна комисија БиХ била је домаћин тродневне студијске посјете Босни и Херцеговини представника Централне изборне комисије Украјине и Министарства иностраних послова Украјине. У студијској посјети учествовали су и представници Државне изборне комисије Републике Хрватске. Састанцима су се онлајн придружили и представници Парламента Украјине, односно Парламентарног одбора за државну власт, локалну самоуправу, регионални и урбани развој, тако да је сама студијска посјета организована у хибридном формату (уживо и онлајн).
400. Савјет Европе спроводи пројекат изборне сарадње на тему „Подршка демократским послеријатним изборима у Украјини“. Овај пројекат је дио Акционог плана Савјета Европе за Украјину 2023–2026. године „Отпорност, опоравак и реконструкција“. У оквиру Пројекта, Савјет Европе пружа подршку украјинским властима и цивилном друштву за послеријатне изборе који ће се одржати у складу с европским изборним стандардима, уз прописно обезбјеђивање изборних права украјинским грађанима унутар и изван Украјине.
401. Главна сврха студијске посјете била је дубље проучавање искуства Босне и Херцеговине у организацији и спровођењу првих послеријатних избора 1996. године, као и успостава садашњег правног оквира и праксе спровођења избора која би могла бити корисна за разраду рјешења за ратне изазове у изборном подручју с којима се украјинске власти суочавају и с којима ће се суочити.

Трећег дана посјете, 29. 6. 2023. године, организован је и трилатерални састанак представника Централне изборне комисије БиХ, Државне изборне комисије Републике Хрватске и Централне изборне комисије Украјине како би разговарали

о различитим перспективама у вези с организацијом и спровођењем првих послеријатних избора у Украјини, те могућој сарадњи по том питању.

*Делегације
Централне изборне
комисије Украјине и
Државне изборне
комисије Републике
Хрватске у посјети
Централној изборној
комисији БиХ*

1.6. Предавање за студенте

402. Дана 6. 12. 2023. године у Центру за едукацију Централне изборне комисије БиХ одржано је интерактивно предавање за групу студената Правног факултета Универзитета у Зеници, предвођено асистентицом на Катедри за државно и међународно јавно право, мр. јур. Амном Хрустић. О изборном систему Босне и Хереговине и изборном процесу су кроз интерактивну едукацију говориле чланице Централне изборне комисије БиХ, др Ирена Хаџиабдић и Вања Бјелица Прутина, као и државни службеници Секретаријата Централне изборне комисије БиХ.
403. Тема предавања била је „Избори: законодавство, процес, институције“. Студентима су презентоване основне информације о надлежностима Централне изборне комисије БиХ, карактеристике изборног система и процеса у Босни и Херцеговини. Била је ово и прилика да Централна изборна комисија БиХ и на овај начин промовише значај учешћа младих на изборима.

*Предавање за
студенте
Правног
факултета
Универзитета
у Зеници*

1.7. Публицистичка дјелатност

404. У циљу повећања транспарентности рада Централне изборне комисије БиХ и информисања јавности о предузетим активностима приликом организације и спровођења Општих избора 2022. године, у 2023. години припремљена је едиција „Изборно право у пракси – Опћи избори 2022. године“, која обухвата следеће публикације: „Анализа неважећих гласачких листића – Опћи избори 2022.“ – директни избори¹¹⁴, „Рјешавање изборних спорова, судска пракса – Опћи избори у БиХ 2022.“¹¹⁵, „Извјештај Главне контроле изборних резултата – Опћи избори 2022. године“¹¹⁶, „Извјештај о раду Главног центра за бројање – Опћи избори 2022. године“¹¹⁷, „Извјештај о раду изборних комисија основних изборних јединица у БиХ – Опћи избори 2022. године“¹¹⁸ и „Бирачки одбори: ко, како, зашто? – Опћи избори 2022. - директни избори“¹¹⁹, „Дезинформације, мисинформације, малинформације у изборном процесу – Опћи избори у Босни и Херцеговини 2022. године“¹²⁰. Све публикације доступне су на веб-страници www.izbori.ba.¹²¹

Едиција
„Изборно право
у пракси – Опћи
избори 2022.
године“

¹¹⁴ Joldić, J. (2023) *Analiza nevažećih glasačkih listića – Opći izbori 2022. – direkтни izbori*. Sarajevo: Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine.

¹¹⁵ Delić, A. (2023) *Rješavanje izbornih sporova, sudska praksa – Opći izbori u BiH 2022. godine*. Sarajevo: Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine.

¹¹⁶ Kapor, V., Laković, M., Petrović, V., Vičević, M., Trifković, T. (2023) *Izveštaj glavne kontrole izbornih rezultata – Opći izbori 2022*. Sarajevo: Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine

¹¹⁷ Mišković, G., Kos, E., Agić, A., Simović, B. (2023) *Izveštaj o radu Glavnog centra za brojanje*. Sarajevo: Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine.

¹¹⁸ Petrović, V., Laković, M. (2023) *Izveštaj o radu izbornih komisija osnovnih izbornih jedinica u Bosni i Hercegovini – Opći izbori 2022. godine*. Sarajevo: Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine

¹¹⁹ Laković, M., Petrović, V. (2023) *Birački odbori: tko, kako, zašto – Opći izbori 2022. godine – direkтни izbori*. Sarajevo: Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine

¹²⁰ Pirić, M. (2023) *Dezinformacije, misinformacije, malinformacije u izbornom procesu – Opći izbori u Bosni i Hercegovini 2022. godine*. Sarajevo: Centralna izborna komisija Bosne i Hercegovine

¹²¹ <https://www.izbori.ba/?Lang=3&CategoryId=928&Tag=515>.

2. Закључна разматрања

405. У извјештајном периоду, активности из обима рада Центра за едукацију Централне изборне комисије БиХ обухватиле су: промоцију иницијативе за проглашење Свјетског дана избора, обуке изборне администрације у складу с Планом и програмом едукације органа за спровођење избора, постизборну конференцију, презентацију нових технологија у изборном процесу, радионице на тему пилотирања нових технологија, студијске посјете Државне изборне комисије Републике Хрватске и Централне изборне комисије Украјине, посјете студената, као и припрему и објаву седам публикација из едиције „Изборно право у пракси – Опћи избори 2022. године“.

V ДИО

МЕЂУНАРОДНА
САРАДЊА, СЕМИНАРИ
И ЕДУКАЦИЈЕ

1. Учесће у посматрачким мисијама, међународним конференцијама и семинарима

406. На позив Министарства правде Сједињених Америчких Држава (УСДОЈ), др Суад Арнаутовић, предсједник Централне изборне комисије БиХ, учествовао је на једноседмичном семинару под називом **Истраживање и процесуирање изборних превара** одржаном на Међународној полицијској академији у Будимпешти (енгл. International Law Enforcement Academy – ИЛЕА) у периоду од 6. до 10. 3. 2023. године. На овој међународној академији из Босне и Херцеговине су, такође, учествовали и тужиоци Тужилаштва БиХ, Брчко дистрикта БиХ, те тужилаштва из Добоја, Бихаћа, Тузле и Ливна. Учесници и предавачи на овом семинару били су истражиоци Федералног истражног бироа САД (ФБИ). Др Арнаутовић одржао је предавање о теми „Појавни облици изборних превара“, те предочио искуства и начине остваривања сарадње с тужилачким и полицијским органима у Босни и Херцеговини током Општих избора 2022. године у БиХ.

*Семинар
„Истраживање и
процесуирање
изборних превара“*

407. У оквиру међународне посматрачке мисије организоване од 27. 4. 2023. до 1. 5. 2023. године, др Суад Арнаутовић, предсједник Централне изборне комисије БиХ и Владо Рогвић, члан, посматрали су ванредне изборе за **локалне органе власти у Грузији одржане 29. 4. 2023. године**. Посматрање ових избора било је посебно значајно због употребе нових технологија на бирачким мјестима и могућност њихове употребе на изборима у Босни и Херцеговини. На бирачким мјестима у Грузији коришћена су три сегмента нових технологија и то: електронска идентификација и верификација бирача, скенирање гласачких листића (по два скенера на сваком бирачком мјесту) и брз пренос изборних резултата с бирачког мјеста до централног сервера. Након изборног дана, др Арнаутовић је у оквиру брифинга посматрачке мисије изнио прелиминарну оцјену ванредних избора у Грузији с посебним освртом на употребу нових технологија. Током боравка у Грузији, одржан је низ билатералних састанака Централне изборне комисије БиХ с државним изборним комисијама Грузије, Албаније и Молдавије на којима су договорени модели будуће сарадње кроз потписивање Меморандума о сарадњи.

Међународна посматрачка мисија у Грузији

408. У организацији Парламентарне скупштине Савјета Европе у периоду од 9. до 10. 5. 2023. године у Берну одржана је дводневна конференција **Избори у вријеме кризе: Изазови и могућности**. На конференцији су у име Централне изборне комисије БиХ учествовали др Суад Арнаутовић, предсједник и др Ирена Хаџиабдић, чланица. Ова парламентарна конференција пружила је прилику да се истражи утицај криза (здравствене пандемије као што је ковид 19, повратак рата у Европу или терористичких напада, природних катастрофа, опасности од сајбер напада, дезинформација и манипулација на изборима) на одржавање избора и да се дефинишу политике које могу ефикасно ојачати отпорност демократских институција на ванредне ситуације. Учесници су такође тражили начине да изборне процесе учине прилагодљивијим у свијету који се брзо мијења, истовремено штитећи интегритет гласања.

Конференција „Избори у вријеме кризе: Изазови и могућности“

409. У организацији Међународног Института за демократију и изборну помоћ (*International IDEA*) и Европског парламента у периоду од 30. до 31. 5. 2023. године у Бриселу одржана је конференција **Парламентарни изборни дијалог – Изазови и потребе за одржавање гласања изван земље за украјинске послеријатне изборе**. На конференцији су учествовали предсједник, др Суад Арнаутовић и др Ирена Хаџиабдић, чланица Централне изборне комисије БиХ. Предсједник Централне изборне комисије БиХ је у свом излагању подсетио на искуства Босне и Херцеговине у организацији послеријатних избора и улози Мисије ОЕБС-а у БиХ у имплементацији Анекса III Дејтонског мировног споразума, посебно с аспекта регистрације избјеглих и расељених лица и њиховог учешћа у изборном процесу у БиХ. Циљ самог догађаја био је да се пружи помоћ Украјини за организовање првих послеријатних избора, што ће представљати изазов без преседана за Украјину. На овој међународној конференцији, међу осталима, учествовали су предсједници и представници из 21 државне изборне комисије из Европе, Сједињених Америчких Држава, Уједињеног Краљевства, председавајући Комитета за спољне послове Европског парламента, европарламентарци, као и представници ОЕБС-а/ОДИХР-а.

Конференција
„Парламентарни изборни
дијалог – Изазови и
потребе за
одржавање гласања изван
земље за украјинске
послијератне изборе“

410. У периоду од 4. до 5. 7. 2023. године у организацији Међународног института за демократију и изборну помоћ (*International IDEA*), Централне изборне комисије Албаније и Центра за владавину права Универзитета у Хелсинкију (Финска), у Тирани је одржан дводневни регионални округли сто „Дигитализација изборних процеса: Перспективе кибернетичке безбједности и међуинституционалне координације широм Западног Балкана“, на којем је учествовао др Суад Арнаутовић, предсједник Централне изборне комисије БиХ. Циљ ове иницијативе била је размјена искустава између тијела за спровођење избора и других релевантних агенција на Западном Балкану, како би заједнички истражили искуства и најбоље праксе међуинституционалне сарадње у дигитализацији изборних процеса.

Учесницима округлог стола пренесена су искуства Централне изборне комисије БиХ у вези с дигиталним пријетњама и кибернетичким нападима, укључујући примјере лажних дојава о постављеној бомби које су достављене Централној изборној комисији БиХ у мају и јуну 2022. године путем електронске поште с непознате адресе, а имале су за циљ онемогућавање и отежавање реализације утврђених изборних активности, односно угрожавање припрема изборног процеса у потпуности; затим кибернетичке нападе на интернетску страницу Централне изборне комисије БиХ, али и компромитовање корисничког налога у сврху слања спам порука када је за само 24 сата забиљежено 28.000 спам порука. Посебно је наглашена потреба за добром међуинституционалном сарадњом, јер одговорност, способност и стручност која је потребна за заштиту избора од дигиталних пријетњи није само на тијелима за спровођење избора. Предсједник Централне изборне комисије БиХ имао је веома корисну размјену мишљења и договора о будућој сарадњи с предсједницима државних изборних комисија земаља Западног Балкана, Албаније и Грузије.

*Регионални округли сто
„Дигитализација изборних процеса:
Перспективе кибернетичке
безбједности и
међуинституционалне координације
широм Западног Балкана“*

411. На позив Централне изборне комисије Републике Јерменије, редовне изборе за Вијеће Града Јеревана који су одржани 17. 9. 2023. године посматрали су др Ахмет Шантић и Владо Рогић, чланови Централне изборне комисије БиХ. Била је то прилика да се размијене и стекну нова искуства, нарочито у сегменту употребе нових технологија у изборном процесу и то конкретно у процесу идентификације и аутентификације бирача на бирачком мјесту коришћењем напредних технологија.

*Избори у
Републици
Јерменији*

412. У периоду од 26. до 27. 10. 2023. године у граду Батуми, Грузија, одржана је 11. годишња међународна конференција тијела за спровођење избора на којој су у име Централне изборне комисије БиХ учествовали Јован Калаба, члан Централне изборне комисије БиХ и Горан Мишковић, генерални секретар. Састанак који је окупио представнике изборних комисија из цијелог свијета организовала је Централна изборна комисија Грузије.

Главна тема конференције била је **Међународне комуникационе технологије и изазов дезинформација у изборним процесима**. Учесници конференције су током два дана разговарали и размјењивали своја искуства и ставове о неколико питања, као што су увођење метода електронског гласања (релевантни изазови и ефикасна рјешења), кампање дезинформисања које се спроводе примјеном информационо-комуникационих технологија и њен потенцијални утицај на изборне резултате, повећање ангажовања бирача кроз едукацију и примјену информационо-комуникационих технологија, као и промоцију подизања свијести о новим технологијама. Учесници су имали прилику да присуствују и демонстрацији технологија које се користе у изборном процесу у Грузији.

11. годишња
међународна
конференција
тијела за
спровођење
избора

413. Предсједник Централне изборне комисије БиХ, др Суад Арнаутовић, и алумниста *Џорџ Ц. Маршал центра* је 9. 11. 2023. године учествовао на Догађају за умрежавање бивших студената – (*Alumni Outreach Networking Eventu*) Европског центра за безбједносне студије „Џорџ Ц. Маршал“ (*George C. Marshall European Center for Security Studies*), који је одржан у Сарајеву. Том приликом, др Арнаутовић је разговарао са замјеницом амбасадора САД у БиХ, Дебором Менути, с бившим амбасадором САД у БиХ, са садашњим амбасадором и помоћником директора *Џорџ Ц. Маршал центра*, Ериком Нелсоном, као и директором Алумни програма Кристофером Бурелијем. Догађај је био прилика да присутни размијене мишљења о изборном процесу у Босни и Херцеговини у свјетлу припрема за предстојеће Локалне изборе у БиХ 2024. године, као и пројектима Делегације ЕУ у БиХ и УСАИД-а у БиХ за унапређење интегритета изборног процеса.

„Alumni Outreach Networking Event“
Европског центра за безбједносне
студије *Џорџ Ц. Маршал*

414. У организацији Међународног центра за парламентарне студије (ИЦПС) из Лондона и Националне изборне комисије Републике Португал у Лисабону је 14. и 15. 11. 2023. године одржан **19. међународни изборни симпозијум** на којем је учествовао др Суад Арнаутовић, предсједник Централне изборне комисије БиХ. Симпозијум је окупио чланове државних изборних комисија и изборне стручњаке из цијелог свијета.

Током симпозијума одржана су три округла стола с актуелним темама: 1. Управљање изборима у пандемији: Научене лекције од ковида 19; 2. Будућност гласања: Идентификација бирача, биометрија и електронско гласање; 3. Борба против дезинформација: Стратегије за заштиту изборног интегритета.

Прва панел-дискусија истражила је различите стратегије и мјере које су примијенила тијела за спровођење избора како би обезбиједили сигурне, укључиве и транспарентне изборе током пандемије вируса ковид 19. Панелисти су

подијелили своја искуства, изазове с којима су се суочили и научене лекције у спровођењу избора у овим временима без преседана. Други кругли сто бавио се технолошким напретком који нуди нове могућности за побољшање управљања изборним процесима, укључујући идентификацију бирача, биометрију и електронско гласање. Ова панел-дискусија истраживала је потенцијалне предности, изазове и импликације ових технологија у настајању за тијела за спровођење избора. То је била прилика да се представе студије случаја, подијеле искуства и да се расправља о најбољим праксама за успјешну интеграцију технологија у изборни процес.

Трећа панел-дискусија фокусира се на стратегије и најбоље праксе за тијела за спровођење избора за препознавање, рјешавање и борбу против дезинформација током изборне кампање.

Била је то прилика да панелисти расправљају о улози различитих учесника и истражују потенцијална рјешења за очување демократског процеса. Посебан сегмент овог свјетског скупа изборних професионалаца била је завршна церемонија додјеле престижних награда најзаслужнијим изборним комисијама и појединцима.

19. годишњи међународни изборни симпозијум

415. На позив Републичке изборне комисије Србије чланови Централне изборне комисије БиХ, др Ирена Хаџиабдић, Јован Калаба и Жељко Бакалар посматрали су изборе у Републици Србији одржане у недјељу, 17. 12. 2023. године. Избори су одржани за народне посланике Народне скупштине Републике Србије, за посланике Скупштине Аутономне покрајине Војводине, као и у јединицама локалне самоуправе. Чланови Централне изборне комисије БиХ састали су се с члановима Републичке изборне комисије Србије, али и с представницима државних изборних комисија Црне Горе и Сјеверне Македоније с којима је разговарано о искуствима у примјени изборних технологија.

*Делегација ЦИК БиХ с
члановима РИК Републике
Србије*

2. САРАДЊА С ДЕЛЕГАЦИЈОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ/ЕВРОПСКЕ КОМИСИЈЕ

416. Централној изборној комисији БиХ је од стране Европске комисије путем претприступних фондова (ИПА) одобрено 2 милиона евра као техничка помоћ овој институцији у циљу развоја изборног процеса у Босни и Херцеговини. Ова средства планирана су за набавку ИТ-опреме за потребе институције те за услуге техничке асистенције. Циљ је да се обезбиједи интегритет, транспарентност и ефикасност изборног процеса у БиХ у складу с међународним стандардима.

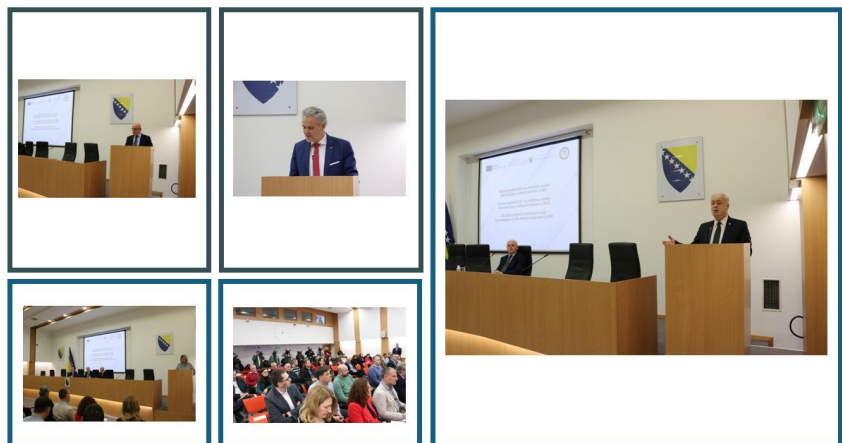
Специфични циљеви (исходи) ове техничке помоћи су сљедећи: 1) Успостава система за планирање људских потенцијала, додјелу ресурса, управљање људским ресурсима и праћење учинка у ЦИК БиХ (компонента I); 2) Успостављање ефикасног управљања у оквиру организације изборног процеса (компонента II); 3) Развијање информационог система за побољшање транспарентности (компонента III).

Ова техничка помоћ допринијеће успостави функционалне демократије у БиХ, једном од три критеријума из Копенхагена и првом од 14 приоритета из Мишљења тако што ће побољшати изборни процес и непосредно обезбиједити да демократске институције посједују одговарајуће ресурсе и функционишу у складу с Уставом, принципима ефикасне владе и препорукама Венецијанске комисије и ОЕБС-а/ОДИХР-а.

Тестни пројекат подршке Европске уније за Централну изборну комисију БиХ

417. Дана 27. 2. 2023. године Централна изборна комисија БиХ, у сарадњи с Делегацијом Европске уније у Босни и Херцеговини и Агенцијом за идентификационе документе, евиденцију и размјену података (ИДДЕЕА), озваничила је почетак активности на спровођењу пројекта „Тестни пројекат ЕУ за увођење нових технологија у изборни процес у БиХ“, који финансира Европска унија. Активности пројекта заснивају се на Стратегији унапређења транспарентности, интегритета и ефикасности изборног процеса у Босни и Херцеговини. Видеоснимак званичног покретања пројекта доступан је на Јутјуб каналу Централне изборне комисије БиХ: <https://www.youtube.com/watch?v=DlhRdI7oS3U>.

*Званични
почетак
Тестног
пројекта
подршке
Европске уније
за ЦИК БиХ*

418. У марту 2023. године номиновани су **чланови Управног одбора за имплементацију активности „Тестног пројекта подршке Европске уније за увођење нових технологија у изборни процес у БиХ“**. Чланове Управног одбора чине представници Секретаријата Централне изборне комисије БиХ, УНИС Телекомуникација, *iBusniess-a*, Агенције за идентификационе документе, евиденцију и размјену података БиХ (ИДДЕЕА). Чланове управног одбора према пројектном задатку чине и представници Делегације Европске уније у БиХ. Тијело одговорно за вођење пројекта и контакт је Уговорно тијело које представља менаџер програма у Делегацији Европске уније у Босни и Херцеговини. У извјештајном периоду одржано је неколико састанака Управног одбора, те је 28. 7. 2023. године реализована испорука опреме Централној изборној комисији БиХ од стране *iBusniess-a* (175 лаптопа, 175 читача отиска прста и 175 читача бар-кодова с идентификационих докумената).

3. Сарадња са Савјетом Европе

419. У 2023. години Савјет Европе је путем Удружења изборних службеника у БиХ (УИСБиХ) подржао организацију постизборне конференције „Општи избори 2022. године – Изазови и научене лекције“, која је одржана 15. и 16. 6. 2023. године у Сарајеву (видјети више у *IV ДИО – Активности Центра за едукацију Централне изборне комисије БиХ*).
420. У организацији Савјета Европе у Стразбуру је 28. и 29. 11. 2023. године одржана конференција **Улога изборних центара за обуку** на којој је учествовао др Суад Арнаутовић, предсједник Централне изборне комисије БиХ. Др Арнаутовић представио је искуства о оснивању и дјеловању Центра за едукацију Централне изборне комисије БиХ, који је основан с циљем едукације тијела за управљање изборима и свих учесника у подручју избора и финансирања политичких странака, како на нивоу Босне и Херцеговине, тако и на регионалном и међународном нивоу. Центар за едукацију је званично почео с радом 9. 10. 2017. године. Од 2017. године организован је значајан број различитих догађаја из обима Центра за едукацију, који су уз обавезно оспособљавање изборне администрације укључивали и семинаре за представнике изборних комисија из региона, предавања за младе правнике невладиних организација, студијске посјете младих, предавања за студенте, обуке лица овлашћених за подношење финансијских извјештаја политичких странака, посматраче политичких странака итд. У оквиру свог излагања др Арнаутовић је препоручио успоставу мреже образовних центара (локалних), успоставу заједничке интернетске странице, оснивање Удружења образовних центара држава чланица Савјета Европе (АЕЦЕ), као својеврсну изборну академију Савјета Европе, увођење ИСО 21001:2018 који одређује захтјеве за систем управљања образовним организацијама (ЕОМС) у свим центрима. Размјена курикулума и публикација била би један од видова сарадње међу изборним центрима за обуку. Међу 46 држава чланица Савјета Европе, неке имају добро успостављене центре за изборну обуку (унутар или изван структуре тијела за спровођење избора), друге су их почеле оснивати, а на крају међу онима које немају такву структуру, неколико их разматра оснивање центра краткорочно или средњорочно.

Конференција у Стразбуру је проучила центре за изборну обуку и расправила њихову корист, њихове улоге, мандат и структуру.

*Конференција
„Улога изборних
центра за обуку“*

4. Сарадња с Организацијом за безбједност и сарадњу у Европи (ОЕБС БиХ) и ОЕБС-ом/ОДИХР-ом

421. У 2023. години настављена је дугогодишња сарадња Централне изборне комисије БиХ и Мисије ОЕБС-а у БиХ. У наставку слиједи преглед активности које је подржала Мисија ОЕБС-а у БиХ.
422. Мисија ОЕБС-а у БиХ подржала је организацију **постизборне конференције „Општи избори 2022. – Изазови и научене лекције“** и штампање конференцијске брошуре (видјети више у *IV ДИО – Активности Центра за едукацију Централне изборне комисије БиХ*).
423. Надаље, Мисија ОЕБС-а у БиХ помогла је развој апликације за електронску пријаву политичких субјеката путем портала „е-Избори“. Примопредаја и презентација апликације извршена је 7. 12. 2023. године у Центру за едукацију Централне изборне комисије БиХ, а озваничили су је др Суад Арнаутовић, предсједник Централне изборне комисије БиХ и Његова ексцеленција Брајан Агелер, шеф Мисије ОЕБС-а у БиХ. Увођење веб-апликације за електронску пријаву политичких субјеката путем портала „е-Избори“ представља значајан искорак пред Локалне изборе 2024. године у Босни и Херцеговини. Веб-портал „е-Избори“ који, поред других апликација, садржи и ову апликацију, нуди политичким субјектима потпуно једноставан алат који штеди вријеме, отклања недоумице и грешке, поставља законом прописане услове, те тиме убрзава, поједностављује и максимално валидује унос у складу са законским прописима. Овим се смањује могућност злоупотребе, што у изборном процесу има велику важност. Током церемоније емитован је и видеоспот о Апликацији за регистрацију политичких субјеката.

*Презентација
апликације за
електронску
пријаву
политичких
субјеката путем
портала „e-
Избори“*

424. У периоду од 21. до 22. 2. 2023. године у Варшави, Република Пољска, у организацији Канцеларије ОЕБС-а за демократске институције и људска права (ОДИХР-а), одржана је дводневна конференција (радионица) **Организације цивилног друштва и праћење изборних препорука**. Догађај је организован у оквиру пројекта „Подршка изборним реформама на Западном Балкану“ који финансирају Европска унија и Аустријска развојна агенција. На конференцији су учествовали представници грађанских група за посматрање избора, активисти и цивилно друштво, представници органа за спровођење избора и представници међународних донаторских организација активних на Западном Балкану. У име Централне изборне комисије БиХ на конференцији су учествовали др Суад Арнаутовић, председник, и Жељко Бакалар, члан. Др Арнаутовић је говорио на панелу о испуњавању изборних препорука, међународним стандардима, методолошким побољшањима и најбољим праксама.

*Конференција
„Организације
цивилног
друштва и
праћење
изборних
препорука“*

425. У периоду од 25. до 28. 4. 2023. године у организацији Канцеларије ОЕБС-а за демократске институције и људска права (ОДИХР) у Скопљу, Сјеверна Македонија, одржана је **Међународна конференција у оквиру пројекта подршке изборним реформским процесима на Западном Балкану** на којој су у име Централне изборне комисије БиХ учествовали чланови Жељко Бакалар и Јован Калаба. Жељко Бакалар је излагао на панелу о ефикасном рјешавању изборних спорова и то конкретно о мапирању структурних изазова уочених у законодавству и пракси приликом рјешавања изборних спорова у Босни и Херцеговини с аспекта Централне изборне комисије БиХ. Конференцији у Скопљу присуствовали су представници изборних комисија земаља Западног Балкана, невладиних

организација, представници правосуђа из региона који одлучују у изборном процесу и експерти ОДИХР-а.

Међународна конференција у оквиру пројекта подршке изборним реформским процесима на Западном Балкану

426. У организацији Мисије ОЕБС-а у БиХ, а у сарадњи с Високим судским и тужилачким савјетом БиХ (ВСТС) и Делегацијом ЕУ у БиХ, у Неуму је 22–23. 6. 2023. године организована дводневна конференција **Ефикасност одговора кривичног правосуђа на угрожавање правичности и интегритета изборног процеса: Даљња операционализација закључака ВСТС-а у вези с изборним преварама у циљу ефикаснијег кривичног гоњења** на којој су, поред представника правосудне заједнице у Босни и Херцеговини и полицијских агенција учествовали др Суад Арнаутовић, предсједник, и др Ахмет Шантић, члан Централне изборне комисије БиХ. Предсједник Централне изборне комисије БиХ је у уводном обраћању говорио о потреби боље и дјелотворније сарадње између Централне изборне комисије БиХ и тужилаштва, боље размјене информација, а све с циљем благовременог процесуирања и, на крају, санкционисања свих кршења Изборног закона БиХ. Истакнута је и потреба за појачаном едукацијом правосудне заједнице и изборне администрације како би се оснажио интегритет изборног процеса, у чему би далеко ангажованију улогу имали центри за едукацију судија и тужилаца. У оквиру сесије о одређивању приоритета и оптималној радној ефикасности, презентацију је одржао др Ахмет Шантић, који је говорио о искуствима Централне изборне комисије БиХ у вези с подношењем кривичних пријава надлежним тужилаштвима. На конференцији су размотрене краткорочне мјере и план акције у вези с будућим корацима правосуђа, полиције и изборне администрације у свјетлу Локалних избора у БиХ 2024. године.

Конференција „Ефикасност одговора кривичног правосуђа на угрожавање правичности и интегритета изборног процеса: Даљња операционализација закључака ВСТС-а у вези с изборним преварама у циљу ефикаснијег кривичног гоњења

427. У периоду од 6. до 7. 7. 2023. године у Молдавији (Кишињев) одржана је дводневна регионална конференција **Новац у политици; финансирање онлајн кампања; изазови и рјешења** на којој су учествовале др Ирена Хаџиабдић и Вања Бјелица Прутина, чланице Централне изборне комисије БиХ. Организатори овог догађаја били су Канцеларија ОЕБС-а за демократске институције и људска права (ОДИХР) у партнерству с Централном изборном комисијом Молдавије, Међународним институтом за демократију и изборну помоћ (*International IDEA*), Међународном фондацијом за изборне системе (ИФЕС), Националним демократским институтом (НДИ) и Међународним републиканским институтом (ИРИ). Конференцију у Кишињеву отворила је Маиа Санду, предсједница Молдавије. Сврха конференције била је размјена знања и искустава у рјешавању изазова које доноси дигитализација и онлајн кампања у оквиру финансирања изборних кампања. Учесници су размотрили главне трендове и идентификовали ефикасна рјешења и преносиве праксе у заштити интегритета финансирања политичких и изборних кампања у дигиталном добу. Ова регионална конференција окупила је агенције за надзор финансирања изборних кампања, представнике цивилног друштва, политичке странке, међународне организације, представнике онлајн платформи, као и стручњаке за изборе и медије из источне Европе.

Регионална конференција „Новац у политици: финансирање онлајн кампања; изазови и рјешења“

428. У периоду од 26. до 27. 9. 2023. године, предсједник и чланови Централне изборне комисије БиХ учествовали су на дводневној конференцији **Подршка ОДИХР-а изборним реформама на Западном Балкану – Регионална радионица о изборној администрацији** (*ODIHR Support to Electoral Reforms in the Western Balkans - Regional Workshop on Election Administration*), која је одржана у Сарајеву. Др Суад Арнаутовић, предсједник Централне изборне комисије БиХ, одржао је презентацију на тему „Улога тијела за управљање изборима у изборној реформи и праћењу: Изазови и научене лекције“.

*Конференција „Поддршка
ОДИХР-а изборним
реформама на Западном
Балкану –
Регионална радионица о
изборној
администрацији“*

5. Сарадња с Међународном фондацијом за изборне системе (IFES/ИФЕС)/УСАИД

429. Међународна фондација за изборне системе подржала је организацију постизборне конференције „Општи избори 2022. – Изазови и научене лекције“, која је одржана 15–16. 6. 2023. године у Сарајеву.
430. Уз експертну подршку Међународне фондације за изборне системе, припремљени су сљедећи документи: Стратешки план Централне изборне комисије БиХ за период 2024–2027. године¹²²; Политика безбједности информационог система Централне изборне комисије БиХ¹²³; Смјернице за управљање информационом безбједношћу¹²⁴ и Приручник „Основе кибернетичке безбједности – Водич за дигиталну одбрану и свијест“.
431. У периоду од 19. 4. до 20. 4. 2023. године у Прагу, Чешка Република, ИФЕС је организовао радионицу о надзору над финансирањем политичких странака, истрагама и санкцијама политичких странака, у којој су учествовале два државна службеника из Службе за ревизију финансирања политичких странака. Размијењена су искуства и добре праксе, дискутовало се о предностима и недостацима успостављених система санкционисања у свакој од земаља учесница, укључујући и Босну и Херцеговину.
432. На позив Међународне фондације за изборне системе, у периоду од 17. до 19. 5. 2023. године, двочлана делегација Секретаријата Централне изборне комисије БиХ (СЦИК БиХ), у саставу др Весна Павичић и Татјана Кривокапић, учествовала је на радионици „Друштвени медији, дезинформације и изборни интегритет“ која је одржана у Прагу, Чешка Република. Др Весна Павичић презентовала је искуства Централне изборне комисије БиХ у примјени Приручника за кризно комуницирање и борбу против дезинформација, намијењеног изборним тијелима и подршци ИФЕС-а у спровођењу Општих избора 2022. године. Учесници радионице су имали и практичне вјежбе на осмишљеним примјерима, а снимљене су и видео-изјаве о бенефитима радионице те помоћи ИФЕС-а. Учесници су имали прилику да чују

¹²² Акт број 04-2-50-4-1250-1/23.

¹²³ Акт број 05-1-07-5-1076-1/23.

¹²⁴ Акт број 05-1-07-5-1077-1/23.

искуства и изазове других земаља у подручју рада с друштвеним медијима и дезинформацијама.

Поред представница Босне и Херцеговине, радионици су присуствовали представници Републике Чешке, Грузије, Мађарске, Словачке и земаља Западног Балкана.

*Радна група за
Европу и Евроазију
за друштвене
медије, кризне
комуникације и
изборни
интегритет*

433. У мају 2023. године два запослена Централне изборне комисије БиХ присуствовала су састанку ИФЕС-ове **Иницијативе о покретању мреже за изборну припремљеност на дигиталне нападе** која је одржана у Прагу, Република Чешка. ИФЕС је покренуо ову иницијативу како би окупио кључне технолошке партнере, изборне комисије и друге учеснике у изборном процесу како би формирали регионалне и националне стратегије за заштиту избора од дигиталних пријетњи и подршку дугорочном изборном интегритету. Основни циљ ове иницијативе је да се изгради регионална отпорност и координација у случају сајбер напада. Такође, ова иницијатива омогућава лакши приступ подацима о пријетњама и могућностима њиховог коришћења те омогућава повезаност сајбер безбједности са стварним свијетом.

434. У организацији Уставног савјета Републике Француске и Глобалне мреже о изборној правди, у Паризу је 16. 10. 2023. године одржан **колоквијум о изборној кампањи у оквиру промјена у демократској јавној сфери, дезинформацијама, уређењу нових облика изборних кампања и различитим моделима контроле изборног процеса**. Овај колоквијум био је увод у годишњи састанак Европске и Евроазијске мреже изборне правде и Глобалне мреже за изборну правду који је одржан 17. 10. 2023. године.

На позив организатора, на догађајима је учествовао др Суад Арнаутовић, председник Централне изборне комисије БиХ. **Годишњи састанак Европске и Евроазијске мреже изборне правде и Глобалне мреже за изборну правду** организовала је Регионална канцеларија за Европу Међународне фондације за изборне системе у сарадњи с УСАИД-ом, ОЕБС-ом/ОДИХР-ом и Глобалном мрежом за изборну правду.

Теме састанка биле су независност изборних судија и тијела за спровођење избора, интерне и екстерне пријетње с којима се суочавају судије и/или тијела за спровођење избора и финансирање изборне кампање. У оквиру панела о мјерама и алатима за гарантовање независности и непристраности изборних судија и тијела за спровођење избора током избора, др Арнаутовић је одржао презентацију на тему обезбјеђивања независности и непристраности тијела за спровођење избора „Студије случаја – Општи избори у БиХ 2022. године“. Учесници на овим догађајима били су председници тијела за спровођење избора, судије, председници правних комисија и чланови академске заједнице.

*Годишњи састанак Европске и Евроазијске мреже изборне правде и
Глобалне мреже за изборну правду*

435. Дана 20. 11. 2023. године, уз техничку и експертску помоћ Међународне фондације за изборне системе (ИФЕС) у Центру за едукацију Централне изборне комисије БиХ организована је радионица „Пилотирање изборних технологија“ (видјети више у *IV ДИО – Активности Центра за едукацију ЦИК БиХ*).

6. Сарадња са Свјетским удружењем изборних тијела (*Association of World Election Bodies, A-WEB*)

436. Централна изборна комисија БиХ је чланица Свјетског удружења изборних тијела (*A-WEB*) од његовог оснивања 2013. године. Данас *A-WEB* окупља 121 изборно тијело из 111 земаља. Тренутно, Централна изборна комисија БиХ је чланица Извршног одбора *A-WEB-a* који, такође, чине представници из Африке, Америке, Азије, Европе и земаља Океаније.
437. Делегација Централне изборне комисије БиХ у саставу: др Суад Арнаутовић, председник, и Владо Рогич, члан, учествовала је на **11. засједању Извршног одбора Свјетског удружења изборних тијела (*A-WEB*)**, које је одржано од 11. до 13. 7. 2023. године у Картагени де Индијас, Колумбија. На 11. засједању Извршног одбора *A-WEB-a* разматрано је више питања из надлежности овог највишег свјетског стручног тијела изборних званичника, међу којима су извјештаји о раду и финансијском пословању, планови рада у 2023. и 2024. години, имплементација ИСО стандарда у изборном процесу те пројекти које је предложила изборна комисија Јужноафричке Републике.
- На конференцији под називом **Глобални поглед на изазове регионалних избора 2023. године** разматрана су питања дигитализације изборног процеса, обавезног гласања, учешћа жена у изборном процесу, израде комуникационе стратегије и друга стручна питања из области избора.

*Конференција
„Глобални поглед
на изазове
регионалних избора
2023.“*

438. Дана 12. 10. 2023. године у Сеулу (Јужна Кореја) одржана је конференција поводом 10. годишњице од оснивања *A-WEB-a*. На конференцији је учествовала Вања Бјелица Прутина, чланица Централне изборне комисије БиХ. Била је то прилика да се евалуира рад Асоцијације у протеклих 10 година, те су дати приједлози у циљу даљњег унапређења рада и јачања *A-WEB-a*. На маргинама конференције, Вања Бјелица Прутина се састала с Тонијем Греблом, предсједником Сталног изборног тијела Румуније, с којим је разговарала о важности будуће сарадње и размјене искустава и знања између ове двије институције. Разговарано је и о потписивању Меморандума о разумијевању у вези са сарадњом у области избора између Централне изборне комисије БиХ и Сталног изборног тијела Румуније, чије закључивање је одобрило Предсједништво БиХ на 7. редовној сједници, одржаној 31. 7. 2023. године¹²⁵.

Конференција поводом 10. годишњице оснивања A-WEB-a

439. На позив Корејског института за грађанско образовање за демократију (*Korean Civic Education Institute for Democracy – КОЦЕИ*), четири запослена Секретаријата Централне изборне комисије БиХ (СЦИК БиХ): Вељко Петровић, Дејан Ђурић, Дамир Авдибеговић и Ади Агић су у периоду од 12. 6. до 23. 6. 2023. године учествовали на напредном курсу **Програм изградње капацитета за управљање изборима 2023: „Успостављање институционалног оквира за испитивање јавног мнијења о питањима везанима за изборе“** (*2023 Election Management Capacity Building Program: Establishing the institutional framework for public opinion*

¹²⁵ Одлука Предсједништва БиХ број 01-50-1-2365-18/23.

polls on election related issues) у Јужној Кореји. Предуслов за учешће на напредном курсу био је похађање основног курса од 10 модула путем интернетске платформе КОЦЕИ-а у периоду од 1. 5 до 30. 5. 2023. године и добијање сертификата. Током напредног курса у Инчеону, делегација СЦИК БиХ презентовала је свој извјештај о државном уређењу, историји рада ЦИК БиХ, као и резултате истраживања јавног мнијења у вези с изборима спроведеним од стране Централне изборне комисије БиХ и ОЕБС-а. Полазници курса учили су како припремити Акциони план успостављања институционалног оквира за истраживање јавног мнијења по питању избора који су делегације презентовале посљедњег дана курса.

Полазници напредног курса „Успостављање институционалног оквира за истраживање јавног мнијења по питању избора 2023. године“

7. Сарадња с *WEM-Internationalom*

440. На позив Међународне фондације за изборне системе (ИФЕС) на Генералној скупштини и пленарној конференцији међународне организације „Жене у тијелима за управљање изборима – Интернационал“ (*Women in Electoral Management – International – WEM-International*), одржаној 8. и 9. 11. 2023. године у Прагу, учествовале су др Ирена Хаџиабдић и Вања Бјелица Прутина, чланице Централне изборне комисије БиХ.

Како би се ријешила недовољна заступљеност жена у политичким и изборним процесима 2018. године, основана је организација *Women in Electoral Management – International – WEM-International*) за промовисање родне равноправности на изборима. *WEM-International* једино је међународно удружење које се бави родном равноправношћу, а основано је од стране тијела за спровођење избора, али и за њих. Примарна сврха удружења *WEM-International* је да подстакне жене да играју активну улогу у изборима као бирачи, кандидати, посматрачи и изборни администратори, те да промовише једнаке могућности за жене на изборима. *WEM-International* подржава и јача капацитете жена које раде у изборној администрацији, захтијевајући већу одговорност и дјеловање на родној равноправности унутар тијела за спровођење избора.

Чланица Централне изборне комисије БиХ др Ирена Хаџиабдић била је говорница-панелистица на Сесији 1: Панел-расправа – Женско лидерство у раду тијела за спровођење избора: инспиративне личне приче из цијелог свијета. Ова сесија одржана је у интерактивном формату. Учеснице панела – бивши или садашњи руководиоци тијела за спровођење избора – подијелиле су приче из властитих

искустава, укључујући и то како су идентификовале и преовладале препреке и изазове као жене лидерице.

Учесници конференције „Регионална европска мрежа за учествовање жена у изборима“

8. Меморандуми о сарадњи

441. Дана 31. 7. 2023. године Предсједништво БиХ донијело је одлуку број 01-50-1-2365-18/23 којом се одобрава потписивање Меморандума о сарадњи између Централне изборне комисије БиХ и Сталног изборног тијела Румуније. Датум потписивања МоУ ће бити накнадно одређен.
442. Дана 10. 10. 2023. године Предсједништво БиХ донијело је одлуку број 01-20-1-2975-23/23 којом се одобрава потписивање Меморандума о сарадњи између Централне изборне комисије БиХ и Централне изборне комисије Грузије. Меморандум о сарадњи је потписан у Тбилисију, 27. 3. 2024. године, током студијске посјете коју је организовала Мисија ОЕБС-а у БиХ у оквиру пројекта „Унапређење интегритета изборних процеса 2024. и 2026. године у складу с препорукама ОДХИР-а и међународним стандардима“. Пројекат спроводи Мисија ОЕБС-а у БиХ уз финансијску подршку Владе Краљевине Норвешке, Сједињених Америчких Држава, Велике Британије и Њемачке.

*Церемонија потписивања
Меморандума о сарадњи
између Централне изборне
комисије БиХ и Централне
изборне комисије Грузије*

9. Сарадња с невладиним сектором

443. У организацији *Transparency International-a* ВиН (ТИ БиХ), дана 6. 7. 2023. године у Сарајеву је одржана конференција **Унапређење интегритета избора у Босни и**

Херцеговини на којој су као панелисти учествовали др Суад Арнаутовић, председник, и Жељко Бакалар, члан Централне изборне комисије БиХ. На конференцији су учествовали поједини чланови Парламентарне скупштине БиХ, представници других релевантних институција у БиХ, међународне заједнице, организација цивилног друштва и медија. У уводном обраћању на панелу „Реформа изборног законодавства“, председник Централне изборне комисије БиХ је истакао нужност изборне реформе у Босни и Херцеговини и то у више сегмената изборног процеса; говорио је о потреби успоставе праведног система именовања бирачких одбора, укључујући разматрање критеријума за избор чланова и избегававање политичког утицаја, предностима и ризицима електронског гласања и потенцијалним рјешењима, мјерама које се могу предузети како би се спријечила „крађа“ и „трговина“ гласовима, као и о транспарентности и повјерења јавности у изборни процес.

На панелу „(Зло)употреба јавних средстава у предизборном периоду“, поред осталих, презентацију је одржао Жељко Бакалар, члан Централне изборне комисије БиХ који је говорио о досадашњим искуствима Централне изборне комисије БиХ, али и о судској пракси.

*Конференција
„Унапређење
интегритета
избора у Босни и
Херцеговини“*

444. У сарадњи с Централном изборном комисијом БиХ, дана 13. 12. 2023. године у Сарајеву је *Transparency International BiH* организовао конференцију **Интегритет политичког финансирања у региону** у оквиру УСАИД-ове подршке грађанима у борби против корупције. У име Централне изборне комисије БиХ на конференцији су учествовали др Суад Арнаутовић, председник, Жељко Бакалар, члан Централне изборне комисије БиХ и службеници Службе за ревизију.

Фокус конференције био је на промоцији транспарентности и одговорности у политичком финансирању, наглашавајући потребу за усклађивањем правног оквира у Босни и Херцеговини с међународним стандардима и с посебним освртом на улогу надзорних органа у обезбјеђивању поштених изборних процеса и најбоље праксе за спречавање злоупотребе јавних ресурса у изборним кампањама.

Конференцију је отворио амбасадор Сједињених Америчких Држава у БиХ, господин Мајкл Марфи. Амбасадор Марфи поздравио је препоруке за законодавне реформе које су *Transparency International BiH* и Централна изборна комисија БиХ представили на конференцији.

Конференцији су, поред представника Централне изборне комисије БиХ, присуствовали МАНС Црна Гора, ГОНГ Хрватска, представници Делегације Европске уније и Специјалног представника Европске уније БиХ, представници Амбасада

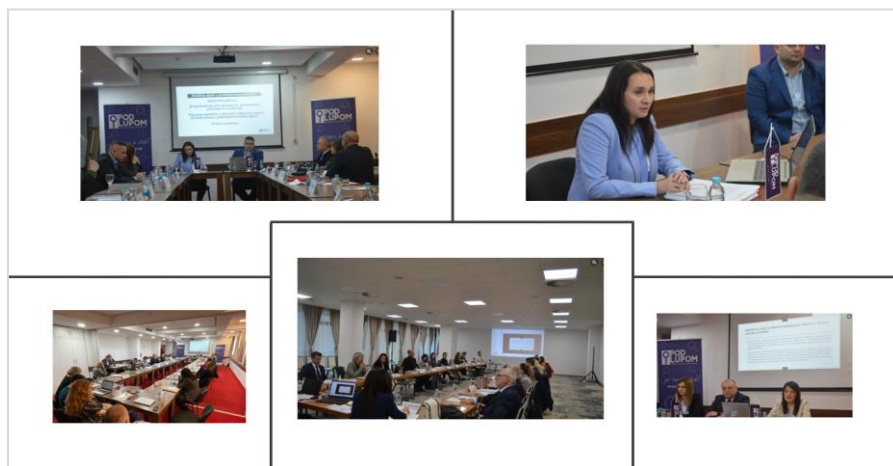
Италије и Шпаније у Босни и Херцеговини, представници Парламентарне скупштине БиХ, представници Парламента и Владе Федерације, представници ОЕБС-а, представници НДИ-ја, представници ОИК-ова/ГИК-ова, представници Савјета Европе, потпредсједник Републике Српске, представници градова/општина и представници политичких странака.

*Конференција
„Интегритет
политичког
финансирања у
региону“*

445. У 2023. години представници Централне изборне комисије БиХ учествовали су као предавачи на регионалним тренинзима за представнике тужилаштва који су одржани у Брчко дистрикту БиХ (27–28. 11. 2023. године), Бањој Луци (12–13. 12. 2023. године) и у Сарајеву (19–20. 12. 2023. године) у организацији коалиције „Под лупом“. Циљ тренинга био је јачање интегритета изборног процеса и обезбјеђивања проактивног приступа у процесуирању изборних неправилности. Размијењена су искуства из досадашње праксе у процесуирању изборних неправилности.

*Тренинг за
представнике
тужилаштва у
БиХ*

446. Надаље, у организацији коалиције „Под лупом“ организовани су регионални тренинзи и за представнике полицијских агенција у Босни и Херцеговини у циљу јачања интегритета изборног процеса. Представници Централне изборне комисије БиХ су током тренинга представили типичне врсте изборних неправилности и примјере из досадашње праксе. Говорило се о важности јачања капацитета полицијских агенција у БиХ, улози полицијских службеника на дан избора, кључним корацима које полицијске агенције требају предузети у циљу обезбјеђивања проактивног приступа у процесуирању изборних неправилности. Тренинг у Брчко дистрикту БиХ одржан је 22–

23. 1. 2024. године, у Бањој Луци 29–30. 1. 2024. године и у Сарајеву 12–13. 2. 2024. године.

*Тренинг за
полицијске
службенике у
Босни и
Херцеговини*

447. Централна изборна комисија БиХ је дана 22. 11. 2023. године одржала састанак с представницима невладиних организација окупљених око Декларације о уставним и другим реформама БиХ на путу у ЕУ и НАТО. У име невладиних организација састанку су присуствовали Аида Дагуда, директорица Центра за промоцију цивилног друштва, мр. сц. Емир Златар, генерални секретар Савјета конгреса бошњачких интелектуалаца, потпредсједник Српског грађанског вијећа БиХ, Рајко Живковић и потпредсједник Хрватског народног вијећа, проф. др Маринко Пејић. На састанку се разговарало о тренутним активностима Централне изборне комисије БиХ, а посебно о активностима на спровођењу „Тестног пројекта подршке Европске уније за увођење нових технологија у изборни процес у БиХ“.

*Састанак с
представницима
невладиних
организација
окупљених око
Декларације о
уставним и
другим
реформама БиХ
на путу у ЕУ и
НАТО*

9. Остале активности

448. Представници Централне изборне комисије БиХ учествовали су на Консултацијама о процјени стања људских права лица с инвалидитетом у Босни и

Херцеговини, у оквиру Седмице одрживог развоја у Босни и Херцеговини, 10. 10. 2023. године, у згради Уједињених нација у Босни и Херцеговини.

449. У периоду 27–28. 2. 2023. године, двије представнице Централне изборне комисије БиХ учествовале су на заједничкој радионици Координационог одбора за праћење спровођења Цендер акционог плана („ГАП БиХ“) и Координационог одбора за надзор над спровођењем Резолуције Савјета безбједности Уједињених нација 1325 која је одржана у Мостару у организацији Агенције за равноправност полова БиХ/Министарство за људска права и избјеглице БиХ. Теме радионице биле су финализовање Цендер акционог плана Босне и Херцеговине („ГАП БиХ“) за период 2023–2027. године и новог Акционог плана за спровођење Резолуције 1325 Савјета безбједности Уједињених нација за период 2023–2027. године.
450. У периоду 2–3. 11. 2023. године, представница Централне изборне комисије БиХ учествовала је на састанку Координационог одбора за надзор над спровођењем Акционог плана за имплементацију УН резолуције 1325 у Босни и Херцеговини и Координационог одбора за праћење спровођења Цендер акционог плана Босне и Херцеговине. Радионица је одржана на Игману.

10. Састанак с представницима клубова политичких странака у Парламентарној скупштини БиХ

451. У складу са закључком с 14. сједнице Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ, одржане 21. 12. 2023. године, дана 27. 12. 2023. године предсједник и чланови Централне изборне комисије БиХ разговарали су с представницима клубова политичких странака у Парламентарној скупштини БиХ. На састанку су размијењене информације и ставови о приједлогу Закона о измјенама и допунама Изборног закона БиХ који је требао бити разматран на 10. хитној сједници Представничког дома Парламентарне скупштине БиХ. На састанку је указано на потребу за хитним измјенама Изборног закона БиХ којим би се ситуирале нове одредбе у вези с увођењем нових изборних технологија у изборни процес у БиХ (верификација и аутентификација бирача, уређаји у процесу гласања, брза трансмисија резултата и сл.).

Чланови Централне изборне комисије БиХ истакнули су спремност да интензивирају активности на увођењу изборних технологија како би се обезбиједио сигурнији, ефикаснији и вјеродостојнији изборни процес, а након што Парламентарна скупштина БиХ донесе одлуку о измјенама и допунама Изборног закона БиХ.

*Састанак с представницима клубова политичких странака у
Парламентарној скупштини БиХ*

11. Обука и стручно усавршавање запослених

452. Централна изборна комисија БиХ доношењем годишњег Програма обуке запослених у Секретаријату Централне изборне комисије БиХ у 2023. години настоји обезбиједити даље усавршавање како би њихове вјештине и знање пратили напредак у релевантним областима рада.
453. Обуке запослених у Централној изборној комисији БиХ усклађене су са стратешким циљевима институције, као и индивидуалним и тимским циљевима проистеклим из оперативних задатака. Динамика реализације стручног образовања запослених била је усклађена с динамиком активности Централне изборне комисије БиХ и расположивим буџетом.
454. Особље Секретаријата Централне изборне комисије БиХ је током 2023. године учествовало на специјалистичким семинарима и обукама од којих издвајамо¹²⁶: Анализа података у *Екселу* (вебинар), Ефектно преговарање, Емоционална интелигенција, Финансирање институција Босне и Херцеговине (вебинар), Идентификација, пријава и праћење пројеката/програма у ПИМИС-у, Инструкције за израду годишњег извјештаја о систему финансијског управљања и контроле у институцијама Босне и Херцеговине за 2023. годину*, Извршење буџета институција БиХ, Комуникационе вјештине и јавни наступ (вебинар), Стална едукација за рачуновође и ревизоре*, Кривични прописи и судска пракса у погледу кривичних дјела против службене дужности, Ментално здравље, Мобинг (е-курс), Модул 3 – Улога интерних контролора у примјени посљедњих измјена и допуна Закона о јавним набавкама БиХ*, Напредне формуле и функције у *Екселу* (вебинар), *NLP Practitioner**, Нови Закон о слободи приступа информацијама на

¹²⁶ Годишњи извјештај о обукама Агенције за државну службу БиХ за 2023. годину за Секретаријат Централне изборне комисије БиХ број 04-34-7-1-52/24 од 5. 1. 2024. године. Извјештај обухвата обуке у организацији Агенције за државну службу БиХ те обуке које су државни службеници СЦИК БиХ похађали изван Агенције, а за које су поднијели/ле захтјев за кредитирање путем ТМС-а.

нивоу институција БиХ*, Комуникационе вјештине и јавни наступ (*вебинар*), Планирање буџета институција БиХ – Инструкција за буџетске кориснике број 2 (*вебинар*), Идентификација, пријава и праћење пројеката/програма у ПИМИС-у, Усклађивање закона и подзаконских аката са Законом о забрани дискриминације и Законом о равноправности полова у БиХ, Планирање и вођење састанака (*вебинар*), Планови интегритета и планови борбе против корупције, изазови и препреке*, Плате и накнаде, трошкови запослених у институцијама БиХ и накнаде спољних сарадника (*вебинар*), Поступак средњорочног планирања, праћења и извјештавања у институцијама БиХ (*вебинар*), Презентација консолидованог годишњег извјештаја о систему финансијског управљања и контроле у институцијама БиХ за 2022. годину и Оперативног годишњег акционог плана Стратегије развоја система интерних финансијских контрола у институцијама БиХ за 2023. годину*, Презентационе и комуникационе вјештине (*вебинар*), Припрема, писање и вођење пројекта, Спровођење Закона о слободи приступа информацијама у Босни и Херцеговини, Разврставање и начин коришћења статистичких података разврстаних по полу, Сексуално узнемиравање, Специјалистички курс енглеског језика Б2, Специјалистички курс енглеског језика Б2/Ц1, Специјалистички курс енглеског језика Ц1, Спречавање сукоба интереса и пријава имовине у институцијама БиХ (*вебинар*), Стицање услова за пензионисање државних службеника (према прописима Републике Српске) (*вебинар*), Стратешко планирање (е-курс), *Training for Long Term Observers**, Управљање стресом (*вебинар*), Управљање временом (*вебинар*), Управни поступак и управни спор, Етика у јавној управи (за руководеће државне службенике), ЕУ интеграције (за руководеће државне службенике), Лидерство (за руководеће државне службенике), Основе *сајбер-безбједности* и заштите података (за руководеће државне службенике), Развој социјалних вјештина у радном окружењу (за руководеће државне службенике), Стратешко планирање и извјештавање (за руководеће државне службенике), Управљање људским потенцијалима (за руководеће државне службенике).¹²⁷

12. Закључна разматрања

455. Централна изборна комисија БиХ је и у 2023. години значајан дио својих активности усмјерила на успостављање међународне сарадње и размјену искустава кроз активно учешће на конференцијама, семинарима и разним облицима едукација, што омогућава упознавање с најактуелнијим трендовима у развоју изборних система и примјене закона из области финансирања политичких странака. Учешћем у међународним активностима Централна изборна комисија БиХ настоји дати пуни допринос у афирмацији Босне и Херцеговине кроз успостављање сарадње с тијелима за спровођење избора других земаља, наставак сарадње с ЕУ, ОЕБС-ом, ОЕБС-ом/ОДИХР-ом, Савјетом Европе, ИФЕС-ом, као и активним учешћем на конференцијама и састанцима Свјетског удружења изборних тијела (*A-WEB*) и других међународних организација.

¹²⁷ Ознака * значи кредитована обука (похађана мимо система обуке АДС БиХ и достављен захтјев Агенцији за додјелу кредита).

456. У извјештајном периоду настављена је и успјешна сарадња с невладиним сектором у Босни и Херцеговини те су организоване бројне заједничке активности.
457. У 2023. години имплементирани су: пројекат постизборне конференције; пројекат израде апликације за пријаву политичких субјеката путем портала „е-Избори“, настављене су активности на припреми тестног пројекта увођења нових технологија у изборни процес, уз подршку донатора, односно ангажман експерата припремљени су документи из области безбједности информационог система, Стратешки план Централне изборне комисије БиХ итд.
458. Државни службеници Централне изборне комисије БиХ су током 2023. године учествовали на обавезујућим едукацијама које су организовале Агенција за државну службу БиХ, међународне организације, као и обукама које су организовале специјалистичке компаније.
459. Као и досада, за Централну изборну комисију БиХ међународна сарадња представља веома важан сегмент у раду, јер омогућава изналажење финансијских средстава, као и развијање пројеката за унапређење изборног процеса. Стога ће Централна изборна комисија БиХ и убудуће наставити интензивно остваривати међународне контакте.

VI ДИО

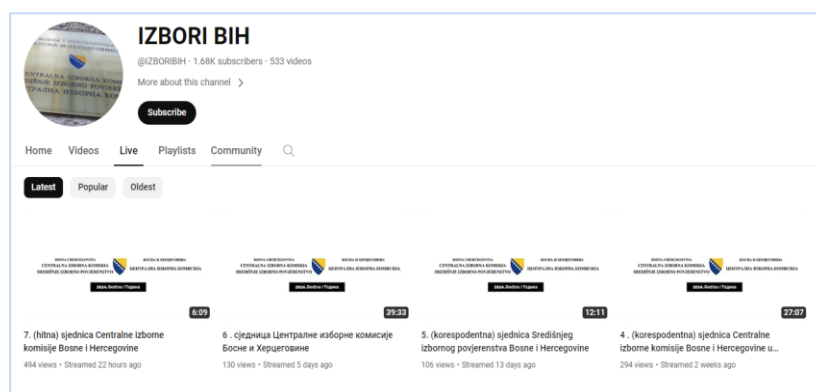
ЈАВНОСТ РАДА
ЦЕНТРАЛНЕ ИЗБОРНЕ
КОМИСИЈЕ БИХ

1. Јавност рада Централне изборне комисије БиХ у 2023. години

460. Централна изборна комисија БиХ правовремено информисе јавност о свим својим активностима. Потпуна транспарентност у раду је непрекидно настојање Централне изборне комисије БиХ да своју законску обавезу, када је у питању јавност рада, испуњава кроз досљедну примјену основних принципа јавног информисања, као што су: отвореност, истинитост и одговорност, координација, благовременост и корисност.
461. Централна изборна комисија БиХ је поносна на постигнути ниво транспарентности у раду. Можемо да кажемо да смо као институција у потпуности отворени према јавности. Све сједнице Централне изборне комисије БиХ преносе се уживо и могу се погледати и накнадно на веб-страници и *Јутјуб* каналу Централне изборне комисије БиХ.
462. У информисању јавности Централна изборна комисија БиХ углавном користи стандардна средства информисања, као што су: интернет, конференције за новинаре, изјаве за медије, саопштења за јавност, друштвене мреже, билтен и подкасти.
463. Сви догађаји које организује Централна изборна комисија БиХ отворени су за јавност и у вези с тим биљежимо велики интерес медија.

464. Централна изборна комисија БиХ је присутна и на друштвеним мрежама, и то на *Твитеру*, *Фејсбуку*, *Инстаграму*, *Линкедину*, а има и свој *Јутјуб* канал.

Јутјуб канал ЦИК БиХ

465. Сједнице Централне изборне комисије БиХ су јавне.
466. Све релевантне информације и одлуке које доноси Централна изборна комисија БиХ могу се добити на:
- **Интернетској страници Централне изборне комисије БиХ**, www.izbori.ba, која својим садржајем информира јавност о активностима Централне изборне комисије БиХ, укључујући законску и подзаконску регулативу и базе података за које не постоје законске препреке објављивања.
 - **Конференцијама за новинаре и у саопштењима за јавност**. Централна изборна комисија БиХ је у 2023. години одржала четири конференције за новинаре и објавила 106 саопштења за јавност.
 - **Друштвеним мрежама** *Твитер*, *Фејсбук*, *Инстаграм*, *Линкедин* и *Јутјуб* каналу Централне изборне комисије БиХ.
467. Писани медији у БиХ су у 2023. години објавили више од 2.500 чланака о раду Централне изборне комисије БиХ, што потврђује висок степен отворености и транспарентности Централне изборне комисије БиХ према јавности.
468. Медији, политички субјекти и невладине организације су у највећој мјери заинтересовани за рад Централне изборне комисије БиХ. Јавност рада Централна изборна комисија БиХ углавном обезбјеђује на сљедеће начине: обавјештавањем јавности о одржавању сједница, уживо стримовање сједница Централне изборне комисије БиХ, давањем обавјештења о активностима Централне изборне комисије БиХ на друштвеним мрежама, изјавама за јавност предсједника и чланова Централне изборне комисије БиХ, одржавањем конференција за медије, омогућавањем посматрачима политичких субјеката, удружењима грађана и међународним посматрачима да присуствују сједницама, да посматрају друге активности Централне изборне комисије БиХ, као и да имају приступ свим релевантним документима у складу са законом, објављивањем донесених одлука, путем интернетске странице Централне изборне комисије БиХ, и Службеним гласницима, те на други начин који одреди Централна изборна комисија БиХ.
469. У 2023. години Централна изборна комисија БиХ је у континуитету информисала јавност о својим активностима. Све релевантне информације биле су благовремено доступне јавности на интернетској страници Централне изборне комисије БиХ и друштвеним мрежама.

Постизборна конференција „Опити избори 2022. – Изазови и научене лекције“

2. Закључна разматрања

470. Централна изборна комисија БиХ јавност рада сматра важном претпоставком за вјеродостојност свог дјеловања. Стога, посебна пажња се посвећује што потпунијем и разумљивијем информисању домаће и међународне јавности о својим циљевима и мјерама за њихово остваривање, као и о резултатима својих активности.
471. На интернетској страници Централне изборне комисије БиХ www.izbori.ba омогућен је увид у законску и подзаконску регулативу која се односи на дјеловање Централне изборне комисије БиХ, те упутства и обрасце за примјену важећих прописа поштујући кључне принципе информисања јавности.
472. Препознавање дезинформације и рано упозорење има кључну улогу у борби Централне изборне комисије БиХ против лажних вијести. Изманипулисани, лажне и обмањујуће информације могу проузроковати озбиљне посљедице, поред осталог и сљедеће: угрозити јавну безбједност, нарушити кохезију заједнице, смањити повјерење у институције и медије, подрити јавно прихваћање улоге науке у информисању о развоју и примјени политика, нанијети штету економском просперитету и глобалном утицају, подрити интегритет власти, устав и наше демократске процесе.
473. Навели смо могуће посљедице пласирања дезинформација да бисмо на тај начин скренули пажњу колико је то озбиљан глобални проблем. Досадашња борба против дезинформација у свијету није дала неки јединствен модел који је у потпуности успјешан и вјероватно и неће, али се свакако као најуспјешније средство показало јачање транспарентности у раду владиних или невладиних институција или било којег појединца или групе, у зависности од тога „Ко?“ или „Шта?“ је мета пласираних дезинформација. Искуство Централне изборне комисије БиХ показало је да се једино јачањем транспарентности у раду могу смањити ефекти пласираних дезинформација.
474. Централна изборна комисија БиХ ће наставити праксу објективног и правовременог информисања јавности о свом раду. У досадашњем раду није било примједаба на транспарентност и јавност рада Централне изборне комисије БиХ.
475. Пренос уживо сједница Централне изборне комисије БиХ, конференција за штампу и других активности Централне изборне комисије БиХ биће омогућен у континуитету, као и присуство Централне изборне комисије БиХ на друштвеним мрежама.

VII ДИО

ПРЕПОРУКЕ

1. Препоруке

476. Дана 26. 3. 2024. године, Кристијан Шмит, високи представник за Босну и Херцеговину донио је Одлуку којом се доноси Закон о измјенама и допунама Изборног закона Босне и Херцеговине¹²⁸ који се односи на пакет мјера за побољшање интегритета изборног процеса у БиХ. Уважавајући чињеницу да је високи представник за Босну и Херцеговину наведеним измјенама и допунама Изборног закона БиХ извршио свеобухватне измјене и допуне, а да је за примјену нових технологија у изборном процесу на Општим изборима 2026. године неопходно извршити детаљну и добру припрему, предлажемо да Парламентарна скупштина БиХ прихвати сљедеће препоруке:
- 1) Обезбиједити потребни буџет за набавку опреме; 2) Именовати независне вањске ревизије за контролу и праћење добављача опреме и услуга; 3) Формирати посебно координационо тијело на државном нивоу које би координисало и пратило цијели процес, 4) Оформити Тим за одговор на рачунарске инциденте (ЦИРТ) који би у подручју кибернетичке безбједности координисао, пратио, спречавао и ублажавао потенцијалне хакерске нападе и субверзију цјелокупног система, а који би уз представнике Централне изборне комисије БиХ укључио и друге стручњаке из државних институција у Босни и Херцеговини: Агенције за идентификационе документе, евиденцију и размјену података БиХ (ИДДЕЕА); Државне агенције за истраге и заштиту (СИПА), Обавјештајно-безбједносне агенције БиХ (ОБА); Министарства саобраћаја и веза БиХ, Министарства безбједности БиХ и Министарства одбране БиХ.
477. Надаље, због повећања обима надлежности Централне изборне комисије БиХ, неопходно је да Савјет министара БиХ да сагласност на Приједлог новог Правилника о систематизацији радних мјеста у Секретаријату Централне изборне комисије БиХ који је у процедури одобравања код надлежних институција, као и да надлежне институције обезбиједне неопходна финансијска средства за запошљавање додатних запосленика.
478. Унаприједити законодавни оквир у области финансирања политичких странака и финансирања изборне кампање како би се спровеле све препоруке Групе земаља за борбу против корупције Савјета Европе (ГРЕЦО).
479. Трајно ријешити питање складишног простора изборног материјала куповином објекта или куповином земљишта и изградњом објекта/складишта и обезбиједити неопходна буџетска средства за имплементацију.
480. Обезбиједити буџетска средства за инвестиционо одржавање зграде сједишта Централне изборне комисије БиХ.
481. Парламентарна скупштина БиХ потврђује одређење да подржава рад и чува независност Централне изборне комисије БиХ, као тијела чије надлежности произилазе из надлежности Парламентарне скупштине БиХ, а у смислу даљњег обезбјеђивања финансијске, кадровске и нормативно-правне стабилности Централне изборне комисије БиХ.

Број: 04-2-07-10 – 728-1/24
Сарајево, 23. 5. 2024. године

Предсједница
Др Ирена Хаџиабдић

¹²⁸ <https://www.ohr.int/decision-enacting-the-law-on-amendments-to-the-election-law-of-bosnia-and-herzegovina-16/>.

ПРИЛОГ 1 – ЛИСТА НОРМАТИВНИХ АКТА

Акта Централне изборне комисије БиХ објављена у Службеним гласилима

1. Одлука о потврђивању резултата посредних избора и додјели мандата за Дом народа Парламента Федерације Босне и Херцеговине, број 06-1-07-1-2701-1/22 од 30. децембра 2022. године („Службени гласник БиХ“, број 1/23 од 6. 1. 2023. године)
2. Овјерене кандидатске листе за учешће на пријевременим изборима за градоначелнике градова Бихаћ, Тузла, Сребреник и Зворник и начелнике општина Братунац и Вогошћа, број 06-1-07-3-6-1/23 од 5. јануара 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 2/23 од 10. 1. 2023. године)
3. Одлука о утврђивању и објави броја бирача уписаних у извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ за пријевремене изборе који ће се одржати у недјељу, 5. 2. 2023. године, број 06-1-07-2-2594-180/22 од 5. јануара 2023. године, („Службени гласник БиХ“, број 4/23 од 17. 1. 2023. године)
4. Одлука о закључивању и потврђивању броја уписаних бирача у Централни бирачки списак за пријевремене изборе за градоначелнике градова Бихаћ, Тузла, Сребреник и Зворник и начелнике општина Братунац и Вогошћа, који ће се одржати у недјељу, 5. 2. 2023. године, број 06-1-07-2-2594-216/22 од 18. јануара 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 05/23 од 20. 1. 2023. године)
5. Одлука о утврђивању извода из Централног бирачког списка за бираче који ће гласати путем мобилног тима за Пријевремене изборе 2023. године, број 06-1-07-2-2594-221/22 од 26. јануара 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 07/23 од 3. 2. 2023. године)
6. Одлука о потврђивању резултата посредних избора и додјели мандата у Дому народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Федерације Босне и Херцеговине – Општи избори 2022. године, број 06-1-07-3-28/23 од 3. фебруара 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 08/23 од 7. 2. 2023. године)
7. Одлука о потврђивању резултата посредних избора и додјели мандата за Дом народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Републике Српске, број 06-1-07-1-4815/22 од 16. јануара 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 08/23 од 7. 2. 2023. године)
8. Одлука о потврђивању и објављивању резултата пријевремених избора за градоначелнике градова Бихаћ, Тузла, Сребреник и Зворник те за начелнике општина Братунац и Вогошћа, број 05-1-07-1-267-1/23 од 24. фебруара 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 12/23 од 24. 2. 2023. године)
9. Одлука о потврђивању и објављивању резултата посредних избора за предсједника и два потпредсједника Федерације Босне и Херцеговине, број 05-1-07-1-304-1/23 од 6. марта 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 15/23 од 7. 3. 2023. године)
10. Одлука о расписивању и одржавању пријевремених избора за градоначелника Града Живинице, број 05-1-07-1-398-1/23 од 29. 3. 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 23/23 од 4. 4. 2023. године)

11. Упутство о роковима изборних активности за одржавање пријевремених избора за градоначелника Града Живинице, број 06-1-07-1-399-1/23 од 29. марта 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 23/23 од 4. 4. 2023. године)

12. Одлука о закључивању и потврђивању броја уписаних бирача у Централни бирачки списак за пријевремене изборе за градоначелника Града Живинице, који ће се одржати у недјељу, 28. 5. 2023. године, број 06-1-07-2-392-4/23 од 5. априла 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 25/23 од 11. 4. 2023. године)

13. Овјерене кандидатске листе за учешће на пријевременим изборима за градоначелника Града Живинице, број 06-1-07-3-558-2/23 од 25. априла 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 31/23 од 5. 5. 2023. године)

14. Пословник Централне изборне комисије Босне и Херцеговине (пречишћени текст), број 05-1-02-2-616-2/23 од 4. маја 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 32/23 од 9. 5. 2023. године)

15. Одлука о измјенама и допунама Пословника Централне изборне комисије Босне и Херцеговине, број 05-1-02-2-616-1/23 од 3. маја 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 32/23 од 9. 5. 2023. године)

16. Одлука о закључивању и потврђивању броја уписаних бирача у Централни бирачки списак за пријевремене изборе за градоначелника Града Живинице, који ће се одржати у недјељу 28. 5. 2023. године, број 06-1-07-2-392-11/23 од 12. маја 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 38/23 од 26. 5. 2023. године)

17. Одлука о закључивању и потврђивању броја уписаних бирача у Централни бирачки списак за бираче који гласају путем мобилног тима за пријевремене изборе за градоначелника Града Живинице, који ће се одржати у недјељу, 28. 5. 2023. године, број 06-1-07-2-392-12/23 од 12. маја 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 38/23 од 26. 5. 2023. године)

18. Одлука о потврђивању и објави броја уписаних бирача у Централни бирачки списак за пријевремене изборе за градоначелника Града Живинице, са стањем на дан 28. 5. 2023. године у 24.00 часа, број 06-1-07-2-392-17/23 од 31. маја 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 41/23 од 9. 6. 2023. године)

19. Одлука о потврђивању и објави резултата пријевремених избора за градоначелника Града Живинице, број 05-1-07-1-753-1/23 од 12. јуна 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 43/23 од 16. 6. 2023. године)

20. Одлука о расписивању и одржавању пријевремених избора за начелника Општине Стари Град Сарајево, број 05-1-07-1-941-1/23 од 30. августа 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 60/23 од 1. 9. 2023. године)

21. Упутство о роковима изборних активности за одржавање пријевремених избора за начелника Општине Стари Град Сарајево, број 05-1-07-1-941-2/23 од 30. августа 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 60/23 од 1. 9. 2023. године)

22. Одлука о закључивању и потврђивању броја уписаних бирача у Централни бирачки списак за пријевремене изборе за начелника Општине Стари Град Сарајево, на дан 29. 8. 2023. године у 24.00 часа, број 06-1-07-2-935-2/23 од 30. августа 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 60/23 од 1. 9. 2023. године)

23. Овјерене кандидатске листе за учешће на пријевременим изборима за начелника Општине Стари Град Сарајево, број 06-1-07-3-1022-1/23 од 27. септембра 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 68/23 од 3. 10. 2023. године)

-
24. Правилник о измјенама и допунама Правилника о спровођењу избора у БиХ, број 05-1-02-2-615-4/22 од 5. октобра 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 71/23 од 13. 10. 2023. године)
-
25. Одлука о закључивању и потврђивању броја уписаних бирача у Централни бирачки списак за пријевремене изборе за начелника Општине Стари Град Сарајево, који ће се одржати у недјељу, 29. 10. 2023. године, број 06-1-07-2-935-5/23 од 11. октобра 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 72/23 од 17. 10. 2023. године)
-
26. Одлука о закључивању и потврђивању броја уписаних бирача у Централни бирачки списак за бираче који гласају путем мобилног тима за пријевремене изборе за начелника Општине Стари Град Сарајево, који ће се одржати у недјељу, 29. 10. 2023. године, број 06-1-07-2-935-7/23 од 19. 10. 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 74/23 од 27. 10. 2023. године)
-
27. Одлука о потврђивању и објави броја уписаних бирача у Централни бирачки списак за пријевремене изборе за начелника Општине Стари Град Сарајево, са стањем на дан 29. 10. 2023. године у 24.00 часа, број 06-1-07-2-935-13/23 од 1. новембра 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 77/23 од 7. 11. 2023. године)
-
28. Упутство о измјенама и допунама Упутства о утврђивању квалификација, броју, именовању, обуци и разрјешењу чланова изборне комисије основне изборне јединице у Босни и Херцеговини, број 05-1-02-2-1385-15/21 од 8. новембра 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 78/23 од 10. 11. 2023. године)
-
29. Одлука о потврђивању и објављивању резултата пријевремених избора за начелника Општине Стари Град Сарајево, број 05-1-07-1-1164-1/23 од 10. новембра 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 79/23 од 17. 11. 2023. године)
-
30. Одлука о избору предсједнице Централне изборне комисије БиХ, број 05-1-02-3-1261-1/23 од 21. 12. 2023. године („Службени гласник БиХ“, број 3/24 од 12. 1. 2024. године)
-

Акта Централне изборне комисије БиХ објављена на интернетској страници www.izbori.ba

-
1. Одлука о успостави Главног центра за бројање и именовању директора и замјеника директора Главног центра за бројање и спровођење пријевремених избора за градоначелнике градова Бихаћ, Тузла, Сребреник и Зворник и начелнике општина Братунац и Вогошћа
-
2. Одлука о утврђивању резултата посредних избора у Дому народа Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине из Републике Српске
-
3. Одлука о утврђивању и објави броја бирача уписаних у извод из Централног бирачког списка за гласање изван БиХ за пријевремене изборе који ће се одржати у недјељу, 5. 2. 2023. године
-
4. Одлука о одбијању уписа у Извод из Централног бирачког списка за гласање изван Босне и Херцеговине за пријевремене изборне који ће се одржати у недјељу, 5. 2. 2023. године
-
5. Одлука о утврђивању и објављивању резултата пријевремених избора за градоначелнике градова Бихаћ, Тузла, Сребреник и Зворник и начелнике општина Братунац и Вогошћа

-
6. Одлука о утврђивању резултата посредних избора за предсједника и потпредсједника Федерације Босне и Херцеговине

 7. Одлука о успостави Главног центра за бројање и именовању директора и замјеника директора Главног центра за бројање за спровођење пријевремених избора за градоначелника Града Живинице

 8. Одлука о утврђивању и објави броја бирача уписаних у извод из Централног бирачког списка за гласање изван Босне и Херцеговине за пријевремене изборе за градоначелника Града Живинице који ће се одржати у недјељу, 28. 5. 2023. године

 9. Одлука о успостави Главног центра за бројање и именовању директора и замјеника директора Главног центра за бројање за спровођење пријевремених избора за начелника Општине Стари Град Сарајево

 10. Одлука о утврђивању и објављивању резултата пријевремених избора за начелника Општине Стари Град Сарајево
-

Акта Централне изборне комисије БиХ која се не објављују

-
1. Политика и безбједност информационог система Централне изборне комисије Босне и Херцеговине (број 05-1-07-5-1076-1/23 од 5. 10. 2023. године)

 2. Смјернице за управљање информационом безбједношћу информационог система Централне изборне комисије Босне и Херцеговине (број 05-1-07-5-1077-1/23 од 5. 10. 2023.)
-

ПРИЛОГ 2 – ЛИСТА МАТЕРИЈАЛНИХ ПРОПИСА КОЈЕ ЦЕНТРАЛНА ИЗБОРНА КОМИСИЈА БИХ ПРИМЈЕЊУЈЕ У СПРОВОЂЕЊУ СВОЈИХ НАДЛЕЖНОСТИ

- 1) Изборни закон Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 23/01, 7/02, 9/02, 20/02, 25/02, 4/04, 20/04, 25/05, 52/05, 65/05, 77/05, 11/06, 24/06, 32/07, 33/08, 37/08, 32/10, 18/13, 7/14, 31/16, 41/20, 38/22, 51/22, 67/22 и 24/24);
- 2) Закон о финансирању политичких странака („Службени гласник БиХ“, бр. 95/12 и 41/16);
- 3) Закон о слободи приступа информацијама у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“, број 61/23);
- 4) Закон о платама и накнадама у институцијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 50/08, 35/09, 75/09, 32/12, 42/12, 50/12, 32/13, 87/13, 75/15, 88/15, 16/16, 94/16, 72/17, 25/18, 32/20 и 65/20 и 59/22);
- 5) Закон о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10, 40/12 и 93/17);
- 6) Закон о раду у институцијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 26/04, 7/05, 48/05, 50/08, 60/10, 32/13, 93/17, 59/22 и 88/23);
- 7) Закон о управном поступку („Службени гласник БиХ“, бр. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09 и 41/13 и 53/16);
- 8) Закон о управним споровима Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 19/02, 88/07, 83/08 и 74/10);
- 9) Закон о управи („Службени гласник БиХ“, бр. 32/02, 102/09 и 72/17);
- 10) Закон о Савјету министара Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 30/03, 42/03, 81/06, 76/07, 81/07, 94/07 и 24/08);
- 11) Закон о облигационим односима (Преузет од СФРЈ „Службени гласник РБиХ“, бр. 2/92, 13/93 и 13/94);
- 12) Закон о извршном поступку пред Судом БиХ („Службени гласник БиХ“, број 18/03);
- 13) Закон о буџету институција и међународних обавеза БиХ (доноси се за сваку фискалну годину);
- 14) Закон о заштити лица која пријављују корупцију у институцијама БиХ („Службени гласник БиХ“, број 100/13);

- 15) Закон о уплатама на ЈРТ и расподјели прихода („Службени гласник БиХ“, бр. 55/04, 34/07, 49/09 и 91/17);
- 16) Изборни закон Републике Српске („Службени гласник РС“, бр. 34/02, 35/02, 24/04, 19/05, 24/12 и 109/12, 45/18 и 18/20);
- 17) Изборни закон Брчко дистрикта БиХ („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бр. 17/08, 43/08 и 49/18);
- 18) Закон о агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције („Службени гласник БиХ“, бр. 103/09 и 58/13);
- 19) Закон о избору, престанку мандата, опозиву и замјени начелника у општинама Федерације Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број 19/08);
- 20) Закон о принципима локалне самоуправе у ФБиХ („Службене новине Федерације БиХ“, бр. 49/06 и 51/09);
- 21) Закон о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, бр. 97/16, 36/19 и 61/21);
- 22) Статути општина и градова;
- 23) Статут Брчко дистрикта Босне и Херцеговине – пречишћени текст („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, број 2/10)
- 24) Закон о Агенцији за идентификационе документе, евиденцију и размјену података Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 56/08);
- 25) Закон о јединственом матичном броју („Службени гласник БиХ“, бр. 32/01, 63/08, 103/11, 87/13 и 84/15);
- 26) Закон о пребивалишту и боравишту држављана Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 32/01, 56/08 и 58/15);
- 27) Закон о личној карти држављана Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 32/01, 16/02, 53/07, 56/08 и 18/12);
- 28) Закон о политичким организацијама („Службени лист СРБиХ“, број 27/91 – преузет у Федерацији БиХ);
- 29) Закон о политичким организацијама („Службени гласник РС“, бр. 15/96 и 17/02);
- 30) Закон о политичким организацијама („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бр. 12/02, 19/07 и 2/08);
- 31) Закон о извршењу буџета Федерације БиХ (доноси се сваке године);

- 32) Закон о финансирању политичких странака из буџета Републике, града и општине („Службени гласник РС“, број 65/08);
- 33) Закон о финансирању политичких странака из буџета Брчко дистрикта Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бр. 29/04, 14/07 и 19/07);
- 34) Закон о рачуноводству и ревизији Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, број 42/04);
- 35) Закон о рачуноводству и ревизији у Федерацији Босне и Херцеговине („Службене новине Федерације БиХ“, број 15/21);
- 36) Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник РС“, бр. 94/15 и 78/20);
- 37) Закон о рачуноводству и ревизији у Брчко дистрикту Босне и Херцеговине („Службени гласник Брчко дистрикта БиХ“, бр. 22/16 и 50/18);
- 38) Закон о спречавању прања новца и финансирања терористичких активности („Службени гласник БиХ“, бр. 47/14 и 46/16);
- 39) Закон о заштити личних података („Службени гласник БиХ“, бр. 49/06, 76/11 и 89/11);
- 40) Закон о Правобранилаштву Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“, бр. 8/02, 10/02, 44/04, 102/09 и 47/14);
- 41) Кривични закони у БиХ;
- 42) Закони о кривичном поступку у БиХ;
- 43) Закон о јавним набавкама („Службени гласник БиХ“, бр. 39/14 и 59/22).